

Bundel - Raadsvergadering van 13 november 2025

Agenda bijlagen

Uitnodiging en openbare kennisgeving raadsvergadering 13 november 2025 - [G.25.03497]

Besluitenlijst commissie BSM 6 november 2025 (G.25.03592)

- 1 11:00 - Opening
- 2 11:01 - Vaststellen van de agenda
Na de publicatie van de voorlopige agenda zijn de navolgende stukken nog toegevoegd:
Beantwoording technische vragen Begroting 2026.
M2521 - Motie van der Laan (DOE'22) over participatieverordening en uitdaagrecht.
De (ontwerp)besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 oktober 2025.
M2523 - Motie Vos (PRO) over introduceren van de Rd4 BEST-tas.
M2524 - Motie Vos (PRO) over sanitaire voorziening algemene begraafplaats Gulpen.
M2525 - Motie Vos (PRO) over bewaakte fietsenstalling Gulpen.
M2526 - Motie Duyvendak (PRO) & Van der Laan (DOE'22) over een boomplant-plan.
M2527 - Motie Cremers (PRO) over inwoners betrekken bij de lokale democratie.
M2528 - Motie van der Laan (DOE'22), Kirkels (CDA) en Nijssen (PRO) over financiële sturing door de raad.
M2529 - Motie van der Laan (DOE'22) over glasvezel in de buitengebieden van Gulpen-Wittern
A2510 - Amendement Quadvlieg (FF) & Van Breemen (Balans) over bezuinigingen ten gunste van het structureel begrotingssaldo.
A2512 - Amendement Nijssen (PRO) over onderhoud wegen en dotatie voorziening wegenonderhoud
- 3 11:02 - Eventuele mededelingen
Transcriptie mededeling Jos Last raadsvergadering 13 november 2025 [G.25.03706]
- 4 11:43 - Vaststellen van de besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 oktober 2025
Van de vergaderingen van de gemeenteraad wordt een ontwerp-besluitenlijst opgesteld. Deze ontwerp-besluitenlijst wordt in de daaropvolgende raadsvergadering ter vaststelling aangeboden.
Dossier 3259 voorblad
Besluitenlijst raadsvergadering 23 oktober 2025 ([G.25.03480])
- 5 11:44 - Vaststelling afdoening ingekomen stukken
Alle ingekomen stukken van de gemeenteraad worden gepubliceerd via 'Overzichten' > 'Ingekomen stukken raad'. U vindt hier ook de afdoeningsvoorstellen. Ingekomen stukken worden tot uiterlijk 9:00 uur op de dag van de raadsvergadering verwerkt. Stukken die daarna worden ontvangen, worden meegenomen voor de eerstvolgende raadsvergadering.
Dossier 3260 voorblad
Ingekomen stukken raadsvergadering 13 november 2025 [G.25.03698]
- 6 11:45 - BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
Het college van burgemeester en wethouder stelt jaarlijks een ontwerp-begroting op. In deze ontwerp-begroting staan alle alle taken en activiteiten vermeld. Ook worden in de begroting de bedragen die voor deze taken en activiteiten nodig zijn, opgenomen. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om de aangeboden ontwerp-begroting vast te stellen.
Dossier 3444 voorblad
Raadsbesluit BD 001 Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 - [G.25.03284]
Raadsvoorstel programmabegroting 2026 en meerjarig 2027-2029 [G.25.03283]
Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 [B.25.03045]
Beantwoording technische vragen Begroting 2026 [G.25.03622]
Beantwoording technische vragen begroting 2026 - vervolg [G.25.03637]
Beantwoording vraag PGB Jeugd - [G.25.03621]
M2521 - Motie Van der Laan (DOE'22) over participatieverordening en uitdaagrecht (1e gewijzigde versie) (G.25.03642)
M2523 - Motie Vos (PRO) over introduceren van de Rd4 BEST-tas (G.25.03672)
M2524 - Motie Vos (PRO) over sanitaire voorziening algemene begraafplaats Gulpen (G.25.03673)
M2525 - Motie Vos (PRO) over bewaakte fietsenstalling Gulpen (G.25.03674)

M2526 - Motie Duyvendak (PRO) & Van der Laan (DOE'22) over een boomplant-plan (G.25.03656)

M2527 - Motie Cremers (PRO) over inwoners betrekken bij de lokale democratie (G.25.03675)

M2528 - Motie Van der Laan (DOE22) c.s. over financiële sturing (G.25.03694) - 1e gewijzigde versie

M2529 - Motie Van der Laan (DOE22) over glasvezel in de buitengebieden van Gulpen-Wittem (G.25.03695)

A2510 - Amendement Quadvlieg (FF) & Van Breemen (Balans) over bezuinigingen ten gunste van het structureel begrotingssaldo (G.25.03669)

A2511 - Amendement Quadvlieg (FF) c.s. over schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5% in 2026 (G.25.03667) - 1e gewijzigde versie

A2512 - Amendement Nijssen (PRO) over onderhoud wegen en dotatie voorziening wegenonderhoud (G.25.03687)

A2513 - Amendement Hendriks (Balans) & Ramakers (FF) over compensatieregeling zwemdiploma A en leeftijdsvrijstelling toeristenbelasting (G.25.03692)

A2514 - Amendement Van der Laan (DOE22) over een alternatief dekkingsvoorstel inzake schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5 procent (G.25.03696)

6.1 11:45 - 1e termijn gemeenteraad - BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

Fractie Balans - Algemene Beschouwingen 2025 (B.25.03546)

Fractie CDA - Algemene Beschouwingen 2025 (B.25.03548)

Fractie DOE'22 - Algemene Beschouwingen 2025 (B.25.03547)

PRO Gulpen-Wittem - Algemene Beschouwingen (B.25.03549)

Fractie Franssen - Algemene Beschouwingen 2025

6.2 13:15 - Schorsing

6.3 14:15 - 1e termijn college van B&W - BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

6.4 15:30 - Schorsing

6.5 16:30 - 2e termijn gemeenteraad - BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

6.6 17:30 - Schorsing en eventuele aanpassing moties/amendementen

6.7 18:30 - 2e termijn college van B&W - BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

6.8 18:55 - Schorsing

6.9 18:55 - Besluitvorming - BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

6.10 19:05 - Eventuele reactie college op laatste aanpassingen moties / amendementen

7 19:05 - Sluiting

De Algemene Beschouwingen komen er aan!

Het college van burgemeester en wethouders stelt elk jaar een begroting op voor het komende jaar. In de begroting vindt u de plannen en ambities van de gemeente voor 2026 en hoe deze plannen en ambities betaald worden. De gemeenteraad vergadert over de begroting eerst in een commissievergadering op donderdag 6 november 2025 vanaf 19:30 uur. Een week later, op donderdag 13 november 2025, vanaf 11:00 uur, behandelt de gemeenteraad de begroting in de raadsvergadering. Deze raadsvergadering wordt ook wel de 'Algemene Beschouwingen' genoemd. De raadsleden van de verschillende politieke fracties geven hun visie op de begroting en aan het einde van de dag stelt de gemeenteraad de begroting, al dan niet gewijzigd, vast.

U bent van harte welkom

U bent van harte welkom om te komen kijken en luisteren! Maak dan gebruik van de achteringang van het gemeentehuis, aan de zijde van de Timpaantuin/kerk. Bent u slecht ter been? Dan kunt u bij de publieksingang (zijde parkeerplaats Willem Vliegenstraat) aanbellen voor toegang tot de raadzaal. De bode zal u vanaf de publieksingang graag begeleiden.

De raads- en commissievergaderingen worden ook live uitgezonden via de raadsinformatiesite: www.gulpen-witterm.nl/gemeenteraad. U vindt hier u meer informatie en u kunt de bijbehorende stukken voor de raads- en commissievergadering bekijken.

Heeft u vragen? Neem dan gerust contact op met de griffie. De griffie is van maandag tot en met vrijdag van 09.00-15.00 uur bereikbaar op telefoonnummer 043-8800769 en via griffie@gulpen-witterm.nl.

Uitnodiging

Aan de raads- en commissieleden van de gemeente Gulpen-Wittem
i.a.a. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gulpen-Wittem
Postbus 56
6270 AB Gulpen

Verzonden 23 oktober 2025
Ons kenmerk G.25.03497

Onderwerp Uitnodiging raadsvergadering van donderdag 13 november 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag nodig ik u uit voor de openbare vergadering van de gemeenteraad, welke gehouden zal worden op **donderdag 13 november 2025 om 11:00 uur** in de raadzaal van de gemeente Gulpen-Wittem.

Agenda en vergaderstukken

De voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken zijn te raadplegen op het raadsinformatiesysteem van onze gemeente. Dit systeem is te raadplegen via www.gulpen-wittem.nl/gemeenteraad.

Tijdsplanning

Het Presidium heeft een voorlopige tijdsplanning opgesteld:

		Indicatie
1	Opening vergadering	11:00 uur
2	Behandeling van de ontwerpbegroting in eerste termijn gemeenteraad (iedere fractie krijgt maximaal 20 minuten spreektijd, inclusief indien moties/amendementen)	11:05 – 12:30 uur
3	Schorsing (60 min.) incl. soep met broodjes	12:30 – 13:30 uur
4	Reactie van het college op eerste termijn gemeenteraad, incl. reactie op ingediende moties / amendementen	13:30 – 14:30 uur
5	Schorsing (60 min.)	14:30 – 15:30 uur
6	Tweede termijn gemeenteraad met interrupties & debat	15:30 – 17:30 uur
7	Schorsing (90 min.), aanpassen moties / amendementen en avondmaaltijd	17:30 – 19:00 uur
8	Reactie college op tweede termijn gemeenteraad	19:00 – 20:00 uur
9	Schorsing (30 min.) voor 'puntjes op de i' ingediende moties / amendementen	20:00 – 20:30 uur
10	Eventuele reactie college op laatste aanpassingen moties / amendementen & besluitvorming	20:30 – 20:45 uur
11	Stemverklaringen en besluitvorming	20:45 - 21:00 uur
12	Sluiting	21:00 uur
	Borrel na afloop	

Overige afspraken

Ten behoeve van een zorgvuldige behandeling heeft het Presidium enkele procedureafspraken gemaakt. Hierover informeer ik u graag:

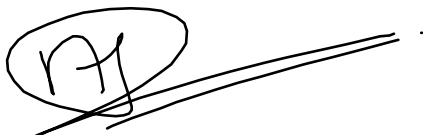
- Uiterlijk dinsdag 28 oktober 2025, 12:00 uur moeten de technische vragen worden ingediend via het daarvoor beschikbaar gestelde sjabloon.
- Uiterlijk woensdag 5 november 2025 wordt de beantwoording van de technische vragen gepubliceerd in iBabs.
- Op uiterlijk woensdag 12 november 2025 levert iedere fractie onder embargo de integrale tekst van de algemene beschouwingen aan bij de griffie zodat deze gekopieerd kunnen worden. De kopieën worden uitgedeeld aan het begin van het uitspreken van de 1e termijn. Ter bevordering van de beantwoording door het college wordt gevraagd de politieke vragen te markeren. De griffie plaatst alle politieke vragen voorafgaand aan de vergadering in een overzicht. Dit overzicht aan gestelde vragen wordt na de 1^e termijn van de raad gedeeld met de raad en het college.
- Voor collegeleden, raadsleden, griffie, ambtelijke ondersteuning en burgercommissieleden die de hele dag aanwezig zijn, wordt een eenvoudige lunch en avondmaaltijd geregeld.
- De spreektijd bedraagt net als in 2024 maximaal 20 minuten per fractie voor de eerste termijn waarbij deze spreektijd inclusief het indienen van moties en amendementen betreft. Voor de tweede termijn geldt de gebruikelijke 5 minuten per fractie.
- Er vindt een borrel plaats na afloop van de vergadering in het zaaltje bij de Zwarte Ruiter.
- Omdat er geen mutaties zijn worden er geen nieuwe foto's gemaakt van de raad en het college.

Tot slot

Als u nog vragen heeft over het verloop van de raadsvergadering van donderdag 13 november 2025, kunt u contact opnemen met de griffie via griffie@gulpen-witterm.nl.

Met vriendelijke groet,

de voorzitter,

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Besluitenlijst van de commissie Bestuur, Sociaal en Maatschappelijk (BSM) van de gemeente Gulpen-Witterm

Datum en aanvangstijd Donderdag 6 november 2025 om 19:30 uur.

Locatie Raadzaal

Voorzitter mr. J.I.A.A. Cremers

Commissiegriffier mr. R. Reichrath

Kenmerk G.25.03592

PRESENTIELIJST

Aanwezige leden van de commissie

W.H.A. Duijzings (Balans)	W.H.W. Hendriks (Balans)
mr. R.P.E.M. Cratsborn (CDA)	dr. A.H. van Zon (DOE'22)
N.M.A. Buijsen, BA (Fractie Franssen)	R.H.M. Delnoij (Fractie Franssen)
ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Witterm)	ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Witterm)
Q.R.J. Quadvlieg (Fractie Franssen)	

Aanwezige leden van het college van burgemeester en wethouders

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens (burgemeester)	F.J.E. Derksen (wethouder)
P.H.J. Franssen (wethouder)	J.E.L.M. Last (wethouder)

Insprekers

B. Bisschops namens het Ondernemers Platform Toerisme van Gulpen-Witterm	J. Mulleneers namens Hiswa-Recron
---	-----------------------------------

Agendapunt	Onderwerp
1	Opening <u>De voorzitter</u> opent om 19:30 uur de vergadering en heet iedereen welkom.
2	Vaststellen van de agenda <u>De commissie</u> stelt de agenda conform vast.
3	Mededelingen De aanwezige commissie- en collegeleden hebben geen mededelingen.
4	BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 <u>Mevrouw Bisschops</u> spreekt in namens het Ondernemersplatform Toerisme (OPT). <u>De heer Mulleneers</u> spreekt in namens Hiswa-Recron. Verhelderende vragen van de commissieleden worden door de insprekers beantwoord. <u>De voorzitter</u> concludeert dat de voorzitter van de raad het raadsvoorstel reeds op de agenda van de raadsvergadering van 13 november 2025 heeft geplaatst.
5	Sluiting De voorzitter sluit de vergadering om 21:30 uur.

Aldus vastgesteld op donderdag 6 november 2025.

de commissiegriffier

mr. R. Reichrath

de commissievoorzitter,

mr. J.I.A.A. Cremers

Transcriptie inhoudelijke mededeling, wethouder Jos Last in de raadsvergadering van 13 november 2025

Ja dank u wel voorzitter, inderdaad een belangrijke mededeling, vandaar dat ik even hier kom staan. Vanmorgen is de provinciale toezichthouder bij ons op bezoek geweest en heeft er ambtelijk overleg plaatsgevonden over de voorliggende begroting zoals die door het college aan u is gepresenteerd en aan u voorligt. De conclusie van de provincie, daar worden we niet blij van. Ik heb een samenvatting opgeschreven. Onze provincie heeft al jarenlang zorgen over de financiële positie van de gemeente Gulpen-Wittem, maar deze zorgen zijn alleen maar toegenomen bij de begroting die nu voorligt. En ten opzichte van [...] jaren. [...] De provincie is daar nog kritischer op. De kans bestaat dat de provincie deze begroting zoals die nu voorligt, zoals deze door het college is opgesteld – zeg ik er nadrukkelijk bij – dat die wellicht niet goedgekeurd zal worden en dat we daarmee onder preventief toezicht komen te staan. Met name u als raad komt onder preventief toezicht te staan, zeg ik erbij, want alles wat u als raad wilt of mocht gaan willen beslissen, dat gaat eerst via de provincie en die doet daar een zegje over en die zegt dan wel of iets wel of niet mag. Als we onder preventief toezicht komen te staan, betekent dit ook dat er in december een herstelbegroting gemaakt zal moeten worden om de zaak op orde te brengen. En, u kunt er dan van uitgaan als dat aan de orde is – ik zeg nog als, want het is nog niet zover, maar het zou kunnen – dan gaat de provincie met name kijken naar de ambities die wij als gemeente hebben die u als raad heeft vastgesteld; we hebben het er al vaker over, de provincie is van mening dat de ambities te hoog gegrepen zijn voor de financiën die wij hebben. Er gaat dan geschrapt worden, er gaat dan niet geschrapt worden in bedrijfsvoering, maar er zal vooral gekeken worden naar beleidsdoelstellingen en natuurlijk ook naar projecten die wij op stapel hebben staan. Ik denk bijvoorbeeld aan het Patronaat wat in december naar de raad komt maar ook aan het vervolg van het accommodatiebeleid nog gegeven gaat of moet worden. Maar ook bijvoorbeeld – dat is nadrukkelijk aan de orde – een heroverweging van onze bijdrage aan Mosaqua, wat een blok aan het been blijft. Maar ook een maximale belastingverhoging voor onze inwoners, het maximale wat volgens de provincie deze gemeente kan dragen. Dat ten aanzien van de begroting zoals die nu voorligt aan u. Er is ook uiteraard gesproken en de provincie is ook op de hoogte van de amendementen die nu voorliggen. Ze kijken ook op dit moment mee van hoe deze vergadering gaat verlopen. Maar komen deze amendementen der – de amendementen die behelzen het niet laten doorgaan van de belastingverhoging danwel die om geld vragen – en daar zitten er ook een aantal zaken bij – komen die er dan ook nog bij, dan kunnen we eigenlijk wel zeggen, komen we nagenoeg zeker of zo goed als zeker onder preventief toezicht te staan. Als u nu bijvoorbeeld gaat besluiten die vijf procent Ozb niet door te zetten, ja dan is de kans levensgroot aanwezig dat we hier in december weer staan en dat we die vijf procent er weer bij moeten pakken of misschien nog wel meer. De conclusie van de provincie is: er is structureel en reëel geen evenwicht in onze begroting, over meerdere jaren gezien. En daar zal aan gewerkt moeten worden. Wij hebben het hier al vaker over gehad; laatst nog in de commissie, dat het hoogtijd wordt dat we er samen aan gaan werken, maar dit is wel een heel zware en waarschuwing en donkere wolken die boven onze gemeente hangen. Ik ga nu nog niet zeggen welke amendementen of moties ik u wel of niet ga ontraden, want dat komt nog dadelijk in het hele verhaal, maar u kunt alvast een richting proeven waar het heen zal gaan.

[...]

Raadsvergadering

Dossiernummer	3259
Extern Zaak ID	IB.25.0441
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	4
Titel	Vaststellen van de besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 oktober 2025
Organisatieonderdeel	Afdeling Raadsgriffie
Portefeuillehouder	

Bijlagen
Besluitenlijst raadsvergadering 23 oktober 2025 ([G.25.03480])

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	5 juni 2025
Raadsvergadering	3 juli 2025
Raadsvergadering	25 september 2025
Raadsvergadering	23 oktober 2025
Raadsvergadering	13 november 2025
Raadsvergadering	18 december 2025

Toelichting

Van de vergaderingen van de gemeenteraad wordt een ontwerp-besluitenlijst opgesteld. Deze ontwerp-besluitenlijst wordt in de daaropvolgende raadsvergadering ter vaststelling aangeboden.

Voorgesteld besluit

De besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 oktober 2025 vast te stellen.

Besluit

De besluitenlijst van de raadsvergadering van 23 oktober 2025 vast te stellen.

Besluitenlijst van de vergadering van de gemeenteraad van Gulpen-Witterm

Datum en aanvangstijd Donderdag 23 oktober 2025 om 19:30 uur.

Locatie Raadzaal

Voorzitter ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Griffier mr. R. Reichrath

Kenmerk G.25.03480

PRESENTIELIJST

Aanwezige leden van de gemeenteraad

F.R.A. van Breemen (Balans)	I. van der Laan (DOE'22)
mr. R.P.E.M. Cratsborn (CDA)	ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Witterm)
mr. J.I.A.A. Cremers (PRO Gulpen-Witterm)	J.J.M. Nix (Fractie Franssen)
W.H.A. Duijzings (Balans)	Q.R.J. Quadvlieg (Fractie Franssen)
ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Witterm)	J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)
W.H.W. Hendriks (Balans)	D.R.J. Vluggen (Fractie Franssen)
J.J.P.G. Kirkels, BA (CDA)	S.A.M.M. Vos (PRO Gulpen-Witterm)
bc. A.H.M. Kistermann (Fractie Franssen)	

Aanwezige leden van het college van burgemeester en wethouders

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens (burgemeester)	J.E.L.M. Last (wethouder)
P.H.J. Franssen (wethouder)	

Agendapunt	Onderwerp
1	Opening De voorzitter opent om 19:30 uur de vergadering en heet iedereen welkom. De voorzitter meldt dat wethouder Derksen is afgemeld.
2	Vaststellen van de agenda Na verzending van de voorlopige agenda zijn de volgende agendavreemde moties ingediend: <ul style="list-style-type: none"> Agendavreemde motie M2519 van raadslid Van der Laan (DOE'22) over voorwaarden van de verlenging Intentieovereenkomst Porthos. Deze motie is toegevoegd als agendapunt 10. Agendavreemde motie M2520 van raadslid Vos (PRO Gulpen-Witterm) over toiletvoorziening openbare begraafplaats Gulpen. Deze motie is door de indiener op 22 oktober 2025 ingetrokken en wordt daarom niet behandeld. <p>De agenda wordt met deze toevoeging vastgesteld.</p>
3	Mededelingen Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.
4	Vaststellen van de besluitenlijst van de gemeenteraad De raad <u>besluit</u> de besluitenlijst van de raadsvergadering van 25 september 2025 vast te stellen.
5	Ingekomen stukken De raad <u>besluit</u> de lijst met ingekomen stukken met de voorgestelde wijze van afdoening vast te stellen.
6	A 288 – Raadsvoorstel benoeming J.H. (Hans) Jacobs als plaatsvervangend commissielid namens PRO Gulpen-Witterm Het voorgestelde <u>raadsbesluit A288</u> wordt zonder stemming unaniem <u>aangenomen</u> .

De heer Jacobs (PRO Gulpen-Witterm) legt de verklaring en belofte af. Een attentie wordt aangeboden

Agendapunt	Onderwerp
7	DV 005 – Raadsvoorstel Beheersverordening algemene begraafplaats 2026 e.v.

Het voorgestelde raadsbesluit DV 005 wordt zonder beraadslaging en stemming aangenomen.

8	BD 006 – Raadsvoorstel Kadernota Verbonden Partijen 2025 e.v.
----------	--

Het voorzitterschap wordt bij agendapunten 8 en 9 waargenomen door de heer Cremers.

Het voorgestelde raadsbesluit BD 007 wordt unaniem aangenomen.

9	BD 015 – Raadsvoorstel handhaving geheimhouding eerste screening
----------	---

Het voorgestelde raadsbesluit BD 015 wordt met meerderheid van stemmen aangenomen.

(De raadsleden van de fracties DOE'22 en CDA hebben tegen gestemd, de raadsleden van de fracties Balans, Fractie Franssen en PRO Gulpen-Witterm hebben voor gestemd).

10	M2519 - Motie Van der Laan (DOE'22) voorwaarden verlenging Intentieovereenkomst Porthos
-----------	--

Door **raadslid Van der Laan (DOE'22)** is de volgende motie M2519 ingediend:

Constaterende dat:

- De raad op 23 februari 2022 het Ontwikkelingsplan Sophianum “Van wens naar realiteit” heeft aangenomen, waarbij besloten werd de haalbaarheid van deelname Porthos te onderzoeken en een investeringskrediet van € 565.000 beschikbaar te stellen.
- Het college de opdracht kreeg om na het gereedkomen van het definitieve ontwerp de raad een keuze voor te leggen zelf te investeren dan wel de investering aan een marktpartij over te laten.
- In het fractievoorzittersoverleg van 16 januari 2023 door meerdere fractievoorzitters is gevraagd wanneer dit raadsvoorstel zou worden aangeboden. Hierop kon toen nog geen antwoord gegeven worden.
- In de raadsinformatiebrief van 20 december 2023 een samenwerking wordt gemeld tussen Porthos, Fivente en wooncorporatie Maasvallei.

Agendapunt	Onderwerp
------------	-----------

Besluitvorming in de raad over de herontwikkeling Sophianum werd gepland begin Q3 2024.

- Het college op 22 november 2024, zonder dat de raad hierover een besluit heeft genomen, een juridisch bindende intentieovereenkomst met Porthos heeft gesloten waarin werd afgesproken dat partijen afstand doen van het recht om de samenwerking te beëindigen.
- De raad de overeenkomst met Porthos moest vernemen uit de media en de inhoud van de overeenkomst pas met de raad werd gedeeld nadat daarom expliciet is gevraagd.
- Het 'deelgebied 1' van het plangebied 'om niet' wordt aangeboden aan Porthos (art. 32 vragen d.d. 12-1-2025)
- De gemeente een subsidie verstrekt aan Porthos Vastgoed BV voor de onrendabele top (art. 7.2 Intentieovereenkomst), terwijl de raad op 23 februari 2022 besloten heeft dat over de verdeling van kosten en investeringen tussen gemeente en marktpartij de raad eerst een besluit zou moeten nemen.
- De raad op 5 juni j.l. twee moties (M2510 en M2511) heeft aangehouden op basis van de toezegging dat in december 2025 de raad in december een besluit zou gaan nemen over de bestemmingsplanwijziging.
- Het college deze toezegging wederom niet nakomt waardoor de herontwikkeling van het voormalig Sophianum wederom vertraagd is.
- De huidige intentieovereenkomst met Porthos op 31 december 2025 afloopt.

Overwegende dat:

- DOE'22 de raad en het college al op 14 februari 2022 heeft geïnformeerd over haar zorgen aangaande de financiële haalbaarheid van Porthos en over de mogelijkheden met een marktpartij in zee te gaan (zie bijlage).
- Het budgetrecht bij de raad ligt en de raad conform raadsbesluit d.d. 23 februari 2022 een besluit dient te nemen over het definitieve ontwerp, inclusief overzicht van baten en lasten.
- De raad met het sluiten van de intentieovereenkomst is gepasseerd omdat hierin al toezeggingen gedaan zijn over de verkoop van het vastgoed 'om niet' en een subsidie voor de onrendabele top.

Agendapunt	Onderwerp
------------	-----------

	• Er in de huidige intentieovereenkomst nergens een voorbehoud wordt gemaakt waaruit blijkt dat het besluit over een definitief 'go' aan de raad is. • De wethouder tijdens de raadsvergadering van 25 september j.l. aangaf voornemens te zijn de aflopende intentieovereenkomst met Porthos te verlengen. • Vanwege de aanstaande einddatum van de lopende overeenkomst de raad op dit moment kaders mee kan geven voor een eventuele verlenging van de intentieovereenkomst met Porthos.

Spreekt uit:

Teleurstelling over het handelen van het college in het dossier 'herontwikkeling Sophianum Nijswiller' en het niet nakomen van gedane toezeggingen en eerder gemaakte afspraken.

Verzoekt het college:

1. De intentieovereenkomst met Porthos te verlengen indien in de nieuwe overeenkomst de navolgende voorwaarden worden opgenomen:
 - a. Alleen de raad een besluit kan nemen over een subsidiebijdrage aan Porthos voor de onrendabele top en de raad dit besluit neemt op basis van een integrale afweging van baten en lasten van het totale herontwikkelingsplan.
 - b. Bij deze integrale afweging ook een onderbouwing wordt gegeven voor:
 - de verkoop van het vastgoed 'om niet';
 - hoe om te gaan met het vastgoed en wie het eerste recht op (terug)koop heeft, zowel voor als na afloop van de looptijd van de koop (10 jaar);
 - voor welk doel het vastgoed kan worden gekocht zowel voor als na de looptijd.
 - c. Aan de verkoop van het vastgoed aan Porthos 'om niet' het voorbehoud van instemming van de raad te verbinden.
 - d. Het raadsvoorstel, inclusief herontwikkelingsplan en bestemmingsplanwijziging uiterlijk 1 april 2026 aan de raad wordt aangeboden. De intentieovereenkomst wordt tot uiterlijk 30 maart 2026 verlengd.

Agendapunt	Onderwerp
------------	-----------

	In het raadsvoorstel helderheid te bieden over de zorgkosten die op het bordje van de gemeente komen als gevolg van de samenwerking met Porthos, inclusief inzage in juridisch bindende afspraken met omliggende gemeenten die zorgkosten voor hun rekening gaan nemen (zie art. 4.4. intentieovereenkomst). Indien geen gevolg kan worden gegeven aan punt 1 en 2, de Intentieovereenkomst met Porthos te laten verlopen op 31 december 2025 zodat daarna teruggegrepen kan worden op het plan van aanpak uit de raadsinformatiebrief van 20-12-2023 met Fivente en Maasvallei. De raad op basis van punt 3 zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 1 april 2026, een raadsvoorstel aan te bieden zoals bedoeld in de RIB van 20-12-2023

Door de **raadsleden Quadvlieg (Fractie Franssen) en Hendriks (Balans)** is de volgende motie M2510 ingediend:

Constateernde dat:

- Er op 31 januari 2019 een raadsbrede motie aangenomen is m.b.t. herbestemming voormalig Sophianum Nijswiller;
- Er op 23 maart 2021 € 137.000,00 krediet beschikbaar is gesteld voor een ontwikkelingsplan.
- Er op 23 februari 2022 een raadsbesluit genomen is over een ontwikkelingsplan '*Sophianum van wens naar realisatie*', waarbij de raad een investeringskrediet van € 565.000 ter beschikking heeft gesteld.
- Er op 20 december 2023 een raadsinformatiebrief is gepubliceerd over de ontwikkelingen.
- Met Porthos een intentieovereenkomst is gesloten die op 31 december 2025 afloopt.
- In de raadsinformatiebrief van 10 februari 2025 weliswaar wordt gesproken over woningbouw en wijziging van het omgevingsplan maar er verder zijn er geen nieuwe ontwikkelingen zijn.

Overwegende dat:

- Het gebouw in dusdanige slechte staat is dat sloop de enige oplossing lijkt.
- Sinds 2019 verschillende plannen niet door zijn gegaan.
- Gesprekken met woningbouw verenigingen niets hebben opgeleverd.

Draagt het college op:

- Een raadsvoorstel voor te bereiden waarbij de raad wordt voorgelegd:

Agendapunt	Onderwerp
------------	-----------

	a. een principebesluit te nemen waarbij het deel van het voormalig Sophianum (inclusief omliggend terrein in eigendom van de gemeente, tot aan de rode contouren, zie bijlage foto deel C) dat niet bestemd is voor Porthos/Brandweer middels wijziging van het omgevingsplan/bestemmingsplan aan te duiden als zijnde bestemd voor wonen/verkeer enz. b. te besluiten tot sloop van de gebouwen welke niet zijn bestemd voor Porthos en de Brandweer.
2.	Indien voor 31 december 2025 geen getekende overeenkomsten met Porthos zijn gesloten, ook dit vastgoeddeel hierbij te betrekken,
3.	Het proces voor herontwikkeling te starten waarbij een of meerdere projectontwikkelaars worden betrokken. Hierbij rekening houden met de regels t.a.v. aanbestedingsbeleid en bijv. Didam-arrest.
4.	Bij de planvorming nadrukkelijk de inwoners van Nijswiller te betrekken.
5.	Dit raadsvoorstel (dat een principebesluit behelst en geen uitwerking op detailniveau) in Q2 2026 aan de raad voor te leggen

De motie M2519 en de motie M2510 worden door de indieners aangehouden in afwachting op de toegezegde raadsinformatiebrief .

Toezeggingen door de portefeuillehouder:

- **T2520:** Wethouder Last zegt toe dat de raad voor 1 december 2025 een raadsinformatiebrief ontvangt over de herontwikkeling Sophianum Nijswiller

10	Sluiting
-----------	-----------------

De voorzitter sluit de vergadering om 21:00 uur.

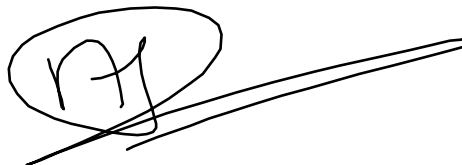
Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Gulpen-Wittem op donderdag 13 november 2025,

de griffier,

mr. R. Reichrath

de voorzitter,

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Raadsvergadering

Dossiernummer	3260
Extern Zaak ID	IB.25.0440
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	5
Titel	Vaststelling afdoening ingekomen stukken
Organisatieonderdeel	Afdeling Raadsgriffie
Portefeuillehouder	

Bijlagen
Ingekomen stukken raadsvergadering 13 november 2025 [G.25.03698]

Geagendeerd	Vergaderdatum
Raadsvergadering	5 juni 2025
Raadsvergadering	3 juli 2025
Raadsvergadering	25 september 2025
Raadsvergadering	23 oktober 2025
Raadsvergadering	13 november 2025
Raadsvergadering	18 december 2025

Toelichting

Alle ingekomen stukken van de gemeenteraad worden gepubliceerd via [‘Overzichten’ > ‘Ingekomen stukken raad’](#). U vindt hier ook de afdoeningsvoorstellen. Ingekomen stukken worden tot uiterlijk 9:00 uur op de dag van de raadsvergadering verwerkt. Stukken die daarna worden ontvangen, worden meegenomen voor de eerstvolgende raadsvergadering.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad wordt gevraagd de afdoeningsvoorstellen bij de ingekomen stukken vast te stellen.

Besluit

De gemeenteraad besluit de afdoeningsvoorstellen bij de ingekomen stukken vast te stellen.

Lijst van ingekomen stukken

Onderwerp : Lijst van ingekomen stukken gemeenteraad
Raadsvergadering : Donderdag 13 november 2025

Kenmerk : G.25.03698

ID	Ontvangstdatum	Afzender	Onderwerp	Kenmerk	Wijze van afdoen
3440	12-11-2025	Visit Zuid Limburg	Reactie Visit Zuid-Limburg op amendement A2510 tbv Raadsvergadering 13 november 2025	E.25.03090	Kennisnemen van het stuk
3439	10-11-2025	Burger Alliantie Gulpen-Witterm	Bijdrage Burger Alliantie Gulpen-Witterm om haar overwegingen en bevindingen in breder perspectief te delen	E.25.03062	Kennisnemen van het stuk
3438	07-11-2025	Burger	Mail van burger over zwervstroom	E.25.03046	Kennisnemen van het stuk
3437	07-11-2025	Clipjesfabriek	Enquete Clipjesfabriek: Verhoog opkomst gemeenteraadsverkiezingen	E.25.03043	Kennisnemen van het stuk
3436	06-11-2025	Inspreker namens Hiswa-Recron	Inspreektekst inspreker over de toeristenbelasting	B.25.03417	Kennisnemen van het stuk
3435	06-11-2025	Kiesradar	Partijprogramma in beeld voor alle inwoners van Kiesradar	E.25.03039	Kennisnemen van het stuk
3434	06-11-2025	Burgers zetten zich in	Reactie van Burgers zetten zich in inzake Maastricht - Aachen airport	E.25.03034	Kennisnemen van het stuk

Lijst van ingekomen stukken

3433	04-11-2025	GR WOZL / GR WSP Parkstad	2e Kwartaalrapportage 2026 GR WOZL/GR WSP Parkstad	B.25.03406	Voorstel voorbereiden voor commissie
3432	04-11-2025	GR WSP Parkstad	Concept 2e Begrotingswijziging 2026 GR WSP Parkstad	B.25.03400	Voorstel voorbereiden voor commissie
3431	04-11-2025	GR WOZL	Concept 2e Begrotingswijziging 2026 GR WOZL	B.25.03395	Voorstel voorbereiden voor commissie
3430	04-11-2025	Burger	Brief van burger inzake intrekken van alle 12 (Woo-)verzoeken die ik bij uw gemeente heb ingediend	I.25.00928	Afdoening door college van B&W
3429	04-11-2025	Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Maastricht & Heuvelland	Brief Koninklijke Horeca Nederland inzake reactie op de programmabegroting 2026	E.25.03013	Kennisnemen van het stuk
3428	03-11-2025	Burger Alliantie Gulpen-Witterm	Zienswijze Burger Alliantie Gulpen-Witterm op de begroting 2026 van de gemeente Gulpen-Witterm	E.25.02999	Kennisnemen van het stuk
3427	02-11-2025	Olaf Schuwer	Nieuwsbrief Olaf Schuwer 2025/11: (van wie is) het budget van de niet meer bestaande fractie	E.25.02992	Kennisnemen van het stuk
3426	31-10-2025	VNG	VNG Raadsledennieuwsbrief - oktober 2025	E.25.02994	Kennisnemen van het stuk

Lijst van ingekomen stukken

3425	31-10-2025	VNG	Ledenbrief VNG over RVU-onderzoek zware beroepen	E.25.02989	Kennisnemen van het stuk
3424	30-10-2025	Burger	Schrijven burger over begroting 2026 in relatie tot het niet correct en volledig informeren van de raad inzake afhandeling forensenbelasting en gemaakte kosten	E.25.02984	Afdoening door college van B&W
3423	29-10-2025	VPPG onafhankelijke beroepsvereniging voor raadsleden	Nieuwsbrief VPPG	E.25.02971	Kennisnemen van het stuk
3422	29-10-2025	Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen	Brief Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen over Week van de Pleegzorg -	E.25.02970	Kennisnemen van het stuk
3421	24-10-2025	Rd4	Bestuursstukken AB-vergadering GR Rd4 van 23 oktober	E.25.02953	Kennisnemen van het stuk
3420	23-10-2025	Rd4	Presentatie Rd4 Grondstoffenconferentie d.d. 22 oktober jl.	E.25.02938	Kennisnemen van het stuk
3419	23-10-2025	VNG	Ledenbrief VNG 25/050 Publiekscampagne maatschappelijke weerbaarheid 'Denk vooruit'	E.25.02932	Afdoening door college van B&W

Lijst van ingekomen stukken

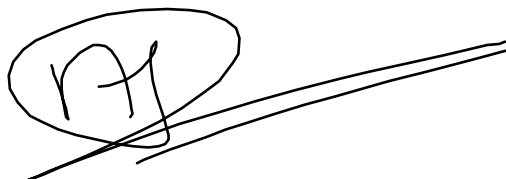
Aldus vastgesteld in zijn raadsvergadering van donderdag 13 november 2025.

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Toelichting

Ingekomen stukken

Iedereen kan post richten aan de gemeenteraad. Deze post wordt verzameld en via het raadsinformatiesysteem aan de leden van de gemeenteraad aangeboden. Bij iedere reguliere raadsvergadering stelt de gemeenteraad de wijze van afdoening van deze ingekomen post vast.

Wijze van afdoening

Bij iedere ingekomen post wordt gekeken naar het (vermoedelijke) doel. Wilt de afzender de gemeenteraad informeren of wilt de afzender mogelijk dat er meer gebeurt. De gemeenteraad bepaalt zelf hoe hij omgaat met ingekomen stukken. Dit bepaalt de gemeenteraad in zijn (reguliere) vergadering.

De gemeenteraad kiest daarbij op basis van artikel 21 van het Reglement van orde van de raad tussen:

- Voor kennisgeving aannemen;
- Het in handen stellen van het college ter afdoening;
- Ter agendering in de raadscommissie, of;
- Het college bereidt een voorstel voor ter bespreking in de raadscommissie.

Welke ingekomen stukken zijn in deze lijst vermeld?

Post dat kort voor de raadsvergadering is ontvangen, staat mogelijk niet op deze lijst. Dit komt door het tijdstip waarop deze lijst opgemaakt en gepubliceerd wordt. Afdoeningsvoorstellen van stukken die later dan donderdag 13 november 2025 09:00 uur bij de griffie binnenkomen, worden pas op de daaropvolgende (reguliere) raadsvergadering ter vaststelling aan de raad aangeboden.

Openbaarmaking ingekomen stukken

Alle ingekomen stukken worden gepubliceerd op het raadsinformatiesysteem van onze gemeente. Deze is te bereiken via www.gulpen-witterm.nl/gemeenteraad. Indien een ingekomen stuk persoonsgegevens bevat, worden in de openbare versie de persoonsgegevens onzichtbaar gemaakt, tenzij de afzender uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven voor publicatie van zijn gegevens. Raads- en commissieleden kunnen altijd de originele post (met persoonsgegevens) inzien.

Raadsvergadering

Dossiernummer	3444
Extern Zaak ID	IB.25.0392
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 november 2025
Agendapunt	6
Titel	BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
Organisatieonderdeel	Afdeling Bestuursdienst
Portefeuillehouder	Wethouder J.E.L.M (Jos) Last

Bijlagen
Raadsbesluit BD 001 Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 - [G.25.03284]
Raadsvoorstel programmabegroting 2026 en meerjarig 2027-2029 [G.25.03283]
Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 [B.25.03045]
Beantwoording technische vragen Begroting 2026 [G.25.03622]
Beantwoording technische vragen begroting 2026 - vervolg [G.25.03637]
Beantwoording vraag PGB Jeugd - [G.25.03621]
M2521 - Motie Van der Laan (DOE'22) over participatieverordening en uitdaagrecht (1e gewijzigde versie) (G.25.03642)
M2523 - Motie Vos (PRO) over introduceren van de Rd4 BEST-tas (G.25.03672)
M2524 - Motie Vos (PRO) over sanitaire voorziening algemene begraafplaats Gulpen (G.25.03673)
M2525 - Motie Vos (PRO) over bewaakte fietsenstalling Gulpen (G.25.03674)
M2526 - Motie Duyvendak (PRO) & Van der Laan (DOE'22) over een boomplant-plan (G.25.03656)
M2527 - Motie Cremers (PRO) over inwoners betrekken bij de lokale democratie (G.25.03675)
M2528 - Motie Van der Laan (DOE22) c.s. over financiële sturing (G.25.03694) - 1e gewijzigde versie
M2529 - Motie Van der Laan (DOE22) over glasvezel in de buitengebieden van Gulpen-Witterm (G.25.03695)
A2510 - Amendement Quadvlieg (FF) & Van Breemen (Balans) over bezuinigingen ten gunste van het structureel begrotingssaldo (G.25.03669)
A2511 - Amendement Quadvlieg (FF) c.s. over schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5% in 2026 (G.25.03667) - 1e gewijzigde versie
A2512 - Amendement Nijssen (PRO) over onderhoud wegen en dotatie voorziening wegenonderhoud (G.25.03687)
A2513 - Amendement Hendriks (Balans) & Ramakers (FF) over compensatieregeling zwemdiploma A en leeftijdsvrijstelling toeristenbelasting (G.25.03692)
A2514 - Amendement Van der Laan (DOE22) over een alternatief dekkingsvoorstel inzake schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5 procent (G.25.03696)

Geagendeerd	Vergaderdatum
Collegevergadering	14 oktober 2025
Commissie Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)	6 november 2025

Amendementen

ID	Titel
201	A2510 - Amendement Quadvlieg (FF) & Van Breemen (Balans) over bezuinigingen ten gunste van het structureel begrotingssaldo - INGETROKKEN
202	A2511 - Amendement Quadvlieg (FF) c.s. over schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5% in 2026
203	A2512 - Amendement Nijssen (PRO) over onderhoud wegen en dotatie voorziening wegenonderhoud - INGETROKKEN
204	A2513 - Amendement Hendriks (Balans) & Ramakers (FF) over compensatieregeling zwemdiploma A en leeftijdsvrijstelling toeristenbelasting - INGETROKKEN
205	A2514 - Amendement Van der Laan (DOE22) over een alternatief dekkingsvoorstel inzake schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5 procent - INGETROKKEN

Ingekomen stukken raad

ID	Onderwerp
3439	Bijdrage Burger Alliantie Gulpen-Witterm om haar overwegingen en bevindingen in breder perspectief te delen
3429	Brief Koninklijke Horeca Nederland inzake reactie op de programmabegroting 2026
3436	Inspreektekst inspreker over de toeristenbelasting
3440	Reactie Visit Zuid-Limburg op amendement A2510 tbv Raadsvergadering 13 november 2025
3424	Schrijven burger over begroting 2026 in relatie tot het niet correct en volledig informeren van de raad inzake afhandeling forensenbelasting en gemaakte kosten
3428	Zienswijze Burger Alliantie Gulpen-Witterm op de begroting 2026 van de gemeente Gulpen-Witterm

Moties

ID	Onderwerp
435	M2521 - Motie Van der Laan (DOE'22) over de verordening participatie en uitdaagrecht
437	M2523 - Motie Vos (PRO) over introduceren van de Rd4 BEST-tas - AANGEHOUDEN
438	M2524 - Motie Vos (PRO) over sanitaire voorziening algemene begraafplaats Gulpen - AANGEHOUDEN
439	M2525 - Motie Vos (PRO) over bewaakte fietsenstalling Gulpen - AANGEHOUDEN
440	M2526 - Motie Duyvendak (PRO) & Van der Laan (DOE'22) over een boomplant-plan

441	M2527 - Motie Cremers (PRO) over inwoners betrekken bij de lokale democratie
442	M2528 - Motie Van der Laan (DOE22) c.s. over financiële sturing door de raad
443	M2529 - Motie Van der Laan (DOE22) over glasvezel in de buitengebieden van Gulpen-Witterm

Toelichting

Het college van burgemeester en wethouder stelt jaarlijks een ontwerp-begroting op. In deze ontwerp-begroting staan alle taken en activiteiten vermeld. Ook worden in de begroting de bedragen die voor deze taken en activiteiten nodig zijn, opgenomen. Het is de bevoegdheid van de gemeenteraad om de aangeboden ontwerp-begroting vast te stellen.

Voorgesteld besluit

1. De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen;
2. De reserve lokale heffingen te verminderen met:
 1. € 198.793 in 2026;
 2. € 215.136 in 2027;
 3. € 43.938 in 2028;
3. De reserve omgevingswet te verminderen met:
 1. € 100.000 in 2026;
 2. € 55.000 in 2027.

Stemming

15 stemmen voor

Stem voor	Stem tegen
Balans	
Duijzings, Wiel Hendriks, Wien Van Breemen, Ruud	
CDA	
Cratsborn, Roger Kirkels, Joris	
DOE'22	
Van der Laan, Ineke	
Fractie Franssen	
Kistermann, Fon Nix, Jo Quadvlieg, Quinn Ramakers, Ralf Vluggen, Diana	
PRO	

Cremers, Jack Duyvendak, Lodewijk Nijssen, René Vos, Sacha	
---	--

Besluit

1. De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen met dien verstande dat a. de 5% stijging van de verwachte OZB opbrengst voor het boekjaar 2026 wordt geschrapt. Dit wordt gedekt door het schrappen van de toetredingskosten GR Solido uit de exploitatie en deze kosten te dekken vanuit een eenmalige greep uit de algemene reserve (€250.000,- in 2026).

2. De reserve lokale heffingen te verminderen met:

- a. € 198.793 in 2026;
- b. € 215.136 in 2027;
- c. € 43.938 in 2028;

3. De reserve omgevingswet te verminderen met:

- a. € 100.000 in 2026;
- b. € 55.000 in 2027.

4. Het college op te dragen een inventarisatie van alle structurele uitgaven in kaart te brengen, wat betreft maatschappelijke kosten, bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen op de realisatie van eventuele bezuinigingen voor het begrotingsjaar 2027 en verder zodat de raad hierin tijdig keuzes kunnen maken voor de begroting 2027 en verder.

Toelichting

Het ontwerpbesluit is naar aanleiding van het door de raad aangenomen amendement A2511 (eerste gewijzigde versie) aangepast.

Raadsbesluit

Raadsnummer	:	BD 001
Dossiernummer	:	IB.25.0392
Datum raadsvergadering	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029

De gemeenteraad van Gulpen-Witterm,

Overwegende

- Het raadsvoorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 14 oktober 2025;
- Artikel 191 van de Gemeentewet.
- Het door de raad aangenomen amendement A2511, eerste gewijzigde versie.

Besluit

1. De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen met dien verstande dat
 - a. de 5% stijging van de verwachte OZB opbrengst voor het boekjaar 2026 wordt geschrapt. Dit wordt gedekt door het schrappen van de toetredingskosten GR Solido uit de exploitatie en deze kosten te dekken vanuit een eenmalige greep uit de algemene reserve (€250.000,- in 2026).
2. De reserve lokale heffingen te verminderen met:
 - a. € 198.793 in 2026;
 - b. € 215.136 in 2027;
 - c. € 43.938 in 2028;
3. De reserve omgevingswet te verminderen met:
 - a. € 100.000 in 2026;
 - b. € 55.000 in 2027.
4. Het college op te dragen een inventarisatie van alle structurele uitgaven in kaart te brengen, wat betreft maatschappelijke kosten, bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen op de realisatie van eventuele bezuinigingen voor het begrotingsjaar 2027 en verder zodat de raad hierin tijdig keuzes kunnen maken voor de begroting 2027 en verder.

Status raadsbesluit

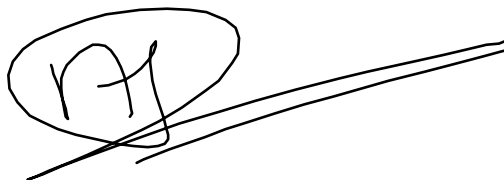
Aangenomen door de raad van Gulpen-Wittern, bijeen op donderdag 13 november 2025 in Gulpen.

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Raadsvoorstel

Onderwerp	Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029
-----------	---

Raadsnummer	:	BD001
Dossiernummer	:	IB.25.0392
Portefeuillehouder	:	Wethouder J.E.L.M (Jos) Last
Ambtelijk team	:	Financiën
Datum collegevergadering	:	Dinsdag 14 oktober 2025
Datum commissievergadering	:	Donderdag 6 november 2025
Commissie	:	Bestuur, Sociaal & Maatschappelijk (BSM)
Besluitvorming raad	:	Donderdag 13 november 2025

Samenvatting

De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 wordt ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Voorgesteld besluit

De raad besluit:

1. De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen;
2. De reserve lokale heffingen te verminderen met:
 1. € 198.793 in 2026;
 2. € 215.136 in 2027;
 3. € 43.938 in 2028;
3. De reserve omgevingswet te verminderen met:
 1. € 100.000 in 2026;
 2. € 55.000 in 2027.

Inleiding

Met het vaststellen van de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 autoriseert uw raad het aangaan van verplichtingen door het college van B&W binnen de door uw raad gestelde inhoudelijke en financiële kaders.

Beoogd effect / doelstelling

Door vaststelling van de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 allocceert uw raad de beschikbare middelen voor 2026.

Argumenten

- 1.1. Het vaststellen van de programmabegroting en de meerjarenraming is een bevoegdheid van de raad;
- 1.2. De programmabegroting voldoet qua inhoud en opzet aan de eisen gesteld door de wetgever; deze eisen zijn terug te vinden in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- 1.3. De cijfers van de programmabegroting en de meerjarenraming geven een zo goed mogelijk beeld van de begrotingsjaren 2026-2029. De cijfers zijn gebaseerd op de huidige inzichten en de voorstellen van ons college. De programmabegroting en de meerjarenraming zijn sluitend voor de jaren 2026-2029.

Kanttekeningen en risico's

- 1.1. De septembercirculaire 2025 is verwerkt in de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

Kosten en dekking

Zie bijlage programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029.

Uitvoering

Op 6 november aanstaande vindt de behandeling van de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 in de commissie BSM plaats.

In de raadsvergadering van 13 november aanstaande vindt de behandeling van de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 in de raad plaats.

Communicatie en participatie

- Na vaststelling door uw raad wordt de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 verstuurd aan de provincie Limburg.
- De realisatie van de programmabegroting 2026 wordt geëvalueerd in:
 - de bestuursrapportage 2026;
 - de slotwijziging 2026;
 - de programmarekening 2026.

Bijbehorende documenten

Onderwerp	Poststuknummer	Zaakdossier
Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029	B.25.03045	IB.25.0392
Raadsbesluit Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029	B.25.03284	IB.25.0392

BEGROTING 2026

Meerjarenraming 2027-2029
Gemeente Gulpen-Wittem

Gemeente Gulpen-Wittem

Begroting 2026

B.25.03045

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de raad van de gemeente Gulpen-Wittem op 13 november 2025.

de raadsgriffier,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'R' followed by a horizontal line.

mr. R. Reichrath

de voorzitter,

A handwritten signature in black ink, featuring a circular loop followed by a horizontal line.

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens

Voorwoord

'Begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029' staat op de voorpagina van dit boekwerk. Een begroting en meerjarenraming welke door een gemeenteraad wordt vastgesteld en die na maart 2026 door een ander college zal worden ingevuld; en wellicht ook door andere politieke partijen of getalsmatig met een andere invulling.

Vaak wordt er bij de behandeling van een begroting die over de gemeenteraadverkiezingen heen loopt gesproken van 'over het graf regeren' of 'beleidsarm' omdat de nieuwe gemeenteraad ook nog keuzes moet kunnen maken. Op zich niet verkeerd maar deze begroting 2026 is niets anders dan de vertaling van de beleidskeuzes welke de gemeenteraad afgelopen jaren heeft gemaakt. En- als we terugkijken- is dit breed omvattend beleid geweest. Er is door de gemeenteraad o.a. beleid vastgesteld binnen het sociaal domein, de openbare ruimte, het dienstverlenings- en serviceniveau dat wij bieden en het voorzieningenniveau dat wij onze inwoners, ondernemers en bezoekers leveren.

Tevens zijn er afgelopen jaren diverse projecten opgestart die nog niet zijn afgerond en ook 'over de verkiezingen' heengaan.

De eerder vastgestelde beleidskaders waarop de begroting is gebaseerd vindt u in elk programmahoofdstuk terug. Deze beleidskaders zijn dan ook de basis voor hetgeen we in 2026 willen bereiken, en wat we daarvoor gaan doen. En natuurlijk ook wat het gaat kosten; in totaliteit gaan we in 2026 ruim 53 miljoen euro uitgeven.

Door alle kosten tegen het licht te houden en het realistisch in de tijd wegzetten van projecten zijn er ten opzichte van 2025 besparingen gerealiseerd; deze moeten we echter afzetten tegen kosten die niet-beïnvloedbaar zijn. Gedurende het besluitvormingsproces met betrekking tot Mosaqua heeft het college meermaals aangegeven dat continuering van het zwembad tot dekkingproblemen in onze begroting kan leiden; het besluit van de gemeenteraad om het zwembad open te houden heeft mede invloed gehad op de kostenkant van de begroting. In zijn totaliteit gezien zijn de plussen tegen de minnen afgezet niet voldoende om zonder aanpassing van de inkomsten een positief saldo te realiseren.

Het is altijd een afweging wie we deze extra kosten laten betalen om het hoge voorzieningenniveau in onze gemeente op peil te houden. Het is onvermijdelijk dat we onze inwoners wat meer in rekening brengen want dit zijn degenen die gebruik maken van de voorzieningen. Daarnaast vragen we extra geld aan de toeristen die in onze mooie gemeente overnachten en net zoals onze inwoners gebruik maken van de aanwezige voorzieningen. Door deze keuzes kan het College en de ambtelijke organisatie uitvoeren wat de gemeenteraad in eerder stadium heeft besloten en kan er een sluitende begroting worden gepresenteerd. De keuze zou ook kunnen zijn om aan de kostenkant te snijden; dit heeft dan echter directe invloed op de door de raad gemaakte beleidskeuzes. Het college heeft ervoor gekozen deze mogelijkheid aan de raad te laten en continueert in 2026 het bestaande beleid.

Het presenteren van een sluitende begroting betekent niet dat we achterover kunnen gaan leunen. Hoewel het totaal van de reserves met ruim 1 miljoen euro toeneemt ten opzichte van een jaar geleden, het weerstandsvermogen uitstekend is en de schuldquote afneemt moeten we alert

blijven. We zullen komende tijd ons voorzieningenniveau opnieuw moeten beoordelen naar haalbaarheid en betaalbaarheid.

De besluitvorming hiervan ligt bij de gemeenteraad maar ook deze zal niet altijd alles kunnen sturen want we zijn voor een groot deel afhankelijk van de landelijke politiek als we het bijvoorbeeld hebben over (financiële) bijdragen aan gezondheid en welzijn van inwoners.

Daarnaast is de rijksoverheid (waarvan we het overgrote deel van onze inkomsten vandaan komt) de laatste jaren niet echt consequent – eerder zwalkend- in haar financieel beleid bij bijvoorbeeld (tijdelijke) Spuk-gelden, de vergoeding voor opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne en de mei- en septembercirculaire. Het ravijnjaar dat werd aangekondigd lijkt voor onze gemeente van tafel door een extra bedrag van 2 miljoen euro vanuit het rijk maar we zullen moeten afwachten welke keuzes de nieuw te vormen regering in 2026 gaat maken.

Het huidige bestuur van onze mooie gemeente Gulpen-Wittem presenteert nu een sluitende begroting voor de jaren 2026 tot en met 2029 maar dat kan mede door externe oorzaken en gebeurtenissen over enige tijd totaal anders uitzien. Deze begroting dient dan ook gelezen en geïnterpreteerd te worden op basis van de kennis van nu, daarbij wetende dat we in een turbulente wereld leven.

Tot slot een persoonlijke noot:

Al deze besluiten waarop deze begroting is gebaseerd zijn in meerderheid en democratisch genomen, al dan niet met uitvoerige discussies, maar steeds in het belang van de inwoners en ondernemers in onze gemeente.

Ik hecht er waarde aan dit expliciet te benoemen omdat de democratie zoals wij deze al decennialang kennen onder grote druk staat en de vraag oprijst hoe lang dit samenlevingsmodel nog stand kan houden in een wereld waar autocratie, ontkenning of verdraaiing van feiten en het uiten van bedreigingen onder het mom van 'vrijheid van meningsuiting' 'het nieuwe normaal' lijken te worden. Ook in onze gemeente worden deze rafelrandjes soms zichtbaar; hierbij spelen de digitale media een grote rol. Zonder kennis van feiten maar puur vanuit een onderbuikgevoel wordt van alles de wereld in geslingerd waarbij steeds vaker politiek actieve personen het moeten ontgelden.

Wij kunnen niet de wereld veranderen maar we kunnen wel samen laten zien dat respect voor elkaar en elkaars mening, de norm is en blijft in onze mooie gemeente.

Jos Last

Wethouder financiën

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Inhoudsopgave	6
Leeswijzer	8
Samenvatting	8
Hoofdstuk 1	8
Hoofdstuk 2	10
Bijlages	11
Samenvatting	12
Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting	19
1.1 Programmaplannen	19
1.1.1 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning	22
1.1.2 Programma 1: Veiligheid	30
1.1.3 Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat	34
1.1.4 Programma 3: Economie	39
1.1.5 Programma 4: Onderwijs.....	45
1.1.6 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie	49
1.1.7 Programma 6: Sociaal Domein	55
1.1.8 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	65
1.1.9 Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	75
1.1.10 Totale baten en lasten	82
1.2 Paragrafen	84
1.2.1 Lokale heffingen.....	86
1.2.2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	98
1.2.3 Onderhoud Kapitaalgoederen	115
1.2.4 Financiering	121
1.2.5 Bedrijfsvoering.....	126
1.2.6 Verbonden Partijen	133
1.2.7 Grondbeleid	159
1.2.8 Openbaarheidsparagraaf	161
Hoofdstuk 2: Financiële begroting	164
2.1 Overzicht baten en lasten per programma.....	164
2.2 Baten en lasten per taakveld	165

2.3 Incidentele baten en lasten	166
2.4 Stortingen en onttrekkingen Reserves	169
2.5 Stortingen en onttrekkingen Voorzieningen	172
2.6 Investeringsplanning	175
2.7 Geprognoseerde balans	177
2.8 Beleidsindicatoren	179
Bijlages.....	183
Bijlage 1: Samenstelling College van B&W	183
Bijlage 2: Afkortingenlijst	185
Bijlage 3: Incidentele en structurele baten en lasten per programma	189

Leeswijzer

De inhoudelijke eisen waaraan de begroting dient te voldoen zijn vastgelegd in het Besluit begroting en Verantwoording (BBV). Artikel 7 van het BBV schrijft voor dat de begroting ten minste bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting die bestaat uit het programmaplan en de paragrafen is opgenomen in hoofdstuk 1. De Samenvatting vormt samen met Hoofdstuk 2 de financiële begroting.

De lasten en de baten worden tenzij anders vermeld zonder + of – teken opgenomen in de tabellen. Een last is immers per definitie negatief en een baat positief. Saldi zijn voorzien van een – teken als het een negatief saldo betreft.

Samenvatting

De **Samenvatting** geeft inzicht in de financiële exploitatie 2026 inbegrepen de meerjarenraming 2027 - 2029. De cijfers zijn daarbij opgebouwd vanaf de voorgaande primitieve begroting 2025, de kaderbrief 2026 en de meest recente ontwikkelingen. De Samenvatting geeft de raad inzicht in het formele en structurele meerjarige evenwicht van baten en lasten.

Hoofdstuk 1

In **Hoofdstuk 1** komen het programmaplan van deze begroting en de voorgeschreven paragrafen aan de orde. De **programmaplannen** (1.1) vormen beleidsinhoudelijk het hart van de begroting. We volgen in deze begroting de thema- en verplichte taakveldindeling van het BBV. Welke producten van baten en lasten onder welk taakveld vallen is gedetailleerd omschreven in het Besluit Begroten en Verantwoording (BBV). Afwijken binnen de taakvelden is niet toegestaan. Op taakveldniveau kunnen dus de directe baten en directe (kapitaal) lasten van gemeenten met elkaar worden vergeleken. Wij volgen tevens de groepering van de verschillende taakvelden per thema zoals ook aangedragen door het BBV. Dat doen we om de vergelijkbaarheid en aansluiting tussen de achtereenvolgende begrotingen in deze raadsperiode te borgen. Conform de Financiële Verordening kan, bij de start van een nieuwe raadsperiode, het College aan de Raad een andere groepering van taakvelden voorstellen en die groepering vervolgens opnieuw gedurende de volgende raadsperiode vasthouden. Elk van de programma's binnen Hoofdstuk 1 volgt dezelfde opzet en bevat dezelfde sub paragrafen. Onderstaand een korte toelichting bij elk van deze sub paragrafen in de volgorde zoals ook in elk van de programmaplannen is opgenomen.

De programmaplannen starten telkens met een overzicht van de taakvelden die binnen de gemeente Gulpen-Wittem zijn opgenomen onder het betreffende programma.

Programmasamenvatting

De programmasamenvatting beschrijft waar het programma over gaat. Daarnaast zijn de voor gemeente Gulpen-Wittem belangrijke beleidsmatige onderwerpen en thema's binnen het betreffende programma opgenomen. Afhankelijk van het programma zal de programmasamenvatting beknopt of juist uitgebreider van opzet zijn.

Beleidskader

Het beleidskader bevat de voor het betreffende programma en haar taakvelden relevante beleidsdocumenten. In principe is dit beperkt tot het gemeentelijke (Gulpen-Wittern) of regionale (Heuvelland, Zuid-Limburg) beleidskader. Landelijke wet- of regelgeving is niet opgenomen tenzij zeer relevant. Waar mogelijk is bij de beleidsdocumenten door middel van jaartallen aangegeven op welke periode het betrekking heeft. Hierdoor is er een indicatie over de actualiteit van het vastgestelde beleidskader.

Wat willen we bereiken (1e W-vraag)?

Onder deze sub paragraaf worden de doelstellingen binnen elk van de programma's puntsgewijs geformuleerd. Uitgangspunt is dat bij de start van een nieuwe raadsperiode de doelen worden geformuleerd aan de hand van het vastgestelde Coalitieakkoord. Vervolgens wordt er middels activiteiten, prestaties en budgetten invulling gegeven aan het nastreven van de geformuleerde doelstellingen.

Wat gaan we daarvoor doen (2e W-vraag)?

De activiteiten die we gaan doen vormen de prestaties die het College toelegt te gaan realiseren in het komende begrotingsjaar. Over de voortgang van deze activiteiten wordt tussentijds in de bestuursrapportage en het jaarverslag aan de Raad verantwoording afgelegd. Bij de formulering van de activiteiten is het telkens de balans zoeken tussen hoofdlijn versus detailniveau. De concreetheid waarmee dit lukt varieert per activiteit en per programma. In de activiteiten zijn ook 'politiek' minder aandacht vragende werkzaamheden opgenomen. Die werkzaamheden zijn echter niet minder belangrijk. In de bestuursrapportage en het jaarverslag zullen we de voortgang rapporteren van de activiteiten.

Wat mag het kosten (3e W-vraag)?

In de 3e W-vraag krijgt de raad inzicht in de baten en lasten per programma. Vanwege BBV technische regels staat het overgrote deel van de baat in de vorm van o.a. de algemene uitkering en de algemene belasting op programma 0. Dat maakt de informatiewaarde van de 3e W-vraag per programma naar onze mening geringer.

De indirecte lasten per programma zijn ondergebracht in het taakveld 'Overhead' dat onderdeel uit maakt van het programma 0 Bestuur en ondersteuning. In paragraaf 2.2. 'Overzicht baten en lasten per taakveld' wordt de verdeling van de baten en lasten per taakveld weergegeven.

In de vorm van een tabel worden de baten, lasten en het resultaat per programma weergegeven. De kolom '2024' betreft de resultaten van de Rekening 2024, '2025' betreft de actuele begroting 2025 tot en met de bestuursrapportage 2025 die de raad in september 2025 heeft vastgesteld, '2026' bevat de begroting 2026 en de jaren 2027 t/m 2029 laten de meerjarenraming voor elk van de programma's zien.

Om de Raad inzicht te bieden in de financiële impact van het reeds bestaande beleid en nieuwe beleidskeuzes is de tabel opgesplitst in 2 delen. Onder het bestaande beleid zijn autonome ontwikkelingen, doorontwikkelingen, raads- en collegebesluiten en de begrotingswijzigingen t/m de bestuursrapportage 2025 opgenomen. Het nieuwe beleid bevat de financiële impact van nieuwe beleidskeuzes die het college voornemens is uit te gaan voeren.

Zowel voor het bestaande beleid als voor het nieuwe beleid zijn de lasten nader uitgesplitst in personele lasten, materiële lasten en kapitaallasten. De personele lasten betreffen de salarislasten van de eigen medewerkers en personele inhuur. De materiële lasten bestaan o.a. werkbudgetten, (subsidie)bijdragen en overige exploitatiekosten. Kapitaallasten betreffen de rente en afschrijving van de investeringen die in het betreffende programma zijn opgenomen. Onder de tabel is een (beknopte) specificatie opgenomen van de baten en lasten binnen het programma.

Aangezien de focus en het uitgangspunt de begroting 2026 betreft, is deze kolom van een aparte kleur voorzien en is de specificatie van baten en lasten ook op het begrotingsjaar 2026 toegespitst.

Aandachtspunten 2026

Tot slot is binnen de programmaplannen een overzicht opgenomen met de beleidsmatige aandachtspunten voor het begrotingsjaar. Hier betreft het voornamelijk nieuw vast te stellen beleid, verordeningen, maar ook relevante ontwikkelingen die invloed hebben op het uit te voeren beleid in het begrotingsjaar 2026. Dit overzicht is niet limitatief, geeft het College en de Raad een inzicht in relevante aandachtspunten binnen de programma's voor het komende jaar.

Het 2^e deel van **Hoofdstuk 1** bevat de voorgeschreven **paragrafen** (1.2). In de paragrafen nemen we de informatie op die niet past binnen het programmaplan omdat de activiteiten binnen deze paragraaf dwars door de programma's heen lopen, ondersteunend zijn aan de programma-activiteiten dan wel betrekking hebben op een specifiek onderwerp waarover we de raad separaat moeten of willen informeren. Het betreft de verplichte paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en de openbaarheidsparagraaf (WOO).

Hoofdstuk 2

In **Hoofdstuk 2** nemen we vooral de verplicht gestelde informatie op die de toezichthouder nodig heeft om onze begroting te kunnen toetsen op o.a. realiteit en structureel evenwicht. Dit is dus een financieel technisch hoofdstuk.

In paragraaf 2.1 is het meerjarig overzicht van baten en lasten opgenomen. Dit overzicht geeft inzicht in de baten en lasten per programma en het primaire begrotingssaldo. In paragraaf 2.2 volgt het overzicht van baten en lasten per taakveld voor het begrotingsjaar 2026. Dit geeft een nadere specificatie van de baten en lasten binnen elk van de programma's.

De staat van incidentele baten en lasten en bijbehorende toelichting in paragraaf 2.3 geven inzicht in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en voorzien van een korte toelichting.

In paragraaf 2.4 worden het meerjarenoverzicht en de stortingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven. Paragraaf 2.5 geeft hetzelfde inzicht maar dan voor de voorzieningen. Paragraaf 2.6 schets de investeringsplanning voor de jaren 2026 tot en met 2029. Paragraaf 2.7 bevat de geprognosticeerde balans voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027 - 2029.

Tot slot worden in paragraaf 2.8 per programma de BBV Beleidsindicatoren weergegeven voor Gulpen-Wittem. De indicatoren betreffen de door de BBV voorgeschreven indicatoren die voor alle gemeentes van toepassing zijn.

Bijlages

Aan het einde van het boekwerk zijn enkele bijlages ingevoegd. Bijlage 1 geeft de samenstelling van het College van B&W weer met de verschillende aandachtsgebieden die elk van de collegeleden heeft. Bijlage 2 bevat de afkortingenlijst van de in dit boekwerk gebruikte afkortingen en hun betekenis. Tot slot bevat bijlage 3 een uitgebreidere weergave van de incidentele en structurele baten en lasten voor elk van de programma's in de verschillende (begrotings)jaren.

Samenvatting

Algemeen

Voor u ligt de begroting 2026 inclusief meerjarenperspectief 2027 - 2029. Deze begroting heeft een indeling die is voorgeschreven door de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording.

In deze begroting zijn autonome-, door- en nieuwe ontwikkelingen opgenomen. De septembercirculaire 2025 is ook verwerkt in deze begroting en als aparte regel opgenomen in de autonome ontwikkelingen.

De uitkomst

In onderstaande tabel wordt het begrotingssaldo weergegeven.

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingssaldo t/m 11e BGW 2025	-1.446.664	-831.855	71.035	789.538
Mutaties				
Autonome ontwikkelingen	2.190.843	993.231	40.888	185.677
Bestaand beleid	-942.092	-851.937	-775.789	-521.813
Nieuwe ontwikkelingen	-581.000	297.000	297.000	297.000
Saldo na mutaties	-778.913	-393.560	-366.866	750.402
Dekking	937.389	537.389	437.389	437.389
Begrotingssaldo 2025-2028	158.476	143.828	70.523	1.187.790

Zoals weergegeven in de tabel is het saldo in 2026 vóór dekkingsvoorstellen € 778.913 negatief. Om voor 2026 een sluitende begroting te kunnen presenteren zijn er een aantal dekkingsvoorstellen opgenomen, waarmee het saldo voor 2026 uitkomt op € 158.476 positief.

Financiële mutaties

Onderstaand een overzicht van de mutaties uitgesplitst naar autonome ontwikkelingen, bestaand beleid en nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast zijn ook de dekkingsvoorstellen apart weergegeven en toegelicht.

Autonome ontwikkelingen

Zijn ontwikkelingen die 'onontkoombaar' zijn of bijstellingen die vanuit het Rijk worden doorgevoerd. Voor 2026 betreffen dit de bijstellingen van de Algemene Uitkering in de mei- en septembercirculaire en de personeelslasten als gevolg van de nieuw vastgestelde CAO en bijbehorende wettelijke verplichtingen.

Nr Autonome ontwikkelingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Meicirculaire 2025 (Voorjaarsnota)	2.026.730	1.570.516	644.052	895.779
2 Personeelslasten (m.n. CAO bijstelling)	-453.491	-586.631	-579.402	-663.138
3 Septembercirculaire (Najaarsnota)	617.604	9.346	-23.762	-46.964
Totaal autonome ontwikkelingen	2.190.843	993.231	40.888	185.677

Bestaand beleid

Betreffen financiële bijstellingen per beleidsveld binnen vastgesteld beleid.

Nr Bestaand beleid Beleidsveld	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Jeugd	-417.714	-432.762	-448.425	-464.736
2 Accommodaties	-314.432	-307.432	-299.432	-291.432
3 Onderwijs	-214.081	-214.119	-214.081	-184.081
4 Duurzaamheid	-197.696	-57.696	72.304	72.304
5 Ruimtelijke Ordening	-77.682	-52.682	42.318	42.318
6 Dividenden	-59.985	-59.985	-59.985	-59.985
7 Gezondheid	-28.975	-29.945	-55.945	-56.975
8 Civiel en Cultuur Techniek (CCT)	-27.772	1.624	46.445	-1.228
9 Financiën	-26.462	-26.462	-26.462	-26.462
10 Participatie	-18.684	-17.881	-17.881	-17.881
11 WMO	-16.386	30.233	36.933	38.717
12 Belastingen	-11.551	108.691	-78.853	-115.681
13 Buitendienst	-	-24.500	-27.000	-70.800
14 Kapitaallasten	227.298	-13.615	-6.365	-13.589
15 Facilitair	65.000	65.000	65.000	593.630
16 Milieu	52.407	58.224	63.438	78.213
17 Kernenbeleid	51.891	51.891	51.891	52.950
18 Verkeer	15.357	15.357	15.357	15.357
19 Sport	15.062	15.062	15.062	15.062
20 Kunst, cultuur, subsidies	12.532	12.532	12.532	-37.468
21 Evenementen	11.500	11.500	11.500	11.500
22 Burgerzaken	11.185	11.185	11.185	11.185
23 Openbaar Groen	3.586	3.586	3.586	3.586
24 Openbare Orde en Veiligheid (OOV)	2.201	-812	10.018	-117.387
25 Informatie/ICT	1.310	1.070	1.070	1.070
Totaal bijstelling bestaand beleid	-942.091	-851.937	-775.789	-521.813

Onderstaand een korte toelichting op de bijstellingen groter dan € 100.000 in 2026.

Jeugd

In de Voorjaarsnota en de daaruit volgende meicirculaire zijn er binnen de Algemene Uitkering meerjarig middelen toegewezen met betrekking tot de Jeugdzorg. Meer specifiek op de titel 'Hervormingsagenda Jeugd' en op basis van het rapport en de uitkomsten van de deskundigencommissie van Ark. Op basis hiervan is een inschatting gemaakt welke lasten er meerjarig op de gemeente Gulpen-Wittem afkomen en heeft een bijstelling plaatsgevonden.

Accommodaties

Vanaf 2026 valt het structureel beschikbare onderhoudsbudget terug naar € 150.368. Structureel is er o.b.v. het accommodatiebeleid tenminste € 260.000 per jaar noodzakelijk, een bijstelling van € 110.000. Dit is gebaseerd op de onderliggende duurzame meerjarenonderhoudsplannen (dmjop), waarbij reeds kritisch is gekeken naar het noodzakelijke onderhoud. Daarnaast vindt er ook bijstelling van het correctieve onderhoud plaats op basis van de onderhoudscontracten, per saldo € 41.000. Ook hierbij wordt kritisch gekeken naar de contracten en de noodzaak van onderhoud.

Tot slot is onder dit beleidsveld de rentelast opgenomen voor de lening van de aankoop van de Kindercirkel (€ 190.000 in 2026). De rentelasten vallen onder Treasury, maar gezien het een accommodatie betreft zijn deze hier vermeld.

Onderwijs

Zoals bij de bestuursrapportage 2025 al vermeld is, vooruitlopend op de definitieve uitkomst van de gesprekken en overeenstemming tussen de gemeente Gulpen-Wittem en LVO, de terugbetalingsverplichting met betrekking tot de jaarlijkse bijdrage opnieuw opgenomen. Het bedrag van € 194.218 is in de voorliggende begroting weer jaarlijks opgenomen.

Duurzaamheid

In de septembercirculaire 2025 zijn de middelen met betrekking tot de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) opgenomen als onderdeel van de Algemene Uitkering in 2026. Deze middelen werden tot nu toe via een Specifieke Uitkering (SPUK) ontvangen. Hoewel deze uitkering beleids- en bestedingsvrij is, blijft het beoogde doel versterking van de gemeentelijke capaciteit voor klimaat- en energiebeleid. Op basis van de lopende en op te starten projecten in het kader van duurzaamheid is een inschatting gemaakt van de verwachte lasten en zijn deze meegenomen in de bijstelling van de begroting.

Kapitaallasten

Conform de Financiële Verordening worden kapitaallasten opgenomen in het jaar na gereedkomen van het betreffende actief/de betreffende investering. Op basis van de verwachte realisatie van investeringen zijn de kapitaallasten voor de begroting 2026 – 2029 herrekend, wat resulteert in de opgenomen bijstelling.

Nieuwe ontwikkelingen

Dit zijn activiteiten die echt nieuw zijn en voor het eerst zijn opgenomen in de begroting 2026 en, indien van toepassing, ook in de meerjarenraming 2027 - 2029.

Nr Nieuwe ontwikkelingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 Zaaksysteem	-264.000	147.000	147.000	147.000
2 GR Solido	-250.000	150.000	150.000	150.000
3 Gemeenteraad (nieuwe raad)	-67.000	-	-	-
Totaal nieuwe ontwikkelingen	-581.000	297.000	297.000	297.000

Zaaksysteem

In 2026 zal de implementatie van een generiek zaaksysteem plaatsvinden. Deze implementatie zorgt voor een zaakgerichte manier van werken en creëert voor de gemeente de voorwaarden om haar informatiehuishouding op orde te brengen en werkprocessen te optimaliseren. Hierdoor zal de gemeente haar digitale dienstverlening verder verbeteren. Voor 2026 betreft het een bijstelling i.v.m. de kosten voor de implementatie en bijkomende zaken. Vanaf 2027 wordt er rekening gehouden met een positieve bijstelling vanwege het feit dat de huidige applicatie dan niet meer gebruikt wordt en de kosten die daarmee samenhangen ook niet meer van toepassing zijn.

Gemeenschappelijke Regeling Solido

Middels raadsinformatiebrief U.25.03139 is aangegeven dat de gemeente Gulpen-Wittem het voornemen heeft om toe te treden tot de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Solido. Vanwege dit

voornemen en het in de raadsinformatiebrief geschetste tijdspad is in de voorliggende begroting de voorgenomen toetreding financieel opgenomen. Let wel, de opgenomen bedragen zijn indicatief en zullen bij het daadwerkelijke voorstel tot toetreding nader uitgewerkt worden. Voor 2026 is rekening gehouden met een bijstelling met betrekking tot de eenmalige kosten voor (de begeleiding van) het toetredingstraject alsmede voor de migratie/ overgang van dienstverlening van de huidige leverancier naar Solido. Vanaf 2027 wordt er rekening gehouden met een positieve bijstelling als gevolg van standaardisatie, inkoop- en schaalvoordelen.

Gemeenteraad (verkiezingen)

In maart 2026 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. In deze begroting zijn voor 2026 de kosten opgenomen voor de onderwerpen rondom de gemeenteraadsverkiezingen en nieuwe gemeenteraad zoals besproken in het presidium. Daarnaast zijn er kosten opgenomen i.v.m. de benodigde IT faciliteiten voor de nieuwe raadsleden en andere fractieleden. De verdere specificatie volgt onder programma 0 – materiële lasten nieuw beleid.

Dekking

Nr Dekking	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1 SPUK Oekraïne	500.000	100.000	-	-
2 Onroerende Zaakbelasting	232.147	232.147	232.147	232.147
3 Toeristenbelasting	205.241	205.241	205.241	205.241
Totaal dekking	937.389	537.389	437.389	437.389

SPUK Oekraïne

De regeling voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt voortgezet tot maart 2027. Dat betekent dat hiervoor baten en lasten geraamd kunnen worden. Op dit moment zijn de exacte bedragen nog niet duidelijk, maar is er in de begroting rekening gehouden met een positief financieel effect voor de continuering van deze regeling van € 500.000 voor 2026 en € 100.000 voor 2027 (tot maart). Let wel, deze bedragen zijn de netto bijstelling dus verwachte baten minus verwachte lasten (zoals leefgeld en verblijfkosten).

Onroerende Zaakbelasting (OZB)

In aanvulling op de reguliere indexatie van de OZB opbrengsten, zoals opgenomen in de Nota Lokale Heffingen, wordt voorgesteld om de verwachte OZB opbrengsten in 2026 met 5% te verhogen. De impact van deze verhoging op de belastingdruk is nader weergegeven in de tabel op pagina 15 en in de paragraaf Lokale Heffingen.

Toeristenbelasting

Voor 2026 wordt voorgesteld om de toeristenbelasting met ca. 10% te verhogen. Hiermee wordt de toeristenbelasting verhoogd van € 2,40 per nacht voor campings naar € 2,65 per nacht. Voor overige verblijven wordt de toeristenbelasting verhoogd van € 2,75 per nacht naar € 3 per nacht.

Structurele begrotingssaldo

De cijfers voor het structurele begrotingssaldo zien er als volgt uit:

Structureel begrotingssaldo	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo baten en lasten	-166.809	-152.800	93	1.161.298
Per saldo toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Per saldo onttrekking aan reserves	325.285	296.628	70.430	26.492
Begrotingssaldo na bestemming	158.476	143.828	70.523	1.187.790
Waarvan incidentele baten en lasten	535.793	370.136	43.938	-
Structureel begrotingssaldo	-377.317	-226.308	26.585	1.187.790

Het structurele begrotingssaldo wordt door de toezichthouder beoordeeld om de toezichtvorm voor het komende jaar vast te stellen. Uitgangspunt hierbij is dat, indien er sprake is van een structureel en reëel evenwicht in het begrotingsjaar er sprake zal zijn van repressief toezicht. Is dit niet het geval dan beoordeelt de toezichthouder het laatste jaar van de meerjarenraming (in dit geval 2029). In uiterlijk dat jaar moet er sprake zijn van een structureel en reëel evenwicht. Voor Gulpen-Wittem heeft de toezichthouder aangegeven dat ook in het jaar 2028 sprake moet zijn van een structureel en reëel evenwicht.

Uit bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat de begroting en meerjarenraming van de gemeente Gulpen-Wittem vanaf 2028 een structureel en reëel evenwicht laat zien.

In hoofdstuk 2, onderdeel 2.3 wordt een nadere toelichting gegeven op de incidentele baten en lasten.

Lokale lastendruk

Om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk zijn de belastingen in ogenschouw genomen die elke inwoner in elk geval moet betalen. Het gaat om de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Onderstaand een overzicht van de lokale lastendruk die volgt uit de voorliggende begroting vergeleken met vorig jaar en de procentuele wijziging op totaalniveau.

	2025	2026
OZB	412	443
riool	314	330
afval	415	434
Totaal	1.141	1.207
Stijging/daling		5,8%

De gemeentelijke belastingen zijn bepaald en berekend conform de in 2023 door de gemeenteraad vastgestelde Nota Lokale Heffingen. Hierbij wordt, conform de Nota Lokale Heffingen, voor de rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgegaan van kostendekkende tarieven.

Ontwikkeling Algemene Reserve

De stand van de Algemene Reserve blijft gelijk over de begrotingsperiode en bedraagt € 7.918.053 van 1-1-2026 tot 31-12-2029. Hier is geen rekening gehouden met de te verwachten begrotingstekorten en -overschotten.

Tot slot

Wie vooral geïnteresseerd is in de beleidsmatige aspecten van de begroting kan hiervoor de beleidsbegroting raadplegen. Het programmaplan is vooral geschreven voor de kaderstellende rol van de raad. In het programmaplan zijn de baten en lasten per programma opgenomen.

Met de vaststelling van de begroting autoriseert de raad de in het programmaplan opgenomen baten en lasten.

Beleidsbegroting

Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. Het programmaplan gaat in op de programma's. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten. Alle programma's samen omvatten alle activiteiten van de gemeente. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting.

1.1 Programmaplannen

De gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen en heeft daarom voldoende aan een begroting op hoofdlijnen. Hierin staan de drie W-vragen centraal:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

De drie W-vragen staan in nauwe relatie tot elkaar. Wanneer we weten wat we willen bereiken, kunnen we een plan maken om aan te geven wat we daarvoor moeten doen. Als we weten wat we moeten gaan doen, kan een inschatting van de kosten gemaakt worden. De slotvraag is daarna of we de geraamde kosten wel acceptabel vinden. Zo niet, dan moet een andere weg gezocht worden om het doel te bereiken en als dat niet kan, dan moeten de doelen worden bijgesteld.

Het antwoord op de drie W- vragen moet 'smart' gemaakt worden. Het moet voldoen aan de criteria: specifiek, meetbaar, aanvaardbaar, realiseerbaar en tijdgebonden.

Op grond van artikel 5, lid 1, van de Financiële verordening Gulpen-Wittem autoriseert de raad met de vaststelling van de begroting burgemeester en wethouders tot het doen van uitgaven van de bedragen per programma, die in het programmaplan staan vermeld. Het programmaplan is ten behoeve van sturing door het college verder onderverdeeld in taakvelden (conform de Regeling informatie voor derden in de financiële begroting zoals deze door het Ministerie van Binnenlandse Zaken is vastgesteld).

Het programmaplan is ingedeeld in 9 programma's. Voor de raad was er nog geen aanleiding een specifieke programma-indeling vast te stellen. Op grond van de Financiële Verordening gebruiken we daarom de indeling zoals omschreven in de Regeling informatie voor derden (IV3).

Aan de orde komen achtereenvolgens de programma's:

- 0 Bestuur en ondersteuning
- 1 Veiligheid
- 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
- 3 Economie
- 4 Onderwijs
- 5 Sport, cultuur en recreatie
- 6 Sociaal Domein
- 7 Volksgezondheid en milieu
- 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

In de Regeling IV3 is vastgelegd dat gemeenten en provincies vanaf het begrotingsjaar 2017 in de begroting en de programmaverantwoording de effecten van beleid toelichten aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren. Deze worden opgenomen omdat het voor gemeenten steeds belangrijker wordt om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties. Gemeenten moeten bij de besteding van de beschikbare middelen goed onderbouwde keuzes kunnen maken om te kunnen bijsturen als de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. Deze beleidsindicatoren zijn voor alle gemeenten van toepassing en gebaseerd op landelijke beschikbare en voorgeschreven bronnen.

Het overzicht van de verplichte indicatoren is opgenomen in paragraaf 2.8.

Programma 0

Bestuur en ondersteuning

Raadzaal

1.1.1 Programma 0: Bestuur en Ondersteuning

Het programma Bestuur en Ondersteuning omvat voor de gemeente Gulpen-Wittern de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB woningen
- OZB niet-woningen
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves

Programmasamenvatting

In dit programma staan het bestuur, publieke dienstverlening via Burgerzaken, accommodaties, automatisering en financiële taakvelden centraal. Vanwege deze verscheidenheid is het voor dit programma iets lastiger een algemene programmasamenvatting op te stellen in tegenstelling tot de meer thematische programma's. Daarnaast komt een aantal taakvelden ook terug bij de verplichte paragrafen die zijn opgenomen in Paragraaf 1.2.

Bestuur

Met betrekking tot het 'bestuur' ligt de focus op het borgen en verbeteren van de bestuurskracht om toegevoegde publieke waarde te creëren in een omgeving die aan grote en voortdurende veranderingen onderhevig is.

Publieke waarde is dat wat we bereiken met en voor de samenleving en ons grondgebied, en de oplossingen die worden gevonden voor maatschappelijke opgaven. Het creëren of toevoegen van publieke waarde gaat verder dan alleen economische aspecten. Zo behelst publieke waarde ook sociale, politieke, culturele en ecologische dimensies van waarde. Publieke waarde is meer dan de output van de organisatie. Publieke waarde gaat over maatschappelijke prestaties die een positief maatschappelijk effect (outcome) hebben voor de samenleving. Publieke waarde gaat óók over het proces. Bij het proces gaat het met name over het betrekken van de belangrijkste belanghebbenden bij de verschillende stappen in het proces. Met zelfsturing en burgerparticipatie wordt in onze gemeente met en voor de samenleving voortdurend gewerkt aan het creëren en toevoegen van publieke waarden. Daarnaast hebben we een inwonerspanel dat regelmatig wordt ingezet om de behoeftes in de samenleving te peilen om hier vervolgens op aan te kunnen sluiten of bij de voorbereiding van nieuw beleid.

Burgerzaken

De vragen en wensen van klanten en ondernemers staan zoveel mogelijk centraal in onze dienstverlening. Er wordt op een betrouwbare, flexibele, efficiënte, respectvolle en mensgerichte manier aansluiting gezocht bij de (leef)wereld van de klant en ondernemer. De aangeboden dienstverlening is persoonlijk en digitaal waar mogelijk. Daar waar noodzakelijk is fysieke dienstverlening natuurlijk mogelijk.

Binnen de werkzaamheden van burgerzaken vallen onder andere de verstrekking van paspoorten, identiteitskaarten, rijbewijzen en verklaringen omtrent gedrag. Ook het bijhouden van de Basisregistratie Personen en werkzaamheden in het kader van de Burgerlijke Stand en lijkbezorging zijn hier belegd. Daarnaast zijn de werkzaamheden in het kader van de verkiezingen (bijna) jaarlijks terugkerend.

Accommodaties

Accommodaties kunnen fungeren als ontmoetingsplekken voor sport en sociaal-culturele activiteiten ten behoeve van de leefbaarheid in de kernen in het bijzonder, en in de gemeente in het algemeen. Uitgangspunt hierbij is dat we zo veel mogelijk inzetten op multifunctioneel gebruik.

In navolging van het proces dat in gang is gezet zal het nieuwe jaar in het teken staan van opstarten en afronden van diverse majeure projecten als Het Durpshoes, Sporthal Gulpdal en Het Patronaat. Ook zullen diverse projecten vanuit het uitvoeringsprogramma verder ter hand worden genomen. Om de dienstverlening richting de gebruikers van onze gemeentelijke accommodaties verder te verbeteren en financieel meer grip op onderhoudsuitgaven te krijgen is het vastgoedbeheer met ingang van 2025 inbesteed. De uitkomsten hiervan in 2025 zijn positief. In het nieuwe jaar zal het vastgoedbeheersysteem voor onze (D)MJOP's volledig operationeel zijn.

Overhead

Overhead is een term waarmee de activiteiten worden aangeduid die niet horen tot het primaire proces van een organisatie. Overheadkosten zijn bijvoorbeeld kosten van de administratie, ICT, P&O, huisvesting of facilitaire zaken maar ook telecom, verzekeringen en managementkosten. Het is een verzameling van grote en kleine posten die samen een belangrijk deel van de begroting uitmaken. Het zijn dikwijls noodzakelijke en deels onvermijdbare kosten. Zonder een adequate invulling van deze diensten kan een organisatie niet goed functioneren.

ICT, informatieveiligheid en informatiebeheer

Een voornaam onderdeel van overhead is automatisering. Goede automatisering vormt het fundament onder een slagvaardige, toegankelijke en bovenal veilig opererende interne organisatie.

In 2026 staat de migratie van de gemeentelijke ICT-infrastructuur centraal. Deze overgang markeert een belangrijke stap richting een vernieuwd digitaal landschap, dat vanaf 2027 volledig zal zijn herbouwd en ondergebracht in een nieuwe omgeving. Deze migratie biedt kansen om de nieuwste technologieën te implementeren. Daarbij wordt actief gezocht naar samenwerking met regionale

partners.

In 2026 wordt eveneens de basis gelegd voor een functionele, digitale doorontwikkeling. Middels de implementatie van een generiek zaakstelsel en een zaakgerichte manier van werken creëert de gemeente de voorwaarden om haar informatiehuishouding op orde te brengen en werkprocessen te optimaliseren. Hierdoor zal de gemeente haar digitale dienstverlening verder verbeteren.

Digitale veiligheid blijft een speerpunt. Als hoeder van gevoelige gegevens van inwoners en ondernemers volgt de gemeente de richtlijnen van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO), die in 2026 wordt vernieuwd in samenhang met de Europese NIS2-wetgeving. Naast het aantonen van de “opzet” en het “bestaan” van beleid, moet in 2026 ook de “werking” ervan worden aangetoond. Dit is essentieel voor compliance en het structureel op orde houden van het informatielandschap.

Daarnaast moet de gemeente voldoen aan diverse wettelijke verplichtingen die bijdragen aan inclusieve digitale dienstverlening. Dit vereist naleving van wetten zoals de Wet open overheid (Woo), de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet elektronisch publiceren (Wep), de nieuwe Omgevingswet, de AVG en de Archiefwet. Deze regelgeving leidt tot een toename van digitale publicaties en dienstverlening, waarbij informatie duurzaam toegankelijk, vindbaar, beschikbaar, leesbaar en bruikbaar moet zijn, voor de periode dat het raadpleegbaar moet zijn.

Tot slot wordt ook in 2026 verder gewerkt aan de digitale doorontwikkeling van de interne organisatie. De digitale werkplekken worden aangepast aan de nieuwste eisen op het gebied van veiligheid en functionaliteit, in lijn met de bredere ICT-migratie.

Beleidskader

Kader

- Accommodatiebeleid 2024 "voor, van en door de gemeenschap"
- Duurzame Meerjaren Onderhoudsbegroting 2023-2032
- Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid 2020 - 2024
- Privacybeleid gemeente Gulpen-Wittem 2018
- Archiefverordening 2018
- Besluit Informatiebeheer 2018
- Informatievisie Gulpen-Wittem 2022
- GEO-visie 2022 – 2024
- Voorkeursbestandsformatenbeleid
- Migratie- en conversiebeleid

Wat willen we bereiken?

Doelen

- 1.** Uitvoering geven aan uitvoeringsprogramma accommodatiebeleid .
- 2.** Duurzaam en kwalitatief goed informatie- en archiefbeheer. Onze informatie wordt vindbaar, beschikbaar en betrouwbaar.
- 3.** Borgen van Digitale veiligheid.
- 4.** Voldoen aan (nieuwe) wettelijke verplichtingen.
- 5.** Doorontwikkeling van de digitale informatievoorziening om de kwaliteit van de dienstverlening te verhogen en de effectiviteit te vergroten
- 6.** Procesoptimalisatie Burgerzaken.
- 7.** Borgen van strategisch informatiemanagement

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

- 1.1** Uitvoering geven aan projectmatige activiteiten zoals vastgesteld in het accommodatiebeleid 2024.
- 1.2** Begeleiding van projecten die uitvoering geven aan het vastgestelde accommodatiebeleid.
- 2.1** Implementeren zaakgericht werken. Inrichten van nieuwe software, koppelingen en werkprocessen.
- 2.2** Opstellen en uitvoeren teamgerichte informatiebeheerplannen.
- 2.3** Implementatie kwaliteitszorg informatiebeheer.
- 2.4** Positioneren en inrichten van het Documentair structuurplan (een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht van alle archiefbescheiden in de organisatie).
- 3.1** Investeren in de ICT omgeving, zodat deze aan de laatste beveiligingseisen voldoet.
- 3.2** Implementeren van recente technieken en software om het netwerk veilig én toegankelijk te houden.
- 3.3** Organiseren van gerichte trainingen voor de medewerkers.
- 3.4** Op basis van externe controles (audits) aantoonbaar voldoen aan ENSIA evaluatie.
- 3.5** Investeren in een tweede DigiD aansluiting en verplichte aansluitcontrole hiervoor.
- 4.1** Implementeren van vereiste nieuwe software en aanpassing van talrijke bestaande werkprocessen gerelateerd aan de invoering van nieuwe wet- en regelgeving.
- 4.2** Uitvoering van nieuwe (digitale) taken ten behoeve van de huidige en nieuwe archiefwet, Woo, Wmebv, Wep en BDTO.
- 4.3** Archivering en vernietiging in vakapplicaties is op orde.
- 5.1** De doorontwikkeling van de nieuwe digitale werkplek op het gebied van veiligheid en functionaliteit.
- 5.2** Inrichten van nieuwe software en werkprocessen.
- 5.3** De overeenkomst met de aanbieder van onze ICT-infrastructuur eindigt op 1 januari 2026. Onderzocht is op welke wijze en bij welke aanbieder de infrastructuur toekomstbestendig kan worden ondergebracht. Onderzoek heeft uitgewezen dat implementatie van een nieuwe gemeentelijke infrastructuur en conversie of migratie van de bestaande data en infrastructuur naar de GR Solido voor onze organisatie de beste keuze is. Zo blijft onze digitale dienstverlening beschikbaar, weerbaar en toekomstbestendig. Toetreding tot de GR zorgt ervoor dat de jaarlijkse kosten voor de ICT-infrastructuur lager worden. Eenmalig worden wel toetredingskosten gemaakt. Dat zou bij het aangaan met een overeenkomst met een marktpartij ook het geval zijn.
- 5.4** De verdere ontwikkeling en uitbreiding van de gemeentelijke cloudomgeving.
- 6.1** In 2026 zal er een nieuw zaakstelsel worden geïmplementeerd. Dit zal ons helpen met het verder in kaart brengen van de processen om zo effectiever en efficiënter te gaan werken en deze vervolgens te optimaliseren aan de hand van veranderend beleid en wet- en regelgeving.
- 7.1** Het actualiseren van I-visie.
- 7.2** Het onderzoeken van Changemanagement.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 0

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Totaal Baten	35.900.544	37.197.633	38.441.719	38.460.292	38.395.055	39.374.542
Lasten						
- Personele lasten	8.413.110	9.045.932	9.076.894	9.199.567	9.201.207	9.224.923
- Materiële lasten	6.037.156	6.288.528	6.049.256	5.614.103	5.621.601	5.111.161
- Kapitaallasten	-442.906	-388.247	-550.868	-823.084	-940.969	-478.984
Totaal Lasten	14.007.360	14.946.213	14.575.282	13.990.586	13.881.839	13.857.100
Saldo Bestaand beleid	21.893.184	22.251.420	23.866.437	24.469.706	24.513.216	25.517.441
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	581.000	60.000	60.000	60.000
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	581.000	60.000	60.000	60.000
Saldo Nieuw beleid	-	-	-581.000	-60.000	-60.000	-60.000
Stortingen in reserves	1.524.770	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	3.486.292	166.779	7.522	7.522	7.522	7.522
Saldo Totaal	23.854.706	22.418.199	23.292.959	24.417.228	24.460.738	25.464.963

Bestaand beleid

Baten

- Algemene Uitkering Gemeentefonds € 30.684.594
- Onroerend Zaak Belasting (OZB) € 4.875.097
- Integratie Uitkering decentralisatie Participatiewet € 1.924.712
- Leges (publieksdiensten) € 345.000
- Dividenden (Enexis en Bank Nederlandse Gemeenten - BNG) € 253.425
- Overige baten¹ € 358.891

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 8.320.190
- Ingeleend personeel (incl. ziekteverzuimbudget) € 756.704

Materiële lasten

- Rentelasten € 1.362.288
- ICT infrastructuur (software, hardware, telefonie) € 1.205.882
- Overdrachten (o.a. gemeentelijke samenwerking, Rijksleges, BsGW) € 787.517
- Verzekeringen € 293.232
- Mutaties voorzieningen (bestuur en gebouwen) € 244.652
- Energiekosten (gebouwen en voertuigen) € 201.034
- Opleidingsbudget € 148.300

- Gemeentehuis (o.a. schoonmaak en beveiliging) € 109.987
- Overige materiële lasten² € 1.115.364

Kapitaallasten

- Rente en afschrijving investeringen³ € -550.868

¹ o.a. Specifieke uitkeringen, rente, verhuur, uitleen personeel

² o.a. Werkbudgetten, gebouwenbeheer/-onderhoud, accountant, materieel buitendienst

³ Negatief a.g.v. rente component kapitaallasten. Wordt doorberekend aan investeringen binnen de programma's, 'opbrengsten' worden verantwoord binnen Taakveld 0.5 Treasury. Binnen programma 0 wordt daardoor onder rente en afschrijvingen het 'netto' resultaat weergegeven.

Nieuw beleid

Materiële lasten

- Toetreding Solido € 250.000
- Implementatie zaaksysteem € 204.000
- Contract en licenties zaaksysteem € 60.000
- ICT-middelen nieuwe gemeenteraad € 40.000
- Introductie en scholingsprogramma nieuwe gemeenteraad € 10.000
- Formatie nieuw college € 7.500
- Risicoanalyse integriteit kandidaat-wethouders € 7.500
- Afscheid oude gemeenteraad € 2.000

Programma 1

Veiligheid

Brandweerpost Mechelen

1.1.2 Programma 1: Veiligheid

Het programma Veiligheid omvat voor de gemeente Gulpen-Wittern de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Programmasamenvatting

In dit programma staat een objectief en subjectief veilige gemeente centraal. Veiligheid beperkt zich niet tot de lokale situatie. Er wordt samengewerkt op regionale schaal en dat doen we dan ook binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hierbij zijn 16 Zuid-Limburgse gemeenten aangesloten. Veiligheid is een belangrijke randvoorwaarde voor de (verdere) invulling van de andere programma's. Risico's op het gebied van veiligheid kunnen afbreuk doen aan de leefbaarheid, kwaliteit van wonen of recreëren van onze inwoners, bezoekers en recreanten. Daarbij wordt tevens gedacht aan de veiligheid gedurende onze (toeristische) evenementen. Onze gemeente scoort goed op de objectieve veiligheidsindicatoren. En dat willen we zo houden.

Openbare Orde en ondermijnende criminaliteit lijkt onzichtbaar maar is het niet en zorgt op lange termijn voor een ontwrichting van de samenleving. De aanpak van ondermijning vraagt ook om een georganiseerde overheid en constante aandacht voor het onderwerp, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij onze samenwerkingspartners.

Beleidskader

Kader

- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) / Verordening Fysieke Leefomgeving (VFL)
- Uniform uitvoerings- en handhavingsbeleid (basistaken) Regio Zuid-Limburg
- Beleid voor het stoken van vuur in de open lucht 2020
- Damoclesbeleid lokalen en woningen 2024
- Brandbeveiligingsverordening 2010
- Procedure huisuitzettingen van de gemeente Gulpen-Wittern 2002
- Besluit inzake het in de gemeente Gulpen-Wittern te voeren coffeeshopbeleid 2001
- Beleidskader voor uitvoering van de VTH-taken in de fysieke leefomgeving
- Integraal Veiligheidsplan (IVP) Heuvelland
- Uitvoeringsplan Heuvelland
- Integraal Bestuurlijk Handhavingsteam (ACT!-team)
- Bibob-beleidslijn

Wat willen we bereiken?

Doelen

- 1.** Veiligheid borgen van inwoners, bezoekers, recreanten, medewerkers en bestuurders.
- 2.** Naleving van wet- en regelgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

- 1.1** Faciliteren van de hulpdiensten waar nodig en wenselijk met hun huisvestingsvraagstukken.
- 1.2** Toezicht op de leefomgeving, handhaven op excessen.
- 1.3** Vaststellen van Integraal Veiligheidsplan Heuvelland, waarna aansluitend een uitvoeringsprogramma opgeleverd dient te worden.
- 1.4** Toezicht op de leefomgeving, handhaven op excessen.
- 1.5** Uitvoeren van integrale handhaving, met name op excessen.
- 1.6** Voortzetting van projecten zoals Veilig buitengebied, intensiveren, communicatie en het versterken van de robuuste driehoek.
- 2.1** Uitvoeren van integrale handhaving, met name op excessen.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 1

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Totaal Baten	517.418	472.500	427.255	78.755	78.755	78.755
Lasten						
- Personele lasten	938.233	1.010.708	680.066	692.084	699.856	704.172
- Materiële lasten	2.026.194	2.177.316	2.212.130	1.916.830	1.966.237	2.017.110
- Kapitaallasten	42.592	41.497	40.912	40.326	39.741	8.976
Totaal Lasten	3.007.019	3.229.521	2.933.108	2.649.240	2.705.834	2.730.258
Saldo Bestaand beleid	-2.489.600	-2.757.021	-2.505.853	-2.570.485	-2.627.079	-2.651.503
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	339.185	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	3.570	592.755	3.570	3.570	3.570	3.570
Saldo Totaal	-2.825.215	-2.164.266	-2.502.283	-2.566.915	-2.623.509	-2.647.933

Bestaand beleid

Baten

• ACT! Interventieteam, declaratie lasten (saldoneutraal, zie lasten)	€	348.500
• Huur brandweerkazernes Mechelen en Gulpen	€	65.255
• Leges APV (terrassen)	€	13.500

Lasten

Personele lasten

• Salarislasten eigen medewerkers	€	680.066

Materiële lasten

• Bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg	€	1.600.882
• ACT! Interventieteam (saldoneutraal, zie baten)	€	348.500
• Criminaliteitspreventie bijdrage Veiligheidshuis, Halt en RIEC	€	61.849
• Brandkranen	€	19.000
• Overige materiële lasten ¹	€	181.899

Kapitaallasten

• Rente en afschrijving investeringen	€	40.912

¹ o.a. Werkbudgetten, inzet t.b.v. handhaving en verkeersregeling

Programma 2

Verkeer, vervoer en waterstaat

Kasteel Wijlre

1.1.3 Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat omvat voor de gemeente Gulpen-Witterm de volgende taakvelden:

- Verkeer en Vervoer
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Programmasamenvatting

In dit programma staat een goede bereikbaarheid van voorzieningen via het gemeentelijke wegennetwerk centraal. Daarbij gaat het in de eerste plaats om een verkeersveilig wegennet, waarbij we rekening houden met de leefbaarheid voor onze inwoners. We onderhouden ons wegennetwerk en openbare verlichting op het kwaliteitsniveau dat door de raad is vastgesteld. Hetzelfde geldt voor de diverse civieltechnische kunstwerken; zoals: bruggen en tunnels, die we tevens beheren. Bij herinrichting houden we rekening met de bepalingen in het mobiliteitsplan, waarin de zogenaamde school-thuisroutes een bijzondere plaats innemen en met de wensen van de bewoners. Een goede bereikbaarheid komt ook tot uitdrukking in een parkeerbeleid, dat is afgestemd op doelgroepen (waaronder gehandicapten) en bezoeklocaties. De kaders van het parkeerbeleid spelen niet alleen een rol bij de daadwerkelijke herinrichting, maar ook bij recreatieve en toeristische evenementen in de diverse kernen. Tevens komt een goede bereikbaarheid tot uitdrukking in het bereikbaar houden van dorpskernen door het openbaar vervoer en het stimuleren van reizen met het openbaar vervoer. Tot slot houden we de wegen en de omgeving schoon.

In de uitvoering is het programma verbonden met programma 5 ten aanzien van het onderhoud openbaar groen en programma 7 met betrekking tot riolering, waarbij wij uitgaan van het principe 'werk met werk'. Herinrichting van wegen en vervanging van riolering wordt zoveel mogelijk gezamenlijk opgepakt. De uitvoering ligt voor een groot deel bij externe partijen, naast de inzet van onze buitendienst. Er worden meerdere aannemers gecontracteerd voor de uitvoering van de werkzaamheden.

De gemeente Gulpen-Witterm is in het bezit van een kwalitatief hoogwaardig en uniek landschap dat wordt gezien als basiskapitaal. Dit kapitaal wordt gekoesterd.

In het licht van de vele ontwikkelingen die van invloed zijn op mobiliteit in de gemeente en vanuit de Cittaslow-gedachte heeft de gemeente Gulpen-Witterm een visie ontwikkeld op mobiliteit. Deze visie op mobiliteit is als volgt: Gulpen-Witterm verbetert de verkeersleefbaarheid voor haar inwoners, bezoekers en ondernemers door te werken aan het realiseren van een duurzaam bereikbare gemeente.

Het in 2021 door de gemeenteraad vastgestelde Mobiliteitsplan is een visie en beleidsdocument waarin een vertaling gemaakt is van landelijke, provinciale en gemeentelijke ontwikkelingen naar een aanpak voor mobiliteit voor Gulpen-Witterm, passend binnen huidige wet- en regelgeving. Het Mobiliteitsplan:

- Geldt als toetsingskader voor het nemen van besluiten door college en gemeenteraad op het gebied van mobiliteit;
- Geeft koers en richting aan de werkzaamheden van de gemeente op het gebied van mobiliteit;
- Beschrijft de aanpak waarop de gemeente Gulpen-Witterm mobiliteitsvraagstukken benadert.

Het Mobiliteitsplan geeft richting en kaders ten aanzien van het mobiliteitsbeleid van de gemeente Gulpen-Witterm ter ondersteuning van opgaven, kansen en ontwikkelingen in de gemeente en de regio Zuid-Limburg. Een van de actuele opgaven is de aanpak van het toeristisch recreatief verkeer. De nadere uitwerking van het beleid, vertaald naar concrete maatregelen en activiteiten vindt plaats in het uitvoeringsprogramma.

Beleidskader

Kader
<ul style="list-style-type: none"> • Wegenbeleidsplan 2023 - 2027 • Gemeentelijk rioleringsplan 2023 - 2027 • Mobiliteitsplan 2020 • Inkoopbeleid 2022 - 2025 • Beheerplan civiele kunstwerken 2020 - 2024

Wat willen we bereiken?

Doelen
<ol style="list-style-type: none"> 1. Behoud en verbetering van de mobiliteit binnen de gemeente en tussen de omliggende gemeentes. 2. Burger betrokkenheid bij het ontwerp en uitvoering van civiele projecten en groot onderhoud. 3. Veilige school-thuisroutes en het bevorderen fietsveiligheid. 4. Integraal werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

- 1.1** Uitvoering geven aan het door de gemeenteraad vastgestelde Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.
- 1.2** Realiseren van reconstructies en groot onderhoud aan het wegennet.
- 1.3** Beheer en onderhoud civiele kunstwerken conform het beheerplan.
- 1.4** Onderhouden en verbeteren van de fietsroutes binnen de gemeente.
- 1.5** Optimaliseren van de gladheidsbestrijding.
- 1.6** Inrichten verkeersmeetnetwerk.
- 2.1** Betrekken van burgers en belangorganisaties conform het Burgerparticipatie beleid.
- 3.1** Verbeteren en onderhouden van school-thuisroutes.
- 4.1** Het bevorderen van 'werk met werk' maken en het verbeteren van de interne en externe samenwerking.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 2

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
<i>Totaal Baten</i>	164.026	111.562	79.562	79.562	79.562	79.562
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	436.808	689.458	506.128	515.620	518.283	518.283
- Materiële lasten	1.239.408	1.376.237	1.075.393	1.075.487	1.075.584	1.076.157
- Kapitaallasten	747.665	909.831	1.132.142	1.389.507	1.541.424	1.551.423
<i>Totaal Lasten</i>	2.423.880	2.975.526	2.713.662	2.980.613	3.135.291	3.145.863
Saldo Bestaand beleid	-2.259.854	-2.863.964	-2.634.100	-2.901.051	-3.055.729	-3.066.301
Nieuw beleid						
<i>Totaal Baten</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
<i>Totaal Lasten</i>	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	282.400	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	355.245	345.245	-	-	-	-
Saldo Totaal	-2.187.009	-2.518.719	-2.634.100	-2.901.051	-3.055.729	-3.066.301

Bestaand beleid

Baten

- Inconveniententoeslag Enexis € 37.000
- Bijdrage Provincie Verkeersveiligheidsproject Heuvelland € 23.750
- Overige baten¹ € 18.812

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 506.128

Materiële lasten

- Uitbestede (onderhouds)werkzaamheden € 491.373
- Dotatie voorziening groot onderhoud (wegen en kunstwerken) € 471.020
- Overige materiële lasten² € 113.000

Kapitaallasten

- Rente en afschrijving investeringen € 1.232.142

¹ *Huuropbrengsten Arriva busstation, parkeerleges*

² *o.a. Werkbudgetten, kosten energie en strooizout*

Aandachtspunten 2026

- 1** Gladheidsbestrijding structureel maken en optimaliseren.

Programma 3

Economie

Markt Gulpen

1.1.4 Programma 3: Economie

Het programma Economie omvat voor de gemeente Gulpen-Witterm de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Programmasamenvatting

In dit programma stimuleren en faciliteren wij een evenwichtige economische structuur en kwalitatieve groei die bijdragen aan de welvaart van onze bewoners en de leefbaarheid in onze kernen. Bedrijvigheid, toerisme en vrijetijd vormen een belangrijke schakel. Dat doen we in het juiste perspectief: duurzaam en passend in het gebied.

We zetten onze gemeente als excellente bestemming op de toeristische kaart en verlenen daar waar mogelijk ondersteuning om de economische prestaties van bedrijven in Gulpen-Witterm te verbeteren. Hierbij is het van belang dat we de positieve waarden van toerisme versterken en de negatieve effecten van toerisme reduceren. Verder dienen nieuwe ontwikkelingen op toeristisch en recreatief vlak kwalitatief hoogwaardig en duurzaam inpasbaar te zijn binnen de kwaliteitsverbetering op basis van de Cittaslow-waarden. De kaders hiervan worden o.a. vormgegeven door onze gemeentelijke toeristische visie en door het internationale Cittaslow keurmerk met waarden gericht op het authentieke landschap, rust, ruimte, fjnschaligheid en aandacht voor duurzame en innovatieve initiatieven.

Op regionale en Zuid-Limburgse schaal wordt een optimale positionering van de Gulpen-Wittermse (vrijetijds-)economie nagestreefd. Dit krijgt vorm door tezamen met de 16 Zuid-Limburgse gemeenten projecten aan te pakken die voortvloeien uit de Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid Limburg 2030, maar ook middels samenwerkingsverbanden zoals de Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL). Hiervoor is een goede netwerkstructuur onontbeerlijk en werken we op regionale en Zuid-Limburgse schaal constructief samen om uitvoering te geven aan de grote opgaves in de (EU)regio.

We streven ernaar om signalen uit de markt tijdig op te vangen, met open oog aandacht te geven aan de behoeften van onze ondernemers en waar mogelijk de regeldruk te verlagen en procedures te stroomlijnen. Duurzame, kansrijke initiatieven ondersteunen we vanuit een positieve grondhouding.

Op een inclusieve wijze werken we mee aan het behoud van het mooie landschap voor alle partijen; zijnde inwoners, agrariërs en andere ondernemers, toeristen en recreanten, jonge mensen en senioren. Niet alleen voor nu, maar ook voor de toekomstige generaties. In dat kader zal vanuit o.a. de beleidsvelden toerisme en ruimtelijke ordening (programma 8) het huidige kampeerbeleid toekomstbestendig gemaakt worden.

Gulpen-Witterm heeft een groot buitengebied. Dit buitengebied kent verschillende gebruikers en heeft verschillende functies. De rode draad voor Gulpen-Witterm is het behoud van het landschap voor eenieder en dus ook voor de agrariërs die daar voor een belangrijke mate vorm aan geven. Het landschap speelt een onmiskenbare rol bij het vinden van oplossingen voor het vasthouden en afvoeren van water (klimaatadaptatie).

Landbouw en landschap zijn thema's waarbij hun invloed bijna altijd groter is dan de eigen gemeentegrens. Daarom is regionale en grensoverschrijdende afstemming en samenwerking van groot belang. Daarnaast zijn in 2025 zijn de rapporten opgeleverd van het onderzoek dat het Middengebied heeft laten uitvoeren in kader van "Landbouw in Beeld". Deze informatie is waardevol voor de vervolgstappen die de gemeente wil zetten in de landbouwtransitie. Binnen de landbouwtransitie wordt niet alleen gezocht naar nieuwe verdienmodellen zoals bijvoorbeeld de biodiversiteitsmonitor, regeneratieve landbouw en de kansenkaart voor de agrariërs maar ook naar alternatieve teelten (vlas, hennep etc.) die passend zijn binnen het bocagelandschap. Dit gaan we als gemeente niet alleen doen, maar dat doen we in samenwerking met LIJN50, maar ook samen met het parkbureau 'Grenzeloos Bocagelandschap' en de provincie Limburg. Binnen de gemeente zullen ambassadeurs worden gezocht die aan de slag willen gaan binnen de landbouwtransitie. De doelstelling is het realiseren van een toekomst- en klimaatbestendig agrarisch landschap. Daarnaast wordt de verworven informatie ingezet bij de ontwikkeling van het omgevingsplan.

Beleidskader

Kader
<ul style="list-style-type: none"> • Visie Vrijtijdseconomie: Bestemming Zuid-Limburg 2030 • Van groen hart tot groene long: Strategisch Actieplan Middengebied Zuid-Limburg 2019 • Toeristische visie gemeente Gulpen-Witterm: middenin het Heuvelland, maart 2016 • Agenda Zuid-Limburg 2024 • Structuur Visie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL) 2018 • Beleidsnota evenementen Gulpen-Witterm 2022 – 2025 • Kampeerbeleid 2011 en kampeerbeleid 2011 Aanvullende nota

Wat willen we bereiken?

Doelen
<ol style="list-style-type: none"> 1. Een intensieve samenwerking op de regionale agenda. 2. Toerisme van de toekomst gericht op kwaliteitstoerisme. 3. Het stimuleren van een gezond ondernemersklimaat waarin samenwerking centraal staat. 4. Uitdragen en versterken van het Cittaslow gedachtengoed. 5. Behoud van het landschap middels regionale samenwerking. 6. Stimulering van landbouwtransitie op het gebied van verduurzaming, korte ketens in de landbouw en reductie van stikstofuitstoot (klimaatmitigatie).

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

1.1 Onderzoeken in hoeverre we op Zuid-Limburgse schaal spreiding van toerisme kunnen genereren middels gratis OV vervoer voor verblijfstoeristen.

1.2 Inzetten op het ontwikkelen, sturen en monitoren van bestemmingsmanagement middels datahub.

1.3 Verkennen van een regionale aanpak van kwalitatief toeristisch aanbod.

2.1 Het huidige kampeerbeleid toekomstbestendig maken.

2.2 Positief kritisch nieuwe aanvragen van ondernemers beoordelen (middels o.a. de intaketafel).

3.1 Actief contact onderhouden met ondernemers en een constructieve samenwerking stimuleren.

4.1 Inzetten op een sterke positionering van Cittaslow.

4.2 Deelnemen als partner van Michelin aan de BBB horecabeurs.

5.1 In het kader van het programma "grenzeloos Bocagelandschap" is een regionale samenwerking opgezet, die we willen voortzetten en stimuleren in de uitvoering van de doelstellingen.

6.1 Ondersteunen van aanvragen voor duurzaamheidsinitiatieven.

6.2 Aansluiting zoeken bij de provinciale aanpak en kaders om de uitstoot van stikstof te verminderen en de natuur te verbeteren, waarbij versterken van natuurgebieden en het ondersteunen van de landbouwsector in de transitie naar natuur inclusieve landbouw.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 3

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Totaal Baten	2.194.695	2.769.480	2.969.161	2.969.161	2.969.161	2.969.161
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	354.463	366.040	368.808	380.632	390.123	396.678
- Materiële lasten	320.332	349.718	391.549	390.359	394.327	391.488
- Kapitaallasten	122.114	116.474	116.181	124.640	123.192	121.743
Totaal Lasten	796.909	832.232	876.538	895.631	907.642	909.908
Saldo Bestaand beleid	1.397.785	1.937.248	2.092.624	2.073.530	2.061.520	2.059.253
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	741.000	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	182.411	198.793	215.136	43.938	-
Saldo Totaal	656.785	2.119.659	2.291.417	2.288.666	2.105.458	2.059.253

Bestaand beleid

Baten

- Toeristenbelasting € 2.870.421
- Forensenbelasting € 84.040
- Leges (evenementen, week- en jaarmarkten) € 14.700

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 368.808

Materiële lasten

- Subsidie Visit Zuid Limburg Zuid-Limburg 129.250 €
- Afwikkeling toeristen- en forensenbelasting BsGW € 84.431
- Budget bevordering toerisme € 64.133
- Bijdrage Stichting Limburg Economie Development € 42.750
- Budget jaar- en weekmarkten € 33.185
- Dotatie voorziening Leader € 15.000
- Overige materiële lasten¹ € 22.800

Kapitaallasten

- Rente en afschrijving investeringen € 116.181

¹ o.a. *Bijdrage Grensinformatiepunt, subsidie Starterscentrum*

Programma 4

Onderwijs

De Kindercirkel

1.1.5 Programma 4: Onderwijs

Het programma Onderwijs omvat voor de gemeente Gulpen-Wittern de volgende taakvelden:

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- Onderwijshuisvesting

Programmasamenvatting

In dit programma staat onderwijsachterstandenbeleid,, basisvaardigheden en onderwijshuisvesting centraal. Door onderwijs bieden we kansen aan kinderen, jongeren en volwassenen om zich optimaal te ontwikkelen. De ontwikkelingen en ambities vanuit het programma onderwijs raken het programma Sociaal Domein. Basisvaardigheden is wederom een van de domein overstijgende thema's die integraal worden opgepakt binnen het Sociaal Domein.

Binnen de totale begroting van dit programma vallen de hoofdlijnen de volgende onderdelen: - onderwijshuisvesting (primair onderwijs en voorgezet onderwijs) - Gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (inclusief voor- en vroegschoolse educatie (VVE)) – toezicht en handhaving kinderopvang - Peuterspeelzaalwerk - leerlingenvervoer - leerplicht - laaggeletterdheid – volwasseneducatie.

Onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf 2027 start zowel landelijk als in Gulpen-Wittern de nieuwe beleidsperiode voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). Dat betekent dat er in 2026 een evaluatie zal plaatsvinden van het huidige OAB en op basis daarvan wordt een plan opgesteld voor de nieuwe beleidsperiode vanaf 2027.

Basisvaardigheden

In Nederland is 12% van de beroepsbevolking tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd. In de gemeente Gulpen-Wittern is dit percentage onder de beroepsbevolking 9%. In de landelijke aanpak is nu een regierol weggelegd voor gemeenten om de aanpak van laaggeletterdheid zelf in te vullen met hun eigen beleid en budgetverantwoordelijkheid. In aansluiting op het regionale plan lage basisvaardigheden 2025-2030 wil gemeente Gulpen-Wittern met de gezinsaanpak geletterdheid de cyclus van laaggeletterdheid doorbreken. De gezinsaanpak is een aanvulling op de lokale uitvoeringsplan laaggeletterdheid 2022 e.v.. Hiermee gaan we door op de ingeslagen weg om ons te richten op inclusie met heldere taal, aandacht voor vroege taalverwerving, preventie van taalachterstand bij kinderen, en het opsporen en verhelpen van laaggeletterdheid en beperkte basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden).

Onderwijshuisvesting

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten dragen onder andere de kosten van nieuwbouw en uitbreiding. In 2020 is door de gemeenteraad Integrale Huisvestingsplan 2020-2035 vastgesteld. Het huisvestingsplan omvat een visie op onderwijs en opvang, en de daarbij benodigde maatregelen voor de huisvesting.

Naar verwachting zal er in 2026 meer duidelijkheid komen over de nieuwbouw/verbouw van basisschool Klavertje Vier in Eys en de bijbehorende planning.

Beleidskader

Kader

- Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2022 - 2026
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gulpen-Wittem 2022
- Regionaal plan Onderwijsvoorzieningen 2021 - 2026
- Integraal Huisvestingsplan 2020 – 2035
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland 2025

Wat willen we bereiken?

Doelen

- 1.** Kwalitatief goede onderwijshuisvesting.
- 2.** Verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen en (jong)volwassenen.
- 3.** Goede samenhang tussen onderwijs, zorg en gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

- 1.1** Uitvoering geven aan het integraal huisvestingsplan.
- 1.2** Duidelijkheid geven over de toekomst van basisschool Klavertje Vier in Eys
- 2.1** Uitvoering geven aan het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid.
- 2.2** Uitvoering geven aan het lokale plan van aanpak laaggeletterdheid.
- 2.4** Basisscholen en peuter-/kinderopvang ondersteunen bij het project taalbevordering.
- 2.5** Opstellen van een gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid
- 3.1** (Door)ontwikkeling van de (voorschoolse/kansrijke start) knooppunten.
- 3.2** Doorontwikkeling doelgroeparrangementen in het speciaal onderwijs.
- 3.3** (Door)ontwikkeling van de (voor)schoolmaatschappelijk werk.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 4

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
<i>Totaal Baten</i>	393.084	343.308	356.805	356.805	356.805	356.805
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	-	88.740	91.292	91.292	91.292	91.292
- Materiële lasten	1.472.747	2.020.921	1.178.484	1.178.484	1.178.484	1.178.484
- Kapitaallasten	290.503	270.428	606.172	787.292	766.916	758.340
<i>Totaal Lasten</i>	1.763.251	2.380.089	1.875.948	2.057.068	2.036.692	2.028.116
Saldo Bestaand beleid	-1.370.167	-2.036.781	-1.519.143	-1.700.263	-1.679.887	-1.671.311
Nieuw beleid						
<i>Totaal Baten</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
<i>Totaal Lasten</i>	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	32.000	-	-	-	-	-
Saldo Totaal	-1.338.167	-2.036.781	-1.519.143	-1.700.263	-1.679.887	-1.671.311

Bestaand beleid

Baten

- Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) € 168.305
- Verhuur Kindercirkel, diverse partners € 118.500
- Bijdragen huisvesting basisonderwijs € 54.000
- Verhuur gymzalen € 16.000

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 91.292

Materiële lasten

- Overdrachten onderwijshuisvesting en-beleid¹ € 378.179
- Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid € 283.305
- Jaarlijkse bijdrage LVO € 194.218
- Belastingen huisvesting onderwijs € 133.298
- Onderhoud gymzalen € 71.194
- Groot onderhoud Kindercirkel € 55.000
- Overige materiële lasten² € 63.290

Kapitaallasten

- Rente en afschrijving investeringen € 606.172

¹ o.a. Leerlingvervoer en leerplichtzaken

² o.a. Werkbudgetten

Programma 5

Sport, cultuur en recreatie

Samen doen

1.1.6 Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie

Het programma Sport, Cultuur en Recreatie omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel Erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programmasamenvatting

In dit programma staat het initiëren en in stand houden van voorzieningen op de gebieden van kunst, cultuur, cultureel erfgoed, sport, bibliotheekwerk, speelvoorzieningen en het onderhoud van het openbaar groen, het landschap en de natuur centraal. In samenhang met andere programma's levert dit programma een grote bijdrage aan de leefbaarheid en attractiviteit in en van onze gemeente.

In Gulpen-Wittem werken we samen met diverse partners om dromen en ambities te realiseren, kansen te benutten en uitdagingen aan te gaan. We zetten ons in voor concrete activiteiten die zoveel mogelijk inwoners stimuleren om te sporten en te bewegen, nu en in de toekomst. Sport en beweging spelen een belangrijke rol in het bevorderen van ontspanning, sociale contacten, een gezonde levensstijl, deelname en plezier.

Waar mogelijk ondersteunen en faciliteren wij vrijwilligers en sportverenigingen, zodat zij zich kunnen blijven ontwikkelen en toekomstbestendig blijven. Verenigingen zijn immers het hart van onze gemeenschap. Wanneer verenigingen besluiten samen te werken of te fuseren, bieden wij ondersteuning bij het fusieproces.

Onze gemeente heeft een enorm aanbod aan kunst en cultuur. Evenementen, stichtingen, verenigingen en particuliere initiatieven op dit gebied geven het dagelijks leven kleur. We streven ernaar dit aanbod beter zichtbaar te maken en verbindingen te leggen waar te veel versnippering optreedt. Door in stand te houden wat er is en ruimte te creëren voor vernieuwing draagt kunst en cultuur bij aan leefbaarheid en levensgeluk. Het is dan ook vanzelfsprekend dat kunst en cultuur steeds meer worden ingezet voor andere beleidsdoelen zoals bijvoorbeeld het terugdringen van eenzaamheid en bevorderen van inclusiviteit.

Gulpen-Wittem is een parel op het gebied van cultureel erfgoed. Het in stand houden van dit erfgoed is van groot belang voor de (eigen) identiteit van de gemeente en draagt bij aan het

aantrekken van de door ons gewenste toerist. Jaarlijks worden er steeds meer (geldelijke) aanvragen gedaan om bij te dragen aan het onderhoud voor religieus erfgoed, begraafplaatsen, historische kunstwerken, typische landschapselementen e.d. Ook is er steeds meer vraag naar informatie(voorziening) over ons gevarieerde erfgoed.

We streven naar het behoud van archeologie en instandhouding van klein niet-beschermd erfgoed, dat tevens past bij ons gebiedsgericht cultuurhistorisch kwaliteitsbeheer. Bovendien versterken we de kwaliteit in de leefomgeving door het behouden en promoten van ons cultureel erfgoed.

Momenteel wordt er gewerkt aan een wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). De voornaamste wijziging is dat gemeenten en provincies de plicht krijgen om te zorgen voor voldoende en volwaardige bibliotheken. Als onderdeel van de zorgplicht dienen gemeenten een meerjarenplan voor bibliotheekbeleid op te stellen in samenwerking met de bibliotheekorganisatie. De nieuwe wet is op dit moment in ontwikkeling. Naar verwachting gaat de wetswijziging, na goedkeuring door het parlement, in 2027 van kracht. In 2026 zal gestart worden met het opstellen van het meerjarenplan.

Beleidskader

Kader

- Beleidskader Kunst en Cultuur Gulpen-Wittem 2025-2028
- Regionaal sportakkoord, Heuvelland in beweging 2023
- Archeologiebeleid 2016
- Erfgoedbeleid 2023-2029
- Subsidieverordening 2021
- Lokaal sportakkoord 2023
- Groenbeleidsplan 2023

Wat willen we bereiken?

Doelen

- 1.** Betere kansen voor onze jeugd om veilig, gezond en kansrijk op te groeien.
- 2.** Zoveel mogelijk inwoners laten sporten en bewegen.
- 3.** Het in stand houden van ons ruimtelijk (materieel) erfgoed.
- 4.** Doeltreffend groenbeheer met een goede instandhouding van het openbaar groen en eenduidige communicatie richting inwoners.
- 5.** Kunst en cultuur integraal inbedden in beleid.
- 6.** Toegang tot een openbare bibliotheek voor inwoners

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

1.1 Het uitvoeren van de JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht) op de school en schoolomgeving waar de jeugd zich bevindt. Daarbij aansluitend inzetten op de Gezonde School Aanpak. Met de focus op de thema's voeding, sport en beweging, welbevinden, mediawijsheid en verantwoord middelengebruik.

1.2 Het organiseren van gezamenlijke evenementen, zowel in de gemeente als in de regio.

1.3 Inzetten op meer rookvrije speelplekken.

1.4 Inzetten op meer gezonde sportverenigingen (voeding, roken en alcohol).

2.1 Het uitvoeren van het lokaal en regionaal sportakkoord.

2.2 Beweeggroepen stimuleren en faciliteren om inwoners te laten bewegen en voldoende sport- en beweegaanbod te realiseren.

2.3 De ketenaanpak van Valpreventie binnen de gemeente Gulpen-Wittem verder te ontwikkelen, organiseren en uitvoeren.

2.4 Onderzoeken van vernieuwend sport- en beweegaanbod

2.5 Faciliteren en ondersteunen van lokale verenigingen door middel van het vraaggericht aanbieden van verschillende services en verenigingsondersteuning.

2.6 Het twee keer per jaar organiseren van een sportcafé waar verenigingen kunnen aansluiten.

2.7 Opstellen van nieuw beleid spelen en bewegen in de openbare ruimte/speeltuinenbeleid.

2.8 Renoveren van sportvelden afhankelijk van raadsbesluit omtrent nieuw accommodatiebeleid.

2.9 Onderhouden nieuw aan te planten bomen conform toezegging en begroting 2024-2027

2.10 Starten met de samenwerking met Iedereen Kan Sporten

3.1 Uitvoering geven aan het door de gemeenteraad vastgestelde Erfgoedbeleid.

1. (h)erkennen van erfgoed;
- 2 uitdragen en beleefbaar maken van cultuurhistorisch erfgoed;
- 3 verbeteren van de kwaliteit en duurzaamheid van erfgoed.

4.1 Uitvoeren van het landschappelijk groenonderhoud in het buitengebied zoals: blokhagen, struweelhagen wandelpaden, graften, holle wegen, bos, en bermen.

4.2 Uitvoeren van het reguliere groendonderhoud binnen de kernen zoals: blokhagen, gazons, perken, boomspiegels en struweel.

4.3 Uitvoeren van onderhoud aan gemeentelijke bomen zoals: boomveiligheidscontrole, onderzoek en snoeiwerkzaamheden.

4.4 Herplanten van bomen verspreid door de gemeente ter vergroening van de leefomgeving en vervanging van gevelde bomen.

4.5 Vergroenen en onderhouden van kernen en landschap tijdens civiele projecten en reconstructies.

4.6 Inventariseren van kleine landschapselementen en historische waardevol groen.

4.7 Uitvoeren van KleurKeur-beheer in verschillende bermen.

4.8 Verkennen van opties voor 10% uitbreiding van gemeentelijke bos.

4.9 Verkennen van opties voor 10% uitbreiding van aantal gemeentelijke bomen.

4.10 Verkennen van opties voor het herstel van groenstructuren langs wegen in het buitengebied.

5.1 Organiseren van cultuurcafés waar onderwerpen worden behandeld die door verenigingen en andere cultuurmakers worden aangedragen

5.2 Initiëren en stimuleren van activiteiten op het snijvlak van cultuur en samenleving.

5.3 Ondersteunen van verenigingen, stichtingen en andere cultuurmakers door middel van vraaggericht aanbieden van diverse vormen van ondersteuning.

6.1 Opstellen van een meerjarenplan bibliotheekbeleid

6.2 De Bieb op School (dBos) op alle basisscholen Het opstellen van een actieplan gekoppeld aan een cultuurbeleid.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 5

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
<i>Totaal Baten</i>	576.735	263.369	135.189	135.189	135.189	135.189
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	617.674	758.367	715.554	718.367	720.143	720.143
- Materiële lasten	3.186.146	3.247.759	2.963.786	2.933.820	2.933.820	2.878.820
- Kapitaallasten	346.734	330.101	354.769	352.539	348.267	343.999
<i>Totaal Lasten</i>	4.150.554	4.336.227	4.034.109	4.004.726	4.002.230	3.942.962
Saldo Bestaand beleid	-3.573.820	-4.072.858	-3.898.920	-3.869.537	-3.867.041	-3.807.773
Nieuw beleid						
<i>Totaal Baten</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
<i>Totaal Lasten</i>	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	91.500	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	50.000	91.500	-	-	-	-
Saldo Totaal	-3.615.320	-3.981.358	-3.898.920	-3.869.537	-3.867.041	-3.807.773

Bestaand beleid

Baten

- Verhuur sportaccommodaties € 112.711
- Specifieke Uitkering Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) € 14.078
- Overige baten¹ € 8.400

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 384.848
- Ingeleend personeel (openbaar groen) € 330.706

Materiële lasten

- Groenonderhoud (openbaar groen, natuurbescherming) € 1.445.344
- Subsidies (o.a. verenigingen, evenementen, bibliotheek) € 614.178
- Exploitatie sporthal Gulpdal € 323.265
- Onderhoud sportaccommodaties € 223.522
- Monumentenzorg € 123.809
- Bijdrage Optisport (Mosaqua) € 100.000
- Historisch archief € 98.000
- Overige materiële lasten² € 35.668

Kapitaallasten

- Rente en afschrijving investeringen € 354.769

¹ o.a. Bijdrage Provincie natuurbescherming

² o.a. Kermissen, belastingen sportaccommodaties en toeristische bewegwijzering

Aandachtspunten

Aandachtspunten 2026

1. Achterstallig onderhoud gemeentelijke laan en straatbomen uitvoeren.
2. Onderhouden uitbreiding groenareaal Project Wittemer Allee
3. Herplanten in 2025 gevelde gemeentelijke bomen.

Programma 6

Sociaal Domein

Samen kunnen we het zelf

1.1.7 Programma 6: Sociaal Domein

Het programma Sociaal Domein omvat voor de gemeente Gulpen-Wittern de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Samenkracht en burgerparticipatie / Gulpen-Wittern helpt
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- Inkomensregelingen
- WSW en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Jeugdhulp crisis / LTA / GGZ-verblijf
- Gesloten plaatsing
- Geëscaleerde zorg 18+
- Geëscaleerde zorg 18-
- Volksgezondheid

Programmasamenvatting

Het sociaal domein is een breed programma en bestaat op hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

- Jeugdhulp
- WMO
- Participatie (Werk en Inkomen)
- Volksgezondheid

Vanuit de programma's sociaal domein, volksgezondheid, onderwijs en veiligheid wordt samen gewerkt om een samenleving te creëren waarin iedereen de kans krijgt om mee te doen en zich te ontwikkelen. Door in te zetten op preventie, samenwerking, verbinding en maatwerk bouwen we aan een veerkrachtige en inclusieve gemeenschap die klaar is voor de toekomst. Het sociaal team is sinds 2025 een team sociaal domein en veiligheid samen. In het nieuwe beleidsplan sociaal domein, dat in 2026 wordt opgesteld, zal de samenwerking met het domein veiligheid op het gebied van beleid verder worden uitgewerkt.

In 2026 blijven binnen het sociaal domein de eerder gekozen thema's positieve gezondheid, basisvaardigheden en sociale basis leidend.

Positieve Gezondheid

De gemeente biedt algemene voorzieningen en individuele ondersteuning aan, gericht op maatwerk voor de inwoners. We handelen proactief en leveren de benodigde ondersteuning waar en wanneer dat nodig is. Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Het gaat om het vermogen om met

fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan. In 2026 blijven we inzetten op positieve gezondheid door middel van:

- Preventieve programma's: Bevordering van een gezonde leefstijl via sport- en beweegactiviteiten, gezonde voeding en mentale gezondheidsprogramma's.
- Samenwerking: Nauwe samenwerking met huisartsen, welzijnsorganisaties, onderwijs, kinderopvang, zorgaanbieders en sportverenigingen.

Basisvaardigheden

Het beschikken over basisvaardigheden is essentieel voor volwaardige participatie in de maatschappij. Daarom richten we ons in 2026 op de thema's :

- Basisvaardigheden en gezin: We willen de cyclus van laaggeletterdheid tussen generaties doorbreken. Het gezin is hierbij de vindplaats en werkplaats voor preventie van taalachterstand bij kinderen, en het opsporen en verhelpen van laaggeletterdheid bij ouders.

Basisvaardigheden en werk: De gedachte is om bij de uitkeringsaanvraag structureel te screenen op laaggeletterdheid, en waar nodig volwassenenonderwijs te bieden tijdens het re-integratietraject, waar mogelijk op locatie van het ontwikkelbedrijf. Het verkrijgen van de basisvaardigheden is hierbij geen doel op zich, maar een manier om mensen meer vaardigheden te bieden om werk te vinden en te houden. Verder wordt er ook ondersteuning geboden aan werkzoekenden door middel van diverse re-integratietrajecten, zodat zij de nodige vaardigheden opdoen om succesvol te re-integreren op de arbeidsmarkt.

Sociale Basis

Een sterke sociale basis is de ruggengraat van een gezonde gemeenschap. Onze inzet voor 2026 omvat:

- Buurtinitiatieven: Stimuleren van lokale initiatieven en vrijwilligerswerk die sociale cohesie en buurtbetrokkenheid bevorderen.
- Samenwerking met partners: Versterken van de samenwerking met maatschappelijke organisaties om een stevig netwerk te creëren.
- Inclusieve samenleving: Bevorderen van inclusiviteit door toegankelijkheid te verbeteren en drempels weg te nemen, zodat iedereen volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij.

Beleidskader

Kader

Algemeen

- Beleidsplan Sociaal Domein 'Iedereen doet mee' 2022 – 2024

Jeugd

- Regiovisie Jeugdhulpregio Zuid- Limburg
- Beleidskader Jeugd Zuid- Limburg
- Verordening Jeugd versie 2025 gemeente Gulpen- Wittem
- Centrumregeling jeugdhulp Zuid- Limburg
- Overeenkomst Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp (GIKJ)
- Samenwerkingsafspraken Veilig Thuis 'samenwerken aan veiligheid en herstel'

WMO

- Beleidsplan Zicht op Thuis 2021 - 2024
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Gulpen-Wittem 2020
- Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Gulpen-Wittem 2023
- Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning Maastricht-Heuvelland 2023-2026
- Gemeenschappelijke (GR) Omnibuzz
- Lokaal Uitvoeringsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Gulpen-Wittem 2024-2026
- Centrumregeling verwerving WMO ondersteuning Maastricht-Heuvelland

Participatie en re-integratie

- Beleidsplan Armoede 2021 - 2025
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2022 - 2025
- Verordening beslistermijn schuldhulpverlening gemeente Gulpen-Wittem 2021 e.v.
- Beleidsregels Schuldhulpverlening gemeente Gulpen-Wittem 2022 e.v.
- Uitvoeringsplan 'Welkom in Maastricht-Heuvelland'
- Verordening re-integratie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023
- Verordening cliëntenparticipatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2025 e.v.
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Beleidsregel Social return Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg 2020
- Beleidsregels terug- en invordering bedrijfskapitaal TOZO 2023
- Beleidsregels Scholing Maastricht-Heuvelland 2023
- Beleidsregels vrijlating giften Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023
- Uitvoeringsbesluit aanvullende bijzondere bijstand levensonderhoud 18 t/m 20 jaar Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2019 e.v.
- Beleidsregels beschut werk Maastricht-Heuvelland 2024
- Uitvoeringsbesluit Hoogwaardig handhaven en debiteuren Participatiewet, IOAW, IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.

- Uitvoeringsbesluit krediethypothec Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Uitvoeringsbesluit vermogensvaststelling Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Uitvoeringsbesluit inkomstenvrijlating parttime werkzaamheden Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Uitvoeringsbesluit individuele inkomenstoeslag Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
- Centrumregeling Sociale Zaken Maastricht Heuvelland (SZMH)
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid Limburg (WOZL)
- Beleidsregels persoonsgebonden re-integratiebudget Maastricht-Heuvelland 2023
- Beleidsregels gesubsidieerde arbeid Maastricht Heuvelland 2023

Volksgezondheid

- Regiovisie Zuid-Limburg 2024-2031, "Samen sterk, iedereen veilig"
- Lokale Inclusie Agenda 2024-2028
- Preventie- en handavingsplan jeugd & middelengebruik 2025-2028
- Beleidsregels scholing Maastricht-Heuvelland 2023
- Regionaal Gezondheidsbeleid 'Gezondheid nu, voor later!' 2025-2030

Wat willen we bereiken?

Doelen

Sociaal Domein

- 1.** Intensiveren samenwerking tussen sociaal domein en domein veiligheid

Jeugd

- 2.** Een goed dekkend preventief aanbod voor jeugdhulp, zowel op lokaal als (sub)regionaal vlak.
- 3.** Normaliseren van jeugdhulp waarbij het verhogen van de eigen kracht en zelfredzaamheid van zowel ouders als jeugdigen centraal staat.
- 4.** Een goed aansluitende hulpverlening tussen onderwijs en jeugd door het leggen van de juiste verbindingen.
- 5.** Een brede vraagverheldering uitvoeren en in de aanpak domein overstijgend (samen)werken.

WMO

- 6.** Onze inwoners mogelijkheden bieden om zo lang mogelijk zelfstandig en in hun eigen vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen en te participeren in de samenleving.

Participatie

- 7.** Een bredere aanpak in het voorkomen van armoede.
- 8.** Verbeteren van de preventie en vroeg signalering binnen de schuldhulpverlening.
- 9.** Stimuleren van (begeleide) arbeidsparticipatie of arbeidsmatige dagbesteding.
- 10.** Een optimale aanpak om statushouders te laten inburgeren.

Volksgezondheid

- 11.** In 2030 de achterstand van Zuid-Limburg op het gebied van Volksgezondheid t.o.v. de rest van Nederland met 25% te hebben ingelopen, zodat kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien.
- 12.** Het voorkomen, tijdig signaleren en duurzaam stoppen van geweld in afhankelijkheidsrelaties.
- 13.** De samenleving zo inclusief mogelijk maken waarin iedereen naar vermogen mee kan doen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

- 1.1** De eigen hulpverlening en schoolmaatschappelijk werk van team jeugd versterken en preventief inzetten. Hierdoor worden hulpvragen tijdig begeleid en wordt erger voorkomen.
- 2.1** De samenwerking met welzijnsorganisaties intensiveren waarbij de sociale basis wordt versterkt.
- 2.2** Online hulpvormen preventief inzetten.
- 2.3** Collectieve en preventieve hulpvormen voor jeugd, in samenwerking met Maastricht-Heuvellang gemeenten, optimaliseren.
- 3.1** Uitvoeren van het lokale uitvoeringsplan Jeugd.
- 3.2** Voorliggend veld en bijbehorende voorzieningen/activiteiten onder de aandacht brengen bij ouders en jeugdigen.
- 4.1** (door)Ontwikkeling doelgroeparrangementen in het speciaal onderwijs.
- 4.2** (door)Ontwikkeling van de (voorschoolse/ kansrijke start)knooppunten.
- 4.3** Invulling geven aan voorschools maatschappelijk werk.
- 5.1** Het toevoegen van partner(s) uit verschillende domeinen om de hulpvraag te exploreren en samenwerking tussen de verschillende domeinen te versterken.
- 6.1** Versterken en doorontwikkelen van het voorliggend veld, rekening houdend met de behoeften van de betreffende kern en inwoners. De eigen kracht en zelfredzaamheid van inwoners wordt daarbij zoveel mogelijk gestimuleerd.
- 6.2** Bewustwording bij inwoners omtrent langer thuis blijven wonen structureel onder de aandacht brengen.
- 6.3** Uitvoering geven aan het lokale uitvoeringsplan Wmo.
- 6.4** Voorliggend veld en bijbehorende voorzieningen/activiteiten meer onder de aandacht brengen bij burgers, zodat meer burgers deze activiteiten beter weten te vinden en er gebruik van maken.
- 6.5** Verbeteren van de overgang van Wmo naar Wlz.
- 6.6** Opstellen beleidsplan Wmo.
- 7.1** Gebruik van verwijzers om inwoners in armoede in beeld te krijgen. Zowel interne verwijzers als externe verwijzers.
- 7.2** Meer bekendheid geven aan minimaregelingen voor inwoners, maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties.
- 7.3** Onderzoeken naar mogelijkheden om de bereikbaarheid van de minimaregelingen te vergroten.
- 8.1** Vroeg signalering op basis van ervaringen en ervaringscijfers nog verder verbeteren en doorontwikkelen.
- 8.2** Begrijpelijke en structurele communicatie over het ondersteuningsaanbod binnen de schuldhulp.
- 8.3** Inzetten op preventie, bewustwording en financiële zelfredzaamheid bij jongeren.
- 8.4** Een laagdrempelige en toegankelijke schuldhulpverlening.

9.1 Onderzoeken van arbeidsmogelijkheden en stimuleren van arbeidsparticipatie van de doelgroep met 0-50% arbeidsfitheid.

9.2 Inzetten op het vergroten van de arbeidsparticipatie van gevestigde statushouders.

10.1 Het aanbieden van duale trajecten aan inburgeraars. Dit zijn trajecten waarbij inburgering (taallessen) gecombineerd wordt met een traject naar werk of vrijwilligerswerk.

11.1 Uitvoering geven aan het regionaal gezondheidsbeleid 2025 - 2030.

11.2 Uitvoering geven aan de lokale en regionale opgaven uit het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorg Akkoord.

11.3 Uitvoering geven aan het preventie- en handavingsplan jeugd & middelengebruik 2025-2028.

11.4 Uitvoering geven aan de 'programma/ basisstructuur Kansrijke Start', door het implementeren/voortzetten van de Knooppunten Kansrijke start/ Jonge kind.

12.1 Uitvoering geven aan regiovisie Zuid-Limburg 2024-2031 "Samen sterk, iedereen veilig", met aandacht voor vergroten van bewustwording, deskundigheidsbevordering en verbeteren van de samenwerking.

13.1 Uitvoering gegeven aan de Lokale Inclusie Agenda 2024-2028.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 6

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Totaal Baten	5.828.281	5.235.327	4.875.176	3.738.277	3.475.765	3.478.360
Lasten						
- Personele lasten	1.242.246	1.340.513	1.334.233	1.370.057	1.395.120	1.416.516
- Materiële lasten	16.437.512	17.026.143	16.969.758	16.076.618	15.810.606	15.678.005
- Kapitaallasten	191.737	182.775	180.594	396.259	391.763	387.267
Totaal Lasten	17.871.494	18.549.431	18.484.585	17.842.935	17.597.489	17.481.788
Saldo Bestaand beleid	-12.043.213	-13.314.104	-13.609.409	-14.104.658	-14.121.724	-14.003.428
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	501.373	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	735.000	166.773	15.400	15.400	15.400	15.400
Saldo Totaal	-11.809.586	-13.147.331	-13.594.009	-14.089.258	-14.106.324	-13.988.028

Bestaand beleid

Baten

- Gebundelde doeluitkering BUIG € 2.740.089
- SPUK Oekraïne € 1.400.000
- SPUK Inburgering (saldoneutraal) € 314.414
- Eigen bijdrage sociale uitkeringen € 155.097
- Debiteurenontvangsten SZMH € 100.000
- SPUK GALA € 79.282
- Huuropbrengst gemeenschapsvoorzieningen € 41.800
- Impulsgelden € 20.394
- Eigen bijdrage Meer bewegen voor ouderen € 20.000
- Gehandicaptenparkeerkaarten € 4.100

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 1.326.733
- Ingeleend personeel (kernenbeleid, schuldhulpverlening, vrijwilligerswerk) € 7.500

Materiële lasten

• Sociale uitkeringen Algemene en Bijzondere Bijstand	€ 3.242.391
• PGB en uitkeringen in natura WMO	€ 3.006.191
• PGB en uitkeringen in natura Jeugdhulp	€ 2.607.633
• Bijdrage WOZL (Sociale werkvoorziening)	€ 1.756.161
• Bijdrage inkomensregelingen (SZMH)	€ 939.877
• SPUK Oekraïne	€ 900.000
• Bijdrage GGD	€ 824.457
• Bijdrage Trajekt (Maatschappelijk werk)	€ 467.789
• Bijdrage Omnibuzz (WMO)	€ 465.074
• Uitvoeringskosten Jeugd	€ 342.250
• Inburgering (saldoneutraal)	€ 314.414
• Bijdrage Arbeidsparticipatie (o.a. Podium24, Annex)	€ 290.886
• Bijdrage Schuldhulpverlening (o.a. Kredietbank Limburg)	€ 227.825
• Bijdrage GIA (Geweld in Afhankelijkheidsrelaties)	€ 190.573
• Jeugdbescherming/jeugdreclassering	€ 180.000
• Bijdrage Clientondersteuning (MEE Zuid-Limburg)	€ 170.035
• Subsidies	€ 130.000
• Bijdrage Samen Doen	€ 160.000
• Leerlingenvervoer (Jeugdwet)	€ 107.000
◦ Bijdrage Mantelzorg	€ 105.472
• Overige bijdrages ¹	€ 55.300
• Overige materiële lasten ²	€ 486.430

Kapitaallasten

• Rente en afschrijving investeringen	€ 180.594
---------------------------------------	-----------

¹ o.a. Kinderopvang, Gemeenschapsvoorzieningen

² o.a. Huren, uitvoeringskosten, belastingen, werkbudgetten, AED voorziening

Aandachtspunten

Aandachtspunten 2026

1. Het beleidsplan armoede 2021-2025 loopt eind 2025 af.
2. Het beleidsplan schuldhulpverlening 2021-2025 loopt eind 2025 af.
3. De actualisatie van het beleidsplan sociaal domein.

Programma 7

Volksgezondheid en milieu

Natuurwerkdag in Eys

1.1.8 Programma 7: Volksgezondheid en Milieu

Het programma Volksgezondheid en Milieu omvat voor de gemeente Gulpen-Wittern de volgende taakvelden:

- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Programmasamenvatting

In dit programma staat de algehele gezondheid van onze inwoners, milieubeheer en duurzaamheid centraal. Voor de gemeente Gulpen-Wittern zijn relevante thema's en aandachtspunten binnen dit programma:

Afval

In de komende jaren zal de gemeente, vanuit de circulaire economie gedachte, richting geven aan het beheer van grondstoffen. Hierbij verandert de dienstverlening van afvalinzameling en afvalverwerking naar grondstoffenbeheer. Uitgangspunten hierbij is het behouden en verbeteren van de kwaliteit en service richting onze inwoners.

Omgevingsdienst Zuid-Limburg

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg geeft uitvoering aan de landelijke afspraken die zijn gemaakt over de (kwaliteit van de) uitvoering van vergunningverlening en toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Het gaat hier in eerste instantie om bedrijfsactiviteiten die een aanzienlijke milieubelasting (kunnen) hebben op de omgeving en externe veiligheid aspecten kennen (de zogenaamde basistaken). Door een bundeling van kennis en expertise wordt de kwaliteit verhoogd en is kennis voor gemeenten beschikbaar die er voorheen niet was of extern ingehuurd werd.

Omgevingswet

De Omgevingswet is een nieuwe wet die op 1 januari 2024 in werking is getreden. . Hoewel steeds duidelijker wordt welke consequenties deze nieuwe wet heeft voor onze organisatie, is ook nog veel onduidelijk. Dit omdat de effecten en impact van deze nieuwe wet pas duidelijk zullen worden als de transitietermijn, die loopt tot 2032, volledig is doorlopen .

Zo is duidelijk dat de bodemtaken van de provincie naar de gemeente komen. Alle gemeenten worden onder het regiem van de Omgevingswet bevoegd gezag voor bodem. Gemeenten zijn dan primair beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Door deze bevoegdheidswijziging komen alle taken en de daarmee gepaard gaande kosten voor de bodem(sanering) bij de gemeenten te liggen.

Ook dienen ten gevolge van de Omgevingswet alle inrichtingen (bedrijven) omgezet te worden naar milieu belastende activiteiten (mba) op een locatie. Daar waar voorheen werd gesproken van een

inrichting waarin het gehele bedrijfsproces via een vergunning of melding werd gereguleerd, wordt een bedrijfslocatie nu opgeknipt in verschillende mba's. Voor deze omzetting is ook extra inzet nodig de komende jaren.

Energietransitie/duurzaamheid

De gemeente zet met partners stevig in op de verduurzaming van de regio, met aandacht voor energie, de gebouwde omgeving en landbouw. Het doel is om in 2050 te beschikken over een betaalbaar, decentraal en robuust duurzaam energiesysteem dat aansluit bij de lokale kracht en identiteit.

Binnen de energie- & warmtetransitie krijgt de uitwerking van de doelen zoals gesteld in het RES-Zuid-Limburg bod 1.0, onder begeleiding van de RES-ZL, steeds concreter vorm. Dit omvat onder andere een voorverkenning naar de mogelijkheden van zonnecarports op (semi) openbare parkeerterreinen. Daarnaast wordt de Transitievisie Warmte (TVW) 1.0 doorontwikkeld naar een regionaal warmteprogramma. Als onderdeel hiervan worden alle alternatieve warmtebronnen en individuele oplossingen verkend. Het best passende scenario, wat zal leiden tot een decentraal, betaalbaar en duurzaam energiesysteem voor Gulpen-Witterm in 2050, zal landen in wijkuitvoeringsprogramma's.

Voor inwoners en ondernemers zal er in de loop van 2026 een regionaal energieloket worden ingericht als eerste aanspreekpunt voor verduurzamingsvragen. Gulpen-Witterm vertaalt daarnaast tevens de landelijke aanpak isolatie naar de lokale aanpak isolatie via het programma "Gulpen-Witterm IsolatieKLAAR". Verder wordt de samenwerking met Energiecoöperatie Geuldal verdiept en krijgt de vergroening van wijken nadrukkelijke aandacht om zowel de leefomgeving te verbeteren als klimaatadaptatie te stimuleren.

Samen met interne & externe partners die zich inzetten voor het herstel en behoud van natuur, landbouw en landschap wordt gewerkt aan een transitie richting een circulaire landbouw. Vanuit duurzaamheid worden de mogelijkheden rondom Agro-Energy verkend, waarbij wordt gekeken naar mogelijkheden zoals het beleggen van stallen met zonnepanelen en de realisatie van een lokale biomestvergister, die kan bijdragen aan de vorming van energiegemeenschappen. Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van biobased bouwmaterialen, waarmee landbouw en bouw elkaar versterken in de verduurzamingsopgave.

Water

Binnen dit thema willen we het milieu en de volksgezondheid beschermen door te zorgen voor adequate afvalwaterinzameling en transport naar de rioolwaterzuiveringsinstallaties. Verbetering van de oppervlakte waterkwaliteit is daarbij één van onze doelstellingen naast het voorkomen van wateroverlast bij (hevige) regenbuien. We realiseren ons daarbij dat waterbeheer geen lokale aangelegenheid is en onze gemeentegrenzen en zelfs landsgrenzen overschrijdt. En dat het hoge maatschappelijke kosten veroorzaakt. De wateroverlast in juli 2021 heeft duidelijk gemaakt, dat er maatregelen nodig zijn om Gulpen-Witterm te beschermen tegen wateroverlast. Het provincie breed Programma Waterveiligheid en Ruimte is gestart. De Provincie Limburg werkt hierin samen met het Rijk, het Waterschap Limburg en alle Limburgse gemeenten om het watersysteem meer robuust te maken, water en bodem sturend te maken bij ruimtelijke ontwikkelingen en meer klimaatbewustzijn en zelfredzaamheid te creëren bij inwoners.

In de uitvoering heeft dit thema een relatie met programma 2, vooral daar waar het gaat om de vernieuwing en het onderhoud aan ons rioolstelsel. Daarnaast zijn er relaties met datzelfde programma, daar waar het gaat om een veilige leefomgeving. En met programma 8, daar waar het gaat om veiligheid en milieutechnische aspecten van bedrijfseigendommen en particulier eigendom.

Samen Groen

Met het programma "Samen Groen" blijven we werken aan een duurzame toekomst. Samen Groen is een platform voor bewoners, bedrijven en andere stakeholders die actief willen werken aan een duurzaam Gulpen-Wittem. Als gemeente willen we ze veel en zo snel mogelijk het verduurzamen van de huidige woningvoorraad stimuleren. Dit gaan we doen door te informeren, stimuleren en krachten te bundelen.

Duurzaamheid is een breed begrip met een grote verscheidenheid aan raakvlakken en sub-thema's. Daarom zijn aan onze inwoners een aantal keuzes voorgelegd om mee aan de slag te gaan. De deelnemers hebben drie thema's gekozen binnen duurzaamheid: Mobiliteit, circulariteit en natuur. Binnen deze thema's worden de komende jaren initiatieven ontplooid. In fysieke bijeenkomsten worden deze vormgegeven. De gemeente faciliteert en communiceert door bijeenkomsten te organiseren, te zorgen voor inhoudelijke kennis, goede voorbeelden te delen en meer deelnemers te werven. Hiervoor wordt samengewerkt met de aanverwante teams binnen de gemeentelijke organisatie. Ook wordt rekening gehouden met, en ingespeeld op, lopende projecten en aanverwante activiteiten. Denk aan het thema mobiliteit of het landschapsbeheer, thema natuur.

Stakeholders, soms met ogenschijnlijk tegengestelde belangen, komen met elkaar in gesprek en werken samen aan oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan agrariërs en natuurorganisaties. De initiatieven starten steeds kleinschalig en zijn in de basis van dien aard dat ze op termijn zichzelf in stand kunnen houden. Rekening wordt gehouden met een iteratief proces waarbij een eerste poging vast mag lopen. Een lokaal initiatief kan dienen als voorbeeld of 'pilot' voor een vervolg op andere locaties in de gemeente.

Sommige initiatieven vragen om een financiële kickstart. Ook kunnen communicatiemiddelen gewenst zijn of kan specifieke kennis gevraagd zijn. Om vorm te geven aan de rol van facilitator en communicator en de continuïteit van Samen Groen te verzekeren wordt rekening gehouden met structurele uitgaven.

Stikstof

Op 29 september 2025 heeft de provincie Limburg het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) vastgesteld. De provincie geeft hierdoor richting aan de aanpak van de stikstofproblematiek. De aanpak is gebaseerd op het eerder opgestelde Limburgs Programma Landelijk Gebied. Gedeputeerde Staten heeft met het LOS de ambitie om concrete resultaten te bereiken voor reductie van de stikstofdeposities, natuurherstel en perspectief op vergunningverlening voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen. In het LOS worden doelen gesteld voor niet alleen de lange termijn maar ook voor op kort termijn. De uitwerking van het LOS vindt plaats via gebiedsprocessen, met speciale aandacht voor vier focusgebieden: De Peel, Sarsven en de Banen, Maasduinen en het Geuldal/Mergelland. In deze gebieden worden maatwerkmaatregelen getroffen om natuurherstel en economische ontwikkeling slim te combineren. De Mechelderbeek is binnen LOS als een focusgebied aangemerkt en zal door de provincie vanaf 2026 opgepakt gaan worden. Als gemeente blijven we

aangehaakt bij het proces en combineren we de verschillende opgaves zoals klimaat, landbouw en natuurherstel, die in het gebied spelen. De gemeente heeft regulier overleg met het projectteam van de provincie en zal bij initiatieven in het buitengebied onderzoeken of er in kader van LOS koppelkansen gemaakt kunnen worden. In kader van de stikstof-opgave zal de rol aansluiten op de landelijke en provinciale opgaven en werken we binnen de regio en op lokale schaal samen. Projecten zoals het onderzoek naar de landschapselementen en het behoud van grasland dragen bij aan de opgaves voor natuurherstel en klimaat.

Beleidskader

Kader
<ul style="list-style-type: none">• Grondstoffenplan 2022 – 2026• Regionale energiestrategie 2.0• Transitievisie Warmte 2021 - 2030• Laadpalenbeleid 2022 - 2030• Nationaal klimaatakkoord 2019• Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg• Omgevingswet• Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)• Klimaatadaptatiestrategie Gulpen-Wittern 2023 -2027• Omgevingsprogramma Water Gulpen-Wittern 2023 - 2027

Wat willen we bereiken?

Doelen

- 1.** Inzameling van schone grondstoffen waarbij het voorkomen van afval nadrukkelijk aandacht krijgt.
- 2.** Bewustwording (creëren) bij onze inwoners over de mogelijkheden voor afvalscheiding en grondstoffenbeheer.
- 3.** Een duurzame woningvoorraad, waarbij het gebruik van fossiele brandstoffen steeds verder wordt teruggedrongen.
- 4.** Beschikbaarheid over voldoende hernieuwbare energie en capaciteit binnen de regio.
- 5.** Duurzame mobiliteit voor onze inwoners en bezoekers.
- 6.** Beschikbaarheid over duurzame accommodaties.
- 7.** Samen met de omgevingsdienst Omgevingsdienst Zuid-Limburg werken aan een veilige en gezonde leefomgeving.
- 8.** Een veilige en klimaatrobuuste leefomgeving.
- 9.** Een duurzame en gezonde ecologische toestand van onze beken.
- 10.** Een duurzame gemeente (middels het programma Samen Groen).

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

1.1 Invulling geven aan projecten ter bevordering van kwalitatieve afvalscheiding, in samenwerking met Rd4 en de overige deelnemende gemeenten, conform het Grondstoffenplan Rd4 o.a. :

- Vanaf 2025 ondersteunt het Circulair Materialenplan (CMP) de transitie naar een circulaire economie, met focus op regionale samenwerking en producentenverantwoordelijkheid.
- Beleids- en marktontwikkelingen, zoals de CO₂-heffing en stijgende kosten, vergroten de financiële druk op gemeenten en Rd4.
- In 2026 opent het grondstoffenpark in Margraten, waar circulaire initiatieven starten in samenwerking met partners en onderwijsinstellingen.

1.2 Aanpassing van de inzamelrequentie van GFT-afval (mini-containers) in de wintermaanden (december, januari, februari) vanaf 2026: van eens per twee weken naar eens per vier weken, waarmee logistieke besparingen worden verwacht zonder concessies te doen aan het serviceniveau.

1.3 Toddy's Plasklas, initiatief gericht op vermindering van restafval (luiers) door kinderen eerder zindelijk te maken. Opgestart in kwartaal 2 2025.

1.4 Deelname aan het project Preventie en Gedragsverandering onder de koepel van Afval Samenwerking Limburg (ASL).

2.1 Uitvoeren van een educatieprogramma voor de basisschoolleerlingen.

2.2 Inzetten van communicatiemiddelen en het stimuleren van burgerparticipatie.

3.1 In samenwerking met de Heuvelland gemeentes uitgevoerd onderzoek naar alternatieve warmtebronnen & -alternatieven doorvertalen naar een regionaal warmteprogramma. Dit warmteprogramma vormt op den duur de basis voor de wijkuitvoeringsplannen, waarin per wijk wordt aangegeven hoe we van het gas af gaan.

3.2 Het isoleren van koopwoningen stimuleren en subsidiëren middels de campagne "Gulpen-Wittem IsolatieKLAAR".

3.3 Samen met de overige Heuvelland gemeentes een regionaal energieloket optuigen welke onze inwoners voorziet van advies op het gebied van verduurzaming.

3.4 Monumenteigenaren ondersteunen met advies op het gebied van verduurzaming middels het aanbieden van De Groene Menukaart - Gulpen-Wittem.

4.1 De samenwerking met de lokale energiecoöperatie verder formaliseren en professionaliseren om zodoende een gedegen partner in de energietransitie te kunnen creëren.

4.2 Stimuleren van de kleinere doelgroepen zoals monumenten, ouderen met particuliere woningen, en VVE's en deze van informatie voorzien.

4.3 In RES-ZL verband samen onderzoek doen naar & vorm geven aan de regionale energietransitie.

4.4 De mogelijkheid rondom energieopwekking middels Solar-Carports onderzoeken en, met ondersteuning van de RES-ZL, invulling geven aan een pilot-project binnen onze gemeente.

4.5 De mogelijkheid rondom het betrekken van agrarische ondernemers bij de energietransitie verder onderzoeken en uitwerken, in samenwerking met Enter Next Level & RES-ZL.

4.6 Onderzoek naar de inrichting van een energie-hub in de kern Gulpen onderzoeken en verder vorm geven.

5.1 Zorgen voor een dekkend laadpalennetwerk, waarbij de uitrol plaatsvindt op basis van laadbehoefte.

5.2 Intern stimuleren van het inzetten van duurzame mobiliteit voor zowel woon-werkverkeer als dienstreizen.

6.1 Voor alle accommodaties inzichtelijk maken welke stappen noodzakelijk zijn om te komen tot een duurzame accommodatie. Deze worden in een stappenplan en meerjarenonderhoudsprogramma opgenomen.

7.1 Uitvoering geven aan de nieuwe wettelijke taken die op ons afkomen.

7.2 Verbeteren samenwerking met de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.

8.1 Vergroten van de fysieke robuustheid van het watersysteem

8.2 De raad periodiek informeren over de voortgang van het provincie brede Programma Waterveiligheid en Ruimte.

8.3 In overleg met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg opstellen van een stroomgebiedsplan voor de Geul en haar zijbeken.

8.4 Inwoners informeren hoe men zich beter kan voorbereiden en beschermen tegen extreme wateroverlast.

8.5 Water en bodem sturend maken bij ruimtelijke ontwikkelingen.
en verkeer.

9.1 Afkoppelen, bufferen en infiltreren van schoon regenwater in de grond en vertraagd afvoeren naar de beken.

9.2 Bufferen en vertraagd afvoeren van afvalwater naar de rioolwaterzuivering.

9.3 Integraal uitvoeren van projecten in samenwerking met andere programma's zoals wegen en verkeer.

10.1 Samen Groen zal het communicatieplatform gaan vormen om inwoners van de gemeente actief te informeren over de werkzaamheden en doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. Hiermee wordt de inwoner handelingsperspectief geboden.

10.2 Samen Groen gaat bekijken hoe er, samen met de gemeenschap, op laagdrempelige wijze invulling kan worden gegeven aan lokale klimaats- & duurzaamheidsopgaven.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 7

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
Totaal Baten	4.868.935	5.523.815	5.160.035	5.466.289	5.701.114	5.930.210
Lasten						
- Personele lasten	819.935	863.152	793.495	788.908	798.874	809.139
- Materiële lasten	2.883.886	3.454.332	3.180.577	3.036.368	3.006.251	3.241.677
- Kapitaallasten	910.449	1.112.593	1.118.754	1.505.853	1.561.171	1.508.529
Totaal Lasten	4.614.271	5.430.077	5.092.827	5.331.129	5.366.296	5.559.345
Saldo Bestaand beleid	254.664	93.738	67.208	135.160	334.818	370.865
Nieuw beleid						
Totaal Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	336.000	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	206.000	336.000	-	-	-	-
Saldo Totaal	124.664	429.738	67.208	135.160	334.818	370.865

Bestaand beleid

Baten

- Rioolheffing € 2.685.110
- Afvalstoffenheffing € 2.316.893
- SPUK GALA € 128.888
- Leges (lijkbezorgingsrechten) € 22.000
- Mutatie voorzieningen riolering en afval € 7.144

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 769.063
- Ingeleend personeel (SPUK GALA en milieubeleidsplan) € 24.135

Materiële lasten

- Bijdrage Rd4 (inzameling huisvuil) € 1.863.767
- Duurzaamheid (m.n. CDOKE) € 336.545
- Werkbudgetten riolering € 333.239
- Bijdrage Omgevingsdienst Zuid-Limburg € 271.081
- Overige materiële lasten¹ € 171.990
- SPUK GALA € 109.228
- Overige bijdrages² € 94.727

Kapitaallasten

- Rente en afschrijving investeringen € 1.118.754

¹ o.a. *Werkbudgetten, (energie)projecten milieubeheer, watersysteemheffing, verduurzaming*

² *Energieloket, afdracht rioolrecht en afvalstoffenheffing BsGW*

Programma 8

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Vakwerkhuisjes gemeente Gulpen-Wittern

1.1.9 Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing

Het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing omvat voor de gemeente Gulpen-Wittem de volgende taakvelden:

- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Programmasamenvatting

In dit programma staat het voorzien in de woningbehoefte van burgers en de inrichting van het grondgebied in onze gemeente centraal. Daarbij sturen wij op een aantrekkelijk, veilig, gezond, bruikbaar en energiezuinig woon- en leefklimaat van een goede ruimtelijke kwaliteit én kwalitatieve huisvesting voor onze burgers. Daar waar in programma 2 (wegen) en programma 5 (groen) de kwalitatieve inrichting van de gemeentelijke eigendommen (ofwel kapitaalgoederen) centraal staat, gaat het in dit programma veel meer om de beïnvloeding van de ruimtelijke kwaliteit van eigendommen van onze burgers en bedrijven. De Omgevingswet biedt het wettelijk kader voor dit taakveld. Hoewel de Omgevingswet meerdere programma's raakt, is het begrotingstechnisch onder het programma 8 ondergebracht.

Daar waar we in de voornoemde programma's dan ook de rol van beheerder van de openbare ruimte hebben, zijn we in dit programma (nog) vooral kaderstellend / handhavend als vergunningverlener of als handhaver, waarbij bestemmings-/omgevingsplannen en (omgevings)visie op ruimtelijke kwaliteit en wettelijke kaders onze belangrijkste hulpmiddelen zijn. Deze rolinvulling gaat fundamenteel wijzigen. Met de komst van de omgevingswet worden wij meer en meer facilitator. De facilitator die zijn informatievoorziening naar de burgers op orde moet hebben, zodat de burgers hun rol in de toekomst kunnen pakken.

Ruimtelijke Ordening

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is er veel veranderd in de wijze waarop we vergunningsaanvragen en meldingen moeten afhandelen. Er is een nieuw landelijk loket (DSO) voor het indienen van aanvragen, processen verlopen anders, we worden bevoegd gezag voor nieuwe taken, we gaan van 26 wetten naar 1 wet, lokale systemen zijn veranderd etc. Kortom: we zijn anders moeten gaan werken dan voorheen. Onze werkwijze ten aanzien van vergunningverlening is hierop aangepast. Zo werken we momenteel met een casemanager voor complexe aanvragen en gaan we naar integraal en samenhangend werken. Hiervoor zijn op de werkvloer een aantal nieuwe overleggen en samenwerkingsvormen geïntroduceerd (intaketafel/omgevingstafel). Ook moeten we meer en meer gaan samenwerken met onze ketenpartners en andere gemeentelijke disciplines om tot weloverwogen besluiten te komen. Tevens wordt het zaakgericht en digitaal werken versterkt. Al met al een behoorlijke verandering die op ons af is gekomen. De grootste verandering van de Omgevingswet zit hem naast de cultuurverandering vooral in de digitalisering. De Omgevingswet is daarom bovenal een digitaliseringswet. Naast de verandering in de vergunningverleningsprocessen gaat de Omgevingswet ook een verandering te weeg brengen rondom de ruimtelijke planvormen.

Het omgevingsplan zal straks alle regels omvatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving en vervangt de huidige bestemmingsplannen en de lokale verordeningen die regels bevatten over de fysieke leefomgeving. Gelijktijdig met de nieuwe Omgevingswet is de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen ingevoerd. Deze wet heeft als doel de kwaliteit van de bouw te verbeteren en de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit beter te beleggen. Met de introductie van deze nieuwe wetgeving wordt er een knip gemaakt in de huidige omgevingsvergunning voor het bouwen. Dit wordt opgesplitst in een technische vergunning en een ruimtelijke vergunning. Voor een deel van de technische vergunning is een bouwmelding in de plaats gekomen. Een deel van de technische toetsing die voorheen door de gemeente gebeurde, komt nu bij een externe kwaliteitsborger te liggen. Met het gedeeltelijk wegvallen van deze taken bij de gemeente zullen de legesopbrengsten ook teruglopen. Echter komen er door de Omgevingswet ook weer nieuwe taken op de gemeente af. Omdat dit meldingen betreffen, mogen we hiervoor geen leges meer in rekening brengen.

Naast de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging zijn er binnen dit taakveld nog andere maatschappelijke opgaves die in het ruimtelijk domein een plek vinden. In dat kader zijn o.a. de regionale samenwerking rondom het plan van aanpak NOVI-ZL, NOVEX-ZL, Panorama Zuid-Limburg, RES en de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg te noemen.

Volkshuisvesting

Gemeente Gulpen-Wittem staat voor een omvangrijke opdracht op het gebied van Volkshuisvesting (VHV) in de periode 2023-2030.

Voor 2026 zal in ieder geval invulling gegeven gaan worden aan:

1. Het Volkshuisvestingsprogramma
2. Huisvestingsverordening

De gevolgen van de val van het Kabinet in 2025 voor de volkshuisvestingsplannen zijn nog onbekend, maar betekenen dat bepaalde wetsvoorstellen en wetswijzigingen (nog) niet doorgevoerd worden. In het onderzoek is uitgegaan van de situatie dat alle wetswijzigingen en wetsvoorstellen uiteindelijk doorgang vinden.

In het verlengde hiervan geldt dat naar verwachting vanuit migratie (Oekraïners, statushouders en asielzoekers) alsmede de opbouw van onze bevolkingssamenstelling, o.a. steeds ouder wordende en zelfstandig wonende ouderen, samengestelde gezinnen, meer 1-persoonshuishoudens etc., de taken en opgaven op het gebied van volkshuisvesting alleen maar zullen toenemen.

Anderzijds heeft de gemeente onafhankelijk van de val van het kabinet reeds een VHV-opdracht via de Woondeal Limburg en Prestatieafspraken. Ook zal de gemeente in 2026 het Volkshuisvestingsprogramma gereed hebben.

Gulpen-Wittem is een sterk vergrijzende gemeente. Wij willen echter ook voor de jeugd een aantrekkelijke gemeente zijn waar zij met plezier willen (blijven) wonen. Dat is ook goed voor de leefbaarheid en het instandhouding van voorzieningen. Wij zetten dus niet alleen in op woningen voor senioren maar zeker ook voor starters.

Geografie

Ook de geografie valt onder dit programma: het vertalen van de buitenruimte op de (basis) kaart
Tot slot vallen (onder andere) de wettelijk verplichte basisregistraties adressen en gebouwen (BAG),
grootschalige topografie (BGT) en ondergrond (BRO) onder dit programma.

Beleidskader

Kader
<ul style="list-style-type: none">• Omgevingswet• Omgevingsplan• Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)• Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb)• Welstandnota• De Lokale Woonvisie 2018 - 2025• Grondbeleid 2024 tot en met 2027• Prestatieafspraken 2024 - 2027• Bestemmings(omgevings)plannen• Intergemeentelijke structuurvisie• Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg• Structuurvisie ruimtelijke economie Zuid-Limburg• Klimaat- en energievisie• Plan van aanpak NOVI-ZL• Agenda Zuid-Limburg• Beleid VTH• Informatievisie Gulpen-Wittem 2022• GEO-visie 2022 – 2024• Omgevingsvisie Lijn50• Verordening Fysieke Leefomgeving• Woondeal Limburg

Wat willen we bereiken?

Doelen

- 1.** Bijdragen aan een veilige, gezonde, bruikbare en energiezuinige fysieke leefomgeving van een goede ruimtelijke kwaliteit door het verlenen van vergunningen en het houden van toezicht hierop.
- 2.** Voldoen aan de wettelijke taken die binnen 'Bouwen en Wonen' op ons afkomen.
- 3.** Verbeterde beschikbaarheid en betaalbaarheid van woningen.
- 4.** Versterkte leefbaarheid en veiligheid van onze inwoners en bijdragen aan duurzaamheid.
- 5.** Voldoen aan de wettelijke taken en verplichtingen die de Omgevingswet met zich meebrengt.
- 6.** Versterking van de aanpakken voor verduurzaming van de industrie en economie, stedelijke transformatie en het landschap met optimale benutting van grensoverschrijdende kansen binnen de NOVI Zuid-Limburg.
- 7.** Versterking van de regionale samenwerking rondom het thema 'Wonen' binnen de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg.
- 8.** Meer woningen voor senioren en starters.
- 9.** Een kwalitatief goed, beschikbaar en toekomstbestendig informatielandschap. Waarbij er voldaan wordt aan de formele en wettelijke verantwoordelijkheden o.a. op het gebied van de GEO basisadministraties.

Wat gaan we daarvoor doen?

Activiteiten 2026

- 1.1** Afhandelen van ingediende aanvragen omgevingsvergunning en meldingen binnen de wettelijke kaders.
- 1.2** Toetsen van initiatieven en aanvragen inclusief de advisering van de gemeentelijke adviescommissie.
- 1.3** Toezicht houden op de verleende omgevingsvergunningen.
- 1.4** Tijdig uitvoering geven aan de jaarlijkse uitvoerende beleidstaken (jaarverslag en uitvoeringsprogramma).
- 2.1** Afhandelen en beoordelen meldingen in het kader van de Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb).
- 3.1** Een proactief woonbeleid voeren door te stimuleren, te bemiddelen en waar nodig te reguleren.
- 3.2** Vaststellen van het nieuwe woonbeleid.
- 3.3** Uitvoering geven aan reguliere grondzaken.
- 3.4** Handelen als private partij bij reguliere grondtransacties.
- 4.1** De Prestatieafspraken 2024-2027 jaarlijks evalueren en waar nodig bijsturen aan de hand van de opgestelde jaarschijf.
- 5.1** Opstellen Volkshuisvestingsprogramma.
- 5.2** Optimaliseren/aanpassen van bedrijfsprocessen op basis van praktijkervaringen Omgevingswet.
- 5.3** Opstellen en beheren van toepasbare regels ter verbetering van de dienstverlening.
- 5.4** Praktijkervaringen opdoen onder de Omgevingswet gedurende de transitieperiode.
- 5.5** Implementeren nieuwe functionaliteiten en ontwikkelingen van omgevingswet softwarepakketten RX mission en Tercera (zowel technisch als functioneel)
- 5.6** Verzorgen van opleidingen en cursussen rondom de Omgevingswet.
- 5.7** Verzorgen van externe Ondersteuning t.b.v. uitvoering Omgevingswet (o.a. communicatie over de Omgevingswet, extra werkdruk, piekbelasting, ondersteuning DSO).
- 6.1** Inhoudelijke bijdrage leveren aan de regionale samenwerking rondom NOVI-ZL.
- 6.2** Opstellen landschapsfonds.
- 6.3** Bijdrage leveren aan de regiodeal Zuid-Limburg.
- 7.1** Inhoudelijke bijdrage leveren aan de regionale samenwerking rondom het thema 'Wonen'.
- 7.2** Actualisering structuurvisie wonen Zuid-Limburg
- 7.3** Nadere uitwerking en uitvoering van de regionale woondeal.
- 7.4** Verkenning uitbreiding dorpsranden (straatje erbij).

- 8.1** Ondersteunen van aanvragen van particuliere initiatieven.
- 8.2** Het oppakken c.q. afronden van woningbouwprojecten in een aantal kernen.
- 8.3** Onderzoek naar de mogelijkheden van functiewijziging van vrijkomende c.q. leegstaande gebouwen.
- 8.4** Opstellen woon- en woonzorg visie (Volkshuisvestingsprogramma).
- 9.1** Realiseren van een integrale basiskaart, die een weerspiegeling is van de fysieke werkelijkheid 'buiten' en die door eenieder gebruikt kan worden.

Wat mag het kosten?

Baten en lasten Programma 8

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Bestaand beleid						
<i>Totaal Baten</i>	463.488	516.000	621.000	466.000	466.000	466.000
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	1.270.279	1.110.096	1.560.990	1.578.888	1.436.899	1.443.139
- Materiële lasten	352.197	578.552	493.309	463.358	463.358	470.274
- Kapitaallasten	13.247	11.355	11.355	48.955	63.743	78.531
Totaal Lasten	1.635.723	1.700.003	2.065.654	2.091.201	1.964.000	1.991.944
Saldo Bestaand beleid	-1.172.235	-1.184.003	-1.444.654	-1.625.201	-1.498.000	-1.525.944
Nieuw beleid						
<i>Totaal Baten</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Lasten</i>						
- Personele lasten	-	-	-	-	-	-
- Materiële lasten	-	-	-	-	-	-
- Kapitaallasten	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	-	-	-	-	-	-
Saldo Nieuw beleid	-	-	-	-	-	-
Stortingen in reserves	384.000	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	450.000	203.000	100.000	55.000	-	-
Saldo Totaal	-1.106.235	-981.003	-1.344.654	-1.570.201	-1.498.000	-1.525.944

Bestaand beleid

Baten

- Leges (voornamelijk bouwleges) € 396.000
- Verkoop kavels Partij Oost € 225.000

Lasten

Personele lasten

- Salarislasten eigen medewerkers € 1.410.990
- Ingeleend personeel (o.a. grondbeleid) € 150.000

Materiële lasten

- Deelname GR Gegevenshuis € 219.154
- Omgevingswet € 100.000
- Kadastrale informatie € 59.655
- Omgevingsvergunningen € 30.000
- Bijdrage aan Grenzeloos Bocagelandschap € 20.000
- Overige materiële lasten¹ € 64.500

Kapitaallasten

- Rente investeringen € 11.355

¹ Werkbudgetten Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Aandachtspunten

Aandachtspunten 2026

1. Naar aanleiding van het onderzoek van de commissie van Aartsen naar het functioneren van het VTH-stelsel is er een Inter Bestuurlijk Programma opgesteld ter verbetering van het VTH-stelsel. Er gaat meer gestuurd worden op het voldoen aan de kwaliteitscriteria via het Inter Bestuurlijk Toezicht. Mogelijk heeft dat financiële gevolgen voor onze organisatie.
2. Het beëindigen van de TAM-route door de Minister voor het wijzigen van het omgevingsplan kan vanaf 1-1-2026 gebiedsontwikkelingen onder druk zetten/ vertragen omdat de STOP-TPOD (Toepassingsprofielen Omgevingsdocumenten) methode nog technische problemen oplevert waarvoor de gemeente grotendeels afhankelijk is van de doorontwikkeling van softwareapplicaties door commerciële marktpartijen. De huidige applicaties beschikken nog over onvoldoende functionaliteiten om aan de STOP-TPOD vereisten te voldoen.

1.1.10 Totale baten en lasten

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de totale baten en lasten van het programmaplan en een nadere verbijzondering hiervan. Deze verbijzondering bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van overhead, het bedrag aan vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien. Deze onderdelen dienen in het kader van het BBV verplicht in het programmaplan opgenomen te worden.

Totale baten en lasten per programma

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten per programma. Deze gegevens komen overeen met de grafieken per programma.

Programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0 Bestuur en Ondersteuning	39.019.314	37.197.633	38.441.719	38.460.292	38.395.055	39.374.542
1 Veiligheid	517.418	472.500	427.255	78.755	78.755	78.755
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	164.026	111.562	79.562	79.562	79.562	79.562
3 Economie	2.194.695	2.769.480	2.969.161	2.969.161	2.969.161	2.969.161
4 Onderwijs	393.084	343.308	356.805	356.805	356.805	356.805
5 Sport, Cultuur en Recreatie	576.735	263.369	135.189	135.189	135.189	135.189
6 Sociaal domein	5.828.281	5.235.327	4.875.176	3.738.277	3.475.765	3.478.360
7 Volksgezondheid en Milieu	4.868.935	5.523.815	5.160.035	5.466.289	5.701.114	5.930.210
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordering en Stedelijke Vernieuwing	463.488	516.000	621.000	466.000	466.000	466.000
Totaal van baten	54.025.974	52.432.994	53.065.902	51.750.330	51.657.406	52.868.584
0 Bestuur en Ondersteuning	14.007.360	14.946.213	15.156.282	14.050.586	13.941.839	13.917.100
1 Veiligheid	3.007.019	3.229.521	2.933.108	2.649.240	2.705.834	2.730.258
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.423.880	2.975.526	2.713.662	2.980.613	3.135.291	3.145.863
3 Economie	796.909	832.232	876.538	895.631	907.642	909.908
4 Onderwijs	1.763.251	2.380.089	1.875.948	2.057.068	2.036.692	2.028.116
5 Sport, Cultuur en Recreatie	4.150.554	4.336.227	4.034.109	4.004.726	4.002.230	3.942.962
6 Sociaal domein	17.871.494	18.549.431	18.484.585	17.842.935	17.597.489	17.481.788
7 Volksgezondheid en Milieu	4.614.271	5.430.077	5.092.827	5.331.129	5.366.296	5.559.345
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordering en Stedelijke Vernieuwing	1.635.723	1.700.003	2.065.654	2.091.201	1.964.000	1.991.944
Totaal van lasten	50.270.461	54.379.319	53.232.712	51.903.130	51.657.313	51.707.285
Saldo van baten en lasten	3.755.513	-1.946.325	-166.809	-152.800	93	1.161.298
Stortingen in de reserve	-4.200.228	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan de reserve	2.199.337	2.084.463	325.285	296.628	70.430	26.492
Totaal resultaat	1.754.622	138.138	158.476	143.828	70.523	1.187.790

Algemene dekkingsmiddelen

In dit overzicht lichten wij de algemene dekkingsmiddelen toe. Algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten van een gemeente, waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Dat betekent dat de gemeente deze vrij kan besteden, in tegenstelling tot de specifieke dekkingsmiddelen.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
NV Enxix	91.075	188.325	188.325	188.325	188.325	188.325
NV BNG	47.809	65.100	65.100	65.100	65.100	65.100
OZB woningen	2.998.532	3.100.432	3.341.316	3.424.053	3.424.053	3.424.053
OZB niet woningen	1.373.865	1.423.207	1.533.781	1.571.760	1.571.760	1.571.760
Algemene uitkeringen gemeentefonds	28.305.946	29.602.992	30.684.594	30.884.592	30.905.395	32.037.332
Toeristenbelasting	1.978.430	2.665.180	2.870.421	2.870.421	2.870.421	2.870.421
Forensenbelasting	194.001	84.600	84.040	84.040	84.040	84.040
Totaal resultaat	34.989.659	37.129.836	38.767.577	39.088.292	39.109.095	40.241.032

In 2026 hebben we meer middelen vrij ter beschikking dan in 2025. Het totale verschil is € 1.637.741. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere algemene uitkering in

2026 dan in 2025. Daarnaast zijn ook de belastingenopbrengsten gestegen. Voor de OZB volgt dit de vaste indexatie en de aanvullende verhoging van 5%. Voor de toeristenbelasting komt de stijging voort uit de verhoging van € 0,25 (ten opzichte van 2025) vanaf 2026.

Voor de dividenduitkeringen NV Enexis en NV BNG is aangesloten bij de eigen doorrekening en eerdere opgave vanuit de betreffende organisaties en de Provincie Limburg. Afhankelijk van het daadwerkelijke dividend wordt dit in het begrotingsjaar bijgesteld.

Overhead

Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Al deze kosten zijn verantwoord onder het taakveld 0.4 'Overhead'. Het zijn de kosten voor personeel, gemeentelijke gebouwen en voertuigen, ICT en algemene kosten. In de onderstaande tabel is de uitsplitsing van dit taakveld weergegeven.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Personeel	7.130.560	7.795.184	7.997.437	7.987.571	7.992.446	8.010.419
Hardware en Software	2.046.374	1.922.252	2.121.834	1.420.726	1.419.657	1.388.616
Gemeentelijke gebouwen	763.860	618.098	671.581	669.235	660.933	604.696
Voertuigen	244.092	342.545	350.033	361.522	358.686	348.565
Werkbudget	364.394	535.051	377.944	290.944	290.944	290.944
Telefonie	180.421	168.769	149.648	148.527	72.681	72.681
Algemene kosten	50.181	60.482	60.482	60.482	60.482	60.482
Klein materieel buitendienst	29.290	29.880	30.660	30.185	30.635	45.635
Ondernemingsraad	20.504	27.736	27.736	27.736	27.736	27.736
Totaal resultaat	10.829.675	11.499.997	11.787.355	10.996.928	10.914.199	10.849.774

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de invoering van de 'Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen' zijn gemeenten verplicht vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen als zij een fiscale onderneming hebben. Deze wet is, mede onder druk van de Europese Commissie, ingevoerd om een gelijk speelveld te maken tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. De vennootschapsbelasting is opgenomen onder taakveld 0.9 'Vennootschapsbelasting'. Voor de gemeente Gulpen-Wittem is de enige activiteit die Vpb-plichtig is exploitatie van grond.

Onvoorzien

Een post voor onvoorziene uitgaven is bedoeld voor het opvangen van onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdbare uitgaven, die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet waren voorzien. Het BBV schrijft voor dat een bedrag voor onvoorzien in de begroting dient te worden opgenomen en dit apart inzichtelijk gemaakt dient te worden. Het bedrag wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel.

Omschrijving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Onvoorzien	-	25.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal resultaat	-	25.000	15.000	15.000	15.000	15.000

1.2 Paragrafen

De paragrafen zijn bedoeld om een goed inzicht te geven in de financiële positie en het financiële beheer van de gemeente. Dit doen we door onderwerpen, die versnipperd in de begroting staan, te bundelen in een kort overzicht. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Het BBV schrijft zeven paragrafen voor:

1. Lokale heffingen (paragraaf 2.2.1).
2. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing (paragraaf 2.2.2).
3. Onderhoud kapitaalgoederen (paragraaf 2.2.3).
4. Financiering (paragraaf 2.2.4).
5. Bedrijfsvoering (paragraaf 2.2.5).
6. Verbonden partijen (paragraaf 2.2.6).
7. Grondbeleid (paragraaf 2.2.7).
8. Openbaarheidsparagraaf (paragraaf 2.2.8).

1.2.1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de door onze gemeente geheven belastingen, heffingen en leges. De paragraaf geeft inzicht in de tariefontwikkeling, de opbrengsten, de lokale lastendruk, de waardeontwikkeling van onroerende zaken en de kostendekking van heffingen.

Overzicht van de lokale heffingen

De gemeenteraad kan besluiten tot het invoeren, aanpassen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. In Gulpen-Wittem zijn de volgende belastingen van kracht:

- onroerendezaakbelastingen;
- forensenbelasting;
- toeristenbelasting;

Voor het in gebruik geven van gemeentelijke eigendommen of voor de door de gemeente verleende diensten kan de gemeente een vergoeding vragen. Dat noemen we dan 'rechten'. In de gemeente worden de volgende rechten geheven:

- rioolheffing;
- reinigingsheffingen (te onderscheiden in de afvalstoffenheffing en het reinigingsrecht);
- lijkbezorgingrechten;
- marktgelden;
- leges (zijnde vergoedingen voor diensten die de gemeente verleent).

Het beleid lokale heffingen

De kaders voor de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen zijn vooral te vinden in de Gemeentewet, de Wet Waardering Onroerende Zaken, de Algemene Wet betreffende Rijksbelastingen, de Algemene Wet Bestuursrecht en de Invorderingswet 1990. De belastingverordeningen van de gemeente zijn hierop gebaseerd. Daarnaast is een aantal uitvoeringszaken geregeld in beleids- en uitvoeringsregels. De gemeentelijke kaders waren vastgesteld in de 'Nota Lokale Heffingen 2023-2026'. De geactualiseerde 'Nota Lokale heffingen 2023-2026' (G.23.00615) werd in de vergadering van 20 april 2023 door de gemeenteraad vastgesteld.

Nota Lokale Heffingen

Op 20 april 2023 stelde de raad de Nota Lokale Heffingen 2023-2026 vast. Hiermee heeft de raad het beleidskader aangegeven.

Belastingopbrengsten

In deze begroting 2026 wordt, in overeenstemming met de 'Nota Lokale Heffingen 2023-2027' en in consistentie met het beleid van de afgelopen jaren gekozen voor een zo beperkt mogelijke stijging van de tarieven. Tegelijkertijd dienen ook extra inkomsten te worden genereerd om de begroting sluitend te maken. Dit heeft gevolgen voor de tarieven per 2026.

2026*	
OZB	7,8 %
Rioolheffing	5,0 %
Afvalstoffenheffing	5,4 %

Tabel I. Procentuele stijging tarief / opbrengst per 2026

** imoc+: als grondslag voor de indexering van de belastingtarieven voor het begrotingsjaar wordt een gemiddelde gehanteerd van de imoc (d.i. de prijsindex van de materiële overheidsconsumptie) enerzijds en van de loonontwikkeling voor gemeenteambtenaren anderzijds, beide zoals deze door het CPB (o.a. in de meicirculaire) worden gepresenteerd.*

Voor 2025 presenteert het CPB in haar CEP een prognose van 2,6% echter, zoals vorenstaand staatje laat zien, stijgt de lastendruk voor 2026 met meer dan 2,6%: voor de onroerende-zaakbelastingen geldt, dat het tarief stijgt met 2,6% en vervolgens nog extra met 5% omdat het noodzakelijk is om meer inkomsten te genereren. Hoewel voor de riool- alsook voor de afvalstoffenheffing geldt, dat hiervan alle (lees: 100 %) lasten mogen worden 'doorbelast in het tarief, beperkt onze gemeente de 'doorbelasting tot afgerond 99,8% respectievelijk 99,9%, waardoor verdere stijgingen van deze tarieven voor de burgers voorkomen kunnen worden. Deze 'extra' stijgingen komen met name door de inflatie in het algemeen en dat dit enorm is aangewakkerd met rentepercentages, energie en loonkosten in het bijzonder.

Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Per 1 januari 2015 heeft de gemeente Gulpen-Wittem de heffing en inning van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) ondergebracht in de GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). De heffing van de leges, de marktgelden en de lijkbezorgingsrechten zijn niet uitbesteed. De samenwerking tussen gemeenten en waterschappen biedt mogelijkheden tot een efficiëntere inrichting en uitvoering van de belastingheffing en -inning. Naast deze heffing en inning voert BsGW voor Gulpen-Wittem de kwijtschelding voor de afvalstoffenheffing uit. De bevoegdheden van de gemeenteraad op het gebied van lokaal belastingbeleid en lokale belastingverordeningen zijn door de toetreding tot de BsGW niet gewijzigd. De gemeenteraad blijft bevoegd tot het vaststellen van de verordeningen, de soorten belastingen, de grondslagen voor de belastingen en de tarieven.

1. Onroerendezaakbelastingen

De beleidsuitgangspunten die vastgesteld waren in de Nota Lokale Heffingen waren als volgt:

a) Nagestreefd wordt dat de ontwikkeling van de WOZ-waarde niet leidt tot extra opbrengst, bovenop de hierboven genoemde indexeringsgrondslag. Bij de jaarlijkse vaststelling van het tarief wordt de gewenste prijsindex (op basis van de imoc+, voor 2026) zijnde 2,6% gecorrigeerd met de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Dit geldt gemeentebreed en niet voor individuele objecten. Los hiervan wordt voorgesteld om een extra verhoging van 5% qua inkomsten onroerendezaakbelastingen door te voeren om zodoende in algemene zin extra inkomsten te genereren. De onroerendezaakbelastingen (OZB) is een zogenaamd algemeen dekkingsmiddel: er is geen relatie tussen de belastingheffing en een bepaalde taak of verleende dienst van / door de gemeente. Over onroerende zaken heft de gemeente de volgende onroerende zaakbelastingen:

- Gebruikersbelasting, betalen alleen degenen die onroerende zaken gebruiken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen.
- Eigenarenbelasting legt de gemeente op aan degenen die eigenaar zijn van onroerende zaken (zowel woningen als niet-woningen). De hoogte van de belasting is afhankelijk van de waarde van de onroerende zaak (de WOZ-waarde). De WOZ-waarde van ieder object wordt jaarlijks vastgesteld. De uitvoering van de wet WOZ is opgedragen aan BsGW. De onroerende zaakbelastingen voor 2026 is verschuldigd over de WOZ-waarde met peildatum 1 januari 2025. De indicatieve marktontwikkeling, zoals door de Waarderingskamer is gecommuniceerd betreft 9,5% voor woningen en voor "niet-woningen" wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode gemiddeld geschat op 1%. Dit zijn echter gemiddelden voor héél Nederland. De waardeontwikkeling voor woningen en niet-woningen binnen de gemeente Gulpen-Wittem zijn ten tijde van het schrijven van deze begroting nog niet bekend. In onderstaande tabel wordt dan ook voor wat betreft het begrotingsjaar 2026 gerekend met 9,5% voor woningen en 1% voor niet-woningen. Omdat de daadwerkelijke waardeontwikkeling pas na de begrotingsbehandeling door de BsGW bekend wordt gemaakt, zal met een separaat raadsvoorstel wat zich richt op belastingen de definitieve tariefstelling voor de OZB aan u worden aangeboden.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Woningen	2.999	3.100	3.341
Niet-woningen gebruikers	522	553	589
Niet-woningen eigenaren	852	870	945
Totaal	4.373	4.523	4.876

Tabel II Opbrengst onroerendezaakbelastingen in € 1.000

Voor de heffing in het betreffende belastingjaar (2026) geldt de waarde peildatum 1 januari van het voorafgaande jaar (1 januari 2025). Het tarief van de onroerendezaakbelasting wordt berekend aan de hand van een percentage van de WOZ-waarden. Het tarief wordt voor 2026 gecorrigeerd met het percentage van de stijging of daling van de WOZ-waarde-ontwikkeling, zodat de netto stijging gemiddeld op +/- 2,6% uitkomt: een hogere stijging van de WOZ-waarden wordt gecompenseerd door een lager OZB-tarief (een eventuele daling van de WOZ-waarden betekent een extra stijging van het tarief). Daarnaast is voorgesteld om een extra verhoging door te voeren van 5%.

Deze geprognosticeerde ontwikkeling van de WOZ-waarden in combinatie met de vorige uitgangspunten, resulteert in de tarieven voor de OZB, zoals in de navolgende tabel gepresenteerd:

	Belastingjaar 2024	Belastingjaar 2025	Belastingjaar 2026
woningen:			
- eigenarenbelasting	0,1287%	0,1230%	0,1207%
niet-woningen:			
- gebruikersbelasting	0,3119%	0,2979%	0,3192%
- eigenarenbelasting	0,4058%	0,3905%	0,4092%

Tabel III ontwikkeling tarief onroerendezaakbelastingen in % van de WOZ-waarde

De definitieve bepaling van de tarieven voor 2026 wordt gebaseerd op de meest actuele / beschikbare gegevens met betrekking tot de waardeontwikkeling, zoals BsGW deze medio november beschikbaar zal stellen: hierbij blijft het uitgangspunt een toename van + 2,6 % waarbij een grotere stijging van de (gemiddelde) WOZ-waarde wordt gecompenseerd door een lager tarief voor de OZB, een en ander zoals vorenstaand aangegeven met inbegrip van de 5% extra stijging van de inkomsten OZB.

2. Forensenbelasting

De gemeente heft forensenbelasting van personen die, zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, er gedurende het jaar meer dan negentig malen nachtverblijf houden of er op meer dan negentig dagen van dat jaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Forensenbelasting	194	85	84

Tabel IV Opbrengst forensenbelastingen in € 1.000

Per 2025 is de belastingverordening voor de forensenbelasting verder aangepast. Gekozen is dan ook om meer een relatie te leggen tussen het gemis van de inkomsten qua gemeentefonds. Verder wordt nog steeds rekening gehouden met de IMOC en het daarmee gepaarde stijgingspercentage van 2,6%. Nu de exacte doorwerking op het gebied van de WOZ waarde nog niet bekend is worden voorlopig uitgegaan van nagenoeg dezelfde inkomsten per 2026. Ten tijde van het belastingvoorstel zal dit onderdeel meer op detail worden toegelicht.

3. Toeristenbelasting

Bij de voorbereiding van de begroting 2026 is door het college voorgesteld om de tarieven voor toeristenbelasting (extra) te verhogen om zodoende inkomsten te genereren in breedste zin. Het tarief voor toeristenbelasting 2026 ten opzichte van 2025 wordt verhoogd van € 2,75 naar € 3,00 per overnachting voor de overige verblijven. Het tarief voor camping/kampeerboerderij wordt verhoogd van € 2,40 naar € 2,65.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Toeristenbelasting	1.978	2.665	2.870

Tabel V Opbrengst toeristenbelasting in € 1.000

4. Rioolheffing

De beleidsuitgangspunten voor de rioolheffing zijn als volgt:

1. De uitvoering van het Waterprogramma Gulpen-Wittem 2023 - 2027 wordt bekostigd vanuit de rioolheffing, waarbij voortdurend de aandacht gericht blijft op kostenbesparing om de verhoging van de tarieven te minimaliseren.
2. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven.

Rioolheffing wordt geheven van eigenaren en gebruikers van een perceel van waaruit water (direct of indirect) op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd dan wel belang heeft bij de nakoming van de gemeentelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater-, hemel- en grondwater. Onderstaande tabel VI geeft inzicht in de opbouw van de lasten en de baten uit de heffing voor de rioolheffing en het dekkingspercentage; dit is een mate waarin de baten bijdragen in de totale lasten, die de gemeente maakt in het kader van de rioolheffing; wettelijke voorschriften bepalen dat de gemeentelijke baten in beginsel structureel niet hoger mogen zijn dan de lasten.

Specificatie	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Salariskosten + overhead</i>	641	645
<i>Afschrijvingskosten</i>	693	644
<i>Rentekosten</i>	608	718
<i>Uitbestede werkzaamheden</i>	338	351
<i>Extracomptabele bijtelling BTW</i>	232	218
<i>Energiekosten en ICT kosten</i>	76	42
<i>Betaalde belastingen-bijdrage GR</i>	69	72
Kosten riolering (totaal)	2.657	2.690
Opbrengsten rioolheffing	2.566	2.685
Totaal	96,56%	99,8%

Tabel VI Dekking Rioolheffing in € 1.000

Alle rioolinvesteringen en onderhoud aan het riool zijn gebaseerd op het in 2022 door de Raad vastgestelde Waterprogramma Gulpen-Wittem 2023–2027. Op basis van een meerjarige doorrekening (waarbij salariskosten + overhead, rentelasten en energiekosten stijgen) en rekening wordt gehouden met een stijging van 10% per 2025 en 2026 en in 2027 (5%) wordt een dekkingsgraad tussen de 96% en 99% gehaald. De tekorten die hierdoor tussen de 1% en 4% liggen, kunnen gedekt worden uit de voorziening riolering. Voor een geprognostiseerd verloop van deze voorziening, zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.5 van deze begroting.

	2024	2025	2026
woningen	285	314	330
niet-woningen	567	624	655
grootwaterverbruikers	1.627	1.790	1.880

Tabel VII Tarief riolheffing in € 1

5. Reinigingsheffingen

De beleidsuitgangspunten zijn als volgt:

1. Op begrotingsbasis wordt gestreefd naar 100% kostendekkende tarieven. Hierbij prevaleert kostenbeheersing boven tariefsverhogingen;
2. Overschotten en tekorten op rekeningbasis worden verrekend met de Voorziening Afvalverwijdering;
3. Jaarlijks zal bij de aanbidding van de begroting worden geadviseerd over een aanpassing van de tarieven;
4. Continueren van de vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie.

Onze gemeente kent twee reinigingsheffingen: de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten.

De afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld. De inwoners betalen afvalstoffenheffing niet alleen voor het ophalen van huishoudelijk afval, maar ook voor het gebruik mogen maken van het milieupark. Deze betreft een gemeentelijke taak. Anders is het voor de reinigingsrechten: dit betreft géén wettelijke gemeentelijke taak en deze worden geheven van bedrijven waarvoor de gemeente op verzoek afvalstoffen inzamelt.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kosten inzameling en verwerking	1.945	2.226	2.291
Overhead	11	23	27
Kosten (totaal)	1.956	2.249	2.318
Opbrengsten	2.027	2.216	2.317
Dekkingspercentage	103,66%	98,54%	99,92%

Tabel VIII. Dekking reinigingsheffingen in € 1.000

In de vorenstaande tabel staan de baten en lasten en het dekkingspercentage met betrekking tot de reinigingsheffingen. De stijging van de kosten voor inzameling en verwerking, wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan de RD4. De stijging van kosten bij de RD4 zijn voornamelijk hogere salariskosten en verwerkingskosten. Bij een tariefstijging van 5,4% wordt een dekkingspercentage

van 99,92% gehaald. De resterende 0,08% (ad. € 1.907) kunnen gefinancierd worden uit de voorziening afvalstoffenheffing. Voor een verloop van de voorziening afvalstoffenheffing, zie hoofdstuk 2, paragraaf 2.5 van deze begroting.

Invoering volume / frequentiesysteem

Per 1 januari 2018 is in de gemeente Gulpen-Wittern voor de afvalstoffenheffing en de reinigingsrechten het zogenaamde "Diftar" ingevoerd. Diftar staat voor gedifferentieerd afvaltarief. In Gulpen-Wittern bestaat de heffing uit een vast deel, gebaseerd op een vast bedrag (het vastrecht) en een variabel deel, gebaseerd op het aantal aanbiedingen van de restafvalcontainer. Binnen de gemeente wordt per huishouden het aantal aanbiedingen geregistreerd van de restafvalcontainer. Hoe meer aanbiedingen c.q. ledigingen van de restafvalcontainer, hoe hoger het variabele deel van de afvalstoffenheffing is. Omgekeerd levert een betere afvalscheiding en het aanbieden van minder restafval een lagere variabele afvalstoffenheffing op.

Afvalbeleid

Bij het volume / frequentiesysteem geldt voor de afrekening met de burger naast een vast tarief per aansluiting een tarief voor het aanbieden van restafval in minicontainers.

De gehanteerde beleidsuitgangspunten zijn als volgt:

1. Beleidsmatig is ervoor gekozen dat het variabele (ledigings-) tarief voor het aanbieden van gft-afval, € 0,00 bedraagt, dit ter stimulering van het gescheiden inzamelen van gft-afval;
2. Het vaste tarief bestaat uit een gedeelte ter dekking van de kosten die Rd4 maakt alsook voor de kosten die de gemeente maakt;
3. Met de inkomsten van de variabele tarieven worden de verwerkingskosten voor gft- en restafval afgedekt. Zijn de begrote inkomsten uit de variabele heffing hoger dan de kosten voor de verwerking van het ingezamelde gft-restafval, dan kan de gemeente dit bedrag in mindering brengen op de vaste kosten. Hierdoor daalt het vaste tarief;
4. Zowel het vaste- als het variabele tarief worden door de BsGW opgelegd en geïnd. Rd4 draagt zorg voor de registratie van de inzamelmiddelen en ledigingen op adresniveau.

	2025	2026
<i>Vast tarief per perceel per belastingjaar:</i>		
Eenpersoonshuishouden	209,75	218,10
Meerpersoonshuishouden	291,95	303,60
Recreatiewoning of 2e woning	313,05	338,10
<i>Het vaste tarief wordt als volgt vermeerderd per lediging:</i>		
Container restafval 140 liter	10,25	10,80
Container gft-afval 140 liter	0,00	0,00
Container gft-afval 240 liter	0,00	0,00
Voor huishoudens die zijn aangewezen op een verzamelcontainer wordt het vaste tarief vermeerderd per aanbieding van maximaal 60 liter huishoudelijke afvalstoffen.	3,10	3,30

Tabel IX Tarief reinigingsheffingen 2025 en 2026 in €

6. Lijkbezorgingrechten

De beleidsuitgangspunten werden in de nota 'Lokale Heffingen 2023-2026' opnieuw geformuleerd. Op basis van de Verordening Lijkbezorgingsrechten Gulpen-Wittern worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en over de door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de diensten gebruik maakt.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten begraafplaats	17	35	37
Overhead en kapitaallasten	21	6	4
Baten lijkbezorgingsrechten	25	15	22
Dekkingspercentage	68%	37%	53%

Tabel X Dekking lijkbezorgingrechten in € 1.000

Zoals uit vorenstaande opstelling blijkt, wordt slechts deels dekking gevonden in de tarieven van de lijkbezorgingsrechten ter dekking van de jaarlijkse totale gemeentelijke lasten.

7. Marktgelden

De beleidsuitgangspunten zijn in de nota 'Lokale Heffingen 2023-2026' opnieuw geformuleerd. Onder de naam "marktgelden" wordt in de gemeente Gulpen-Wittern een recht geheven voor het innemen van een standplaats op het daartoe aangewezen marktterrein gedurende de voor de markt bestemde tijd. Het marktgeld wordt geheven van degene die de plaats op het marktterrein inneemt voor het plaatsen, uitstallen of verkopen van goederen en voorwerpen.

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten houden van markten	32	33	36
Overhead	23	34	43
Opbrengsten marktgelden	9	12	8
Dekkingspercentage	16%	18%	11%

Tabel XI Dekking marktgelden in € 1.000

De heffing gebeurt volgens de "Marktgeldenverordening Gulpen-Wittern". Hieronder zijn de nieuwe tarieven per 2026 weergegeven. Uitgegaan wordt van een stijging van de tarieven met 2,6%.

	Belastingjaar 2024	Belastingjaar 2025	Belastingjaar 2026
<i>Weekmarkt Gulpen</i>			
Vaste standplaats	€ 1,80 per marktdag	€ 1,87 per marktdag	€ 1,91 per marktdag
Dagplaats	€ 1,80 per marktdag	€ 10,00 per marktdag	€ 10,26 per marktdag

	Belastingjaar 2024	Belastingjaar 2025	Belastingjaar 2026
Per strekkende meter front	+ 1,20 per m	+ 1,25 per m	+ 1,28 per m
<i>Weekmarkt</i>			
<i>Epen/Mechelen</i>			
Vaste standplaats		€ 1,87 per marktdag	€ 1,91 per marktdag
Dagplaats		€ 5,84 per marktdag	€ 5,99 per marktdag
Per strekkende meter front	+ 0,70 per m	+ 0,73 per m	+ 0,74 per m

Tabel XII Tarief marktgelden in € 1

8. Leges

Onder de naam "leges" wordt een aantal verschillende rechten geheven voor, door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Hieronder zijn de belangrijkste leges vermeld, namelijk de opbrengsten voor hoofdstuk 1 (algemene dienstverlening), hoofdstuk 2 (dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet) en hoofdstuk 3 (dienstverlening vallen onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2). Per 2026 kan het geheel als volgt nader worden uitgesplitst:

		Personeelslasten	Overhead	Overige lasten	Totale lasten	Baten	Kostendeckendheid
Totaal		€ 674.473	€ 916.473	€ 214.119	€ 1.805.065	€ 787.988	44%
Hoofdstuk 1	Algemene dienstverlening	€ 118.980	€ 175.260	€ 169.597	€ 463.837	€ 402.010	87%
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	€ 8.570	€ 12.624	€ 8.255	€ 29.449	€ 28.447	97%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 49.563	€ 73.007	€ 103.643	€ 226.213	€ 205.531	91%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	€ 21.459	€ 31.609	€ 32.016	€ 85.083	€ 80.182	94%
Paragraaf 1.4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	€ 3.963	€ 5.837	€ 2.796	€ 12.597	€ 8.123	64%
Paragraaf 1.5	Gereserveerd: Bestuursstukken						
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie						
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	€ 7.458	€ 10.985	€ 19.444	€ 37.888	€ 22.430	59%
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief						
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten	€ 27.968	€ 41.197	€ 3.442	€ 72.607	€ 57.297	79%
Paragraaf 1.10	Diversen						
Hoofdstuk 2	Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet	€ 548.100	€ 730.669	€ 44.522	€ 1.323.290	€ 378.836	29%
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen						
Paragraaf 2.2	Voorfase	€ 111.800	€ 149.040		€ 260.840	€ 32.000	12%
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 337.636	€ 450.101	€ 44.522	€ 832.259	€ 292.616	35%
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	€ 7.267	€ 9.688		€ 16.955	€ 4.400	26%
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten						
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten						
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten	€ 13.416	€ 17.885		€ 31.301	€ 11.468	37%
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten	€ 13.416	€ 17.885		€ 31.301	€ 3.408	11%
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften						
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid						
Paragraaf 2.11	Overige tarieven	€ 51.708	€ 68.931		€ 120.639	€ 15.238	13%
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	€ 12.745	€ 16.991		€ 29.736	€ 19.573	66%
Paragraaf 2.13	Vermindering						
Paragraaf 2.14	Teruggaaf	€ 112	€ 149		€ 261	€ 133	51%
Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	€ 7.393	€ 10.545		€ 17.938	€ 7.142	40%
Paragraaf 3.1	Horeca	€ 5.643	€ 8.048		€ 13.691	€ 4.678	34%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven	€ 235	€ 335		€ 570	€ 270	47%
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet						
Paragraaf 3.4	Gereserveerd: Organiseren evenement of markt						
Paragraaf 3.5	Standplaatsen	€ 784	€ 1.118		€ 1.902	€ 1.009	53%
Paragraaf 3.6	Gereserveerd: Huisvestingswet 2014						
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	€ 732	€ 1.043		€ 1.775	€ 1.184	67%

De kostendeckendheid komt integraal uit op 44%.

9. Kwijtschelding en reductie afvalstoffenheffing

Met ingang van 1 januari 2018 is de "Regeling kwijtschelding afvalstoffenheffing" van toepassing. Op grond van deze regeling kan onder bepaalde voorwaarden kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing. Voor de overige heffingen in de gemeente Gulpen-Wittem zijn geen regelingen voor kwijtschelding. Op de regeling kwijtschelding afvalstoffenheffing zijn bij het beoordelen van aanvragen de normen en bepalingen, zoals vastgelegd in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, overeenkomstig van toepassing, met dien verstande dat voor de kosten van bestaan wordt gehanteerd 100% van de bijstandsuitkeringen voor de categorie waartoe de belastingplichtige hoort. De kwijtschelding van de afvalstoffenheffing is van toepassing op het vast en het variabel deel van de gemeentelijke belasting zoals genoemd in de tarieventabel behorende bij de "Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Gulpen-Wittem."

Voor het vaste deel kan kwijtschelding worden verkregen tot 100% van het tarief conform tarieventabel. Het variabel deel is de belasting van € 10,80 berekend per lediging van de container bestemd voor fijn huishoudelijk restafval. Hiervoor kan kwijtschelding worden verleend tot een maximum van € 75,60 per jaar. Dit komt neer op 7 ledigingen per jaar. De uitvoering van de heffing, invordering en de kwijtschelding afvalstoffenheffing is ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (GR BsGW). Voor 2026 en volgende jaren wordt een bedrag van € 55.000 aan kwijtschelding geraamd.

Vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie

In de verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten Gulpen-Wittem is nog steeds (evenals voorgaande jaren) een bepaling opgenomen voor vermindering van afvalstoffenheffing wegens medische indicatie. Op grond van deze verordening bestaat de mogelijkheid voor belastingplichtigen om vermindering aan te vragen voor het vaste of het variabele deel van de afvalstoffenheffing. Men komt voor vermindering in aanmerking indien een belastingplichtige of een huisgenoot vanwege een chronische ziekte of handicap extra medisch afval moet aanbieden aan de gemeentelijke inzameldienst. Voorgesteld wordt deze reductie te continueren in de verordening van 2026. De vermindering bedraagt 60% van de totaal verschuldigde belasting als gevolg van het aantal aangeboden ledigingen restafval, met een maximum van € 63,00 per belastingjaar 2026.

10. Geraamde inkomsten / meerjarenraming

Baten	Rekening	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
60.061/062 Onroerende-zaakbelasting	4.373	4.523	4.876	4.996	4.996	4.996
OZB woning eigenaar	2.999	3.100	3.341	3.424	3.424	3.424
OZB niet-woning eigenaar/gebruiker	1.374	1.423	1.534	1.572	1.572	1.572
OZB niet-woning gebruiker						
67.020 rioolheffing	2.304	2.566	2.685	2.873	3.074	3.289
Eigenaar woning	2.005	2.226	2.318	2.480	2.654	2.840
Eigenaar niet-woning / gebruik >5.000 m3	299	340	367	393	420	449
67.030 afvalstoffen en reinigingsrecht	2.018	2.216	2.317	2.411	2.509	2.612
63.040 toeristenbelasting	1.978	2.665	2.870	2.870	2.870	2.870
6.37.00 leges	612	770	788	724	724	724
Leges algemene dienstverlening	299	210	345	210	210	210
Leges Omgevingswet	260	500	379	450	450	450
Leges Europese Dienstenrichtlijn / bijzondere wetten	53	60	64	64	64	64
63.030 marktgelden	22	20	8	8	8	8
63.040 forensenbelasting	194	85	84	84	84	84
67.050 lijkbezorgingsrechten	25	15	22	22	22	22
Totaal	11.526	12.860	13.650	13.988	14.287	14.605

Tabel XIV Totaaloverzicht belastingbaten 2026 e.v. * € 1.000

11. Lokale lastendruk

Om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de lokale lastendruk zijn de belastingen in ogenschouw genomen die elke inwoner in elk geval moet betalen. Het gaat om de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Verder is uitgegaan van een gezin van drie personen (meerpersoonshuishouden). Voor de afvalstoffenheffing is uitgegaan van 12 ledigingen per jaar. De bedragen zijn afgerond op één euro.

Tabel XV Lokale lastendruk huurders (% stijging/daling t.o.v. voorgaand jaar)

	2025	2026
Afval vast	292	304
Afval variabel	123	130
Totaal	415	434
Stijging/daling		4,5%

Tabel XVI Lokale lastendruk eigenaren (% stijging/daling t.o.v. voorgaand jaar)

	2025	2026
OZB	412	443
riool	314	330
afval	415	434
Totaal	1.141	1.207
Stijging/daling		5,8%

Voor de WOZ-waarde ontwikkeling in 2026 is uitgegaan van een verwachte waardestijging van 9,5% voor woningen en 1,0% voor niet-woningen. BsGW maakt de definitieve waardeontwikkeling medio november bekend.

12. Vergelijking lastendruk 2025 provinciaal gemiddelde en lijn-50 gemeenten

In de tabellen XVII en XVIII is de lokale belastingdruk 2025 opgenomen voor huurders en woning-eigenaren van de gemeente Gulpen-Wittem. Tevens zijn ter vergelijking de gegevens van de omliggende lijn-50 gemeenten en de gemiddelde lastendruk van de provincie Limburg opgenomen.

Bron: Provincie Limburg, Belastingoverzicht 2025 (maart 2025)

Tabel XVII Vergelijk lokale lastendruk 2025 huurders regio; gemiddelden in Limburg in € 1

	Provincie Limburg	Lijn 50	Lijn 50	Lijn 50
Huurders	Gemiddeld	Gulpen-Wittem	Eijsden-Margraten	Vaals
Totaal	415	415	371	537

Tabel XVIII Vergelijk lokale lastendruk 2025 woningeigenaren regio; gemiddelden in Limburg in € 1

Bron:	Provincie Limburg	Provincie Limburg	Provincie Limburg	Provincie Limburg
Eigenaren	Gemiddelde provincie	Lijn-50 Gulpen-Wittem	Lijn-50 Eijsden-Margraten	Lijn-50 Vaals
OZB-tarief	0,1200%	0,1230%	0,1107%	0,1277%
WOZ-Waarde	310.134	334.959	406.134	230.684
OZB-aanslag	372	412	450	295
Riool	248	314	303	248
Afval	327	415	371	463
Totaal	947	1.141	1.124	1.006

1.2.2 Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing weerspiegelt halfjaarlijks in welke mate het vermogen van de gemeente Gulpen-Wittem toereikend is om in de toekomst mogelijke financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het gemeentelijk beleid daarvoor noodzakelijkerwijs aangepast moet worden. Door de financiële risico's te beheersen en het weerstandsvermogen hierop af te stemmen, wordt normaliter voorkomen dat de gemeente door elke nieuwe financiële tegenvaller gedwongen wordt tot het nemen van substantiële bezuinigingsmaatregelen. Om het weerstandsvermogen zorgvuldig te kunnen beoordelen, is het noodzakelijk om de aanwezige gemeentelijke weerstandscapaciteit volledig in samenhang te analyseren met zowel de omvang van de gemeentelijke risico's alsook de achtergrond van de gemeentelijke risico's.

Het kader voor een gemeentelijk beleid

Het kader voor een gemeentelijk beleid voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing wordt door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gevormd. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten in afzonderlijke paragrafen worden vastgelegd, waaronder het weerstandsvermogen (art. 9. en art. 26. BBV). Het Besluit Begroting en Verantwoording definieert het weerstandsvermogen als volgt:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden, waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
- alle risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die voor de gemeente van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie (art 11 BBV).

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording bevat de paragraaf weerstandsvermogen minimaal:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Een praktische toelichting voor de toepassing van dit wettelijk kader door de gemeente Gulpen-Wittem heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) beschikbaar gesteld in de vorm van de Handreiking duale begroting. Deze handreiking laat zien hoe de gemeentelijke begroting en de daaropvolgende jaarrekening goed op de rolverdeling tussen raad en college in het duale tijdperk zouden moeten kunnen aansluiten. Dit geldt eveneens voor de kaderstelling en de uitvoering met betrekking tot het weerstandsvermogen in het duale tijdperk.

Door het aanwenden van de twee onderstaande methoden kan een gemeente invulling geven aan zowel de kaderstelling alsook de uitvoering van het weerstandsvermogen:

Methode 1. De paragraaf weerstandsvermogen bevat zowel de beleidsmatige kaderstelling alsook de uitvoering ervan.

Methode 2. Een aparte nota voor de beleidsmatige kaderstelling en in de paragraaf weerstandsvermogen de planning en verantwoording van de uitvoering, de voortgang en een beoordeling van de actualiteit van het beleidsmatige kader.

De gemeente Gulpen-Wittem maakt structureel gebruik van bovenstaand genoemde methode 2.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De (beschikbare) weerstandscapaciteit is de verzamelnaam voor de beschikbare bronnen waaruit de niet-voorzien financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden. Het gaat hierbij om de financiële buffers die vrijgemaakt kunnen worden in het eigen vermogen respectievelijk de gemeentelijke exploitatie om kosten, die zowel zonder enige financiële dekking alsook onverwacht én substantieel zijn, te dekken zonder dat dit gevolgen heeft voor zowel het bestaande beleid alsook de uitvoering van de huidige taken door de gemeente Gulpen-Wittem.

De functie van weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit kan op 2 manieren worden ingezet:

1. De weerstandscapaciteit wordt gebruikt om structurele tegenvallers met meerjarige effecten af te dekken.
2. De weerstandscapaciteit wordt gebruikt om incidentele tegenvallers met uitsluitend effecten voor het lopende jaar af te dekken.

Primair wordt de weerstandscapaciteit gerelateerd aan financiële risico's die zich in het desbetreffend lopende jaar kunnen voordoen. De meerjarige effecten van structurele tegenvallers worden betrokken in de politieke besluitvorming bij de eerstvolgende behandeling van de gemeentelijke begroting.

Incidentele versus structurele weerstandscapaciteit

Ten behoeve van het inzicht in het duurzame karakter van het vermogen teneinde financiële tegenvallers te kunnen opvangen, wordt expliciet onderscheid gemaakt in incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de gemeentelijke taken. Kort samengevat zijn dit de direct beschikbare en zodoende onmiddellijk aan te wenden middelen voor financiële tegenvallers. De structurele weerstandscapaciteit betreft de financiële middelen die structureel ingezet kunnen worden om financiële tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen zonder dat dit bij de gemeente Gulpen-Wittem ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

De componenten van weerstandscapaciteit

De gemeente Gulpen-Wittem hanteert, zoals in gemeenteland alom gebruikelijk is, als onderdeel van de beschikbare structurele en incidentele weerstandscapaciteit de volgende componenten:

Structurele weerstandscapaciteit:

- onbenutte belastingcapaciteit;

- onvoorzien;
- resultaat na bestemming.

Incidentele weerstandscapaciteit:

- vrij aanwendbare deel van de algemene reserve;
- stille reserves.

Stille reserves behoren over het algemeen tot de weerstandscapaciteit, voornamelijk wanneer sprake is van verhandelbare activa. Bij een verkoop van activa (bijvoorbeeld gemeentelijke gebouwen) is doorgaans sprake van een verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde (de verkoopprijs), te weten een zogenaamde boekwinst of -verlies. De positieve nog niet gerealiseerde c.q. ongerealiseerde verschillen tussen de huidige boekwaarden en de actuele marktwaarden vormen de zogenaamde stille reserves die uiteindelijk bij een verkoop definitief tot uitdrukking gaan komen. Er zijn verschillende elementen bepalend voor de aanwezigheid respectievelijk de hoogte van stille reserves. De keuze van de toegepaste afschrijvingsperiode heeft grote invloed op de hoogte van de boekwaarde van vaste activa. Door activa in een korte periode af te schrijven, zal de boekwaarde van de activa sneller verminderen terwijl de economische waarde tegelijkertijd veel minder daalt. Daarnaast wordt de marktwaarde sterk beïnvloed door het wel of niet courant zijn van de activa en de specifieke onderhoudssituatie. Bij de gemeente Gulpen-Wittern wordt geen rekening gehouden met eventuele stille reserves. De post stille reserves wordt zodoende structureel op € 0 bepaald.

De **bestemmingsreserves** worden niet tot het weerstandsvermogen gerekend. Deze reserves kennen reeds een min of meer definitieve bestemming. Inzet van de gemeentelijke bestemmingsreserves zou een aanpassing van het beleid vereisen.

Beschikbare weerstandscapaciteit gemeente Gulpen-Wittern

De toepassing van bovenstaand genoemde uitgangspunten met betrekking tot de beschikbare weerstandscapaciteit maakt dat de weerstandscapaciteit van de gemeente Gulpen-Wittern er als volgt uit ziet:

Bedragen in € 1.000	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
<i>Structurele weerstandscapaciteit:</i>			
Onbenutte belastingcapaciteit	307	138	4
Onvoorzien	15	25	25
Resultaat na bestemming	158	47	997
<i>Totaal structurele weerstandscapaciteit</i>	<i>480</i>	<i>210</i>	<i>1.026</i>
<i>Incidentele weerstandscapaciteit:</i>			
Vrij aanwendbare deel van de algemene reserves	7.918	6.433	6.433
Stille reserves	0	0	0
<i>Totaal incidentele weerstandscapaciteit</i>	<i>7.918</i>	<i>6.433</i>	<i>6.433</i>
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	8.398	6.606	7.459

Risico's en benodigde weerstandscapaciteit

Voor het begrip risico wordt de volgende definitie gehanteerd: *"Een mogelijke gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente Gulpen-Wittern"*.

Het manifesteren van een risico kan ertoe leiden dat de nagestreefde realisatie van de doelstellingen van de gemeente Gulpen-Wittern (uitvoeren van de geplande programma's met bijbehorende producten en activiteiten) in mindere mate dan wel in het geheel niet haalbaar is. Het is derhalve van belang dat de doelstellingen van de programma's in de begroting eenduidig en goed meetbaar i.c. 'smart' zijn vastgelegd én in voldoende mate (intern) bekend zijn.

Risico's kunnen onderverdeeld worden in structurele en incidentele risico's en in externe en interne risico's.

Structurele risico's zijn risico's die zich uitstrekken over meerdere jaren.

Incidentele risico's zijn risico's die zich normaliter slechts een keer in een bepaald jaar voordoen. Over het algemeen betreft het hierbij voornamelijk risico's met financiële aspecten.

Externe risico's komen vooral voort uit de omgeving van de gemeente Gulpen-Wittern. Dit betreft bijvoorbeeld economische ontwikkelingen, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, wijzigingen in de wet- en regelgeving, maar ook natuurgeweld en beïnvloeding van / door belanghebbende.

Interne risico's moeten doorgaans gezocht worden op de volgende vlakken:

- * organisatorisch (bijvoorbeeld: integriteit, procesmanagement, klachtenafhandeling);
- * arbeid (bijvoorbeeld: arbeidsomstandigheden, bezetting, kwaliteit, competenties);

- * financieel (bijvoorbeeld: debiteuren, treasury, garantstellingen, activabeleid);
- * informatie (bijvoorbeeld: communicatie, juistheid, volledigheid en tijdigheid, post / archief);
- * imago (bijvoorbeeld: gemeente, politiek / bestuurlijk);
- * milieu (bijvoorbeeld: verontreiniging, vergunningen);
- * product (bijvoorbeeld: tijdige realisatie, kostenoverschrijdingen);
- * juridische aansprakelijkheid (bijvoorbeeld: onderhoudsplicht bij wegen, speelvoorzieningen e.d., planschade);
- * proces (bijvoorbeeld: naleving procedures, inkoop en aanbesteding, projectmanagement);
- * materieel (bijvoorbeeld: gebruik, onderhoud, beschikbaarheid, afschrijving).

Om te kunnen bepalen naar welke risico's binnen de gemeente de meeste aandacht dient uit te gaan, is aan elk risico een specifieke prioriteit meegegeven. Risico's die de grootste invloed op het realiseren van de doelstellingen hebben, krijgen vanzelfsprekend de hoogste prioriteit toebedeeld. Voor de prioriteitsbepaling is voor alle geïnventariseerde risico's een inschatting gemaakt van zowel wat de waarschijnlijkheid is dat een risico zich daadwerkelijk voordoet alsook een inschatting van wat de mogelijke schadeomvang hierbij kan zijn. Op basis daarvan is aan elk risico afzonderlijk een prioriteit gegeven. Voor het prioriteren van de risico's zijn de volgende stappen gezet:

1. Het omschrijven van de gevolgen in grote lijnen als het genoemde risico zich voordoet;

2. Het schatten van de kans (de waarschijnlijkheid) dat het risico zich voordoet;

De score is toegekend op basis van ervaringen. De subjectiviteit die aan deze inschatting gekoppeld is, is deels ondervangen door de inschatting door meerdere medewerkers tegelijkertijd, geheel onafhankelijk van elkaar, te laten maken en zodoende ook anderen dan uitsluitend de direct betrokkene(n) te betrekken bij het identificeren en actualiseren van risico-informatie. Hierbij wordt de onderstaande scoretabel gebruikt:

Kans	Score
Gering (minder als 1 x per 4 jaar)	1
Gemiddeld (ongeveer 1 x per 4 jaar)	3
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5

3. Het bepalen hoe ernstig de gevolgen zijn.

Hiervoor zijn de onderstaande scoringstabellen gebruikt:

<u>Impact op politiek, product of doelstelling</u>	<u>Score</u>
Gering	1
Beperkt	2
Groot	3

<u>Financieel gevolg</u>	<u>Score</u>
Gering (< 0,1% omzet = < € 30.000)	1
Beperkt (> 0,1% omzet < 0,5 % omzet = Tussen € 30.000 en € 150.000)	2
Groot (> 0,5 % omzet = > € 150.000)	3

4. Het berekenen van de risicoscores:

De risicoscore is per impactcategorie berekend door de kans-score te vermenigvuldigen met de gevolgscore. Hoe hoger de uitkomst, hoe groter het risico. Met deze methode wordt voorkomen dat risico's met lage financiële gevolgen worden verwaarloosd. Deze risico's kunnen door een mogelijk hogere kans dat de gebeurtenis zich voordoet alsnog een hogere score (en dus prioriteit) krijgen dan wanneer men zonder deze methode risico's prioriteert.

5. Het toepassen van een ranking:

Op volgende wijze zijn de risico's per impactcategorie voorzien van een ranking:

<u>Ranking</u>	<u>Gevolg</u>
Score 10 en hoger.	Hoog risico. Als het een financieel risico betreft, dient weerstandvermogen aanwezig te zijn.
Score hoger dan 5, maar lager dan 10.	Beperkt risico. Als het een structureel financieel risico betreft, wordt dit voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandvermogen (spreiding over 4 jaar).
Score van 5 en lager	Gering risico. Voor zover het financiële gevolgen betreft, worden die binnen de reguliere bedrijfsvoering geacht gedragen te kunnen worden.

In de navolgende tabellen wordt het risicoprofiel van de gemeente Gulpen-Wittem, dat de basis voor zowel de beheersing van de essentiële risico's alsook het bepalen van de behoefte aan weerstandscapaciteit voor de financiële risico's vormt, aangevuld met de benodigde weerstandscapaciteit per afzonderlijk risico.

Risico's met een hoge kans van voordoen:

Incidenteel

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	prognose bruto bedrag	benodigde weer- standscapaciteit in €	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
Onjuist genomen besluiten met mogelijke imagoschade en aansprakelijkheidsschade	Onvoldoende kennis(deling) m.b.t. afdelingsspecifieke bijzondere wet- en regelgeving	10	30.000	30.000	I	Algemeen bestuur
Planschade	Wijziging bestemmingsplan	10	50.000	50.000	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
Extra kosten of claims uit onderhandelingsproces privaatrechtelijke sfeer	Onderhandelingsrisico's onvoldoende doordacht en ondervangen	10	50.000	50.000	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
Grote financiële nadelen; publicitaire/politieke gevolgen; calamiteit	Onvoldoende informatievoorziening naar college	15	100.000	100.000	I	Paragraaf Weerstandsvermogen
Stilstand / terugval; de aanwezige kennis verdwijnt	Uitval eenpitters; beperkte flexibiliteit; uitstroom door vergrijzing	15	250.000	250.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Doelstellingen op langere termijn niet behalen	Regelmatig ad-hoc werk	15	100.000	100.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Beveiligingsincidenten i.h.k.v. gemeentelijke Informatieveiligheid	Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) van kracht. De kans op beveiligingsincidenten blijft ten alle tijde reëel.	15	100.000	100.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	prognose bruto bedrag	benodigde weer- standscapaciteit in €	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
Mogelijke sancties vanuit Europa op basis van de Wet Hof	Door de Wet Hof zijn sancties mogelijk voor gemeenten indien zij gezamenlijk boven hun deel van de Europese norm van 3% uitkomen. Het Rijk kan besluiten (een gedeelte van) de boete door te belasten aan gemeenten.	10	50.000	50.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Waardering van de materiële vaste activa	Vanwege het feit dat er sprake is van een 1-jarige opzegtermijn bij de huidige exploitant, kan de duurzame exploitatie van het zwembad onderhevig zijn aan wijzigingen hetgeen van invloed kan zijn op de waardering	15	2.275.000	2.275.000	I	Algemeen Bestuur
TOTAAL			3.005.000	3.005.000		

Structureel

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact) Financieel	Prognose bruto bedrag	benodigde weerstands- capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
Wet Markt en Overheid (op 1 juli 2012 in werking getreden)	Om onwenselijke concurrentievervalsing te voorkomen, moeten alle overheden zich aan 4 wettelijke gedragsregels houden, te weten kostendoorberekening, bevoordelingsverbod, gegevensgebruik en functiescheiding	10	50.000	50.000	S	Paragraaf Weerstands- vermogen
TOTAAL			50.000	50.000		

Risico's met een gemiddelde kans van voordoen

Incidenteel

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	Prognose bruto bedrag	Benodigde weerstands- capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
Maatschappelijke weerbaarheid in aanleiding van geopolitieke ontwikkelingen	In verband met de geopolitieke ontwikkelingen hebben gemeenten en Veiligheidsregio's de taak gekregen om bij burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven en zichzelf de weerbaarheid te vergroten en zich voor te bereiden op (mogelijke) uitval van voorzieningen. (De exacte financiële gevolgen zullen nog onderzocht moeten worden)	9	Nog nader te bepalen	Nog nader te bepalen	I	Algemeen bestuur
Onbevoegd genomen besluiten met mogelijke imago- en/of aansprakelijkheidsschade	Onvoldoende kennis m.b.t. toepassing gemeenterecht, delegatie en mandatering	6	30.000	7.500	I	Algemeen bestuur
Procedurefouten; gemeente krijgt niet wat ze hebben wil	Besluitvorming door politieke 'haast' kan invloed hebben op zorgvuldigheid en kwaliteit	6	90.000	22.500	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	Prognose bruto bedrag	Benodigde weerstands- capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
Financieel nadeel verzekeringsportefeuille	Te laag verzekerd bedrag dan wel het geheel ontbreken van een noodzakelijke (tijdelijke dan wel doorlopende) gemeentelijke verzekering in de verzekeringsportefeuille (o.a. door het ontbreken van een eigen gemeentelijk verzekeringsbeleid)	9	200.000	50.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Fraude / integriteitschending	Uitblijven kwetsbaarheidsanalyses; onvoldoende integriteitspreventie of integriteitsbesef	6	90.000	22.500	I	Paragraaf Bedrijfsvoering

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	Prognose bruto bedrag	Benodigde weerstands- capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
juridische aansprakelijkheid / aanbestedingsprocedure en schadeclaims / nieuwe Aanbestedingswet	Het overtreden van de regels voor Europese aanbesteding, onduidelijke afspraken, ongeschikte / onuitvoerbare gunning / selectiecriteria etc. Aanbestedingstrajecten moeten objectief, transparant en proportioneel zijn; voldoet de uitleg voor een keuze/partij niet aan het gelijkheidsbeginsel of proportionaliteitsprincipe, dan hebben marktpartijen grond voor een juridische procedure.	9	200.000	50.000	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Schadevergoeding / hogere kosten wegens contractfouten of onduidelijkheden	Fout in contract of onduidelijke afspraken	6	90.000	22.500	I	Paragraaf Bedrijfsvoering

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risico-score (kans x impact)	Prognose bruto bedrag	Benodigde weerstands- capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
		Financieel				
Boete in kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	Niet nakomen van de verplichtingen en/of overtreding van de beginselen van de AVG	9	250.000	62.500	I	Paragraaf Bedrijfsvoering
Garantstelling Ministerie van Defensie	Werkzaamheden aan defensiepijpleiding Givelderweg 1 en 3	6	20.000	5.000	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
Borgstelling WSW	Rijk en gemeenten staan beide voor 50% borg bij het niet aan de verplichtingen kunnen voldoen door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw	6	50.000	12.500	I	Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
TOTAAL			1.020.000	255.000		

Structureel

RISICO	VEROORZAKENDE GEBEURTENIS	Risicoscore (kans x impact) Financieel	Prognose bruto bedrag	Benodigde weerstands- capaciteit in € (financiële risico's)	I / S	PROGRAMMA / paragraaf
Financieel nadeel open einde regelingen	Niet begrote ontwikkeling aantal cliënten / kosten voorzieningen	9	150.000	37.500	S	Sociale voorziening en maatschappelijke ontwikkelingen
Risicomanagement	Ontbreken structureel risicomanagement beheer	6	30.000	7.500	S	Paragraaf Weerstandsvermogen
Invoering vennootschapsbelasting voor gemeenten	De gemeenten moeten vennootschapsbelasting betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken	6	20.000	5.000	S	Paragraaf Bedrijfsvoering
TOTAAL			200.000	50.000		

Een confrontatie van de benodigde weerstandscapaciteit in de gemeente Gulpen-Wittern met de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld:

Weerstandscapaciteit		Beschikbaar		Benodigd	
Structureel	A	€ 480.821	B	€ 100.000	
Incidenteel	C	€ 7.918.053	D	€ 3.260.000	
Totaal	E	€ 8.398.874	F	€ 3.360.000	

Weerstandsvormogen		Ratio
Structureel (A / B)		4,80
Incidenteel (C / D)		2,43
Totaal (E / F)		2,50

Het weerstandsvormogen wordt uitgedrukt in de volgende ratio:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{ratio weerstandsvormogen}$$

Gemeentelijk beleid weerstandsvormogen

Met de vaststelling van de Nota weerstandsvormogen en risicomangement heeft de gemeenteraad van Gulpen-Wittern het beleidskader betreffende het aanhouden van weerstandsvormogen benoemd. De toepassing van dit beleidskader is gericht op het borgen van de continuïteit van het bestaande beleid en dienstverlening in het geval van substantiële onvoorziene financiële tegenvallers, het borgen van het imago van de gemeente en het beheersen van overige risico's.

Wat betreft de waarde van de ratio weerstandsvormogen is er sprake van een momentopname, zowel ten aanzien van de beschikbare capaciteit als de benodigde capaciteit. De ratio wordt permanent beïnvloed door de wijziging van risico-informatie (nieuwe besluiten of wijziging van de feitelijke omstandigheden met inherente gevolgen voor de kans of de impact, beheersmaatregelen, de omvang van componenten van de weerstandscapaciteit).

Aan de ratio weerstandsvormogen wordt de volgende betekenis gegeven:

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,5 – 2,0	ruim voldoende
1,0 – 1,5	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

De gemeente Gulpen-Wittern streeft ernaar om het weerstandsvormogen binnen de bandbreedte van 'voldoende' – 'ruim voldoende' te houden.

In het geval de overallratio (structureel en incidenteel) van de streefwaarde afwijkt, zullen door het college aan de raad maatregelen voorgesteld worden om uiteindelijk weer op, bovenstaand reeds aangegeven, streefwaarde te komen. Voor de gemeente Gulpen-Wittern kan op basis van het

huidige risicoprofiel worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen overall (structureel en incidenteel) met een waarde van 2,50 uitstekend is. Het vermogen om **incidentele nadelen** op te vangen is met een waarde van 2,43 uitstekend. Het vermogen om **structurele nadelen** op te vangen op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit kan met een waarde van 4,80 op dit moment als uitstekend bestempeld worden.

Zoals eerder verwoord, is de waarde van de ratio weerstandsvermogen een momentopname; zowel ten aanzien van de beschikbare weerstandscapaciteit alsook ten aanzien van de benodigde weerstandscapaciteit. Daarnaast geldt dat de manier van kwantificering van de risico's over het algemeen tamelijk ruwe inschattingen betreft. Inherent gevolg hiervan is dat de uitkomsten van de analyse een geschatte indicatie van mogelijke tegenvallers weergeven. Doordat de ratio bij voortdurende beïnvloed wordt door de toevoeging en/of wijziging van risico-informatie (nieuwe besluiten of feitelijke omstandigheden met gevolgen voor de kans of de impact, beheersmaatregelen, de omvang van componenten van de weerstandscapaciteit) is in het kader van de gemeentelijke financiële weerbaarheid vooral een gedegen vertrouwen in het gemeentelijk meerjarig financieel perspectief bij alle betrokkenen onontbeerlijk.

BBV Indicatoren

In het kader van het BBV is een aantal indicatoren nader gedefinieerd en verplicht gesteld. Deze indicatoren schetsen voor onze gemeente het volgende beeld. Het gaat om de volgende:

BBV Indicatoren	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Solvabiliteit	14%	9%	9%	9%	9%	10%
Grondexploitatie	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	3%	2%	-1%	0%	0%	2%
Schuldquote	93%	170%	154%	161%	157%	145%
Netto schuldquote	88%	166%	149%	156%	152%	140%
Belastingcapaciteit *	116%	122%	115%*	115%	115%	115%

* De belastingcapaciteit voor 2026 e.v. is afgezet tegen de woonlasten in NL over 2025.

Solvabiliteit: dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Grondexploitatie: De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

Structurele exploitatieruimte: Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele

daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

Schuldquote: dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen

Netto schuldquote: gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente.

Aansprakelijkstellingen

De landelijke tendens is dat het aantal schadeclaims toeneemt. Als oorzaken kunnen worden genoemd het Nieuwe Burgerlijk Wetboek (invoering risico aansprakelijkheid), de Algemene Wet Bestuursrecht (aanzienlijke versterking van de positie van de burger ten opzichte van de overheid) en de toenemende mondigheid van de burgers.

De risico's op het gebied van aansprakelijkstelling kunnen aanzienlijk zijn, zodat het van groot belang is om schadepreventief te werken. Een goed en regelmatig onderhoud van wegen, speeltoestellen etc. (de gemeente beschikt over beheers- c.q. onderhoudsprogramma's), een klachtenlijn, het nauwkeurig naleven van procedures, adequate behandeling van ingediende bezwaarschriften etc. behoren in het kader van preventief werken tot de aandachtspunten. De gemeente is voor de wettelijke aansprakelijkheid en de bestuurdersaansprakelijkheid verzekerd. Wij kunnen echter niet uitsluiten dat, buiten het al bestaande eigen risico, de gemeente met claims krijgt te maken die niet via de verzekering zijn afgedekt.

1.2.3 Onderhoud Kapitaalgoederen

De gemeente Gulpen-Wittern is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 7.300 ha.) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden er plaats zoals wonen, recreëren en werken. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, rioleringen, openbare verlichting, openbaar groen, gebouwen, civiele kunstwerken en buitensportaccommodaties. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de financiële lasten. Het beheer van de openbare ruimte is van oudsher een van de belangrijkste taken van de gemeente. Deze openbare ruimte bestaat uit een aantal kapitaalgoederen, dat als volgt gerubriceerd kan worden:

- wegen (programma 2);
- civieltechnische kunstwerken (programma 2);
- openbare verlichting (programma 2);
- riolen en gemalen (programma 7);
- openbaar groen (programma 5);
- accommodaties (programma 5);
- buitensport accommodaties (programma 5).

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vraagt. Deze paragraaf biedt inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de kwaliteit en het onderhoud van de kapitaalgoederen. Aan de orde komen het beleidskader, de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting.

De gemeente kiest ervoor om het onderhoud van de kapitaalgoederen planmatig aan te pakken. Dit heeft als voordeel dat onderhoud tijdig wordt uitgevoerd en storingen en uitval beperkt blijven. Door werkzaamheden tijdig te plannen besparen we ook kosten en is het organisatorisch beter beheersbaar. Naast het onderhouden van de bestaande kapitaalgoederen zullen van tijd tot tijd investeringen nodig zijn ter vervangingen van technisch afgeschreven zaken. Soms vragen ook nieuwe zaken om investeringen.

Wegen

Onder het wegbeheer valt het onderhoud van de wegen, straten, pleinen, parkeerterrein en veldwegen (halfverhardingen). Het gaat om het totale (half)verharde oppervlak dat de gemeente in onderhoud heeft. In totaal heeft de gemeente ongeveer 156 ha aan verharde wegen en pleinen in beheer.

Daarnaast hebben we 27 ha half verharde wegen. De verhardingen zijn te onderscheiden in:

Oppervlak in ha	Oppervlak in ha
Asfalt	106
Elementen (tegels, klinkers, etc.)	48
Beton	2
Halfverharding (veldwegen)	27
totaal	183

Er is een Omgevingsprogramma wegen 2023 - 2027 opgesteld. Dit is 20 oktober 2022 vastgesteld door de Raad.

Het programma bevat de uitvoeringskaders voor het wegbeheer en beschrijft de onderhoudsniveaus. Er is daarbij gekozen voor rationeel wegbeheer volgens de CROW-normering. Rationeel wegbeheer houdt in, dat de beheerder planmatig het onderhoud van wegen aanpakt. Dit gebeurt op basis van visuele inspecties, gedragsmodellen en de daaruit volgende prioriteiten volgorde.

De Raad heeft ervoor gekozen om de openbare verhardingen te beheren en onderhouden op een B/C kwaliteit (goed/voldoende). Bij dit kwaliteitsniveau wordt aan alle wettelijke eisen voldaan, waarbij de bereikbaarheid en leefbaarheid niet in het geding komt en waarbij de kans op ongevallen klein is.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten lopende investeringen	189	454	613	613
kapitaallasten gerealiseerde investeringen	755	746	737	728
storting onderhoudsfonds	270	270	270	270
personeelslasten	495	505	507	507
overige kosten	176	176	176	176
<i>Exploitatie</i>	<i>1.885</i>	<i>2.151</i>	<i>2.303</i>	<i>2.294</i>

Civieltechnische kunstwerken (bruggen)

De gemeente Gulpen-Wittem beheert 144 civiele kunstwerken zoals bruggen en duikers. De totale vervangingswaarde van het areaal is circa € 25 miljoen. Voor deze kunstwerken is een beheerplan voor de periode 2020 – 2024 opgesteld. Bij het vaststellen van het beheerplan is er voor kwaliteitsniveau/beleidsprofiel R gekozen. Bij dit kwaliteitsniveau wordt aan alle wettelijke eisen voldaan, waarbij de bereikbaarheid en leefbaarheid niet in het geding komt en waarbij de kans op ongevallen klein is.

Het afgelopen jaar zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan diverse civiele kunstwerken. Door het uitvoeren van periodieke inspecties en (eventueel) nader technisch onderzoek wordt de toestand van de civiele kunstwerken gemonitord.

In 2025 hebben inspecties plaatsgevonden om de conditie van de civiele kunstwerken te bepalen. Uit deze toestandsinspecties is gebleken dat 93% van het areaal voldoet aan het gekozen kwaliteitsniveau. Op basis van deze resultaten wordt het nieuwe "beheerprogramma civiele kunstwerken 2026 – 2030" opgesteld. In dit beheerprogramma zijn de inspectieresultaten geprioriteerd en voorzien van een uitvoeringsjaar. Dit beheerprogramma dient als leidraad voor het uitvoeren van onderhoud. Het nieuwe beheerprogramma wordt begin 2026 aan de Raad voorgelegd ter vaststelling.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
Storting onderhoudsfonds	78	78	78	78
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>78</i>	<i>78</i>	<i>78</i>	<i>78</i>

Openbare verlichting

Het beheer en onderhoud van de openbare verlichting is een gemeentelijke taak. Openbare verlichting draagt niet alleen bij aan de veiligheid in de openbare ruimte, maar krijgt ook steeds meer aandacht vanuit esthetisch oogpunt. In de gemeente Gulpen-Wittern staan circa 2.967 lichtmasten.

In 2024 is de overgang naar 100% duurzame, energiezuinige ledverlichting volledig gerealiseerd.

De gemeenteraad heeft in 2024 het Programma Openbare Verlichting 2024-2027 vastgesteld. Hierin zijn het beleid en het onderhoud van de openbare verlichting voor deze periode vastgelegd. Dit beleid is gericht op een optimale balans tussen veiligheid, financiën en duurzaamheid.

De investeringen en kosten die samenhangen met dit beleid zijn opgenomen in de onderstaande tabel. De investering in volledige ledverlichting leidt op de lange termijn tot aanzienlijke kostenbesparingen door lagere energiekosten en minder onderhoud. Hiermee levert de gemeente een bijdrage aan de klimaatdoelstellingen.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten lopende investeringen	32	32	33	34
kapitaallasten gerealiseerde investeringen	57	56	55	55
Onderhoud	81	81	81	81
Energie	60	60	60	60
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>231</i>	<i>230</i>	<i>229</i>	<i>230</i>

Riolen en gemalen

Onder het rioolbeheer valt het onderhoud van de riolen, inspectieputten, rioolgemalen, overstorten en randvoorzieningen. De vervanging en de aanleg van nieuwe voorzieningen rekenen we ook daartoe. In totaal heeft de gemeente ongeveer 178,5 km in beheer. De riolen zijn te onderscheiden in:

	Lengte in km
Hemelwaterriool	33,7
Droogweerriool (= vuilwaterriool)	17,9
Gemengd riool (= hemelwater + vuilwater)	112,5
Drainage	1,4
Persleidingen	13,7
totaal	179,2

Daarnaast heeft de gemeente nog 52 gemalen, 24 individuele behandelingen afvalwater (IBA) en 5 bergbezink-voorzieningen. In oktober 2022 is het nieuwe Waterprogramma voor de periode 2023 – 2027 vastgesteld. Het plan bevat een investeringsplanning en er zijn bedragen geraamd voor het reguliere onderhoud.

Het onderhoud wordt uitgevoerd conform schema. Geconstateerde schades ca. 5% worden in de daarop volgende jaren gerepareerd dan wel vervangen.

Binnen de planperiode (2023- 2027) van het waterprogramma wordt 14,1 miljoen geïnvesteerd.

Deze investeringen dragen bij aan het beperken van wateroverlast, het realiseren van de Kader richtlijn water doelen, het integraal werken en/ of structurele vervangingen.

Inspecties worden uitgevoerd conform de NEN normen, wateroverlast locaties worden bepaald op basis van stresstesten, de maatregelen ten behoeve van de kader richtlijn water doelen worden bepaald op basis van een ecologische beoordeling in combinatie met het Basis Rioleringsplan (BRP).

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten lopende investeringen	122	447	521	529
kapitaallasten gerealiseerde investeringen	879	869	855	796
Onderhoud	333	343	354	354
Energie	51	51	51	51
Bijdrage BsGW	19	19	20	21
Betaalde belastingen	50	50	50	50
Personeelslasten	322	323	323	323
ICT-kosten (riool-gerelateerd)	26	27	27	27
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>1.802</i>	<i>2.129</i>	<i>2.201</i>	<i>2.151</i>

De kosten van de riolering verhalen we op de gebruiker met de rioolheffingen. Voor deze heffing verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Openbaar groen

De gemeente Gulpen-Wittem is met haar vijfsterren landschap, onderdeel van het Nationaal Landschap Zuid-Limburg. Een belangrijk deel van de kwaliteit van dit landschap wordt gevormd door de aanwezigheid van unieke natuurwaarden en een karakteristieke groenstructuur. Vanuit haar positie als Cittaslow-gemeente stuurt Gulpen-Wittem, op het behouden en versterken van een duurzame leefomgeving in een kwalitatief hoogwaardig landschap. In verband met het huidige biodiversiteitsvraagstuk, de klimaatopgave, de energie- en landbouwtransitie, de woningbouwopgave en het mobiliteitsvraagstuk die allemaal aandacht vragen en allemaal in meer of mindere mate raken aan het groenbeleid van de gemeente. Het Groenbeleidsplan schrijft een sober en doelmatig onderhoudsniveau voor de vele bomen, perken, plantsoen en andere groenvoorzieningen in de openbare ruimte van Gulpen-Wittem, hieraan zijn de onderstaande kosten verbonden.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten lopende investeringen	13	12	12	12
kapitaallasten gerealiseerde investeringen	19	18	17	17
Onderhoud	1.278	1.278	1.278	1.288
Brandstofkosten	16	16	16	16
Algemene plannen	30	0	0	0
Personeelslasten	489	489	489	489
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>1.845</i>	<i>1.813</i>	<i>1.812</i>	<i>1.822</i>

Accommodaties

Als we het over de accommodaties hebben, dan gaat het over het onderhoud en beheer van de gemeentelijke gebouwen. Dit onderhoud wordt zowel planmatig als correctief opgepakt zodat storingen en uitval tot een minimum beperkt blijven. De daarmee samenhangende kosten en investeringen zijn, op basis van de huidige MJOP's 2023 – 2032 opgenomen in de navolgende tabel. Met ingang van 2025 is het gebouwenbeheer weer in eigen beheer georganiseerd.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten lopende investeringen	21	249	246	243
kapitaallasten gerealiseerde investeringen	401	396	385	296
gebouwen beheerder	0	0	0	0
storting onderhoudsfonds	260	260	260	260
belastingen	57	57	57	57
Correctief onderhoud	55	55	55	55

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>794</i>	<i>1.017</i>	<i>1.003</i>	<i>911</i>

Buitensportaccommodaties

Naast de gebouwen heeft de gemeente ook de zorg voor buitensportaccommodaties. We hebben 13 natuurgrasvelden, 2 kunstgrasvelden, 6 tennisblokken en 1 tennis oefenkooi. In Gulpen, Mechelen en Wijlre hebben we een voetbalaccommodatie en een tennisaccommodatie en in Eys en Partij hebben we alleen voetbalaccommodaties. De voetbalaccommodatie in Slenaken wordt sinds januari 2025 niet meer gebruikt.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten lopende investeringen	22	22	22	21
kapitaallasten gerealiseerde investeringen	57	55	54	53
Onderhoud	178	178	178	178
Belastingen	16	16	16	16
<i>Totaal exploitatie</i>	<i>273</i>	<i>271</i>	<i>270</i>	<i>268</i>

Samenvatting

In de volgende tabel staan de totale exploitatiekosten van de kapitaalgoederen.

Bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
Wegen	1.885	2.151	2.304	2.294
Civiele kunstwerken	78	78	78	78
Openbare verlichting	231	230	229	230
Riolen en gemalen	1.802	2.129	2.201	2.151
Openbaar groen	1.845	1.813	1.812	1.822
Accommodaties	794	1.017	1.003	911
Buitensport accommodaties	273	271	270	268
Totaal	6.908	7.689	7.897	7.754

1.2.4 Financiering

In de begroting is het streven om de gemeentelijke baten en lasten met elkaar in evenwicht te hebben. Dit evenwicht wordt gemaakt per boekjaar. In werkelijkheid vinden gedurende het jaar betalingen plaats: inkomsten en uitgaven. Ook al zijn de baten en lasten in het boekjaar gelijk, de inkomsten en uitgaven vinden vaak niet tegelijkertijd plaats. Om het tijdsverschil tussen inkomsten en uitgaven te overbruggen is er behoefte aan financiering. Bij financiering maken we een onderscheid tussen de korte (lees: tot één jaar), en de lange termijn (lees: één jaar of langer). Grofweg gezegd is de financiering op de korte termijn bedoeld om het tijdsverschil tussen de jaarlijkse betalingen en ontvangsten te overbruggen. De financiering op de lange termijn is bedoeld voor de structurele financieringsbehoefte(n), zoals voor het doen van investeringen. Investerings uitgaven die we nu doen en waarvan de (afschrijvings-)lasten over meerdere jaren worden gespreid. Periodiek wordt de financieringsbehoefte opgesteld, op basis waarvan meerjarig de rente wordt begroot.

Jarenlang was de situatie, dat de Europese Centrale Bank (ECB) de rente systematisch extreem laag hield (ter bevordering van de economie), met zelfs negatieve rente tot gevolg, waardoor over aangetrokken geldleningen rente (door de gemeente) werd ontvangen. Met name door spanningen in de wereld (ingegeven door de Russische inval in Oekraïne in februari 2022 gevolgd door de onrusten in Israël) zijn tekorten o.a. in grondstoffen maar ook in beschikbare arbeid ontstaan, daarenboven gevolgd door de (her-)introdactie van de handelstarieven door de V.S., een en ander met als gevolg dat prijzen (vooral van energie en voedsel) oplopen. In het verlengde van deze ontwikkelingen liepen, eveneens sinds het eerste kwartaal 2022, ook de renteniveaus op. Aangezien onze gemeente een netto-lenende gemeente is, is het streven om het vaste deel van de financieringsbehoefte middels langlopende leningen aan te trekken en het fluctuerende deel op te vangen met kortlopende kredieten.

Drie-maands euribor van 2010 tot en met 1 juli 2025

Liquiditeitspositie

Schatkistbankieren

Met ingang van 2013 is het verplicht schatkistbankieren voor gemeenten ingevoerd. Dat houdt in dat gemeenten met ingang van 2014 overtollige middelen bij het Rijk (in 's Rijks schatkist) moeten

stallen. Doordat de decentrale overheden hun tegoeden onderbrengen in de schatkist van het Rijk hoeft de Nederlandse Staat minder geld te lenen op de financiële markten, waardoor de overheidsschuld daalt. Zodra onze gemeente een substantieel positief saldo op de rekening courant heeft, wordt het saldo geparkeerd op onze rekening bij de schatkist. Aangezien onze gemeente een netto lenende is, wordt ernaar gestreefd om structureel géén tegoeden in 's Rijks schatkist te stallen.

Financiering op de korte termijn

Voor de financiering op de korte termijn wordt gebruik gemaakt van een rekening courant-faciliteit bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Op onze rekening courant mag tot een bedrag ad € 2 miljoen "rood" worden gestaan. Norm voor de structurele financiering op korte termijn is de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5 % van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar. Rekening houdend met de meerjarenraming bedraagt onze kasgeldlimiet (afgerond):

bedragen in € 1.000	2026	2027	2028	2029
begrotingstotaal lasten	53.090	51.736	51.491	51.529
kasgeldlimiet 8,5 % (afgerond)	4.000	4.000	4.000	4.000

Dit wil zeggen dat we in 2026 (e.v.) afgerond maximaal € 4 miljoen aan schulden met een looptijd van maximaal één jaar mogen hebben. Indien we structureel (lees: het derde achtereenvolgende kwartaal) een groter tekort hebben, dient een deel hiervan omgezet (geconsolideerd) te worden in een lening met een lange(re) looptijd.

Kasgeldlimiet Stappen (1 - 4) (Bedragen x EUR 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottende middelen (+) of netto schuld (-)	Kasgeld- limiet	Ruimte onder de kasgeldlimie t (6a)= (5>4)	Over- schrijding kasgeldlimiet (6a= (5<4)
	(1) -/-(2)	= (3)				
3e kwartaal 2024	-€ 6.667	€ 1.687	-€ 4.980	€ 4.622	n.v.t.	€ 358
4e kwartaal 2024	-€ 6.000	€ 1.561	-€ 4.439	€ 4.622	n.v.t.	€ 441
1e kwartaal 2025	-€ 6.000	€ 344	-€ 5.656	€ 4.513	n.v.t.	€ 1.143
2e kwartaal 2025	-€ 5.350	€ 2.595	-€ 2.755	€ 4.513	€ 1.758	n.v.t.
(5)						
Berekening kasgeldlimiet (5)						
(7)	Begrotingstotaal 2025		€ 54.379			
(8)	Percentage regeling		8,50%			
(5) = (7) x (8)	Kasgeldlimiet		€ 4.622			
(7)	Begrotingstotaal 2026		€ 53.090			
(8)	Percentage regeling		8,50%			
(5) = (7) x (8)	Kasgeldlimiet		€ 4.513			

Financiering op de lange termijn (opgenomen / aangetrokken gelden)

Financiering op de lange termijn wordt ook "vaste schuld" genoemd. Deze vaste schuld is bedoeld voor het financieren van investeringen. Door een investering verwerft de gemeente een goed dat we een actief (of activum) noemen. De vaste activa worden afgeschreven volgens de termijnen zoals opgenomen in de financiële verordening. In 2023 heeft de raad opnieuw de termijnen vastgesteld waarop de verschillende vaste activasoorten worden afgeschreven. De afschrijvingen worden als (kapitaal)last opgenomen in de begroting. Aangezien deze bedragen wél lasten zijn, maar géén uitgaven, worden deze idealiter gebruikt om de vaste schuld af te lossen. Bij nieuw aan te trekken leningen worden de looptijd en het aflossingsschema steeds zo gekozen, dat een grote(re) spreiding in jaarlijkse rente-en aflossingsverplichtingen zorgt voor minimale (herfinancierings-) risico's.

Niet alleen de omvang van de vaste schuld is van belang, ook het deel van de vaste schuld dat in enig jaar afgelost moet worden, danwel aan renteherziening toe is, is van belang.

Als in enig jaar de rente herzien wordt van een substantieel deel van de leningen, verandert de rentelast voor de gemeente in dat jaar (en volgende) overeenkomstig. Vooral in een periode met rentestijgingen kan de gemeente daardoor met hogere financiële (rente-)lasten worden geconfronteerd. Om dit te voorkomen wordt in het BBV (Besluit begroting en verantwoording) de renterisiconorm gehanteerd. In enig jaar mag het renterisico niet meer bedragen dan 20 % van de gemeentelijke begroting per jaar. In navolgende tabel staat daarvan de berekening. Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijven we ruimschoots binnen de norm voor het renterisico. Langlopende gelden worden aangetrokken voor een lange rentevaste periode met een grote spreiding in het aflossingsschema. Hierdoor wordt het renterisico beperkt. Met het aantrekken van leningen, om in deze financieringsbehoefte te voorzien, wordt (krachtens de wet FiDo) gewacht totdat de realisatie van de investeringen concreet aanstaande is.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD				
<i>(Bedragen x EUR 1.000)</i>	2026	2027	2028	2029
Renterisico op vaste schuld	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
2a. Aflossingen op opgenomen leningen o/g	-2.798	-2.800	-2.803	-2.805
2b. Aflossingen op verstrekte leningen u/g	64	66	66	68
2. Netto aflossingen (2a - 2b)	-2.734	-2.734	-2.737	-2.737
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	-2.734	-2.734	-2.737	-2.737
Renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal	53.090	51.737	51.491	51.529
4b. Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	10.618	10.347	10.298	10.306
Toets Renterisiconorm				
4. Renterisiconorm	10.618	10.347	10.298	10.306
3. Renterisico op vaste schuld	-2.734	-2.734	-2.737	-2.737
5. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (4 - 3)	7.884	7.613	7.561	7.569

Rentelasten en renteresultaat

Over de opgenomen geldleningen betaalt de gemeente rente. Deze rente wordt doorberekend: als meer rente wordt doorberekend dan er wordt betaald, ontstaat een (boekhoudkundig) renteresultaat. Deze wordt alleen voor het komende begrotingsjaar berekend.

Renteschema voor jaar :		2026	2027	2028	2029
a1	De externe rentelasten de bestaande lange financiering	-€ 1.155	-€ 1.092	-€ 1.032	-€ 965
a2	De geprognosticeerde rente op nieuwe lange leningen	-€ 37	-€ 106	-€ 130	-€ 115
a3	de geprognosticeerde rente op korte financiering	-€ 80	-€ 88	-€ 82	-€ 20
b	De externe rentebaten -/-	-/-	€ 35	€ 33	€ 31
A / B Totaal door te rekenen externe rente		-€ 1.237	-€ 1.253	-€ 1.213	-€ 1.072
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend -/-	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend -/-	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		-/-	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo door te rekenen externe rente		-€ 1.237	-€ 1.253	-€ 1.213	-€ 1.072
d1	Rente over eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
d2	Rente over voorzieningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
d3	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	-€ 1.237	-€ 1.253	-€ 1.213	-€ 1.072
e	Totaal van de activa per 1 januari	€ 79.309	€ 92.402	€ 93.305	€ 90.908
indien 100 % door te belasten rente aan activa (d3 / e)		-1,56%			
f	Rente-omslag afgerond (maximaal 1/2 %) voor 2026 :	1,50%			
g	De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag) (e x f)	-€ 1.190			
h	Renteresultaat op het taakveld treasury (d3 -/- g)	-€ 47			

Het is een wettelijke verplichting volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) om de rente toe te rekenen aan de taakvelden met behulp van een (rente)omslag. Het rente omslagpercentage dat we voor de begroting 2026 zullen gebruiken is 1,50 %.

Financiering op de lange termijn (verstekte / uitgezette gelden)

Door de gemeente worden ook geldleningen verstrekt. Dit gebeurt alleen indien dat ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak noodzakelijk is. Bij de woningcorporaties hebben we nog enkele langlopende geldleningen uitstaan waarvan de hoofdsom op 1 januari 2026 € 562.249 bedraagt. De aflossing van deze leningen verloopt volgens schema. Het gaat hier om leningen die bij de BNG zijn opgenomen en één op één zijn door-verstrekt. In 2020 werd lening ad € 1.258.166 verstrekt aan Enexis; deze lening kent géén jaarlijkse aflossingen (maar alléén rentebetalingen) en wordt per de einddatum (in 2050) ineens afgelost. Tot slot loopt er een lening aan RKMVC waarvan de restantschuld op 1 januari 2026 € 5.000 bedraagt.

De financieringsbehoefte

Het belang van een adequate beheersing van de geldstromen wordt steeds groter, temeer daar de activiteiten van de gemeente complexer worden en de bedragen die hiermee gemoeid zijn groter. Een (periodieke en voortschrijdende) analyse van de bestaande liquiditeitspositie alsook een goed (meerjarig) inzicht in de ontwikkeling hiervan zijn dan ook van groot belang. Hiermee kan tijdig geanticipeerd (en de juiste maatregelen getroffen) worden. Op basis van de geldstromen vanuit de meerjarenbegroting wordt periodiek de meerjarige liquiditeitspositie en daarmee de

financieringsbehoefte van onze gemeente opgesteld. Naast de rente- en aflossingsverplichtingen op de bestaande leningenportefeuille wordt hierbij rekening gehouden met de geldstromen uit hoofde van voorgenomen investeringen en de reguliere (geprognosticeerde) exploitatie. Voor wat betreft de gemeentelijke investeringen wordt meerjarig rekening gehouden met een 'onderuitputting': deze is gebaseerd op een zeer ambitieus investeringsprogramma, afgezet tegen de ervaringen uit de afgelopen jaren. De navolgende tabel laat de financieringsbehoefte en rentekosten voor de komende jaren van onze gemeente zien.

Prognose liquiditeitsbehoefte 2026 - 2029		afgeleide Rentekosten			
	2026	2027	2028	2029	
Beginsaldo	-3.171.255	-4.000.000	-4.000.000	-3.431.917	
Kasgeldlimiet	-€ 4.000.000	-€ 4.000.000	-€ 4.000.000	-€ 4.000.000	
Financieringsbehoefte Begrotingsjaar					
Herfinanciering (Rente & Aflossing) leningen	-3.707.830	-4.122.724	-4.327.452	-4.266.472	
Gemeentelijke exploitatie	9.677.649	8.273.764	8.637.069	9.751.717	
Investeringen (incl. grondexploitatie)	-9.757.322	-6.783.138	-3.741.535	-2.839.312	
Financieringsbehoefte BRUTO	-€ 6.958.759	-€ 6.632.098	-€ 3.431.917	-€ 785.984	
waarvan kort :	-€ 4.000.000	-€ 4.000.000	-€ 3.431.917	-€ 785.984	
rentepercentage:	2,00%	2,20%	2,40%	2,50%	
Rente kortlopende leningen	-€ 80.000	-€ 88.000	-€ 82.366	-€ 19.650	
waarvan lang (10 jaar lineair dalend) :	-€ 2.958.759	-€ 2.632.098	€ 0	€ 0	
rentepercentage:	2,50%	2,70%	2,90%	3,10%	
Rente nieuwe langlopende leningen	-€ 36.984	-€ 105.804	-€ 130.387	-€ 115.883	
Rente u.h.v. bestaande leningen	-€ 1.154.844	-€ 1.091.769	-€ 1.031.538	-€ 965.410	
Totale Rente per jaar	-€ 1.271.828	-€ 1.285.573	-€ 1.244.291	-€ 1.100.943	

Ten aanzien van de financieringsbehoefte is er een keuze tussen het aantrekken van (middel-) lange en / of kortlopende leningen, waarbij door de wetgever kaders worden gesteld door middel van de kasgeldlimiet respectievelijk de renterisiconorm.

Het EMU-saldo

Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). In het Verdrag van Maastricht (1992) is afgesproken dat het EMU- tekort van een land maximaal 3% BBP (bruto Binnenlands product) mag bedragen. Hierbij is gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen wat het EMU-saldo en het EMU-tekort van de gehele overheid is: Rijk, Sociale Fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid). In de volgende tabel is de berekening gemaakt van het EMU-saldo van onze gemeente:

Bedragen in €* 1.000		2026	2027	2028	2029
	exploitatiesaldo vóór toevoeging aan cq onttrekking uit reserves	-€ 167	-€ 128	€ 25	€ 1.198
+	afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 3.010	€ 3.797	€ 3.871	€ 3.715
+	dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 15	€ 15	€ 15	€ 15
-	onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	€ 7	€ 160	€ 96	€ 7
-	bruto investeringsbedragen beleidplan 2026-2029	€ 16.262	€ 4.800	€ 1.714	€ 345
+	boekwinst desinvesteringen vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
-	uitgaven aankoop grond en uitgaven bouw- en woonrijp maken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
+	opbrengst verkoop grond	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
=	berekend EMU-saldo	-€ 13.411	-€ 1.276	€ 2.101	€ 4.576
	Begrotingstotaal lasten	€ 53.091	€ 51.737	€ 51.491	€ 52.529
	referentiewaarde	€ 1.433			

1.2.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf schetsen wij de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering voor het jaar 2026. We hanteren hierbij een brede definitie van bedrijfsvoering: de wijze waarop wij onze organisatie hebben ingericht om onze doelstellingen zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Dit omvat zowel strategische keuzes als operationele processen, en raakt aan thema's zoals organisatieontwikkeling, digitalisering, duurzaamheid, risicobeheersing en talentmanagement. Door in te spelen op interne en externe veranderingen, streven wij ernaar onze bedrijfsvoering continu te verbeteren en toekomstbestendig te maken.

Gulpen-Wittem als werkgever

We ervaren in 2025 nog steeds de gevolgen van de overspannen arbeidsmarkt en de positie van gemeenten daarin, dit zal naar verwachting ook in 2026 niet veranderen. Werkgevers in bijna alle branches en dus ook bij de overheid hebben nog steeds moeite om vacatures kwalitatief goed ingevuld te krijgen en zittende medewerkers te behouden. Het verloop van personeel bij de gemeente Gulpen-Wittem is gelukkig in 2025 drastisch afgenomen ten opzicht van de voorgaande jaren. Het afgelopen jaar hebben tot nu toe 5 medewerkers de organisatie verlaten, in 2024 waren er dat nog 14 in totaal. Het lijkt dat al onze inspanningen hun vruchten beginnen af te werpen. Het vinden, boeien, vitaal houden en binden van onze medewerkers blijft onze topprioriteit ook voor 2026. Vandaar dat we gericht gaan inzetten op de volgende thema's in 2026 :

Organisatieontwikkeling en cultuur

In lijn met "de bedoeling" blijft onze organisatie zich ontwikkelen en aanpassen. We zetten de koers voort richting een meer open, transparante en lerende organisatie, waarin integraal samenwerken centraal staat en werkprocessen beter op elkaar worden afgestemd.

In 2025 zijn we gestart met het opstellen van taakbeschrijvingen voor alle medewerkers. In 2026 bouwen we hierop voort door onze werkprocessen systematisch door te lichten, te optimaliseren en helder te beschrijven. Zo brengen we de basis verder op orde en versterken we de samenhang binnen de organisatie.

Daarnaast zet het managementteam in 2026 het Management Development-traject voort. Hierbij ligt de nadruk op het versterken van een meer coachende stijl van leidinggeven, die past bij onze organisatievisie en de behoeften van onze medewerkers.

Hybride werken en Arbo

In 2025 is het hybride werken officieel verankerd in ons beleid. Hierin hebben we vastgelegd hoe we als organisatie in de toekomst willen samenwerken: flexibel, resultaatgericht en met oog voor verbinding. Hybride werken vraagt om duidelijke randvoorwaarden. Zoals een meer coachende stijl van leidinggeven, verdere digitalisering en optimaliseren van werkprocessen en het creëren van Arbo conforme werkplekken, zowel op kantoor als thuis. In 2026 zetten we concrete stappen om deze randvoorwaarden verder te realiseren, zodat hybride werken niet alleen mogelijk is, maar ook duurzaam en effectief wordt ondersteund.

Strategisch personeelsbeleid en Artificiële Intelligentie (AI)

Ook in 2026 zetten we onze succesvolle aanpak van de krapte op de arbeidsmarkt voort. Hoewel de arbeidsmarkt nog steeds onder druk staat, zien we in 2025 een positieve trend: het personeelsverloop is afgenomen en we slagen er, ondanks onze bescheiden positie als werkgever, goed in om gekwalificeerde medewerkers aan te trekken en te behouden.

In 2026 willen we, net als in 2025, medewerkers met de juiste mindset maar zonder de benodigde opleiding aantrekken en die dan zelf gaan opleiden voor specialistische functies die op de huidige arbeidsmarkt zeer moeilijk vervulbaar zijn. Op deze wijze kunnen we de continuïteit en kwaliteit van onze dienstverlening borgen. Tegelijkertijd biedt deze aanpak kansen om jongeren aan ons te verbinden en hen perspectief te bieden op een betekenisvolle loopbaan binnen onze organisatie.

Een nieuwe uitdaging die zich aandient, is de impact van Artificiële Intelligentie (AI) op het werken binnen onze organisatie. Naar verwachting zal AI op termijn de aard van werkzaamheden ingrijpend veranderen. Dit vraagt om een heroriëntatie op de benodigde competenties van onze medewerkers en een strategische afweging over de mogelijke inzet van AI binnen onze processen.

Als organisatie zullen we hierin duidelijke keuzes moeten maken. Vervolgens is het essentieel om de vertaalslag te maken naar een toekomstgerichte, kwalitatieve en kwantitatieve inrichting van ons personeelsbestand. Zo kunnen we tijdig inspelen op de benodigde kennis en vaardigheden, en de kwaliteit en kwantiteit van ons personeelsbestand waarborgen in lijn met onze organisatiedoelstellingen.

Werkprocessen optimaliseren en beschrijven

Om als organisatie blijvend te voldoen aan alle wettelijke eisen en interne kwaliteitsnormen, is het noodzakelijk onze werkprocessen continu te optimaliseren, actualiseren en eenduidig te documenteren in één centraal systeem. Deze aanpak draagt niet alleen bij aan efficiënter en meer integraal werken, maar zorgt ook voor meer duidelijkheid in taken, verantwoordelijkheden en rollen binnen de organisatie.

In 2025 is hiervoor een plan van aanpak opgesteld, dat in 2026 organisatie breed zal worden uitgerold. Hiermee leggen we een stevige basis voor procesgericht werken, vergroten we de transparantie en versterken we de interne samenwerking. Dit stelt ons in staat om sneller te anticiperen op veranderingen en onze dienstverlening verder te professionaliseren.

Vitaliteit & Gezondheid

In lijn met het vastgestelde gezondheidsbeleid blijven we preventief investeren in onze medewerkers. Door middel van coaching, trainingen en opleidingen zorgen we ervoor dat zij vitaal en duurzaam inzetbaar blijven. Deze integrale aanpak werpt duidelijk zijn vruchten af.

Het ziekteverzuim is in 2025 nog steeds laag, met een percentage van 3,75% (peildatum augustus 2025), terwijl dit in 2023 nog 7,4% bedroeg. Daarmee zitten we ruim onder het landelijk gemiddelde van 5,2% (bron: CBS), wat een positieve indicatie is van de vitaliteit binnen onze organisatie. Deze daling onderstreept het belang van een proactieve benadering van gezondheid en welzijn op de werkvloer.

Medewerkerstevredenheid, werkgeluk en beleving

We streven ernaar om de leukste werkgever in de regio te zijn. In 2023 hebben we hiervoor een eerste stap gezet met het uitvoeren van een Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO). Uit dit onderzoek kwamen als belangrijkste aandachtspunten naar voren: een te hoge werkdruk en arbeidsvoorwaarden die niet meer goed aansloten bij het takenpakket.

In 2024 en 2025 zijn we actief aan de slag gegaan met de actiepunten die voortkwamen uit de bespreking van het MTO in de diverse teams. De secundaire arbeidsvoorwaarden zijn aangepast en we hebben verdere stappen gezet richting een open, transparante en lerende organisatie, waarin medewerkers zich gehoord en gewaardeerd voelen.

Om onze voortgang te evalueren en nieuwe inzichten op te halen, staat medio 2026 een vervolgmto gepland. Dit stelt ons in staat om gericht te blijven verbeteren en onze ambitie als aantrekkelijke werkgever kracht bij te zetten.

Talentontwikkeling, scholing en duurzame inzetbaarheid

Sinds de invoering van “het goede gesprek” eind 2022 wordt jaarlijks uitgebreid stilgestaan bij de ontwikkel- en opleidingsbehoefte van onze medewerkers. Deze gesprekscyclus vormt een belangrijk instrument om talenten te herkennen, ambities te ondersteunen en duurzame inzetbaarheid te bevorderen.

In 2025 zagen we een significante toename van het aantal individuele opleidingen. Daarnaast zijn er diverse in-company trainingen aangeboden, waarmee we laagdrempelig en kostenefficiënt hebben geïnvesteerd in de ontwikkeling van onze medewerkers. In 2026 willen we dit aanbod verder uitbreiden met gerichte trajecten op het gebied van informatiebeveiliging, Artificial Intelligence, integriteit, persoonlijk leiderschap, vitaliteit en digitale vaardigheden. Zo zorgen we ervoor dat medewerkers goed zijn toegerust voor de veranderende eisen van hun werk en duurzaam inzetbaar blijven binnen onze dynamische organisatie.

Informatievoorziening en automatisering

Net als in de voorgaande jaren blijft het een aandachtspunt om de komende periode de noodzakelijke en wenselijke activiteiten af te stemmen op de beschikbare capaciteit. Het jaar 2026 zal vanuit informatieperspectief bezien voor een belangrijk deel in het teken staan van de migratie van de gemeentelijke ICT infrastructuur. Vanaf 2027 zal het leeuwendeel van het digitale landschap opnieuw zijn gebouwd en ondergebracht in een nieuwe omgeving.

Beschikbaarheid en toekomstbestendigheid informatielandschap

De migratie naar een nieuwe ICT omgeving biedt mogelijkheden om de meest recente stand van de techniek te implementeren en onderliggende werkprocessen te optimaliseren. We werken continu aan de beschikbaarheid en toekomstbestendigheid van ons informatielandschap. We verbeteren de (digitale) dienstverlening naar onze burgers en zoeken hierbij waar mogelijk actief de samenwerking met (regionale) partners.

Digitale veiligheid

Als gemeente zijn we bronhouder en hoeder van belangrijke data van onze inwoners en ondernemers. We volgen in dit verband nauwgezet de richtlijnen uit de Baseline Informatieveiligheid

Overheid (BIO). Deze zal in relatie met Europese wetgeving NIS2 binnenkort vernieuwd worden (BIO 2.0, beiden van toepassing vanaf 2026). Evenals afgelopen jaar zal in 2026 de focus liggen op “de basis op orde” en het daadwerkelijk vastleggen van beleid en (werk)processen. Er is in dit kader een nieuw element waaraan de gemeente vanuit compliance oogpunt zal moeten voldoen; naast “opzet” en “bestaan” zal in 2026 ook de “werking” van beleid moeten worden aangetoond.

Het veilig op orde brengen en houden van het gemeentelijke informatielandschap blijft ook in 2026 onverkort een speerpunt van beleid.

Voldoen aan wettelijke verplichtingen

Een belangrijk doel van diverse wetgeving is de komende jaren dat iedereen kan meedoen in de (digitale) samenleving, ofwel ‘digitale inclusie’. In een bredere context zien we dat digitale toegankelijkheid één van de wettelijke verplichtingen voor de gemeente is, die nauw samenhangt met de Wet open overheid (Woo), de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet elektronisch publiceren (Wep), de nieuwe Omgevingswet, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de modernisering van de Archiefwet, de AVG en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Deze wetten leiden allemaal tot een toename van digitale publicaties en/of digitale dienstverlening. Tevens moet deze publieke informatie goed vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en te archiveren zijn.

Digitale doorontwikkeling

Ook in 2026 staat de digitale doorontwikkeling van de interne organisatie niet stil. Met de migratie van de gemeentelijke ICT infrastructuur zullen onze digitale werkplekken worden doorontwikkeld om te voldoen aan de laatste eisen op het gebied van veiligheid en functionaliteit.

Implementatie en kwaliteitsverbetering basisregistraties

Vanuit onze vastgestelde informatie- en GEO-visie gebouwd om de toekomst van de gemeentelijke GEO-basisadministraties in Gulpen-Wittem op een duurzame en kwalitatieve wijze te borgen. Het jaar 2025 staat in het teken van verdere doorontwikkeling van de relatie en integratie met de gemeenschappelijke regeling Het Gegevenshuis.

Financiën

In navolging van de inventarisatie die reeds in 2024 heeft plaatsgevonden rondom de implementatie van een P&C applicatie, zal dit traject in 2026 en verder een vervolg krijgen. Hierbij zal in eerste instantie ingezet worden op het voorbereiden van de randvoorwaarden en bekeken worden welke mogelijkheden voor Gulpen-Wittem realiseerbaar zijn. De daadwerkelijke implementatie zal vervolgens kunnen plaatsvinden.

Daarnaast is er continu aandacht voor een correct en efficiënt budgetbeheer. Waar nodig zal er op dit punt bijsturing plaatsvinden. Dat geldt tevens voor de financieel adviesfunctie als mede de overige disciplines die binnen Financiën zijn ondergebracht, te weten Treasury, Inkoop en Aanbesteding en Kwaliteit en Control.

Communicatie

Het jaar 2025 vroeg veel van communicatie en participatie. Het was een druk jaar waarin opnieuw steeds duidelijker werd dat communicatie vanuit de gemeente meer is dan alleen het zenden van informatie. Inwoners willen gehoord worden én meedenken – en terecht.

Team Communicatie en Participatie zet zich hier vol voor in. Ook in 2026 blijven we inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden actief betrekken bij het vormen van plannen en beleid. Dat doen we al jaren via burgerparticipatie. Daarnaast denken we door middel van zelfsturing proactief mee over hoe wel burgerinitiatieven kunnen ondersteunen.

Onze kennis over participatie blijft groeien. We nemen onze beleidscollega's graag mee in deze ontwikkelingen. Zo geven we hen steeds meer middelen en inzichten om anderen – inwoners, ondernemers én collega's – mee te nemen in het beleidsproces en in het realiseren van burgerinitiatieven. Want alleen samen maken we onze gemeente nog mooier.

Daarnaast hebben we dit jaar extra ingezet op het communicatiever maken van onze organisatie. Bijvoorbeeld door schrijfcursussen te organiseren. Ook in 2026 gaan we hiermee door. We laten de organisatie kennismaken met de vele kanten van communicatie én participatie. Want dat is van ons allemaal.

Daarom gebruiken we dit jaar om:

- de samenwerking tussen team communicatie en participatie en de organisatie te versterken;
- bewustwording te creëren over het belang van duidelijke communicatie en participatie;
- te laten zien hoe goede communicatie én participatie bijdraagt aan beter beleid.

Juridische Zaken

Juridische Zaken is het juridisch geweten van de organisatie en daarmee de spil van veel verschillende processen. Het team levert in brede zin een bijdrage aan een goede kwaliteit van producten en diensten. Juridische Zaken is verantwoordelijk voor adviseren, meedenken, risicomanagement, het inzetten van bemiddeling, het zoeken van contact met burgers, proactief benaderen van collega's, bestuur en oplossingsgericht handelen. De nadruk ligt steeds meer op het vroegtijdig betrekken van Juridische Zaken bij processen. Meer projectmatig aanpakken van vragen is daarbij van belang.

Wij werken vanuit het principe 'praten in plaats van procederen'. Als een bezwaarschrift zich leent voor dit principe, dan gaan we eerst met de bezwaarmaker in gesprek. De ervaring leert dat (langslepende) bezwaar- en beroepsprocedures op deze manier kunnen worden voorkomen.

Het werken met de Omgevingswet speelt tevens een belangrijke rol. Ook de Wet open overheid (hierna: de Woo) legt een fors beslag op de capaciteit binnen het team. Dit komt mede doordat naast de verzoeken van burgers, bedrijven en journalisten in het kader van de Woo ook vanaf eind 2024 de wettelijke verplichting geldt tot actieve openbaarmaking van bepaalde categorieën informatie. Het kost de nodige voorbereiding om tijdig hieraan te kunnen voldoen. Daarnaast is het

team ook bezig met het opstellen van beleid(stukken) en biedt juridische ondersteuning aan andere teams bij het maken van beleid(stukken). Hierbij kan gedacht worden aan de actualisatie van de Mandaatregeling, de Algemene plaatselijke verordening, de Verordening fysieke leefomgeving en het Kampeerbeleid.

Overhead

Onder de kosten van overhead (taakveld 0.4) hebben wij de kosten opgenomen, die conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) niet direct toe te rekenen zijn aan de taakvelden en activiteiten. Op dit punt zijn de wettelijke voorschriften dus leidend. Overhead bestaat volgens het BBV in elk geval uit:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM. Het betreft salarisadministratie;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie; met uitzondering van klantcommunicatie (KCC);
- Juridische zaken;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT);
- Facilitaire zaken en Huisvesting;
- Documentaire Informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Cijfers over bedrijfsvoering thema's

De gemeentelijke bedrijfsvoering heeft een onmisbare en ondersteunende functie bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Op basis van enkele indicatoren willen we onze bedrijfsvoering ook objectief de maat nemen om op basis daarvan mogelijke verbetergebieden te verkennen. Deze indicatoren zijn:

- Externe inhuur
- Salarislasten personeel
- Wedde en vergoedingen bestuur (B&W), gemeenteraad en griffie

Externe inhuur

2026	2027	2028	2029
€ 1.274.945	€ 1.257.484	€ 1.110.029	€ 1.110.029

Salarislasten (exclusief griffie, bestuur en raad)

2026	2027	2028	2029
€ 12.518.652	€ 12.804.805	€ 12.895.777	€ 12.965.468

Wedde en vergoedingen gemeenteraad, bestuur (B&W) en griffie

2026	2027	2028	2029
€ 1.075.063	€ 1.079.327	€ 1.082.192	€ 1.084.989

Doelmatigheidsonderzoek 213A

Dit betreft het 213A-onderzoeksplan conform artikel 213a Gemeentewet en de op 30 maart 2023 vastgestelde verordening.

Aanleiding

Artikel 213a van de Gemeentewet verplicht de gemeente tot periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het college van burgemeester en wethouders gevoerde bestuur. Anders dan onderzoek door de rekenkamer gaat het hierbij om zelfonderzoek. Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid is van groot belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met deze onderzoeken wordt beoogd de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en daardoor niet alleen doelmatiger en doeltreffender te werken maar ook de publieke verantwoording daarover te versterken. Alle zaken die voor een doelmatig en doeltreffend bestuur van belang zijn, kunnen daarbij aan de orde komen. Het college van burgemeester en wethouders is niet alleen verplicht de onderzoeken te verrichten, maar ook hiervan vervolgens verslag uit te brengen. De verordening die de raad op 30 maart 2023 vastgesteld heeft, conform artikel 213a van de Gemeentewet, bevat de kaders voor deze onderzoeken. De raad heeft hiermee de regels bepaald waaraan burgemeester en wethouders op hoofdlijnen moeten voldoen. De raad heeft daarbij ook vastgesteld hoe de raad zelf bij de onderzoeken betrokken wordt en daarover geïnformeerd wordt.

Het onderzoeksplan wordt jaarlijks bij de gemeentelijke begroting als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering aangeboden aan de gemeenteraad.

Het onderzoeksplan van de gemeente Gulpen-Wittem bevat in ieder geval per onderzoek:

- a. het onderzoeksobject;
- b. de reikwijdte van het onderzoek;
- c. de onderzoeksmethode;
- d. de doorlooptijd van het onderzoek;
- e. de wijze van uitvoering van het onderzoek;
- f. het budget in de begroting voor het te verrichten onderzoek.

Voor het jaar 2026 is het de bedoeling om één 213a-onderzoek uit te voeren, te weten:

Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid binnen het Sociaal Domein.

Het specifieke beleidsveld (Jeugd of WMO) en de inhoud van dit doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoek worden nog nader bepaald. Zodra bekend zal de gemeenteraad hierover worden geïnformeerd.

1.2.6 Verbonden Partijen

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, bestuurlijke en financiële betrokkenheid bij samenwerkingsverbanden, de zogenaamde verbonden partijen, waarin onze gemeente participeert. Verbonden partijen zijn instellingen waarin de gemeente bestuurlijk en / of financieel een belang heeft. Onder bestuurlijk belang verstaan we dat de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, een raadslid of een ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente zijn stem uitbrengt. Met een financieel belang bedoelen we dat de gemeente aansprakelijk is bij het niet-nakomen van verplichtingen door de partij of als de gemeentemiddelen ter beschikking heeft gesteld die zij kwijt is bij faillissement van de partij. Verbonden partijen hebben verschillende rechtsvormen, deze rechtsvormen kunnen zijn NV, BV, gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging.

Naast het bestuurlijk én financieel belang is ook kenmerkend aan een verbonden partij dat zij een publiek belang behartigt. Daarnaast dient de gemeente bij een opheffing of een faillissement van een verbonden partij een nieuwe instelling te zoeken die dezelfde activiteiten en prestaties levert met dezelfde doelstelling.

In de raadsvergadering van 28 juni 2018 is de Nota verbonden partijen 2018 door de raad vastgesteld. In de Nota verbonden partijen staat het meerjarig kader voor het beleid aangaande participaties en de bestuurlijke vertegenwoordiging bij verbonden partijen. De gemeente kent de volgende verbonden partijen, waarvoor de GR'en in navolgend overzicht de bijdragen door de gemeente worden aangegeven:

Gemeenschappelijke regelingen:

1. Reinigingsdiensten RD4 (RD4)
2. Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
3. Omnibuzz
4. Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
5. Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)
6. Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)
7. Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
8. Het Gegevenshuis
9. Historisch Centrum Limburg (HCL)

Naam GR	Bijdrage 2026	Bijdrage 2027	Bijdrage 2028	Bijdrage 2029
RD4	€ 1.843.512	€ 1.934.766	€ 2.020.476	€ 2.093.819
GGD	€ 988.428	€ 988.428	€ 988.428	€ 988.428
Omnibuzz	€ 465.074	€ 479.104	€ 492.658	€ 508.163
WOZL / WSP	€ 1.756.161	€ 1.668.043	€ 1.527.795	€ 1.383.688
VRZL	€ 1.593.282	€ 1.646.482	€ 1.695.889	€ 1.746.762
Omgevingsdienst Zuid-Limburg	€ 271.081	€ 271.081	€ 271.081	€ 271.081
BsGW	€ 362.130	€ 376.868	€ 393.246	€ 411.487
Het Gegevenshuis	€ 187.707	€ 193.902	€ 200.300	€ 206.910
HCL	€ 130.000	€ 140.000	€ 152.000	€ 157.000

Vennootschappen en coöperaties:

- 10.** NV Bank Nederlandse Gemeenten
- 11.** NV Vrijtijdscentrum Gulpen
- 12.** NV Bodemzorg Limburg
- 13.** NV Waterleiding Maatschappij Limburg
- 14.** Enexis holding NV

1. Reinigingsdiensten Rd4

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 3.179.121 Eigen vermogen 31-12-24: € 3.719.273
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 38.429.052 Vreemd vermogen 31-12-24: € 43.562.744
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: -/- € 131.356 Bedrijfsresultaat 2024: € 400.911

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Taakveld	7.3 – Afval
Vestigingsplaats	Heerlen
Doelstelling	De Gemeenschappelijke Regeling Rd4 verzorgt voor de gemeente Gulpen-Wittem de inzameling en verwerking van afvalstromen. Daarnaast beheert Rd4 de milieuparken, verzorgt de straatreiniging, transport, kringloopactiviteiten en gladheidsbestrijding. Verder adviseert Rd4 de gemeenten bij hun afvalbeleid.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Uitvoering van de wettelijke afvalzorgplicht.
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur (GR) / Aandeelhouder (NV)
Financieel belang	De totale bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling wordt berekend op basis van de afgenomen producten per deelnemende gemeente. De Bijdrage bestaat uit 2 delen het vaste deel op basis van inwoneraantallen en een variabel deel op basis van afvalhoeveelheden. De begrote bijdrage voor 2026 bedraagt: € 1.843.488. Er is sprake van een verhoging (3,6%) van de bijdrage met € 63.773 ten opzichte van de bijdrage in 2025 (€1.779.715). Daarnaast heeft de gemeente Gulpen-Wittem 1.447 aandelen in de Rd4 NV met elk een nominale waarde van € 4,54 per aandeel.
Deelnemende partijen	De gemeenten Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Beekdaelen, Simpelveld, Vaals en Voerendaal.
Activiteiten en prestaties	Sedert de oprichting van Rd4 in 1998 is er in de Rd4-gemeenten geïnvesteerd in een hoogwaardig voorzieningenniveau. De burgers van de deelnemende gemeenten in RD4 kunnen gebruik maken van breng- (straatvoorzieningen en milieuparken) en haalvoorzieningen (kringloop, grofvuil, snoeiafval, en alternerende inzameling verpakkingsafval, restafval en GFT).
Beleidsvoornemens	Speerpunten voor 2026 zijn verdergaande communicatie- en motivatieprojecten om afvalscheiding verder te stimuleren conform de gestelde ambities. Intrinsieke motivatie van burgers om deel te nemen aan een circulaire economie en verbetering van de kwaliteit van de grondstoffen zijn speerpunten van de plannen. Daarnaast zullen er campagnes gestart worden om dumping bij ondergrondse afvalcontainers tegen te gaan en

	<p>zullen eventuele mogelijke investeringen gedekt worden uit de resultaten van het beter scheiden van afval.</p> <p>Verder verwacht Rd4 een aanvang te maken met de revitalisering van de grondstoffenparken Margraten en Schinnen.</p> <p>In 2025 is het pand aan de Sourethweg 5E aangekocht. Dit pand is nu de locatie van het nieuwe textielsorteercentrum van Rd4.</p> <p>De start van de werkzaamheden (de verbouwing zelf) staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026.</p> <p>Hierin is het nieuwe textielsorteercentrum gevestigd en dit maakt deel uit van de doorontwikkeling van de gehele hoofdlocatie.</p> <p>De vrijgekomen locatie van het textielsorteercentrum wordt ingezet als nieuwe locatie voor het regionaal sorteercentrum (RSC) voor afgedankte elektrische apparaten (E-waste/ AEEA), waarbij meer ruimte wordt verkregen om meer volume te sorteren, onder verbeterde omstandigheden qua logistiek, infrastructuur en fysieke belasting voor de medewerkers.</p>
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene omstandigheden
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie. Schommelingen in de tarieven voor de secundaire grondstoffen (papier en metaal) kunnen een positief, maar zeer zeker ook een negatief effect hebben op de begroting.

2. Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 1.107.330 Eigen vermogen 31-12-24: € 2.586.457
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 35.552.504 Vreemd vermogen 31-12-24: € 27.269.495
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 1.097.887 Bedrijfsresultaat 2024: € 1.479.127

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en brandweer 1.2 Openbare orde en Veiligheid 2.2 Parkeren 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.2 Wijkteams 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ 7.1 Volksgezondheid
Vestigingsplaats:	Heerlen
Doelstelling	De GGD is een belangrijke partner in de realisatie van het gezondheidsbeleid. In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het doel is om de levensverwachting in Zuid-Limburg te brengen naar het Nederlands gemiddelde en hierbij in de periode 2016-2025 zichtbaar in te lopen op bestaande achterstanden op het gebied van gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land. Via de programmalijnen GGD, Acute Zorg en Veilig Thuis wordt invulling aan het beleid gegeven.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Zorgdragen voor publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit WMO, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering.
Bestuurlijk belang	de burgemeester is lid van een tweetal bestuurlijke adviescommissies m.b.t. de GGD; wethouder Derksen is lid van de financiële commissie.
Financieel belang	De gemeente Gulpen-Witterom doet een jaarlijkse bijdrage op basis van een verdeelsleutel (aantal inwoners) voor de basisproducten en is opgenomen in het staatje aan het begin van deze paragraaf.
Deelnemende partijen	Alle 16 gemeenten van de regio Zuid-Limburg.
Activiteiten en prestaties	Het dienstverleningspakket van de GGD Zuid Limburg bestaat uit de volgende diensten: <ul style="list-style-type: none"> - Infectieziektebestrijding - Seksuele gezondheid - Hygiëne en inspectie - Medische milieukunde - Publieke gezondheid - Sociaal medische advisering - Openbare geestelijke gezondheidszorg - Forensische geneeskunde

	<ul style="list-style-type: none"> - Jeugdgezondheidszorg - Regionale ambulancevoorziening - Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) - Veilig Thuis
Beleidsvoornemens	<p>Het regionale gezondheidsbeleid 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' verliep in 2024. Vanaf 2025 geldt het nieuwe gezondheidsbeleid dan ook als de leidraad voor het beleid van de GGD voor de periode 2025-2028. Parallel lopend aan het ontwikkelen van het nieuwe gezondheidsbeleid is ervoor gekozen om Trendbreuk, GALA en IZA los te koppelen van het AB van de GGD.</p> <p>Tevens is ingestemd met de bijgestelde begroting 2026. Waarbij wederom met alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten samen is aangegeven dat in 2026 een (kern)taken discussie gevoerd moet worden om de stijgende kosten van de GGD te kunnen beperken.</p>
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	<p><u>Weerstandsvermogen</u></p> <p>De algemene reserve van de GGD dient volgens de gemeenschappelijke regeling minimaal 6% van de exploitatielasten van enig jaar te zijn. Een aantal van de gekwantificeerde risico's heeft een structureel karakter, terwijl een belangrijk deel van de weerstandscapaciteit een incidenteel karakter heeft (75% van de weerstandscapaciteit).</p> <p>JGZ heeft geen weerstandscapaciteit (geen algemene reserve). Hierdoor is met de bestaande risico's binnen JGZ het weerstandsvermogen als ruim onvoldoende te classificeren.</p> <p>Veilig Thuis heeft geen weerstandscapaciteit (geen algemene reserve). Hierdoor is met de bestaande risico's binnen VT het weerstandsvermogen als ruim onvoldoende te classificeren.</p> <p>Het weerstandsvermogen van de Acute Zorg is als gevolg van de overgang en de daarmee samenhangende verplichtingen als onvoldoende te waarderen. Echter het weerstandsvermogen van de RAV Limburg is ruim voldoende.</p> <p>De algemene reserve van de GGD, JGZ, de Acute Zorg en Veilig Thuis zijn strikt gescheiden waardoor het weerstandsvermogen niet als geheel gewaardeerd kan worden. Het weerstandsvermogen staat derhalve bij de GGD, JGZ en Veilig thuis onder druk, echter de deelnemende gemeenten staan als eigenaar garant voor de gehele GGD Zuid Limburg. De verwachting is dat dit ook de komende jaren zo zal blijven gezien het feit dat het Algemeen Bestuur, in afwijking van de</p>

	<p>Gemeenschappelijke regeling, heeft besloten geen financiële reserve aan te vullen tenzij dit kan vanuit positieve jaarresultaten.</p> <p><i>Verliesbijdrage naar rato inwonertal</i></p> <p>Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen.</p>
--	---

3. Omnibuzz

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 3.005.099 Eigen vermogen 31-12-24: € 1.422.744
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 4.490.067 Vreemd vermogen 31-12-24: € 7.608.110
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 2.069.855 Bedrijfsresultaat 2024: € 631.104

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Taakveld	6.6 – Maatwerkvoorzieningen (WMO)
Vestigingsplaats:	Sittard
Doelstelling:	Het zorgdragen voor het vervoer van klanten met een beperking, die een beroep doen op de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en stapsgewijs te groeien naar verschillende vormen van gemeenschappelijk doelgroepenvervoer (WMO vervoer begeleiding, leerlingenvervoer).
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het aanbieden van een service op het gebied van vervoer in het algemeen en meer in het bijzonder voor aangepast vervoer.
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur
Financieel belang	De totale gemeentelijke bijdrage is opgebouwd uit twee delen: de werkelijke vervoerskosten, en de bedrijfskosten op basis van het inwonersaantal en het aantal pashouders in de gemeente. De begrote bijdrage meerjarig is: In 2026: € 465.074 In 2027: € 479.104 In 2028: € 492.658 In 2029: € 508.163
Deelnemende partijen	32 Limburgse gemeenten (behalve Mook en Middelaar) als deelnemende Limburgse gemeenten.
Activiteiten en prestaties	Naast de producten collectief en individueel vervoer voor de reiziger, draagt Omnibuzz ook zorg voor de klantenservice, de administratie van klanten, de Taxipoints en de informatievoorziening.
Beleidsvoornemens	Het kantelen van vervoer en gebruik van openbaar vervoer stimuleren, efficiënter doelgroepenvervoer en investeren in een slimme organisatie.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

4. Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 942.000 Eigen vermogen 31-12-24: € 2.797.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 7.813.000 Vreemd vermogen 31-12-24: € 8.274.000
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 907.000 Bedrijfsresultaat 2024: € 2.776.000

Ondernemingsvorm:		Gemeenschappelijke regeling				
Taakveld:		6.4 – Begeleide Participatie				
Vestigingsplaats:		Heerlen				
Doelstelling		Het Werkvoorzieningsschap OZL is de bestuurlijke eenheid die in deze regio voorziet in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven her- of indicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. Daarnaast geven zij uitvoering aan de door de deelnemende gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van de Participatiewet.				
Openbaar belang dat wordt behartigd		Uitvoering van de wettelijke taak in het kader van de oude Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.				
Bestuurlijk belang		Lid Algemeen Bestuur				
Financieel belang		De bijdrage voor het Werkvoorzieningsschap OZL wordt gedragen door de deelnemende gemeenten en berekend op basis van een verdeelsleutel. De begrote bijdrage meerjarig voor WOZL/WSP is:				
			Financiering	Uitvoering WSW	Subsidie	Totaal
		In 2026:	41.935	20.898	1.693.328	1.756.161
		In 2027:	43.222	367	1.624.454	1.668.043
		In 2028:	39.813	-/- 3.956	1.491.938	1.527.795
		In 2029:	38.967	2.707	1.342.014	1.383.688
Deelnemende partijen		De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal.				
Activiteiten en prestaties		Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: 1. Het voorzien in passende werkgelegenheid en in arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door de Centrale Organisatie Werk en Inkomen afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn. 2. Het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door de Centrale Organisatie Werk en Inkomen, of haar rechtsopvolgers, afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden				

	tot regelmatige arbeid in staat zijn en daarbij zijn aangewezen op een gemeentelijke baangarantie.
Beleidsvoornemens	Het beleid is erop gericht de werkgelegenheid voor de (oude) WSW te bestendigen en de uitvoering ervan zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit en uiteindelijk gericht op bedrijfsmatige activiteiten voor de doelgroep die afhankelijk is van een beschutte werkomgeving en het extern plaatsen van overige SW-ers.
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uittreden uit of opheffing van de gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap OZL participeert de gemeente in aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

5. Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 7.754.136 Eigen vermogen 31-12-24: € 10.640.045
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 58.895.116 Vreemd vermogen 31-12-24: € 66.318.793
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 1.939.693 Bedrijfsresultaat 2024: € 632.225

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke regeling					
Taakveld	1.1 Crisisbeheersing en Veiligheid 1.2 Openbare orde en Veiligheid					
Vestigingsplaats:	Maastricht					
Doelstelling	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.					
Openbaar belang dat wordt behartigd	Organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing					
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur					
Financieel belang	Vanaf 2020 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe verdeelsleutel op basis van de bijdrage van het gemeentefonds. De nieuwe verdeelsleutel is ingevoerd met een ingroeimodel van 4 jaar. De begrote bijdrage meerjarig is:					
		Reguliere Bijdrage	GHOR	FLO	Opleiding	Totaal
	In 2026:	1.495.647	33.215	62.545	1.875	1.593.282
	In 2027:					1.646.482
	In 2028:					1.695.889
	In 2029:					1.746.762
	Er is sprake van een verhoging van de bijdrage in 2026 met € 66.361 ten opzichte van de bijdrage in 2025 (€1.526.921). De uitsplitsing voor de jaren 2027-2029 is op dit moment nog niet beschikbaar.					
Deelnemende partijen	Alle 16 gemeenten van de regio Zuid Limburg, Brandweer, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en Politie.					
Activiteiten en prestaties	1.Het uitvoeren van de taken en bevoegdheden welke bij of krachtens de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid aan het openbaar lichaam zijn opgedragen. 2. Het coördineren van de voorbereiding van de gemeentelijke processen op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. 3. Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden welke door de colleges van de deelnemende gemeenten aan het bestuur van de Veiligheidsregio zijn opgedragen c.q. gedelegeerd.					
Beleidsvoornemens	Geen bijzonderheden					

Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	<p>Er zijn geen grote beleidswijzigingen aangebracht en – gelet op het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 – is het een voortzetting van de weg die is ingeslagen bij het reeds eerder vastgestelde beleid met als naam “een solide basis voor de toekomst”.</p> <p>In 2025 is daarnaast het eindrapport “Toekomstbestendige huisvesting brandweerkazernes Veiligheidsregio Zuid-Limburg” gepresenteerd en vastgesteld. Hiermee wordt een toekomstbestendige huisvesting voor brandweerkazernes in de regio Zuid-Limburg geborgd.</p>
Risico’s in samenhang met het weerstandsvermogen	<p>Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie. Tekorten komen ten laste van de deelnemende gemeenten. Maatschappelijke opgave van de brandweezorg groeit mee met de maatschappij. Voor het realiseren van adequate brandweezorg (altijd paraat!) gelden voorwaardelijke thema’s. De deelnemende gemeenten zullen in de komende periode worden geconsulteerd. Risico: structureel hogere bijdrage per deelnemende gemeente om de voorwaardelijke thema’s / ontwikkelingen te realiseren.</p>

6. Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-2024: € 1.810.204 Eigen vermogen 31-12-2024: € 3.079.647
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-2024: € 4.013.453 Vreemd vermogen 31-12-2024: € 3.070.752
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 785.606 Bedrijfsresultaat 2024: € 1.307.384

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Taakveld	7.4 Milieubeheer
Vestigingsplaats:	Maastricht
Doelstelling	Uitvoering van de landelijke afspraken die zijn gemaakt over de (kwaliteit van de) uitvoering van vergunningverlening en toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Het gaat hier in eerste instantie om bedrijfsactiviteiten die een aanzienlijke milieubelasting (kunnen) hebben op de omgeving en externe veiligheid aspecten kennen (de zogenaamde basistaken).
Openbaar belang dat wordt behartigd	Door een bundeling van kennis en expertise wordt de kwaliteit verhoogd en is kennis voor gemeenten beschikbaar die er voorheen niet was of extern ingehuurd werd. Op termijn is er een kostenbesparing mogelijk doordat efficiënter gewerkt kan worden. Ook is de afstemming met het OM makkelijker, omdat dit (voor de basistaken) nu via één aanspreekpunt loopt i.p.v. 17 deelnemers. Tevens is het makkelijker om aan de kwaliteitscriteria te voldoen, omdat dit voor de taken die worden overgeheveld een zorg wordt van de uitvoerende partij: de Omgevingsdienst Zuid-Limburg.
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur
Financieel belang	De jaarlijkse bijdrage is gebaseerd op het werkprogramma, waarin de uit te voeren taken en de daarmee gemoeide uren zijn opgenomen. De kosten van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg worden gedragen door de deelnemers. De meerjarig begrote bijdrage is: In 2026: € 271.081 In 2027: € 271.081 In 2028: € 271.081 In 2029: € 271.081 Er zit een stijgende lijn in de bijdrage van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Dit heeft alles te maken met nieuwe wetgeving welke ons verplicht steeds meer milieutaken onder te brengen bij de Omgevingsdienst Zuid-Limburg
Deelnemende partijen	De Omgevingsdienst Zuid-Limburg is middels de gemeenschappelijke regeling verbonden aan de Provincie en alle gemeenten in Zuid-Limburg. De Omgevingsdienst Zuid-Limburg was in 2020 verbonden aan de gemeenten Beek, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf,

	Maastricht, Meerssen, Beekdaelen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg.
Activiteiten en prestaties	Behartiging van de belangen inzake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht op en handhaving van het omgevings-recht.
Beleidsvoornemens	De begroting 2026 is in grote lijnen een voortzetting op de begroting 2025. Een begroting die in het teken stond van het plan van aanpak robuuste Omgevingsdienst Zuid-Limburg. In 2026 verwacht de ODZL dat het plan van aanpak af gerond wordt en de verbeteringen structureel geborgd zijn in de organisatie. Met andere woorden: in 2026 verwachten de ODZL te voldoen aan de robuustheidscriteria en haar taken op een adequate wijze uit te kunnen voeren.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

7. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-2024: -/- € 2.835.000 Eigen vermogen 31-12-2024: -/- € 2.835.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-2024: € 11.816.000 Vreemd vermogen 31-12-2024: € 11.816.000
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: -/- € 1.293.000 Bedrijfsresultaat 2024: -/- € 1.293.000

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma	0.61 OZB woningen; 0.62 OZB niet-woningen; 0.64: Belastingen overig; 3.4: Economische promotie; 7.2 Riolering en 7.3 Afval
Vestigingsplaats:	Roermond
Doelstelling	Aan BsGW is de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen opgedragen en BsGW richt zich op het verlagen van de uitvoeringskosten voor de deelnemers met als belangrijkste speerpunten: <ul style="list-style-type: none"> • daling kosten deelnemers o.a. door uitbreiding aantal gemeentelijke deelnemers; • minimaal gelijkblijvende kwaliteit van dienstverlening en vergroten van efficiency; • vergroten van de digitale dienstverlening en optimaliseren van de werkprocessen.
Openbaar belang dat wordt behartigd	De gemeenschappelijke regeling is getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van wettelijke bepalingen / beleidsregels m.b.t. de heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapsbelasting.
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur
Financieel belang	Kosten van de BsGW worden gedragen door alle deelnemers. De meerjarig begrote bijdrage is: In 2026: € 362.130 In 2027: € 376.868 In 2028: € 393.246 In 2029: € 411.487 Er is sprake van een verhoging van de bijdrage met € 26.038 ten opzichte van de bijdrage in 2025 (€ 336.092).
Deelnemende partijen	29 gemeenten in Limburg (uitgezonderd Horst aan de Maas en Venray) en het Waterschap Limburg.
Activiteiten en prestaties	BsGW draagt zorg voor de heffing en inning van lokale belastingen (gemeentelijk en voor waterschappen) en beheert de authentieke basisregistratie WOZ (administratie en waardering). Het takenpakket bestrijkt zowel advisering t.a.v. (concept) verordening(en), de opbouw van benodigde basisregistraties en het opleggen en innen van aanslagen tot en met de (dwang-) invordering, alsook de afhandeling van klantreacties gedurende al deze processtappen.

Beleidsvoornemens	Met de afronding van de investering in het Ondernemers-ontwikkel Plan (eind 2020) werd een grote reorganisatie afgerond, die (uiterlijk) vanaf 2028 moet leiden tot een structureel lagere bijdrage van de deelnemers. Ondanks dat de projectkosten nu op andere wijze worden verantwoord (door wisseling van de accountant) is het tijdspad nog steeds intact.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

8. Het Gegevenshuis

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-2024: € 376.281 Eigen vermogen 31-12-2024: € 296.812
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-2024: € 403.217 Vreemd vermogen 31-12-2024: € 1.682.532
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 200.509 Bedrijfsresultaat 2024: € 127.811

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma	8.1
Vestigingsplaats:	Landgraaf
Doelstelling	Het ontzorgen van de deelnemers op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimterelateerde (Basis)-registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Uitvoering van de wettelijke taak en de zorgplicht in het kader van de geo (Basis)-registraties.
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur
Financieel belang	Kosten van het Gegevenshuis worden gedragen door alle deelnemers. De meerjarig begrote bijdrage is: In 2026: € 187.707 In 2027: € 193.902 In 2028: € 200.300 In 2029: € 206.910
Deelnemende partijen	De gemeenten Beek (per 1-1-2026), Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal en het Waterschap Limburg.
Activiteiten en prestaties	Het inwinnen, beheren en leveren van informatie uit geo(basis)registraties.
Beleidsvoornemens	Er worden stappen gezet naar een uniforme registratie met daarin de (basis)gegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid en de samenhang tussen deze registraties.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Voor de jaren 2026 - 2029 zijn alle lasten en baten gebaseerd op bestaand beleid. Er is geen nieuw beleid waarover nog besluitvorming dient plaats te vinden, in de ramingen verwerkt.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	In 2026 wordt aandacht besteed aan: huisvesting, Pensionadogat en ICT.
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uitreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.

9. Historisch Centrum Limburg

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-2024: € 1.656.478 Eigen vermogen 31-12-2024: € 2.995.892
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-2024: € 1.196.996 Vreemd vermogen 31-12-2024: € 1.384.751
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 168.971 Bedrijfsresultaat 2024: € 1.453.236

Ondernemingsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Taakveld	5.4 Musea
Vestigingsplaats:	Maastricht: Sint Pieterstraat 7, 6211 JM Maastricht Heerlen: Navolaan 83, 6414 HE Heerlen
Doelstelling	Het Historisch Centrum Limburg verzamelt, beheert en geeft toegang tot archieven en collecties van Limburgse overheidsinstellingen en particulieren.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Uitvoeren van de wettelijke taak en zorgplicht in het kader van de archiefwet. Beheren, in stand houden en ter inzage aanbieden van de eeuwig te bewaren analoge en digitale archiefbescheiden van de gemeente Gulpen-Wittem.
Bestuurlijk belang	Lid Algemeen Bestuur
Financieel belang	Kosten van HCL worden gedragen door alle deelnemers. De meerjarig begrote bijdrage is: In 2026: € 130.000 In 2027: € 140.000 In 2028: € 152.000 In 2029: € 157.000
Deelnemende partijen GR	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (tot 01-01-2027), de gemeente Heerlen en gemeente Maastricht. Per 01-01-2026: het Waterschap Limburg, gemeente Beek, gemeente Eijsden-Margraten, gemeente Gulpen-Wittem, gemeente Heerlen, gemeente Kerkrade, gemeente Landgraaf, gemeente Meerssen, gemeente Simpelveld, gemeente Vaals, gemeente Valkenburg aan de Geul, gemeente Voerendaal.
Activiteiten en prestaties	Toezicht door archivaris op het beheer van onze archieven. Advies over het huidige en toekomstige informatie en archiefbeheer van de gemeente Gulpen-Wittem.
Beleidsvoornemens	HCL zet in het meerjarenbeleidsplan in op de ontwikkeling van digitaal archiefbeheer (e-depot) en digitale dienstverlening.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	De gemeente Gulpen Wittem treedt per 1-1-2026 toe tot de regeling samen met 11 overige overheidsinstellingen.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	In 2026 gaat de gemeente Gulpen-Wittem het e-Depot voor het beheer van onze digitale archiefbescheiden in gebruik nemen.

Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden en kosten van liquidatie.
--	--

10. NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 4.721.000.000 Eigen vermogen 31-12-24: € 4.777.000.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 110.819.000.000 Vreemd vermogen 31-12-24: € 123.614.000.000
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 254.000.000 Bedrijfsresultaat 2024: € 294.000.000

Ondernemingsvorm:	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats:	Den Haag
Doelstelling	Voorzien in zo goedkoop mogelijke financiële dienstverlening en zo toegevoegde waarde bieden aan aandeelhouders en de Nederlandse publieke sector.
Openbaar belang dat wordt behartigd	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. BNG is een betrouwbare eigentijdse bank en expert in het financieren van publieke voorzieningen. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen aan de burger.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	<p>Deelneming in het aandelenkapitaal. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de rest is in handen van gemeenten, provincies en waterschappen.</p> <p>Aandeel: € 65.100 (26.040 aandelen van nominaal € 2,50).</p> <p>De BNG heeft ruim 55 miljoen aandelen uitgegeven. Het aandeel van onze gemeente is 0,05%. De dividenduitkering bedraagt op basis van het vastgesteld dividendvoorstel</p> <p>2024: per aandeel € 2,16: € 56.246 (ontvangen m.b.t. 2023)</p> <p>2025: per aandeel € 2,51: € 65.360 (ontvangen m.b.t. 2024)</p> <p>In de begrotingsbrief van de provincie wordt als volgt geïnformeerd: De nettowinst van de Bank Nederlandse Gemeenten over 2024 bedraagt € 294 miljoen. Over het jaar 2024 is daardoor € 140 miljoen beschikbaar voor uitkering van dividend aan aandeelhouders. De Bank Nederlandse Gemeenten stelt de aandeelhouders voor 50% van de nettowinst als dividend uit te keren.</p> <p>Als de aandeelhouders het voorstel overnemen zal € 2,51 per aandeel van € 2,50 aan dividend worden uitgekeerd. Daarom adviseren wij u in de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 het te ramen dividend op maximaal € 2,51 per aandeel van € 2,50 te stellen.</p> <p>2026: € 65.360 aan dividend te begroten</p> <p>2027-2029: € 65.360 per jaar aan dividend te begroten</p>
Deelnemende partijen	Bijna alle gemeenten, provincies en waterschappen en De Staat.

Activiteiten en prestaties	Het behoud van substantiële marktaandelen in het Nederlandse publieke en semipublieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders. Voorwaardenscheppend hiervoor zijn het handhaven van de excellente kredietwaardigheid, het behoud van een scherpe inkooppositie en een zo effectief en efficiënt mogelijke bedrijfsvoering.
Beleidsvoornemens	Geen bijzonderheden
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij faillissement is de gemeente aansprakelijk tot het bedrag van haar deelname.

11. NV Bodemzorg Limburg

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 8.958.921 Eigen vermogen 31-12-24: € 11.038.221
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 32.450.524 Vreemd vermogen 31-12-24: € 32.965.197
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 2.578.328 Bedrijfsresultaat 2024: € 2.079.300

Ondernemingsvorm:	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats:	Maastricht
Doelstelling	Het beheren van een aantal gesloten stortplaatsen in Limburg. Dat beheer omvat onder andere het opsporen, analyseren en managen van milieurisico's van stortplaatsen en andere verontreinigde locaties.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Voorkomen dat de generaties ná de onze belast worden met de negatieve gevolgen van bodemverontreiniging.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Deelneming in het aandelenkapitaal: aandeel: € 171 (380 aandelen van nominaal € 0,45). Bodemzorg heeft 55.280 aandelen uitgegeven. Het aandeel van onze gemeente is 0,7%.
Deelnemende partijen	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittern, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.
Activiteiten en prestaties	Bodemzorg Limburg helpt gemeenten met het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties. De dienstverlening bestaat onder meer uit: <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning bij opdrachten naar externe onderzoeksbureaus; • risicoberekeningen, monitoring en management risicobeheersing van verontreinigde locaties; • controle op verwijdering en verwerking van verontreinigde grondstromen; • inrichting en beheer van verontreinigde locaties.
Beleidsvoornemens	Geen bijzonderheden
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen bijzonderheden
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij faillissement is de gemeente aansprakelijk tot het bedrag van haar deelname.

12. NV Vrijtijdscentrum Gulpen

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-23: -/- € 104.275 Eigen vermogen 31-12-23: -/- € 96.220
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-23: € 637.358 Vreemd vermogen 31-12-23: € 1.029.322
Financiële) resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2022: € 203.565 Bedrijfsresultaat 2023: € 8.055 *

* Het betreft cijfers op basis van de niet vastgestelde jaarrekening 2023. N.a.v. het (lopende) faillissement einde 2024 zijn over 2024 geen cijfers beschikbaar

Ondernemingsvorm:	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats:	Gulpen
Doelstelling	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Deelneming in het aandelenkapitaal (100% aandeelhouder). Aandeel: € 45.378 (100% aandeelhouder). Op de gemeentelijke balans is deze deelneming momenteel gewaardeerd op € 0. Daarnaast heeft de gemeente onroerende zaken in erfpacht gegeven.
Deelnemende partijen	Gemeente Gulpen-Wittern
Activiteiten en prestaties	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.
Beleidsvoornemens	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft.	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Vanwege het nog lopende faillissement is dit niet meer van toepassing.

13. NV Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 204.868.000 Eigen vermogen 31-12-24: € 217.814.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 387.627.000 Vreemd vermogen 31-12-24: € 403.411.000
Financieel resultaat verbonden partij	Bedrijfsresultaat 2023: € 4.562.000 Bedrijfsresultaat 2024: € 11.539.000

Ondernemingsvorm:	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats:	Maastricht
Doelstelling	Het doel is het voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Deelneming in het aandelenkapitaal. De provincie Limburg heeft 21,8% van de aandelen, de overige aandelen zijn naar inwoneraantal verdeeld over de 31 gemeenten in Limburg. WML heeft 500 aandelen uitgegeven. Het aandeel van gemeente Gulpen-Wittern is met 5 aandelen van nominaal € 4.538) 1%.
Deelnemende partijen	De Provincie Limburg en de 31 gemeenten van Limburg.
Activiteiten en prestaties	WML voorziet in de behoefte aan water. WML tracht dit te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, alsmede het verrichten van diensten op de genoemde terreinen.
Beleidsvoornemens	Geen bijzonderheden
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij faillissement is de gemeente aansprakelijk tot het bedrag van haar deelname.

14. Enexis holding NV

Vermogenspositie	
Eigen vermogen	Eigen vermogen 01-01-24: € 5.320.000.000 Eigen vermogen 31-12-24: € 5.538.000.000
Vreemd vermogen	Vreemd vermogen 01-01-24: € 5.140.000.000 Vreemd vermogen 31-12-24: € 5.949.000.000
Financieel resultaat verbonden partij	Resultaat na belastingen 2023: € 72.000.000 Resultaat na belastingen 2024: € 254.000.000

Ondernemingsvorm:	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats:	's-Hertogenbosch
Doelstelling	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en € 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Enexis dient het openbaar belang door als regionale netbeheerder elektriciteits- en gasnetwerken aan te leggen, te beheren en te onderhouden ten behoeve van ongeveer drie miljoen huishoudens en bedrijven in het zuiden van Nederland, met de missie om de energietransitie haalbaar en betaalbaar te maken. De aandelen van Enexis zijn in handen van publieke instanties, met name provincies en gemeenten, wat de publieke belangenbehartiging benadrukt.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder
Financieel belang	Onze deelneming in het aandelenkapitaal. Aandeel: € 376.650 (376.650 aandelen van nominaal € 1). De NV heeft 149.682.196 aandelen uitgegeven. Het aandeel van onze gemeente is 0,25 %.
Deelnemende partijen	Provinciale en gemeentelijke overheden.
Activiteiten en prestaties	De NV distribueert en transporteert energie zoals elektriciteit, gas en warmte. Zij houdt daarvoor een netwerk in stand en voert de daarbij uit voortvloeiende wettelijke taken uit.
Beleidsvoornemens	Enexis richt zich in 2026 op de uitbreiding en toekomstbestendigheid van het elektriciteitsnet, met investeringen in de uitbreiding van netten en stations, en zal de voorgestelde netwerktarieven voor 2026 publiceren in december. Er is aandacht voor omgevingsmanagement en communicatie met omwonenden vanwege de uitbreidingsprojecten die ruimte en grond nodig hebben, en Enexis werkt aan maatschappelijk optimale keuzes voor een haalbaar en betaalbaar energiesysteem.

	<p>Hoofdpunten beleidsvoornemens 2026:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Netwerkuitbreiding: Enexis investeert in de komende jaren fors in de uitbreiding van de elektriciteitsnetten en hoog-/middelspanningsstations, met een focus op het toevoegen van capaciteit. • Toekomstbestendig energiesysteem: Het bedrijf streeft naar een toekomstbestendig en betaalbaar energiesysteem door middel van maatschappelijk optimale keuzes en samenwerking met diverse partijen. • Netwerktarieven: De voorgestelde netwerktarieven voor 2026 worden in de loop van december bekendgemaakt door de Autoriteit Consument & Markt (ACM) en door Enexis, waarna de definitieve tarieven volgen. • Omgevingsmanagement: Vanwege de groeiende omvang van elektriciteitsstations en de toenemende behoefte aan ruimte, is er een sterke focus op communicatie en samenwerking met omwonenden en gemeenten. • Grond en vergunningen: De afdeling Ruimte & Recht is opgeschaald en gefocust op het tijdig verkrijgen van vergunningen en grond voor de uitbreidingsprojecten.
Veranderingen gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft	Geen voorziene veranderingen
Toekomstperspectief en ontwikkelingen	Continuïteit
Risico's in samenhang met het weerstandsvermogen	Bij faillissement is de gemeente aansprakelijk tot het bedrag van haar deelname.

1.2.7 Grondbeleid

Visie op het grondbeleid

Met de vaststelling van de nota voor het nieuwe grondbeleid 2024 tot en met 2027 en de notitie grondprijnsbeleid 2024 tot en met 2027 en grondprijzen 2025 is het grondbeleid geactualiseerd. De gemeente heeft zelf een zeer beperkte grondpositie en is daarmee afhankelijk van locaties en/of objecten van derden. Beoordeling van deze kansen is een doorlopend proces.

Lopende grondexploitatie kern Partij, plan Partij-Oost

De ontwikkeling van deze grondexploitatie houdt in, dat in het vierde kwartaal van 2025 de omgevingsvergunning ingediend is en zodra deze verleend is, kan de verkoop van start gaan. Dit kan eind 2025 maar evengoed 1^e kwartaal 2026 worden. De cijfers en de voortgang zijn opgesteld met de op het moment van vervaardigen van de paragraaf beschikbare kennis.

Kern Partij, plan Partij-Oost

Bedragen in € 1.000	Realisatie t/m 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Plankosten	- 104		
Grondverwerving	- 210		
Bouwrijp maken	- 13		
Openbare werken	- 810		
Financiële kosten (rente)	- 374	-6	-6
Risico	- 42		
Gronduitgifte ¹	+ 1.630	PM	PM
Bijdrage gemeente ²	- 348	PM	PM
	- 271	-277	-283

¹ Zie paragraaf Lopende grondexploitatie voor de reden waarom hier 'PM' posten opgenomen zijn.

² Een negatief bedrag is een winstneming, een positief bedrag is een bijdrage in het verlies.

In 2008 is door de raad een grondexploitatie voor dit plan vastgesteld. De boekwaarde van deze grondexploitatie bedraagt per 31 december 2024 € 271.000 negatief.

Op grond van de financiële regelgeving nemen we winst volgens de POC-methode (percentage of completion). Dat betekent dat we een deel van de geprognoseerde winst nemen naar rato van de realisatie van de kosten en opbrengsten. Volgens die methode namen we in 2017 € 150.000 winst in 2018 € 140.000 in 2019 € 27.000 en in 2020 € 31.000. De verkoop van de resterende kavels wordt in 2025 / 2026 verwacht.

Aankomende grondexploitatie, CPO Mechelen

Op 6 juni 2024 heeft de gemeenteraad, de gemeentelijke grondexploitatie voor CPO-Mechelen vastgesteld alsmede de grondprijs voor de CPO-leden. De grondexploitatie die behoort tot het

raadsbesluit is budgetneutraal ingezet, wat inhoudt dat de gronden na gereedheid van de grondexploitatie, kostendekkend terug verkocht worden aan de CPO leden. Voordat overgegaan kan worden tot uitvoering van de grondexploitatie, dienen eerst de benodigde overeenkomsten gesloten te worden. Dit proces is afgerond op 8 april 2025.

In Q4 van 2025 wordt gewerkt aan de ruimtelijke procedure om de bestemming te wijzigen.

Planning is dat in december 2025 een ontwerp omgevingsplan ter inzake ligt.

1.2.8 Openbaarheidsparagraaf

De afgelopen jaren zijn verschillende wetten ingevoerd die als doel hebben te zorgen voor een transparante overheid. Zo trad op 1 mei 2022 de Wet Open Overheid (Woo) in werking. Deze wet hangt nauw samen met wetten als het BDTO (Besluit digitale toegankelijkheid overheid), de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet elektronisch publiceren (Wep), de Omgevingswet, de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid), de modernisering van de Archiefwet en de AVG. De implementatie van deze wetgeving en daarbij behorende uitdagingen willen we als gemeente integraal oppakken.

Ten aanzien van de Woo heeft de gemeente Gulpen-Witterm vanaf 1 mei 2022 een centraal e-mailadres beschikbaar gesteld, haar website aangepast en twee Woo-contactpersonen benoemd. Ook is een medewerker juridische zaken aangenomen die zich, voornamelijk, bezighoudt met de afhandeling van Woo-verzoeken en voorbereidingen op de verplichting tot actieve openbaarmaking van overheidsinformatie.

Eén van de verplichtingen uit de Woo is het actief openbaar maken van overheidsinformatie. De wetgever heeft 17 informatiecategorieën geformuleerd die openbaar gemaakt moeten worden. De verplichting tot openbaarmaking van deze documenten treedt gefaseerd in werking. De inwerkingtreding is onderverdeeld in verschillende tranches. De eerste tranche is in november 2024 in werking getreden. Hiermee werd het onder andere verplicht om bereikbaarheids- en organisatiegegevens beschikbaar te stellen.

De tweede tranche, waarvoor geldt dat ze nog niet in werking is getreden, omvat bijvoorbeeld de categorieën vergaderstukken van de gemeenteraad en convenanten. In totaliteit zijn er vier tranches die op termijn actief openbaar moeten worden gemaakt. Gemeente Gulpen-Witterm houdt goed in de gaten wanneer de verplichting per categorie in werking treedt en inventariseert voortdurend aan welke verplichting zij (eventueel al voor inwerkingtreding) kan voldoen en hoe zij de organisatie het beste hierop kan voorbereiden.

- Voor het actief openbaar maken van documenten is door het Rijk gewerkt aan een verwijzindex en een zoekfunctie om openbaar te maken informatie te ontsluiten. Daarvoor is de Woo-index ontwikkeld. Deze index verwijst naar documenten die door bestuursorganen zijn gepubliceerd en een aanvullende zoekfunctionaliteit maakt de documenten in deze collecties centraal doorzoekbaar. De verplichtingen uit de eerste tranche zijn verwerkt en vindbaar in de Woo-index voor de gemeente Gulpen-Witterm.
- Vooralsnog worden de openbaar te maken documenten geplaatst op de raadsinformatiesite via iBabs. Vervolgens wordt de vindplaats van deze documenten gekoppeld in de Woo-index. Voor de lange termijn wil Gulpen-Witterm waarschijnlijk gebruik gaan maken van een duurzaam publicatieplatform. Het is zaak om gefundeerde keuzes te maken bij de diverse publicatie-opties die vanuit de overheid en commerciële partijen geboden worden. We streven naar een zo slim mogelijke cross-functionele benadering bij publiceren, archiveren en anonimiseren. Daarmee zeggen we dat we vooraf goed inventariseren welke (bestaande) softwarepakketten/tools het

meest geschikt zijn voor (de combinatie van) publiceren, archiveren en anonimiseren, waarbij we documenten het liefst zo min mogelijk keren invoeren. Momenteel wordt er hard gewerkt aan de aanschaf en daarna de implementatie van een nieuw zaakstelsel. Indien mogelijk wordt er voor een zaakstelsel gekozen dat tevens de mogelijkheid biedt om documenten actief te publiceren op een publicatieplatform.

Financiële begroting

Hoofdstuk 2: Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Het kan als een recapitulatie gezien worden van de budgetten zoals deze zijn opgenomen in het programmaplan. Dit hoofdstuk omvat verschillende onderdelen die in de onderstaande alinea's worden toegelicht.

2.1 Overzicht baten en lasten per programma

In de volgende tabel staan de totale lasten en baten per programma. Deze gegevens komen overeen met de grafieken per programma.

Programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0 Bestuur en Ondersteuning	39.019.314	37.197.633	38.441.719	38.460.292	38.395.055	39.374.542
1 Veiligheid	517.418	472.500	427.255	78.755	78.755	78.755
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	164.026	111.562	79.562	79.562	79.562	79.562
3 Economie	2.194.695	2.769.480	2.969.161	2.969.161	2.969.161	2.969.161
4 Onderwijs	393.084	343.308	356.805	356.805	356.805	356.805
5 Sport, Cultuur en Recreatie	576.735	263.369	135.189	135.189	135.189	135.189
6 Sociaal domein	5.828.281	5.235.327	4.875.176	3.738.277	3.475.765	3.478.360
7 Volksgezondheid en Milieu	4.868.935	5.523.815	5.160.035	5.466.289	5.701.114	5.930.210
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordering en Stedelijke Vernieuwing	463.488	516.000	621.000	466.000	466.000	466.000
Totaal van baten	54.025.974	52.432.994	53.065.902	51.750.330	51.657.406	52.868.584
0 Bestuur en Ondersteuning	14.007.360	14.946.213	15.156.282	14.050.586	13.941.839	13.917.100
1 Veiligheid	3.007.019	3.229.521	2.933.108	2.649.240	2.705.834	2.730.258
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	2.423.880	2.975.526	2.713.662	2.980.613	3.135.291	3.145.863
3 Economie	796.909	832.232	876.538	895.631	907.642	909.908
4 Onderwijs	1.763.251	2.380.089	1.875.948	2.057.068	2.036.692	2.028.116
5 Sport, Cultuur en Recreatie	4.150.554	4.336.227	4.034.109	4.004.726	4.002.230	3.942.962
6 Sociaal domein	17.871.494	18.549.431	18.484.585	17.842.935	17.597.489	17.481.788
7 Volksgezondheid en Milieu	4.614.271	5.430.077	5.092.827	5.331.129	5.366.296	5.559.345
8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordering en Stedelijke Vernieuwing	1.635.723	1.700.003	2.065.654	2.091.201	1.964.000	1.991.944
Totaal van lasten	50.270.461	54.379.319	53.232.712	51.903.130	51.657.313	51.707.285
Saldo van baten en lasten	3.755.513	-1.946.325	-166.809	-152.800	93	1.161.298
Stortingen in de reserve	-4.200.228	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan de reserve	2.199.337	2.084.463	325.285	296.628	70.430	26.492
Totaal resultaat	1.754.622	138.138	158.476	143.828	70.523	1.187.790

Zoals weergegeven is het boekjaar 2026 sluitend en laat ook het laatste jaar van de meerjarenraming (2029) een positief resultaat zien. Als toelichting op de tabel nog de volgende opmerkingen:

- Bij de berekening van de algemene uitkering is uitgegaan van de cijfers volgens de septembercirculaire 2025.
- Decentralisatie uitkeringen die via de algemene uitkering ter beschikking worden gesteld en waar beleid aan ten grondslag ligt wordt geraamd conform het in het beleid overeengekomen budget.
- Bij gemeenschappelijke regelingen is voor de budgetten uitgegaan van de laatst bekende cijfers, van deze verbonden partijen.
- T.a.v. "de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume" vermelden wij hier, dat dit betrekking heeft op de kosten die samenhangen met individueel keuze budget (IKB). Rechten en plichten zijn, indien van toepassing, verwerkt in

de exploitatie. Voor de pensioenverplichtingen van voormalige wethouders is een separate voorziening in gebruik (Voorziening pensioengelden).

2.2 Baten en lasten per taakveld

In de volgende tabel is per taakveld de raming van de baten en lasten en het saldo te zien voor het begrotingsjaar 2026. De indeling van de taakvelden is conform de BBV opgezet.

Programma	Taakveld BBV	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0	0.1	Bestuur	1.554.504	-	-1.554.504
0	0.2	Burgerzaken	1.023.410	345.500	-677.910
0	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	244.227	60.364	-183.863
0	0.4	Overhead	11.809.455	22.100	-11.787.355
0	0.5	Treasury	295.843	288.610	-7.233
0	0.61	OZB woningen	146.529	3.341.316	3.194.787
0	0.62	OZB niet-woningen	67.291	1.533.781	1.466.491
0	0.64	Belastingen overig	17	-	-17
0	0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	32.850.035	32.850.035
0	0.8	Overige baten en lasten	15.005	13	-14.992
0	0.10	Mutaties reserves	-	325.285	325.285
1	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.762.706	65.255	-1.697.451
1	1.2	Openbare orde en veiligheid	1.170.402	362.000	-808.402
2	2.1	Verkeer en vervoer	2.646.491	60.750	-2.585.741
2	2.2	Parkeren	56.986	5.312	-51.674
2	2.4	Economische havens en waterwegen	2.705	-	-2.705
2	2.5	Openbaar vervoer	7.480	13.500	6.020
3	3.1	Economische ontwikkeling	136.147	-	-136.147
3	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	101.450	7.700	-93.750
3	3.4	Economische promotie	638.940	2.961.461	2.322.521
4	4.2	Onderwijshuisvesting	1.028.128	172.500	-855.628
4	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	847.820	184.305	-663.515
5	5.1	Sportbeleid en activering	98.212	-	-98.212
5	5.2	Sportaccommodaties	980.045	114.711	-865.334
5	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	281.000	-	-281.000
5	5.4	Musea	104.464	-	-104.464
5	5.5	Cultureel erfgoed	288.252	-	-288.252
5	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.982.680	6.400	-1.976.280
5	5.6	Media	299.456	14.078	-285.378
6	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.697.715	1.796.145	-901.570
6	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	195.035	-	-195.035
6	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	599.484	-	-599.484
6	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.154.881	59.351	-1.095.530
6	6.3	Inkomensregelingen	4.217.798	2.840.089	-1.377.709
6	6.4	WSW en beschut werk	1.814.010	20.394	-1.793.616
6	6.5	Arbeidsparticipatie	295.136	-	-295.136
6	6.60	Hulpmiddelen en diensten (WMO)	758.674	59.197	-699.477
6	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	2.730.468	-	-2.730.468
6	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	67.637	-	-67.637
6	6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	26.250	-	-26.250
6	6.791	PGB WMO	2.714.591	100.000	-2.614.591
6	6.792	PGB Jeugd	654.405	-	-654.405
6	6.821	Jeugdbescherming	180.000	-	-180.000
6	6.91	Coördinatie en beleid WMO	36.250	-	-36.250
6	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	342.250	-	-342.250
7	7.1	Volksgezondheid	164.360	128.888	-35.472
7	7.2	Riolering	1.862.684	2.690.347	827.663
7	7.3	Afval	1.919.613	2.318.800	399.187
7	7.4	Milieubeheer	1.101.137	-	-1.101.137
7	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	45.032	22.000	-23.032
8	8.1	Ruimte en leefomgeving	1.906.948	225.000	-1.681.948
8	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	11.355	-	-11.355
8	8.3	Wonen en bouwen	147.351	396.000	248.649
Totaal			53.232.712	53.391.187	158.476

2.3 Incidentele baten en lasten

Incidentele lasten en baten komen de volgende jaren niet terug. Naarmate er meer incidentele lasten en baten in de begroting zitten, verandert de begroting van jaar tot jaar. Als er meer incidentele lasten zijn dan baten dan heeft dat een positief effect in het volgende jaar. Het is dan ook ongunstig als er meer incidentele baten zijn dan lasten.

Voor de toetsing van de begroting gaan Gedeputeerde Staten uit van een duurzaam structureel en reëel evenwicht. Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijker bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen.

Om zicht te krijgen of er sprake is van structureel evenwicht moet bij de raming incidentele baten en lasten en structurele baten en lasten afzonderlijk in beeld worden gebracht. In de tabel in Bijlage 3 is een meerjaren uitsplitsing van de incidentele baten en lasten per programma weergegeven.

De totale incidentele baten en lasten zien er voor de begroting 2026 en meerjarenraming 2027 – 2029 als volgt uit:

	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal incidentele lasten	1.389.000	180.000	0	0
Totaal incidentele baten	1.924.793	550.136	43.938	0
Saldo incidentele lasten - baten	535.793	370.136	43.938	0

In de navolgende tabellen zijn de incidentele baten en lasten nader gespecificeerd.

Incidentele baten

Programma	Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0	Aanwending reserve Lokale Heffing t.b.v. Forensenbelasting	198.793	215.136	43.938	
6	SPUK Oekraïne	1.400.000	280.000		
8	Verkoop gronden	226.000			
8	Aanwending reserve Omgevingswet t.b.v. Omgevingswet	100.000	55.000		
Totaal		1.924.793	550.136	43.938	0

Baten:

- Aanwending reserve Lokale Heffingen: Vanaf 2025 zijn de baten forensenbelasting naar beneden bijgesteld a.g.v. gewijzigde belastingverordening forensenbelasting. In de begroting 2026 – 2029 zijn deze baten meerjarig verlaagd. De dekking van deze lagere baten komt uit de reserve Lokale Heffingen die bij de jaarrekening 2023 is gevormd. Einde 2028 is deze reserve uitgeput.
- SPUK Oekraïne: Voor 2026 zal de regeling m.b.t. de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden gecontinueerd. In de begroting 2026 – 2029 zijn hiertoe voor 2026 en 2027 baten opgenomen. Conform de begrotingscirculaire van de Provincie Limburg worden deze baten als incidenteel aangemerkt.
- Verkoop gronden: verwachte grondopbrengst.
- Aanwending reserve Omgevingswet: Zowel in 2026 als in 2027 vindt aanwending van de reserve Omgevingswet plaats als dekking voor lasten in het kader van de Omgevingswet.

Incidentele lasten

Programma	Omschrijving	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
0	Implementatie zaaksysteem	204.000			
0	Toetreding GR Solido	250.000			
3	Partnership Michellin	5.000			
5	Spelen en bewegen in de openbare ruimte	30.000			
6	SPUK Oekraïne	900.000	180.000		
Totaal		1.389.000	180.000	0	0

Lasten:

- Implementatie zaaksysteem: de implementatie van een zaaksysteem betekent niet alleen een ICT-traject, maar ook een andere, digitale manier van werken voor de gemeente Gulpen-Wittem. De leverancier van het zaaksysteem begeleidt de technische en functionele implementeren. De technische implementatie omhelst het realiseren van meerdere koppelingen met andere informatiesystemen en applicaties (DigiD, betalen, anonimiseren, ondertekenen, etc.) De functionele implementatie bestaat o.a. uit de inrichting van autorisatiematrixen, generieke en specifieke werkproces-inrichtingen, trainingen voor functioneel beheer, organisatie brede gebruikers adoptie, etc.
- Toetreding GR Solido: de gemeente Gulpen-Wittem is voornemens om toe te treden tot de gemeenschappelijke regeling Solido; de gemeentelijke ICT-infrastructuur wordt hierbij ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling Solido. De implementatiekosten als ook de eenmalige toetredingskosten zijn als incidenteel aangemerkt.
- Partnership Michelin: vanwege de hoge dichtheid aan Michelinsterren is Gulpen-Wittem een partnerschap met Michelin aangegaan voor de uitreiking van de Michelinsterren in het MECC Maastricht.
- Spelen en bewegen in de openbare ruimte: Het actualiseren van de beleidskaders rondom spelen, speeltuinen en bewegen in de openbare ruimte rekening houdend met behoefte van burgers in de verschillende kernen, die inzichtelijk worden gemaakt door grote inbreng van inwoners door hoge inzet op de participatieladder.
- SPUK Oekraïne: Voor 2026 zal de regeling m.b.t. de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden gecontinueerd. In de begroting 2026 – 2029 zijn hiertoe voor 2026 en 2027 lasten opgenomen. Conform de begrotingscirculaire van de Provincie Limburg worden deze baten als incidenteel aangemerkt.

De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Incidentele lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo positief en incidentele baten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo negatief. Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel begrotingssaldo. Door het betrekken van de totalen uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de totale lasten en baten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

Structureel begrotingssaldo	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Saldo baten en lasten	-166.809	-152.800	93	1.161.298
Per saldo toevoeging aan reserves	-	-	-	-
Per saldo onttrekking aan reserves	325.285	296.628	70.430	26.492
Begrotingssaldo na bestemming	158.476	143.828	70.523	1.187.790
Waarvan incidentele baten en lasten	535.793	370.136	43.938	-
Structureel begrotingssaldo	-377.317	-226.308	26.585	1.187.790

Conclusie: uit de regel structureel begrotingssaldo blijkt dat in 2028 van de begroting 2026-2029 sprake is van structureel evenwicht (de structurele lasten worden gedekt door structurele baten); voor 2026 en 2027 geldt dat geen sprake is van structureel evenwicht (de structurele lasten worden niet volledig gedekt door structurele baten).

2.4 Stortingen en onttrekkingen Reserves

Reserves zijn middelen die de gemeente beschikbaar houdt om later te besteden.

Jaarlijks stort de gemeente voor dit doel gelden in de reserves. Ook worden jaarlijks gelden aan de reserves onttrokken. In de volgende tabel staan de stortingen en onttrekkingen die meerjarig zijn geraamd en daarmee een incidentele of structurele bijdrage leveren aan onze programmadoelstellingen. De incidentele stortingen en onttrekkingen hebben we in de voorgaande paragraaf al toegelicht.

Naam reserve	Begrotingsjaar 2026			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
Totaal Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 28.560		€ 3.570	€ 24.990
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 45.111		€ 7.522	€ 37.589
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 174.488			€ 174.488
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 308.000		€ 15.400	€ 292.600
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 457.867		€ 198.793	€ 259.074
Reserve Omgevingswet	€ 155.000		€ 100.000	€ 55.000
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 1.645.021	€ 0	€ 325.285	€ 1.319.736
Totaal reserves	€ 9.563.074	€ 0	€ 325.285	€ 9.237.789

Naam reserve	Begrotingsjaar 2027			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
Totaal Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 24.990		€ 3.570	€ 21.420
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 37.589		€ 7.522	€ 30.067
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 174.488			€ 174.488
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 292.600		€ 15.400	€ 277.200
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 259.074		€ 215.136	€ 43.938
Reserve Omgevingswet	€ 55.000		€ 55.000	€ 0
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 1.319.736	€ 0	€ 296.628	€ 1.023.108
Totaal reserves	€ 9.237.789	€ 0	€ 296.628	€ 8.941.161

Naam reserve	Begrotingsjaar 2028			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
Totaal Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 21.420		€ 3.570	€ 17.850
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 30.067		€ 7.522	€ 22.545
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 174.488			€ 174.488
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 277.200		€ 15.400	€ 261.800
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 43.938		€ 43.938	€ 0
Reserve Omgevingswet	€ 0			€ 0
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 1.023.108	€ 0	€ 70.430	€ 952.678
Totaal reserves	€ 8.941.161	€ 0	€ 70.430	€ 8.870.731

Naam reserve	Begrotingsjaar 2029			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
Totaal Algemene reserve	€ 7.918.053			€ 7.918.053
<u>Bestemmingsreserves</u>				
Fonds bovenwijkse voorzieningen	€ 17.850		€ 3.570	€ 14.280
Bestemmingsreserve kapitaallasten locatie buitendienst	€ 22.545		€ 7.522	€ 15.023
Reserve parkeren op de openbare weg	€ 65.423			€ 65.423
Reserve duurzame ontwikkeling gemeentelijke gebouwen	€ 58.755			€ 58.755
Reserve personeel en bedrijfsvoering	€ 174.488			€ 174.488
Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen	€ 261.800		€ 15.400	€ 246.400
Bestemmingsreserve OOT	€ 50.000			€ 50.000
Reserve energieproblematiek	€ 275.817			€ 275.817
Reserve lokale heffingen	€ 0			€ 0
Reserve Omgevingswet	€ 0			€ 0
Reserve gebiedsprogramma's	€ 26.000			€ 26.000
Totaal bestemmingsreserves	€ 952.678		€ 26.492	€ 926.186
Totaal reserves	€ 8.870.731		€ 26.492	€ 8.844.239

De volgende reserves zijn bruteringsreserves (reserves dienen als dekking voor kapitaallasten van eerder gedane investeringen):

- Fonds bovenwijkse voorzieningen;
- Bestemmingsreserve kapitaallasten locaties buitendienst;
- Bestemmingsreserve kapitaallasten BMV Gulpen.

2.5 Stortingen en onttrekkingen Voorzieningen

We hebben diverse voorzieningen. Daar waar reserves vrij te besteden zijn (voor de Raad) hebben voorzieningen een verplichtend karakter. Onderstaand is het (verplichte) verloopoverzicht voorzieningen opgenomen.

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2026			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 412.107	€ 270.335	€ 270.335	€ 412.107
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 280.897			€ 280.897
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 500.197	€ 100.000	€ 100.000	€ 500.197
Voorziening verlofsparen	€ 67.798			€ 67.798
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 68.993			€ 68.993
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 113.357			€ 113.357
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 87.146	€ 260.000	€ 260.000	€ 46.459
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 481.553			€ 481.553
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 212.954		€ 1.907	€ 211.047
Voorziening riolen	€ 954.075		€ 5.237	€ 948.838
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 34.710	€ 15.000	€ 15.000	€ 34.710
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 263.188	€ 62.845	€ 62.845	€ 263.188
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 2.380	€ 50.500	€ 50.500	€ 2.380
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 0	€ 137.840	€ 137.840	€ 0
Landschapsfonds	€ 107.153			€ 107.153
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 0	€ 55.000	€ 55.000	€ 0
Totaal voorzieningen	€ 3.631.733	€ 966.520	€ 973.664	€ 3.624.589

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2027			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 412.107	€ 270.335	€ 270.335	€ 412.107
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 280.897			€ 280.897
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 500.197	€ 100.000	€ 100.000	€ 500.197
Voorziening verlofsparen	€ 67.798			€ 67.798
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 68.993			€ 68.993
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 113.357			€ 113.357
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 87.146	€ 260.000	€ 260.000	€ 46.459
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 481.553			€ 481.553
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 211.047		€ 16.839	€ 194.208
Voorziening riolen	€ 948.838		€ 143.192	€ 805.646
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 34.710	€ 15.000	€ 15.000	€ 34.710
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 263.188	€ 62.845	€ 62.845	€ 263.188
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 2.380	€ 50.500	€ 50.500	€ 2.380
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 0	€ 137.840	€ 137.840	€ 0
Landschapsfonds	€ 107.153			€ 107.153
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 0	€ 55.000	€ 55.000	€ 0
Totaal voorzieningen	€ 3.624.589	€ 966.520	€ 1.126.551	€ 3.464.558

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2028			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 412.107	€ 270.335	€ 270.335	€ 412.107
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 280.897			€ 280.897
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 500.197	€ 100.000	€ 100.000	€ 500.197
Voorziening verlofsparen	€ 67.798			€ 67.798
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 68.993			€ 68.993
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 113.357			€ 113.357
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 87.146	€ 260.000	€ 260.000	€ 46.459
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 481.553			€ 481.553
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 194.208		€ 21.236	€ 172.882
Voorziening riolen	€ 805.646		€ 74.215	€ 731.431
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 34.710	€ 15.000	€ 15.000	€ 34.710
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 263.188	€ 62.845	€ 62.845	€ 263.188
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 2.380	€ 50.500	€ 50.500	€ 2.380
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 0	€ 137.840	€ 137.840	€ 0
Landschapsfonds	€ 107.153			€ 107.153
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 0	€ 55.000	€ 55.000	€ 0
Totaal voorzieningen	€ 3.464.558	€ 966.520	€ 1.062.061	€ 3.369.017

Naam voorziening	Begrotingsjaar 2029			
	Saldo begin jaar	Vermeerdering	Vermindering	Saldo einde begrotingsjaar
Wegenfonds	€ 412.107	€ 270.335	€ 270.335	€ 412.107
Voorziening herstel nutsvoorzieningen	€ 280.897			€ 280.897
Voorziening nog uit te geven middelen	€ 8.104			€ 8.104
Voorziening pensioengelden	€ 500.197	€ 100.000	€ 100.000	€ 500.197
Voorziening verlofsparen	€ 67.798			€ 67.798
Voorziening kwijtschelding BsGW	€ 68.993			€ 68.993
Voorziening oninbaarheid BsGW	€ 113.357			€ 113.357
Onderhoudsfonds accommodaties	€ 87.146	€ 260.000	€ 260.000	€ 46.459
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	€ 481.553			€ 481.553
Voorziening fin.comp. kleine woningbouw	€ 31.535			€ 31.535
Voorziening afvalverwijdering	€ 172.882		€ 7.174	€ 165.708
Voorziening riolen	€ 731.431	€ 165.183		€ 896.614
Voorziening kwaliteitsfonds	€ 5.587			€ 5.587
Voorziening cofinanciering LEADER-progr.	€ 34.710	€ 15.000	€ 15.000	€ 34.710
Voorziening onderhoud kunstwerken	€ 263.188	€ 62.845	€ 62.845	€ 263.188
Onderhoudsvoorziening vervoermiddelen	€ 2.380	€ 50.500	€ 50.500	€ 2.380
Voorziening onderhoud veldwegen	€ 0	€ 137.840	€ 137.840	€ 0
Landschapsfonds	€ 107.153			€ 107.153
Voorziening groot onderhoud Kindercirkel	€ 0	€ 55.000	€ 55.000	€ 0
Totaal voorzieningen	€ 3.369.017	€ 1.131.703	€ 973.694	€ 3.527.026

2.6 Investeringsplanning

In de volgende tabellen staan de investeringen die de gemeente de komende jaren voornemens is te gaan doen of die reeds gestart zijn en in de komende jaren afgerond worden. In de tabellen is er onderscheid gemaakt tussen investeringen in economisch nut en investeringen in maatschappelijk nut. Conform het nieuwe BBV vanaf 1-1-2017 dienen alle investeringen geactiveerd te worden. Een uitzondering hierop zijn de investeringen van minder dan € 25.000. Conform onze Financiële Verordening worden deze niet geactiveerd.

Investeringsplanning

Investeringen met economisch nut

Programma	Investering	2026	2027	2028	2029
0	Voertuigen buitendienst*	€ 245.000		€ 120.000	
2	Voertuigen en toebehoren gladheidsbestrijding*			€ 168.000	
7	Rioolvervanging langs Rijksweg N598	€ 150.000			
7	Uitbreidingskrediet Wittemer Allee (riool)	€ 684.000			
7	Cartils/Kapolder afkoppelen	€ 78.000			
7	Vervangen gemalen en randvoorzieningen	€ 156.343	€ 156.343	n.n.b.	n.n.b.
7	Vervangen drukgemalen	€ 35.535	€ 35.535	n.n.b.	n.n.b.
7	Rioolinvesteringen	€ 94.750	€ 1.635.250	n.n.b.	n.n.b.
7	Muur Hoofdstraat Mechelen	€ 200.000			
7	Maatregelen wateroverlast	€ 286.000			
7	Rehab. Landsraderweg Gulpen-Berghem (GRP)	€ 143.750			
7	Maatregelen wateroverlast PM	€ 250.000			
7	Relinen	€ 250.000			
7	Onvoorzien (GRP PM)	€ 57.500			
7	Projectleiding rioleringen	€ 168.317	€ 173.367	€ 178.568	€ 178.568
7	KRW buffer vijver Gulpen			€ 200.000	
		€ 2.799.195	€ 2.000.495	€ 666.568	€ 178.568

* vervangingsinvestering

Investeringen met maatschappelijk nut

Programma	Investering	2026	2027	2028	2029
2	Projectleiding wegen	€ 129.746	€ 133.638	€ 137.648	€ 137.648
2	Uitbreidingskrediet Wittemer Allee (wegen)	€ 1.328.000			
2	Burgerparticipatie civieltechnische werkzaamh	€ 70.000	€ 70.000		
2	Investeringen wegen	€ 187.220	€ 1.056.000		
2	Rehabilitatie wegenfonds	€ 841.025			
2	Rehab. Gulpenerweg	€ 125.000			
2	Rehab. Landsraderweg Gulpen-Berghem	€ 313.500			
2	Project Epen	€ 487.300			
2	Onvoorzien wegen	€ 140.000			
2	Investeringsplan straatverl. (masten)	€ 13.455	€ 27.100	€ 29.583	€ 28.740
2	Onderhoud wegen		€ 488.115		
2	Gladheidsmeldsysteem Eperheide*		€ 25.000		
Totaal		€ 3.635.246	€ 1.799.853	€ 167.231	€ 166.388

* nieuwe investering

Voor 2028 en 2029 geldt dat niet alle investeringsbedragen op dit moment al bekend zijn. Deze investeringsbedragen zullen onderdeel zijn van de op dit moment nog op te stellen beleidsplannen. Concreet gaat dit om het GRP 2028-2032 en het Wegenbeleidsplan 2028-2032.

Investeringsen doorgeschoven naar 2026

Naar 2026 doorgeschoven investeringen met economisch nut

Programma	Investering	Cumulatief gevoteerd t/m 2025	Vermeerdering 2026	Werkelijke uitgaven t/m september 2025
0	Investeringsplan accommodatiebeleid	€ 3.953.466	€ 1.317.822	€ 295.909
0	Verduurzamen gemeentelijke gebouwen 2023	€ 2.948.480	€ 2.777.334	€ 171.146
4	Integraal huisvestingsplan (IHP)	€ 3.415.000	€ 1.468.163	€ 1.946.836
7	Muur Hoofdstraat Mechelen	€ 200.000	€ 200.000	€ 0
7	Relining 2024	€ 250.000	€ 174.406	€ 119.581
7	Maatregelen wateroverlast 2025	€ 286.000	€ 186.000	€ 11.241
7	rioolrec. Roodweg Epen	€ 151.800	€ 151.592	€ 208
7	Eys-Overeys transportriool (BTW-BCF)	€ 4.309.117	€ 159.881	€ 4.531.186
8	ontwerp en contractfase Sophianum	€ 565.000	€ 540.013	€ 24.987
8	Strategische grondaankoop	€ 3.000.000	€ 1.000.000	€ 0
Totaal		€ 19.078.863	€ 7.975.211	€ 7.101.094

Naar 2026 doorgeschoven investeringen met maatschappelijke nut

Programma	Investering	Cumulatief gevoteerd t/m 2025	Vermeerdering 2026	Werkelijke uitgaven t/m september 2025
2	Burg part civieltechn werkzaamheden 2025	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 0,00
2	Rioolrec.Kap.Houbenstraat (wegen)	€ 170.500,00	€ 170.500,00	€ 0,00
2	Rehab Klein Hoogcruts-kom Slenaken	€ 38.500,00	€ 38.500,00	€ 0,00
2	Rivitalisering Wittemer Allee e.o.	€ 161.516,23	€ 838.483,00	€ 172.312,08
2	Parkeerplaats Looiersplein	€ 50.000,00	€ 50.000,00	€ 0,00
3	Knopen Lopen	€ 140.000,00	€ 29.013,00	€ 43.288,73
3	Verantwoord op weg	€ 100.000,00	€ 73.000,00	€ 27.000,00
Totaal		€ 730.516	€ 1.269.496	€ 242.601

2.7 Geprognosticeerde balans

In dit hoofdstuk is de geprognosticeerde balans opgenomen. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen.

Deze balans is extracomptabel tot stand gekomen. In de eerste kolom cijfers zijn de balansstanden opgenomen zoals die in de jaarrekening 2024 zijn opgenomen. Daarnaast zijn de geraamde balansstanden per einde boekjaar opgenomen.

ACTIVA	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	46.806	562.251	565.952	551.827	537.702	523.577
Onderzoek en ontwikkeling	24.987	550.875	565.000	550.875	536.750	522.625
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	21.819	11.376	952	952	952	952
Materiële vaste activa	61.626.533	83.204.194	91.111.566	92.050.070	89.829.065	86.395.271
Economisch nut	19.968.985	29.489.946	35.527.873	34.637.621	34.009.963	32.331.626
Economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven	26.009.269	32.616.812	33.210.331	34.390.862	33.909.822	33.272.177
Maatschappelijk nut	15.648.279	21.097.436	22.373.361	23.021.587	21.909.280	20.791.468
Financiële vaste activa	2.510.971	2.501.245	2.482.035	2.460.775	2.439.898	2.416.834
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	483.340	483.340	483.340	483.340	483.340	483.340
Leningen aan deelnemingen	1.258.166	1.258.166	1.258.166	1.258.166	1.258.166	1.258.166
Leningen aan woningcorp.	621.975	562.249	500.539	436.779	370.902	302.838
Overige langl.leningen	147.490	197.490	239.990	282.490	327.490	372.490
Totaal vaste activa	64.184.309	86.267.690	94.159.552	95.062.672	92.806.665	89.335.682
VLOTTENDE ACTIVA						
Voorraden	407.592	0	0	0	0	0
Onderhanden werk en bouwgronden in exploitatie	407.592	0	0	0	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	6.452.280	6.576.742	5.985.656	5.751.132	5.826.327	5.858.330
Vorder. openbare lichamen	1.848.755	6.043.829	5.210.969	4.748.240	4.462.948	5.116.497
Overige vorderingen	4.479.607	456.483	740.768	969.035	1.329.522	707.976
Staat der Nederlanden	3.857	1.369	3.857	3.857	3.857	3.857
Rekening-courant SVn	120.062	75.062	30.062	30.000	30.000	30.000
Liquide middelen	62.823	0	0	0	0	0
Kas en banksaldi	62.823	0	0	0	0	0
Overlopende activa	2.473.319	1.438.947	1.738.171	1.811.908	1.865.586	1.713.653
Totaal vlottende activa	9.396.014	8.015.689	7.723.826	7.563.040	7.691.913	7.571.982
Totaal activa	73.580.323	94.283.378	101.883.378	102.625.712	100.498.578	96.907.664

PASSIVA	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
VASTE PASSIVA						
Eigen vermogen	10.200.789	8.298.737	9.237.789	8.941.161	8.870.731	8.844.239
Algemene Reserve	6.433.428	6.370.583	7.918.053	7.918.053	7.918.053	7.918.053
Bestemmingsreserves	3.767.361	1.928.154	1.319.736	1.023.108	952.678	926.186
Rekeningresultaat	1.754.623	47.128	158.476	168.328	95.023	1.224.290
Voorzieningen	2.984.878	3.739.194	2.960.686	2.800.655	2.705.114	2.863.123
Verplichtingen/verliezen	647.930	903.651	647.930	647.930	647.930	647.930
Risico's	0					
Egalisatievoorzieningen	2.336.948	2.835.543	2.312.756	2.152.725	2.057.184	2.215.193
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	43.777.052	69.616.084	75.083.210	76.551.421	75.797.926	73.181.617
Onderhandse leningen:						
- binnenlandse banken en financiële instellingen	43.771.977	41.295.583	38.817.205	36.336.779	33.854.236	31.369.505
- Nieuw aan te trekken leningen	0	28.320.501	36.266.005	40.214.642	41.943.691	41.812.112
Waarborgsommen	5.075	0				
Totaal vaste passiva	58.717.342	81.701.142	87.440.162	88.461.565	87.468.795	86.113.270
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met en rentetypische looptijd korter dan één jaar	8.646.527	10.515.060	9.862.524	9.876.037	9.384.457	6.623.018
Kasgeldleningen	3.000.000	4.216.000	4.000.000	4.000.000	3.431.917	785.984
Banksaldi	0					
Overige schulden	5.646.527	6.299.060	5.862.524	5.876.037	5.952.540	5.837.034
Overlopende passiva	6.216.457	2.067.176	4.580.693	4.288.109	3.645.326	4.171.376
Totaal vlottende passiva	14.862.983	12.582.236	14.443.217	14.164.146	13.029.783	10.794.394
Totaal passiva	73.580.325	94.283.378	101.883.379	102.625.711	100.498.578	96.907.664

2.8 Beleidsindicatoren

Naam Indicator	Eenheid	Bron	Gulpen- Wittem	< 25.000 inwoners	Nederland
Bestuur en ondersteuning					
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens (begroting 2026)	9,95	Niet bekend	Niet bekend
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	Eigen gegevens (begroting 2026)	9,35	Niet bekend	Niet bekend
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen gegevens (begroting 2026)	€ 1.197	Niet bekend	Niet bekend
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens (begroting 2026)	9,4%	Niet bekend	Niet bekend
Overhead	% van totale lasten	Eigen gegevens (begroting 2026)	22,1%	Niet bekend	Niet bekend
Veiligheid					
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt	3 (2024)	9 (2024)	9 (2024)
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit	2,1 (2024)	2,6 (2024)	4,3 (2024)
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	Per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit	3,2 (2024)	3,6 (2024)	5,7 (2024)
Diefstallen uit woning	Per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit	0,7 (2024)	1,1 (2024)	1,2 (2024)
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	CBS - Geregistreerde criminaliteit	0,4 (2024)	0,8 (2024)	2,2 (2024)
Economie					
Functiemenging	Percentage	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research	42,6 (2023)	49,8 (2023)	54,2 (2023)
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	LISA	213,0 (2023)	187,3 (2023)	181,8 (2023)

Naam Indicator	Eenheid	Bron	Gulpen- Wittem	< 25.000 inwoners	Nederland
Onderwijs					
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	3,5 (2024)	8,5 (2024)	6,7 (2024)
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	19 (2024)	21 (2024)	28 (2024)
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Percentage	DUO/Ingrado	2,0 (2024)	1,8 (2024)	2,3 (2024)
Sport, cultuur en recreatie					
Niet-sporters	Percentage	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM	50,3 (2024)	44,1 (2024)	42,5 (2024)
Sociaal domein					
Banen	Per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research	618,4 (2023)	708,1 (2023)	836,6 (2023)
Jongeren met een delict voor de rechter	Percentage	CBS - Jeugdmonitor	1 (2023)	1 (2023)	1 (2023)
Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage	CBS - Jeugdmonitor	3 (2023)	3 (2023)	6 (2023)
Netto arbeidsparticipatie	Percentage	CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)	67,7 (2024)	73,8 (2024)	73,2 (2024)
Werkloze jongeren	Percentage	CBS - Jeugdmonitor	2 (2023)	1 (2023)	2 (2023)
Personen met een bijstandsuitkering	Per 10.000 inwoners	CBS - Reïntegratie	148,9 (2024)	176,0 (2024)	343,6 (2024)
Lopende reïntegratievoorzieningen	Per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS - Reïntegratie	124,4 (2024)	156,6 (2024)	203,1 (2024)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	13,1 (2024)	13,1 (2024)	13,7 (2024)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	0,8 (2024)	0,9 (2024)	1,0 (2024)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura	Geen data	0,4 (2024)	0,4 (2024)

Naam Indicator	Eenheid	Bron	Gulpen-Wittem	< 25.000 inwoners	Nederland
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Per 10.000 inwoners	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo	800 (2024)	669 (2024)	720 (2024)
Volksgezondheid en Milieu					
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	CBS - Huishoudelijk afval	83 (2023)	106 (2023)	148 (2023)
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	Percentage	Berekening VNG	21,5 (2022)	? (2022)	32,5 (2022)
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing					
Gemiddelde WOZ-waarde	x € 1.000	CBS - Waarde onroerende zaken	357 (2025)	428 (2025)	398 (2025)
Nieuw gebouwde woningen	Per 1.000 woningen	ABF - Primos Woningvoorraad (Syswov)	2,45 (2024)	8,6 (2024)	8,4 (2024)
Demografische druk	Percentage	CBS Bevolkingsstatistiek	89,8 (2025)	82,0 (2025)	70,7 (2025)
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	x € 1	COELO - Atlas lokale lasten	1.092 (2025)	996 (2025)	957 (2025)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	x € 1	COELO - Atlas lokale lasten	1.226 (2025)	1.091 (2025)	1.050 (2025)

Bijlages

Bijlages

Bijlage 1: Samenstelling College van B&W

Mw. N. Ramaekers (Burgemeester)

Portefeuille:

- Algemeen bestuur
- Openbare Orde en Veiligheid
- Regionale Samenwerking/internationale Samenwerking (proces)
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
- Integriteit
- Communicatie en voorlichting
- Bevolking en Burgerlijke stand
- Handhaving
- Drank- en Horecawet
- Personeel & Organisatie
- Juridische Zaken
- Informatievoorziening en Automatisering
- In- en externe dienstverlening
- Cittaslow
- Luchthavens
- Leefbaarheid, burgerparticipatie en zelfsturing (procesbewaking)

Dhr. P. Franssen (Wethouder, 1^e locoburgemeester)

Portefeuille:

- Ruimtelijke Ontwikkeling en grondbeleid incl. Omgevingswet
- Omgevingsvergunningen
- Monumentenzorg / erfgoed
- Wonen en herbestemming leegstand
- Milieu
- Watermanagement / Waterveiligheid
- Openbare ruimte / Openbare werken
- Grondstoffenbeleid en Rd4
- Natuur en Landschap
- Huisvesting arbeidsmigranten / statushouders / vluchtelingen
- Leefbaarheid, burgerparticipatie en zelfsturing (inhoudelijk m.b.t. portefeuille)

Dhr. F. Derksen (Wethouder, 2^e locoburgemeester)

Portefeuille:

- Jeugdwet
- Participatiewet
- WMO
- Armoedebeleid
- Welzijn (breed)
- Inburgering statushouders
- Vervoer (leerlingen-, ouderen- en gehandicaptenvervoer)
- Onderwijs(gebouwen) (incl. nieuwbouw)
- Sociaal en maatschappelijk begeleiding ontheemden (statushouders en Oekraïners)
- Volksgezondheid
- Kunst en cultuur
- Subsidiebeleid
- Evenementen en markten
- Duurzaamheid
- Klimaatbeleid
- Leefbaarheid, burgerparticipatie en zelfsturing (inhoudelijk m.b.t. portefeuille)

(Dhr. J. Last, 3^e locoburgemeester)

Portefeuille:

- Toerisme en Recreatie
- Economische Zaken en (nieuwe) werkgelegenheid
- Financiën, Belastingen en Verzekeringen
- Vastgoed
- Sportbeleid
- Beheer en Beleid (sport)accommodaties
- NV Vrijtijdscentrum Gulpen (NV VTC)
- Inkoop en Aanbesteding
- Verkeer en (openbaar) vervoer
- Leefbaarheid, burgerparticipatie en zelfsturing (inhoudelijk m.b.t. portefeuille)

Bijlage 2: Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
ACM	Autoriteit Consument & Markt
AED	Automatische Externe Defibrillator
AEEA	Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparatuur
AI	Artificiële Intelligentie
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ASL	Afval Samenwerking Limburg
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BAL	Besluit Activiteiten Leefomgeving
BBL	Besluit Bouwwerken Leefomgeving
BBP	Bruto Binnenlands Product
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BDTO	Besluit Digitale Toegankelijkheid Overheid
BGT	Basisregistraties Grootchalige Topografie
BIO	Baseline Informatieveiligheid Overheid of Begroting in één Oogopslag
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRO	Basisregistraties Ondergrond
BRP	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, en BBZ 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie
BV	Besloten Vennootschap
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCT	Civiel en Cultuur Techniek
CDOKE	Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid
CEP	Centraal Economisch Plan
CMP	Circulair Materialenplan
CPB	Centraal Plan Bureau
CO ₂	Koolstofdioxide
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPO	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
dBOS	de Bieb Op School

DIV	Documentaire Informatievoorziening
DMJOP	Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
ESR	Europees Stelsel van Rekeningen
ESZL	Economische Samenwerking Zuid-Limburg
EU	Europese Unie
FTE	fulltime-equivalent
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GEO	Geografisch
GFT	Groente-, Fruit- en Tuinafval
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GIA	Geweld in Afhankelijkheidsrelaties
GIKJ	Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden Beleid
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijke Rioleringsplan
HCL	Historisch Centrum Limburg
HRM	Human Resource Management
IBA	Individuele behandelingen afvalwater
ICT	Informatie en Communicatietechnologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IKB	Individueel Keuzebudget
IMOC	(prijs)Index Materiële Overheidsconsumptie
IOAW	Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IT	Informatie Technologie
IV3	Informatie voor derden
IVP	Integraal Veiligheidsplan
IZA	Integraal Zorgakkoord
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
KCC	Klantcommunicatie
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LOS	Lokaal Offensief Stikstof

LTA	Landelijk Transitiearrangement
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MBA	Milieu Belastende Activiteiten
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplannen
MTO	Medewerkers Tevredenheidsonderzoek
NEN	Nederlandse Norm
NIS2	Network and Information Security
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
NV	Naamloze Vennootschap
NV VTC	NV Vrijtijdscentrum
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
ODZL	Omgevingsdienst Zuid-Limburg
OM	Openbaar Ministerie
OOT	Organisatie Ontwikkel Traject
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende Zaakbelasting
P&O	Personeel en Organisatie
PGB	Persoonsgebonden Budget
PM	Pro Memorie
PMD	Plastic, Metaal en Drankkartons
POC	Percentage of Completion
POK	Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
Rd4	Reinigingsdiensten 4 (afvalverwerkingsbedrijf)
RES	Regionale Energie Strategie
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centrum
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RKMVC	Rooms-Katholieke Mechelse Voetbal Club
RSC	Regionaal Sorteercentrum
SPUK	Specifieke Uitkering
SVREZL	Structuur Visie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SZMH	Sociale Zaken Maastricht Heuvelland
TAM	Tijdelijke Alternatieve Maatregelen
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TPOD	Toepassingsprofielen Omgevingsdocumenten
TVW	Transitievisie Warmte
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VFL	Verordening Fysieke Leefomgeving
VHV	Volkshuisvesting
Vpb	Vennootschapsbelasting

VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
VT	Veilig Thuis
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVE	Vereniging van Eigenaren
WEP	Wet Elektronische Publicaties
WHO	Wet Hergebruik Overheidsinformatie
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WKB	Wet Kwaliteitsborging
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMEBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid Limburg
WSOB	Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen
WSP	Werkgevers Service Punt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening

Bijlage 3: Incidentele en structurele baten en lasten per programma

Recapitulatie begrotingsevenwicht	2026			2027			2028			2029		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma 0	-3.331.826	-204.000	-3.127.826	-3.016.558	0	-3.016.558	-2.990.539	0	-2.990.539	-3.030.226	0	-3.030.226
Lasten programma 1	-2.933.108	0	-2.933.108	-2.649.240	0	-2.649.240	-2.705.834	0	-2.705.834	-2.730.258	0	-2.730.258
Lasten programma 2	-2.713.662	0	-2.713.662	-2.980.613	0	-2.980.613	-3.135.291	0	-3.135.291	-3.145.863	0	-3.145.863
Lasten programma 3	-876.538	-5.000	-871.538	-895.631	0	-895.631	-907.642	0	-907.642	-909.908	0	-909.908
Lasten programma 4	-1.875.948	0	-1.875.948	-2.057.068	0	-2.057.068	-2.036.692	0	-2.036.692	-2.028.116	0	-2.028.116
Lasten programma 5	-4.034.109	-30.000	-4.004.109	-4.004.726	0	-4.004.726	-4.002.230	0	-4.002.230	-3.942.962	0	-3.942.962
Lasten programma 6	-18.484.585	-900.000	-17.584.585	-17.842.935	-180.000	-17.662.935	-17.597.489	0	-17.597.489	-17.481.788	0	-17.481.788
Lasten programma 7	-5.092.827	0	-5.092.827	-5.331.129	0	-5.331.129	-5.366.296	0	-5.366.296	-5.559.345	0	-5.559.345
Lasten programma 8	-2.065.654	0	-2.065.654	-2.091.201	0	-2.091.201	-1.964.000	0	-1.964.000	-1.991.944	0	-1.991.944
Totaal lasten programma's	-41.408.256	-1.139.000	-40.269.256	-40.869.102	-180.000	-40.689.102	-40.706.014	0	-40.706.014	-40.820.411	0	-40.820.411
Baten programma 0	2.606.503	0	2.606.503	2.304.361	0	0	2.218.321	0	2.218.321	2.065.871	0	2.065.871
Baten programma 1	427.255	0	427.255	78.755	0	0	78.755	0	78.755	78.755	0	78.755
Baten programma 2	79.562	0	79.562	79.562	0	0	79.562	0	79.562	79.562	0	79.562
Baten programma 3	14.700	0	14.700	14.700	0	0	14.700	0	14.700	14.700	0	14.700
Baten programma 4	356.805	0	356.805	356.805	0	0	356.805	0	356.805	356.805	0	356.805
Baten programma 5	135.189	0	135.189	135.189	0	0	135.189	0	135.189	135.189	0	135.189
Baten programma 6	4.875.176	1.400.000	3.475.176	3.738.277	280.000	0	3.475.765	0	3.475.765	3.478.360	0	3.478.360
Baten programma 7	5.160.035	0	5.160.035	5.466.289	0	0	5.701.114	0	5.701.114	5.930.210	0	5.930.210
Baten programma 8	621.000	226.000	395.000	466.000	0	466.000	466.000	0	466.000	466.000	0	466.000
Totaal baten programma's	14.276.225	1.626.000	12.650.225	12.639.938	280.000	466.000	12.526.211	0	12.526.211	12.605.452	0	12.605.452
Saldo van baten en lasten programma's	-27.132.031	487.000	-27.619.031	-28.229.164	100.000	-40.223.102	-28.179.803	0	-28.179.803	-28.214.959	0	-28.214.959
Lasten algemeen dekkingsmiddel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten overhead	-11.809.455	0	-11.809.455	-11.019.028	0	-11.019.028	-10.936.299	0	-10.936.299	-10.871.874	0	-10.871.874
Lasten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lasten onvoorzien	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-15.000	-15.000	0	-15.000
Totaal lasten diverse	-11.824.455	0	-11.824.455	-11.034.028	0	-11.034.028	-10.951.299	0	-10.951.299	-10.886.874	0	-10.886.874
Baten algemeen dekkingsmiddel	38.767.577	0	38.767.577	39.088.292	0	39.088.292	39.109.095	0	39.109.095	40.241.032	0	40.241.032
Baten overhead	22.100	0	22.100	22.100	0	22.100	22.100	0	22.100	22.100	0	22.100
Baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	38.789.677	0	38.789.677	39.110.392	0	39.110.392	39.131.195	0	39.131.195	40.263.132	0	40.263.132
Saldo van diverse	26.965.222	0	26.965.222	28.076.364	0	28.076.364	28.179.896	0	28.179.896	29.376.258	0	29.376.258
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en diverse	-166.809	487.000	-653.809	-152.800	100.000	-12.146.738	93	0	93	1.161.298	0	1.161.298
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	325.285	298.793	26.492	296.628	270.136	26.492	70.430	43.938	26.492	26.492	0	26.492
Geraamd resultaat	325.285	298.793	26.492	296.628	270.136	26.492	70.430	43.938	26.492	26.492	0	26.492
Totaal lasten	-53.232.712	-1.139.000	-52.093.712	-51.903.130	-180.000	-51.723.130	-51.657.313	0	-51.657.313	-51.707.285	0	-51.707.285
Totaal baten	53.391.187	1.924.793	51.466.394	52.046.958	550.136	51.496.822	51.727.836	43.938	51.683.898	52.895.076	0	52.895.076
Baten - Lasten	158.476	785.793	-627.317	143.828	370.136	-226.308	70.523	43.938	26.585	1.187.790	0	1.187.790

Memo beantwoording inlichtingenrecht gemeenteraad

Verzonden op : Dinsdag 4 november 2025
Commissievergadering : Donderdag 6 november 2025
Raadsvergadering : Donderdag 13 november 2025
Onderwerp : Beantwoording technische vragen begroting 2026

Van : Het college van B&W
Kenmerk : G.25.03622

Geachte raads- en commissieleden,

Naar aanleiding van de technische vragen betreffende de Begroting 2026-2029, treft u hierbij de beantwoording van de vragen aan.

Nr. vraag	Pagina nr.	Technische vraag	Reactie college
Raadsvoorstel en Raadsbesluit			
Voorwoord Leeswijzer Samenvatting Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 2 Bijlages Samenvatting			
B1	13	Hoe wil het college het tekort van €110.000 in het structurele onderhoudsbudget opvangen?	Dit zit al in de begroting verwerkt.

B2	13	Wat is de actuele stand van de investeringsplanning voor Het Durpshoes, Sporthal Gulpdal en Patronaat?	Dit is geen vraag in het kader van de begroting.
B3	13	Kunt u uitleggen hoe bedrag van € 228298,00 herrekening kapitaallasten tot stand gekomen is?	Dit is het verschil tussen de kapitaallasten begroting 2025, jaarlaag 2026 en de begroting 2026; basis voor de kapitaallasten 2026 is de boekwaarde op peildatum 1-1-2026; hierop van invloed is de realisatie 2024 (jaarrekening 2024) die ten tijde van het opstellen van de begroting 2025 nog niet, maar ten tijde van het opstellen van de begroting 2026 wel bekend was.
B4	15	Zijn alle ondernemers op de hoogte van de voorgestelde verhoging van de toeristenbelasting vanaf 2026?	Ja, de ondernemers hebben op 17 juli een brief ontvangen met daarin aangegeven dat de toeristenbelasting mogelijk verhoogd wordt per 1 januari 2026. Een tarief is daarin niet genoemd aangezien uw raad hierover een besluit dient te nemen.
B5	15-17	Kan de stijging van €1 miljoen in reserves worden ingezet om de belastingverhoging te compenseren?	De belastingverhoging kan niet worden gedekt door de inzet van de algemene reserve. Aangezien de algemene reserve alleen kan ingezet worden voor incidentele uitgaven. Incidenteel zou dit wellicht mogelijk zijn voor het jaar 2026, echter in het jaar 2027, 2028 en 2029 dienen wij een structureel sluitende begroting te hebben. Zonder belastingverhoging is er geen sluitende begroting in 2028 en 2029, en dit is wel een voorwaarde van de provincie om niet onder toezicht te komen staan
D1	4	College heeft gekozen tegen ingrepen aan kostenkant hoewel raad daar juist positief tegenover stond en daaraan actief wilde bijdragen. Waarom heeft het college desondanks besloten om alleen aan de inkomstenkant te sleutelen?	Dit is geen technische vraag.

D2	4	<p>Het college stelt: “continuering zwembad kan leiden tot dekkingsproblemen in de begroting”. “Besluit tot openhouden heeft mede invloed gehad op kostenkant begroting”.</p> <p>Graag een cijfermatige toelichting op deze beide veronderstellingen.</p>	<p>Bij continuering van het zwembad waren de kosten voor het zwembad jaarlijks € 256.860 (bron: begroting 2025-2028, vastgesteld 14 november 2024). Na besluitvorming om continuering zwembad zijn de kosten € 332.699. Conclusie: een toename van € 75.000 euro</p>
D3	5	<p>Graag een toelichting op de persoonlijke noot van de wethouder, i.h.b. wie de feiten heeft verdraaid, wie er bedreigingen aan wiens adres heeft geuit, wie er zonder kennis van de feiten maar puur vanuit een onderbuikgevoel van alles de wereld in heeft geslingerd, en hoe dat klaarblijkelijke gebrek aan kennis te verklaren valt?</p>	<p>Dit is geen technische vraag.</p>
D4	9	<p>Beleidskader is de facto een lijst van beleidstukken. Belangrijk is wat uit die beleidsstukken het bereiken van de doelstellingen beperkt, danwel het bereiken van bepaalde doelstellingen benadrukt. Waarom wordt dit niet op die manier aangegeven zodat duidelijk is waar doelstellingen en beperkingen daarop vandaan komen behalve dan ergens uit die lijst van stukken? De organisatie heeft hier een informatievoorsprong op de raad en het zou van respect voor de raad getuigen als de raad niet ter controle alles zelf bij elkaar zou hoeven harken.</p>	<p>Dit is geen technische vraag.</p>

D5	10	<p>Beleidsindicatoren: wanneer worden die gebruikt om te identificeren op welk gebied de prestaties van de gemeente GW afwijken van andere omliggende gemeenten, en wat daarvan de oorzaken zouden kunnen zijn, en wat daar desgewenst aan gedaan zou kunnen worden. Nu is het verzamelen van die gegevens alleen maar een kostenpost, terwijl tegen geringe meerkosten er daadwerkelijk nuttige inzichten mbt tot de effectiviteit van het beleid danwel de efficiëntie van de organisatie kan worden opgedaan, waardoor het verzamelen van dit soort gegevens nuttig zou kunnen blijken te zijn ipv alleen maar een verplicht nummer. Dit soort analyses zouden uitgezet kunnen worden bij de economische faculteit van de UM of een andere onderwijsinstelling. Graag een serieuze reactie.</p>	<p>Dit kan een politieke keuze zijn, maar dit is geen technische vraag.</p>
D6	12	<p>Tabel de Uitkomst. Bij nieuw beleid vallen in 2026 de kosten bijna 6 ton hoger uit dan kennelijk was voorzien, en vanaf 2027 bijna 3 ton per jaar lager. Kennelijk is er t.o.v. de oorspronkelijke plannen een aantal uitgaven naar voren gehaald? Graag een toelichting.</p>	<p>Dit wordt toegelicht in de tabel nieuwe ontwikkelingen op pagina 14.</p>

D7	12	Tabel autonome ontwikkelingen. De meicirculaire is gemiddeld 1.25 miljoen positief. Hoe komt dat en hoeveel hiervan is structureel? De tekorten op personeelslasten lijken behoorlijk structureel. Hoe kan dat? Wordt er te voorzichtig begroot en blijft daardoor de behoefte aan een herziening van de kostenkant niet onderbelicht? En als die herziening er niet komt blijft eigenlijk alleen maar ingrijpen aan de inkomstenkant over als er TOCH iets gedaan moet worden aan een negatief begrotingssaldo na de zoveelste begrotingswijziging? Graag een serieuze reactie.	De mei-circulaire is vooral positief door de extra gelden voor de tekorten bij de jeugd en de hervormingsagenda € 943.000 (2026) tot € 603.637 (2029). Dit zijn de grootste structurele bijstellingen. De personeelskosten zijn berekend conform de nieuwe CAO (looptijd 2025-2027 hier was nog geen rekening gehouden bij het opstellen van de begroting 2025-2028). Iedere begrotingswijziging wordt voorgelegd aan de Raad, en het raadsbesluit wordt verwerkt.
D8	14	Onder hoofdje duurzaamheid. Spuk-uitkeringen tbv klimaat en energiebeleid zitten nu in algemene uitkering ipv SPUK. Het is wel de bedoeling om met die gelden de gemeentelijke capaciteit voor klimaat en energiebeleid te versterken. Betekent dat dat deze middelen in een voorziening met dit doel terechtkomen?	De decentrale uitkering CDOKE voor de jaarschijf 2026 is bestemd voor de uitvoering van projecten binnen de 3 programma's van duurzaamheid; de energie- & warmtetransitie, de verduurzaming van de gebouwde omgeving & de circulaire landbouwtransitie. Concreet worden de volgende projecten uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • Ontstaan je tuin. • Communicatie & participatie in de energie- & warmtetransitie. • Klimaatadaptatie / vergroening wijken. • Energie-opwekprojecten. • Agro Energy. • Warmteprogramma.

D9	14,13	Kapitaallasten besparing van 227 duizend euro in 2026 door vertraging in investeringen. Maar waar komen dan die extra lasten van 13,6 en 13 duizend euro in de jaren daarna vandaan? Worden die uitgestelde investeringen maar zeer mondjesmaat in de daarop volgende jaren uitgevoerd?	<p>We besparen geen kapitaallasten, we activeren ze in een later stadium.</p> <p>Er is geen sprake van extra lasten van € 13.600 in 2027, € 13.000 in 2028 etcetera. Wat wordt weergegeven is het effect op de kapitaallasten van het doorschuiven van investeringen; dat levert in 2026 een voordeel van € 227.000 op (voordeel begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025, meerjarenlaag 2026). In de jaren daarna is er nauwelijks sprake van een effect (nadeel € 13k).</p>
D10	14	Wat is Solido?	Het college heeft de raad bij raadsinformatiebrief d.d. 24 juni 2025, kenmerk IB.25.0134/U.25.03139 geïnformeerd over het voornemen tot toetreding tot de GR Solido.
D12	16	Bij structureel begrotingssaldo. Waar komt in de tabel ineens het positieve saldo van bijna 1.2 miljoen in 2029 vandaan?	Dit begrotingssaldo is de rekenkundige uitkomst van de uitvoering van het door de raad vastgestelde beleid wat in 2026 en eerder is genomen.

FF1	14	Welke projecten in het kader van duurzaamheid staan nog op de planning en wat zijn de hierbij behorende kosten?	<p>In 2026 continueren we de reeds ingestoken programma's; de energie- & warmtetransitie, de verduurzaming van de gebouwde omgeving & de circulaire landbouwtransitie. Binnen deze programma's zullen de volgende projecten worden uitgewerkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontsteen je tuin – € 10.000 • Communicatie & participatie in de energie- & warmtetransitie – € 10.000 • Klimaatadaptatie / vergroening wijken – € 50.000 • Energie-opwekprojecten - € 100.000 • Agro Energy – € 50.000 • Warmteprogramma – € 50.000 <p>Alle voorgenoemde kosten worden gedekt middels de CDOKE middelen – een decentrale uitkering die vanuit het Rijk wordt uitgekeerd ten behoeve van het uitvoeren van projecten in het kader van het Nationale klimaatbeleid.</p>
FF2	16	Waarom heeft de toezichthouder onze gemeente opgedragen dat er specifiek ook in het jaar 2028 sprake moet zijn van een reëel evenwicht?	<p>Dat heeft te maken met de begroting van 2025-2028. De algemene regel is dat het laatste jaar van de meerjarenplanning structureel sluitend moet zijn. In de begroting van 2025-2028, was het laatste jaar (i.e. 2028) structureel sluitend. Voor de huidige begroting (2026-2029) betekent dit dat de toezichthouder aangeeft dat als de begroting voor het jaar 2028 sluitend was in de vorige meerjarenraming, dat 2028 dan ook in een volgende meerjarenraming sluitend moet zijn.</p>

FF3	13	Waar zitten de stijgingen van ruim 4 ton in de jeugdzorg in. Welke taken zijn duurder geworden en zitten hier beïnvloedbare taken bij?	De stijging heeft te maken met de extra ontvangen gelden voor de uitvoering van de hervormingsagenda jeugd, de indexeringen voor zorg in natura en de verhoging van de PGB budgetten op basis van reële tarieven. Dit maakt dat de jeugdhulp duurder wordt. Echter zet het college niet enkel geïndiceerde jeugdhulp in maar wordt er eigen hulpverlening en schoolmaatschappelijk werk gesprekken aangeboden. Voor verschillende hulpvragen is dit voldoende en belanden deze jongeren niet in de geïndiceerde jeugdhulp (de trajecten waar de gemeente arrangementen voor betaald). Voor deze kostenstijging zijn we wel gecompenseerd via het Gemeentefonds (Meicirculaire 2025).
P1	14	Wat zijn de structurele lasten van het nieuwe zaakstelsel?	Dit is begroot op € 60.000 per jaar. Ter vergelijking zijn de kosten voor het huidige DMS Corsa + hosting gemiddeld € 200.000 per jaar.
P2	16	Waarom wil de toezichthouder dat er ook al in de begroting 2028 sprake moet zijn van een structureel en reël evenwicht?	Dat heeft te maken met de begroting van 2025-2028. De algemene regel is dat het laatste jaar van de meerjarenplanning structureel sluitend moet zijn. In de begroting van 2025-2028, was het laatste jaar (i.e. 2028) structureel sluitend. Voor de huidige begroting (2026-2029) betekent dit dat de toezichthouder aangeeft dat als de begroting voor het jaar 2028 sluitend was in de vorige meerjarenraming, dat 2028 dan ook in een volgende meerjarenraming sluitend moet zijn.
P3	26	Wat betekent onderaan 7.1 Het actualiseren van I-visie?	De huidige i-visie dateert uit 2021. Door de snel veranderende ontwikkelingen in de techniek en aankomende wetgeving mbt informatiemanagement is het evalueren van een visie op informatie noodzakelijk.

P4	26	Wat betekent onderaan 7.2 Het onderzoeken van Changemanagement?	Changemanagement is een risicobeheersproces voor de Informatievoorziening. Het kan toegepast worden op diverse aspecten zoals Informatiebeveiliging, de ICT-omgeving en Informatiebeheer. Door te onderzoeken wat de mogelijkheden van changemanagement zijn en op welke manier we het voor onze gemeente zouden kunnen toepassen zetten we een stap richting het beperken van risico's.
P5	27	De Algemene Uitkering Gemeentefonds en OZB behoren tot de baten van programma 0. Waarom geldt dit niet ook forensenbelasting? De gedachte achter de forensenbelasting is immers dat forensen profijt hebben van allerlei activiteiten en voorzieningen van een gemeente, zonder dat de gemeente hiervoor een tegemoetkoming uit het Gemeentefonds ontvangt.	Dat heeft te maken met de doelstelling en beleidscontext van deze belasting. De forensenbelasting valt onder programma 3 omdat het een beleidsinstrument is dat direct bijdraagt aan de doelstellingen van dit programma, met name het bevorderen van permanente bewoning en het tegengaan van leegstand. Conform de voorschriften IV-3 (Informatie voor derden, CBS)
Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting 1.1. Programmaplannen 1.1.1. Programma 0: Bestuur en Ondersteuning			
B6	23	Hoe wordt de verdeling van onderhoudsbudgetten per kern bepaald, en op basis van welke criteria?	De onderhoudsbudgetten worden per accommodatie en niet per kern bepaald op basis van de opgestelde (D)MJOP's.
B7	26	Wat betekent zaakgericht werken?	Zaakgericht werken is een procesgeoriënteerde en digitale manier van werken. De methode helpt gemeenten om meer grip te krijgen op de informatiehuishouding en om de dienstverlening en bedrijfsvoering te verbeteren. Hierbij wordt een zaak gedefinieerd als "een samenhangende hoeveelheid werk met een gedefinieerde aanleiding en een gedefinieerd resultaat waarvan kwaliteit en doorlooptijd bewaakt moeten worden".

B8	27	Worden ICT-kosten voor zaaksysteem en Solido ook toegerekend aan vastgoedbeheer of volledig als overhead?	Volledig als overhead.
D13	22	Hoe gaat u de bestuurskracht vergroten?	Dit is geen technische vraag.
D14	22	Hoeveel inwoners reageren gemiddeld via het inwonerspanel? Is dat representatief?	Dit is geen vraag in relatie tot de begroting.
D15	23	Inbesteding vastgoedbeheer. Positieve resultaten, hoe positief en wat zijn de verwachtingen hiervan voor de toekomst?	Door de inbesteding van het vastgoedbeheer is er o.a. bespaard op onderhoudscontracten, zijn er meer lokale (en regionale) partijen betrokken bij het onderhoud van ons vastgoed, is er meer zicht op onderhoud en zijn er korte lijnen met onze gebruikers.
D16	23	Migratie ICT infrastructuur. Wat levert dit op? En is dit verplicht? Hoe hoog zijn de aanpassingskosten, en worden die (meer dan) gecompenseerd door de productiviteits/kwaliteits winsten die gepaard gaan met die migratie?	<p>Graag verwijzen wij naar de Raadsinformatiebrief d.d. 24 juni 2025, kenmerk IB.25.0134/U.25.03139.</p> <p>De inschatting zoals gemaakt in de begroting 2026-2029 is het meest actueel. In de begroting is een incidenteel budget opgenomen van € 250.000 in 2026 en is ingaande 2028 een structureel voordeel opgenomen van € 150.000. De meer nauwkeurige financiële consequenties zijn op dit moment nog niet bekend en zullen op een later moment (na formele goedkeuring toetreding) in een begrotingswijziging worden verwerkt.</p>
D17	24	Hoeveel geeft onze gemeente uit per inwoner aan ICT en hoe verhoudt dit bedrag zich tot de uitgaven per inwoner in omliggende gemeentes?	ICT kosten van de gemeente GW zijn 2.1 mio. Gedeeld door 14.017 inwoners, dan kom je op ongeveer 157 euro per inwoner. De vergelijking met omliggende gemeentes is enkel mogelijk indien we de details van hun ICT kennen.

D18	27	<p>Personele lasten voor 2026 zijn iets meer dan 9 miljoen. Zit hier ook externe inhuur bij? In een presentatie tijdens begrotingswerkgroep over mogelijke bezuinigingen voor de begroting van 2026 kwamen bedragen van totale loon en salariskosten (dus inclusief externe inhuur) voorbij van 13 miljoen of meer. Hoe zit dat precies? Graag het totale bedrag aan externe inhuur.</p>	<p>De personele lasten zijn de salariskosten die betrekking hebben op programma 0. (management en ondersteunende afdelingen, griffie, raad, wethouders). Op pagina 131 staan de totale salariskosten. Het genoemde bedrag in de begrotingswerkgroep is inclusief raad, B&W en griffie)</p> <p>Het bedrag voor de externe inhuur staat ook op pagina 131, € 1.274.945.</p>
D19	27	<p>Kapitaallasten lopen behoorlijk op, vooral in 2027 en 2028, t.o.v. 2025 en 2024, terwijl materiele lasten met een half tot 1 miljoen per jaar dalen vanaf 2017. Hoe komt dat?</p>	<p>Kapitaallasten: dit is een technisch verhaal; de kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving; rente betreft het rondpompen van geld en is niet van invloed op het begrotingssaldo; de betreffende kapitaallasten 2027 bij programma 0 ad -/-€ 550.868 betreffen het saldo van kapitaallasten programma 0 ad € 520.571 en negatieve lasten op treasury ter grootte van de rentelasten totale begroting ad € 1.078.273</p> <p>De daling van de materiële lasten zit voornamelijk op het gebied van ICT; nieuwe aanbieders ICT-middelen met gunstigere voorwaarden.</p>
FF4	28	<p>Klopt het dat de GR Solido na begrotingsjaar 2026 jaarlijks een besparing van 150k oplevert. Mogen we de eenmalige uitgaven in dit geval niet spreiden gezien we voornemens zijn voor langere tijd in deze GR deel te nemen?</p>	<p>Ja, het levert een besparing op.</p> <p>De eenmalige kosten hebben te maken met de toetreding. Deze kosten worden gemaakt op het moment dat we formeel toetreden tot de GR. Het is niet rechtmatig ze over meerdere jaren te spreiden, omdat kosten altijd moeten worden genomen in het jaar waarin ze worden gemaakt.</p> <p>Verder verwijzen we naar het raadsvoorstel wat in december 2025 behandeld zal worden.</p>
1.1.2. Programma 1: Veiligheid			

B9	31	Wat is de actuele stand van zaken van de brandweerpost Gulpen-Wijlre in relatie tot de samenwerking binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg? Zijn er al concrete plannen of afspraken gemaakt?	Dit is geen vraag in relatie tot de begroting.
B10	31	Heeft Gulpen-Witterm gezien de brandweerpost in Gulpen(/Wijlre) dekking opgenomen voor ontwikkelingen in de meerjarenplanning?	De huisvesting van de brandweer is een aangelegenheid voor de Veiligheidsregio Zuid Limburg en niet de gemeente.
B11	31	Hoe kan het dat in 2026 ca. € 330642,00 minder personeelslasten zijn?	Dit heeft te maken dat taken verplaatst zijn naar programma 8 tbv omgevingswet.
B12	32	Baten en lasten van ACT interventieteam zijn ons niet duidelijk, graag uitleg?	Er is voor wat betreft het ACT een budget vanuit het Rijk aan de beheergemeente (lees Gulpen-Witterm) toegekend. Alle kosten (incl. personeel) worden hieruit betaald. Aan het einde van het jaar moeten restanten worden terugbetaald.
D20	30	Hoe scoort de gemeente op de subjectieve veiligheidsbeleving?	Cijfers omtrent openbare orde en veiligheid -- inclusief de indices inzake onveiligheidsbeleving -- kunt u per gemeente terugvinden op de website waarstaatjegemeente.nl
D21	31	Wat willen we bereiken? Doelen zijn niet SMART geformuleerd (geldt voor veel meer doelen, trouwens). Waarom niet?	Dit is geen technische vraag.
D22	32	Personele lasten vanaf 2026 ineens 300K lager dan in 2025. Hoe komt dat?	De verklaring hiervoor is dat bepaalde taken/werkzaamheden uitgevoerd worden in programma 8, door de invoering van de omgevingswet.
1.1.3. Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat			
B13	36	Hoeveel smiley borden zijn in bezit van de gemeente?	2
B14	36	Wat is de inconveniententoeslag van Enexis?	Dit is een bedrag wat we ontvangen voor de afwaardering van de kwaliteit van de verharding van wegen, veroorzaakt door werkzaamheden door Enexis.

B15	36	Is er een verkeersveiligheidsanalyse gemaakt per kern binnen het Mobiliteitsplan?	Dit is geen technische vraag.
B16	36	Is er een fietsknelpunten overzicht opgesteld zodat de raad mee kan denken kijkend naar de prioritering van het aanpakken en verbeteren van gevaarlijke situaties.	Dit is geen vraag in relatie tot de begroting.
B17	36	Waar zit de daling van de baten in? Waar zit de daling van de personele lasten in? Waar zit de stijging van de kapitaallasten in?	Het verschil in baten 2025 en 2026 ad € 32.000 betreft de vergoeding door Glaspoot aan de gemeente ivm aanleg glasvezelnetwerk. In 2025 is er rekening gehouden met inhuur personeel voor aanleg glasvezel en ondersteuning verkeersmaatregelen. Stijging kapitaallasten zit voornamelijk bij aanleg en onderhoud wegen.
D23	34	Op de eerste plaats staat een verkeersveilig wegennet, waarbij rekening wordt gehouden met de leefbaarheid voor onze inwoners. 1) Is deze voorkeursordening (verkeersveiligheid eerst, daarna leefbaarheid) consistent met de wensen van het inwonerspanel? 2) Op welke manier wordt er rekening gehouden met leefbaarheid voor de inwoners?	Dit is geen technische vraag.
D24	36	Personele lasten in 2026 en daarna bijna 200K lager dan in 2025. Hoe komt dat?	In 2025 is er rekening gehouden met inhuur personeel voor aanleg glasvezel en ondersteuning verkeersmaatregelen.
D25	36	Kapitaallasten nemen aanzienlijk toe tov 2025 en 2024, zeker vanaf 2027. Hoe komt dat?	Stijging kapitaallasten zit voornamelijk bij aanleg en onderhoud wegen, vanwege doorschuiven investeringen.
P6	36	Vanwaar de grote mutaties in personeelslasten als we kijken naar 2024, 2025 en 2026?	In 2025 is er rekening gehouden met inhuur personeel voor aanleg glasvezel en ondersteuning verkeersmaatregelen. 2024 tov 2026 zijn CAO ontwikkelingen.

P7	36	Wat houdt het verkeersmeetwerk in. Welk verkeer wordt er gemeten en waar?	Dit is geen technische vraag.
P8	37	Op basis waarvan is het bedrag van de dotatie voorzieningen groot onderhoud vastgesteld?	<p>Voor de onderhoudsvoorzieningen onderhoud kunstwerken en vervoermiddelen geldt dat de lijn van de begroting 2025 is doorgetrokken;</p> <p>De dotaties van het wegenfonds en de voorziening onderhoud veldwegen zijn op basis van de door de vakafdelingen voor de begrotingsjaren geplande werkzaamheden.</p> <p>Tenslotte de dotaties in het onderhoudsfonds accommodaties en de voorziening groot onderhoud Kindercirkel; deze corresponderen met de betreffende DMJOPS.</p>
1.1.4. Programma 3: Economie			
B18	41	Wat heeft de bijdrage als partner van Michelin aan de BBB horecabedrijf gekost?	De bijdrage als partner van Michelin bedraagt €5.000,- per jaar.
B19	42	Betekent de bedragen van ca. € 84000,00 bij de baten en lasten van de forensenbelasting dat afwikkeling hiervan helemaal afgehandeld is?	Neen, forensenbelasting voor afgelopen jaren is nog niet afgewikkeld. Alle mogelijke bezwaren zijn bekend en de termijn voor indienen bezwaarschriften is reeds verstreken. Afhandeling van FB vindt plaats bij BsGW.
FF5	42	Er is een Budget Bevordering toerisme à €64K geraamd, waar wordt dit budget voor gebruikt?	Dit budget is bedoeld voor diverse projecten/thema's/onderwerpen ter bevordering van het toerisme in Gulpen-Witterm. Te denken valt aan: herdruk van wandelbrochures, het beleefweekend, het opstellen van nieuw kampeerbeleid, 2x per jaar een inspiratiesessie voor toeristische ondernemers, kosten faciliteren OPT, bijdrage aan het routepunt, het opzetten van de datahub, enz.

P9	40	<p>Waarom staat in het lijstje Beleidskader wél het Strategisch Actieplan Middengebied en niet de Regio Deal en artikel 3 van de statuten van de Stichting Samenwerking Zuid-Limburg? Bij oprichting van deze laatste is ons medegedeeld (G.25.01863) dat het Middengebied daarin is opgegaan. Bijbehorende vraag: wat is de rolverdeling tussen genoemde stichting en de op de op pagina 39 genoemde ESZL (Economische Samenwerking Zuid-Limburg)</p>	<p>Het strategisch Actieplan Middengebied en de Agenda Zuid-Limburg vormen de strategische kapstok welke vanuit een lange termijn perspectief de ontwikkelingen en samenwerking in de regio richting en focus geven. In de Agenda Zuid-Limburg is de gezamenlijke toekomstvisie vastgelegd op de regio, vertaald naar ambities en opgaven. Een integrale agenda die zowel het sociaal-maatschappelijke, economische als ruimtelijke domein raakt. De Regio Deal is onderdeel van het uitvoeringsprogramma van deze Agenda Zuid-Limburg. De drie pijlers uit Agenda Zuid-Limburg betreffen dan ook de pijlers van de Regio Deal Zuid-Limburg.</p> <p>De stichting Samenwerking Zuid-Limburg richt zich op de uitvoering van de Regio Deal Zuid-Limburg en het Nationale programma Vitale regio's. ESZL is het samenwerkingsverband van overheden en vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven. Inhoudelijk zijn er drie meerjarige programma's vastgesteld: Onderwijs & Arbeidsmarkt, MKB & Innovatie en Economie & Vestigingsklimaat. De visie Vrijetijdseconomie (VTE) en de uitvoering hiervan is tevens onderdeel van deze programma's. De programma's en werkzaamheden van ESZL zijn complementair aan de stichting Samenwerking Zuid-Limburg en de regio deal.</p>
P10	40	<p>In het lijstje Beleidskader staat ook de Agenda Zuid-Limburg. Waar vinden wij hierin de voor Gulpen-Wittem relevante informatie?</p>	<p>Dit betreft de basis voor de Regio deal. In de Regio deal is het grenzeloos Bocagelandschap een van de projecten waar Gulpen-Wittem bij is aangesloten.</p> <p>Zie ook de Beantwoording artikel 32 vragen inzake 'RIB 697 inz. Subsidieregeling Regio Deal Zuid-Limburg 2024' met nummer U.24.01515.</p>

P11	42	Wat wordt gedaan met het budget bevordering toerisme?	Dit budget is bedoeld voor diverse projecten/thema's/onderwerpen ter bevordering van het toerisme in Gulpen-Witterm. Te denken valt aan: herdruk van wandelbrochures, het beleefweekend, het opstellen van nieuw kampeerbeleid, 2x per jaar een inspiratiesessie voor toeristische ondernemers, kosten faciliteren OPT, bijdrage aan het routepunt, het opzetten van de datahub, enz.
1.1.5. Programma 4: Onderwijs			
D26	47	Materiele lasten dalen met ruim 8 ton tov 2025, terwijl kapitaallasten minstens verdubbelen. Hoe komt dat?	In 2025 hebben we eenmalig een betaling van 4 termijnen naar LVO overgemaakt omdat we dat in de afgelopen jaren niet hadden gedaan. Vanaf 2026 is deze weer als jaarlijkse betaling opgenomen. De kapitaallasten stijgen als gevolg van de aankoop Kindercirkel.
1.1.6. Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie			

D27	53	Bijdrage Optisport aan Mosaqua 100K. Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de opmerking over de kosten van het openhouden van Mosaqua in het voorwoord van de begroting en de dekkingsproblemen die dit KAN opleveren. Als Mosaqua het enige probleem was geweest had de toeristen belasting slechts met ongeveer 0,10 euro hoeven worden verhoogd terwijl de WOZ belastingen niet verhoogd hadden hoeven worden. Op zijn zachtst gezegd lijkt Mosaqua dus niet de oorzaak van de dekkingsproblemen, en heeft het openhouden van Mosaqua die dekkingsproblemen niet verergerd, terwijl het noemen van alleen Mosaqua in het voorwoord suggereert dat alle dekkingsellende komt van het openhouden van Mosaqua. Waarom heeft u dit op deze manier opgeschreven?	Zie het antwoord op vraag D2
1.1.7. Programma 6: Sociaal Domein			
D28	62	Totale baten lopen sterk terug vanaf 2026, gelukkig de materiele lasten ook. Toch resulteert een daling van ca 0.5 miljoen euro van het resultaat. Waar komen die beide dalingen vandaan? En waar komt de verdubbeling van de kapitaallasten in 2027 vandaan?	<p>Betreffende baten de SPUK Oekraïne loopt tot maart 2027, bij de lasten geldt dat ook.</p> <p>Kapitaallasten nemen toe vanaf 2027 vanwege aanbrengen fasering in investeringsplan accommodatiebeleid/gemeenschapsvoorzieningen</p>

FF6	61	Wordt in Gulpen-Witterm de sociale recherche ingezet, zo ja: wat kost de inzet hiervan en worden er ook opbrengsten gerealiseerd doordat misstanden worden rechtgezet?	Ja, de kosten voor de inzet van sociale recherche bedragen € 28.000 per jaar (voor 2025). Deze som is gemaakt op basis van: -o.b.v. loontabel oktober 2025 -o.b.v. verdeelpercentage 3,23% -o.b.v. overheadpercentage van 58% -excl. overige materiele kosten. Bij vaststelling van fraude worden bedragen teruggevorderd en/of boetes opgelegd.
-----	----	--	---

FF7	63	<p>Wij hebben een regeling waarin inkomens tot 110%/120% Sociaal minimum op bepaalde onderwerpen gemeentelijk gecompenseerd worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat houdt deze regeling in? 2. Uit welke pijlers bestaat deze regeling? 3. Wat zijn de bijbehorende kosten? 4. Wat zijn de gevolgen financieel als deze regeling omlaag wordt gebracht? <p>Wat zijn de gevolgen financieel als deze regeling omlaag wordt gebracht?</p>	<p>1. Gemeente Gulpen-Witterm heeft twee gemeentelijke minimaregelingen voor inwoners met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm. Dat zijn de tegemoetkoming maatschappelijke participatie en de tegemoetkoming voortgezet onderwijs. De tegemoetkoming maatschappelijke participatie is bedoeld om inwoners met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm de mogelijkheid te geven deel te nemen aan sociale, culturele of sportieve activiteiten. De gemeente streeft ernaar dat mensen met beperkte financiële middelen dezelfde kans krijgen om mee te doen als anderen.</p> <p>Tegemoetkoming voortgezet onderwijs is voor kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan en extra kosten maken voor bijvoorbeeld gymkleding, materiaal en eigen bijdragen voor bijvoorbeeld uitstapjes. Het bevordert de gelijke kansen binnen het onderwijs, en voorkomt dat kinderen achterblijven of belemmerd worden vanwege schoolkosten.</p> <p>2. Zie antwoord vraag 2.</p> <p>3. Tegemoetkoming maatschappelijke participatie bedraagt €150,- per gezinslid per jaar. Tegemoetkoming voortgezet onderwijs bedraagt €155,- per kind in de leeftijd van 12 tot 18 jaar per jaar.</p> <p>4. Het is van belang om te weten dat wij niet inzichtelijk hebben hoeveel mensen een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm verdienen. Dit wordt bij de aanvraag ook niet geregistreerd. Kijkend naar de aantal aanvragen in 2024 van bovengenoemde regelingen zal het ons financieel niet veel opleveren. In 2024 ging het om 108 aanvragen voor de tegemoetkoming maatschappelijke participatie en 7 aanvragen voor de</p>
-----	----	---	---

			tegemoetkoming voortgezet onderwijs.
			5. Zie antwoord vraag 4
P12	55	Wat is het verschil tussen Samenkracht en burgerparticipatie (bovenste bolletje) en Samenkracht en burgerparticipatie / Gulpen-Witterm helpt (het bolletje eronder)?	Er zit geen verschil. Dit zijn categorieën die gebaseerd zijn op BBV voorschriften in het kader van de begroting.
P13	55	Wat is het verschil tussen Maatwerkdienstverlening 18+ en 18- (achtste en negende bolletje) en Geëscaleerde zorg 18+ en 18- (twaalfde en dertiende bolletje)?	Dit zijn verouderde termen. Bij maatwerkdienstverlening mag gedacht worden in de richting van zorg in natura waarbij 18- wijst naar jeugd en 18+ naar volwassenen. Dit geldt ook voor de geëscaleerde zorg maar dan gericht op crisis inzet.
P14	55	Volksgezondheid wordt in beide lijstjes op deze pagina gepresenteerd als onderdeel van het Sociaal Domein = Programma 6. Daarna komt Programma 7 = Volksgezondheid. Graag toelichting.	Conform de voorschriften IV-3 (Informatie voor derden, CBS) zijn in 2023 de budgetten volksgezondheid / GGD verplaatst van programma 7 naar programma 6. De namen van de programma's zijn niet aangepast. Conclusie: de naam van programma 7 dekt gedeeltelijk (volksgezondheid) de lading niet meer.
1.1.8. Programma 7: Volksgezondheid en Milieu			
B20	71	Wat is een energie hub (voor de kern Gulpen)	Dit is geen vraag in het kader van de begroting.

D29	65	Gemeenten zijn primair beheerder bodemkwaliteit, dus komen kosten voor bodemsanering voor rekening van gemeente. Voorheen was dat denkkelijk een provinciale verantwoordelijkheid, met bijbehorende saneringsbudgetten. Worden die budgetten ook naar de gemeente overgeheveld of alleen de saneringsverantwoordelijkheid?	Nee, de budgetten worden niet overgeheveld.
D30	66	Gemeente moet in 2050 beschikken over een energiesysteem dat aansluit bij lokale kracht en identiteit. Wat betekent dit in concreto?	Deze vraag heeft geen betrekking op de begroting.
D31	72	Materiele lasten dalen met ca 250K tov 2025 in 2026. Kapitaallasten nemen toe met ca 400K vanaf 2027 tov 2026 en eerder. Hoe komt dat?	Daling in materiele lasten tgv niet verwachte uitkering van subsidies vanaf 2026. Kapitaallasten nemen toe vanaf 2027 vanwege doorschuiven investering in riolering en verduurzaming gemeentehuis.
1.1.9. Programma 8: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing			
B21	80	Welke bouwprojecten verwacht u in 2026 te kunnen afronden?	Als u hiermee op gemeentelijke bouwplannen doelt, is de verwachting dat geen enkel project volledig zal worden gerealiseerd, opgeleverd en/of afgerond.
B22	80	Kunt u al aangeven welke bouwprojecten in 2026 definitief kunnen starten?	Bouwplannen, grondexploitaties en/of bouwprojecten starten met een geruime tijd aan voorbereidende activiteiten. Eerst nadat alle voorbereidingen van verkenning, haalbaarheid, ontwerp en het vergunningsprocedure is sprake van de feitelijke start van realisatie. Indien bedoeld wordt de start van de realisatie van een gemeentelijk project dan blijft dat beperkt tot de verwachte start van het CPO-project te Mechelen. Alle andere ontwikkelingen bevinden zich nog in de eerdere voorbereidende fasen.

B23	80	Bestaand beleid; Totaal baten stijgen met € 105.000,00 t.o.v. 2025, waar komt deze stijging vandaan?	Stijging per saldo € 105.000 bestaat uit 2 componenten: 1. daling opbrengst leges met € 120.000; 2. stijging, incidentele baat 2026 € 225.000 verkoop kavels Partij Oost.
B24	80	Waar zit de stijging in van € 450.894,00 in bij de personele lasten?	Voor de verdere implementatie van de omgevingswet is er in personeel ingehuurd, daarnaast zijn er ook taken van programma 1 verschoven naar programma 8 (zie ook antwoord D22).
D32	80	Grote stijging personele lasten van ca 450K vanaf 2026. Vervijfoudiging kapitaallasten vanaf 2027. Hoe komt dat?	Voor de verdere implementatie van de omgevingswet is er in personeel ingehuurd, daarnaast zijn er ook taken van programma 1 verschoven naar programma 8 (zie ook antwoord D22). Kapitaallasten nemen toe vanaf 2027 vanwege doorschuiven Herontwikkeling Sophianum.
P15	76	Er staat Voor 2026 zal in ieder geval invulling gegeven gaan worden aan VHVP en HVV . Bedoelt u misschien dat dit In 2026 zal gebeuren?	Wij verwijzen u naar de RIB (U.25.03538) van 17 september 2025.
P16	76	Er staat ook In het onderzoek is uitgegaan. Over welk onderzoek gaat dat?	De begeleidende tekst in de begroting is niet correct en dient als volgt geïnterpreteerd te worden: "Qua voorbereidingen geldt dat deze worden vormgegeven vanuit de situatie dat alle wetswijzigingen en wetsvoorstellen uiteindelijk doorgang vinden".
P17	80	Wat zijn Werkbudgetten Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting?	Dit betreft onder andere kosten onderzoeken op gebied van RO; ter vergelijking onderzoek; ter vergelijking woningbouwonderzoek en schaarste onderzoek in 2025; bij Volkshuisvesting gaat het om beheerskosten Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting NL.
P18	80	De begrote personele lasten stijgen met meer dan 40% ten opzichte van 2025. Hoe kan dat?	Voor de verdere implementatie van de omgevingswet is er personeel ingehuurd, daarnaast zijn er ook taken van programma 1 verschoven naar programma 8.
P19	81	Wat houden de materiele lasten omgevingswet in.	Dit betreft 100.000 euro aan uitbestede werkzaamheden

P20	81	Zijn deze kosten structureel? Dekking uit reserve Omgevingswet is niet structureel. Hoe kan daar dan op lange termijn voor dekking worden voorzien?	Ja, dit betreft structurele kosten; hiervoor dient structureel in dekking te worden voorzien binnen de begroting (op totaalniveau).
1.1.10. Totale baten en lasten			
B25	82	De baten binnen het sociaal domein levert al een aantal jaren in op de begroting, waar komt dit door?	Zie pagina 62 begroting; het verschil zit in de SPUK Oekraïne; dat is een incidentele baat die jaarlijks daalt; laatste baat ad € 280.000 in 2027, vanaf 2028 geen begrote baat meer.
D33	83	Post onvoorzien is teruggebracht van 25K naar 15K vanaf 2026. De onttrekkingen aan de reserves van 2 miljoen in 2024 en 2025 waren ook niet voorzien. Het verschil tussen werkelijke tekorten en de post onvoorzien is dus minstens een factor honderd. Waarom is deze post onvoorzien zo laag ingeschat? En waarom is deze post ook nog eens met 10K verlaagd?	De post onvoorzien is bedoeld voor uitgaven waarvoor geldt onvoorzien, onvermijdelijk en onuitstelbaar; op basis van ervaringscijfers is deze verlaagd van € 25.000 naar € 15.000; dit mag volgens de geldende voorschriften.
P21	79	Waarom is de bijdrage NV BNG verminderd t.o.v. de ontwerpbegroting 2025	Dit is een bijstelling op basis van de te verwachten dividenden.
1.2. Paragrafen			
1.2.1. Lokale heffingen			
B26	86	Wat is de verwachte meeropbrengst van de 5% OZB-verhoging en 10% toeristenbelasting, en welk deel dekt het tekort?	Staat vermeld op pagina 15 tabel Dekking.

B27	86-90	Wat betekent het in financieel opzicht wanneer het amendement A2424 aangenomen zal worden?	<p>Dit betekent logischerwijs lagere inkomsten via de toeristenbelasting. Dit zou op een andere manier gecompenseerd moeten worden.</p> <p>Het alleen terugdraaien van de leeftijdsgrens voor groepsaccommodaties waar groepen kinderen verblijven is niet werkbaar. Het is onduidelijk waar precies de scheidingslijn ligt en onder welke categorie je valt. Dit is moeilijk uit te leggen aan gasten maar ook aan de ondernemers.</p> <p>We hebben circa 7.500 overnachtingen onder 14 jaar (we hebben geen inzicht in leeftijden binnen deze groep) en dat komt neer op circa 25.000 euro per jaar.</p>
B28	86-90	Wat betekent het in financieel opzicht wanneer we het tarief van toeristenbelasting voor campings/kampeerboerderijen handhaven op 2,40 en overige accommodaties op 2,75?	Minder baten. Staat vermeld op pagina 15 tabel Dekking. 205.241 euro
B29	88-90	Hoe hoog is de kostendeckingsgraad per heffing (afval, riool) en voldoet dit aan de BBV-norm?	Dit staat als laatste regel in de tabellen. Dit voldoet aan BBV
B30	86	Hoe verhoudt de stijging van de lokale lastendruk (5,8%) zich tot omliggende gemeenten?	Deze vraag kunnen we pas beantwoorden wanneer de begroting bij de omliggende gemeentes is vastgesteld. Op pagina 97 treft u bedragen van omliggende gemeentes voor 2025 aan.
B31	86	Hoeveel procent van de belastingopbrengst komt uit toerisme versus inwoners?	<p>OZB = 4.9 mio/ 13.7 mio = 36%</p> <p>Riool = 2.7 mio/ 13.7 mio = 20%</p> <p>Afval = 2.3 mio/ 13.7 mio = 17%</p> <p>Leges = 788K/13.7 mio = 6%</p> <p>TB = 2.9 mio/ 13.7 mio = 21%</p> <p>FB = 84K / 13.7 mio = 1%</p>

D34	87	<p>OZB belasting is extra met 5% verhoogd omdat dat NOODZAKELIJK zou zijn is om meer inkomsten te genereren en waarschijnlijk ook om een exploitatie tekort te dekken. Maar dat kan op twee verschillende manieren: inkomsten verhogen of kosten verlagen (of reserves gebruiken maar dat kan niet structureel, want dan raken die reserves op). Kosten verlagen kan weer op twee manieren: niveau van de voorzieningen omlaag of productiviteit omhoog. Waarom is niet onderzocht welke manier van dekking de kleinste nadelige effecten op onze inwoners zou hebben. En als dat wel is onderzocht, hoe groot zijn de welvaartsvoordelen voor onze inwoners van belastingverhoging in vergelijking met kosten verlaging? Kortom, waarom is gekozen voor belastingverhoging en voor belastingverhoging voor zowel toeristen als huizenbezitters? Een belastingverhoging voor toeristen lijkt meer voor de hand te liggen. Toeristen laten zich niet afschrikken door een half procentje meer of minder (dat is so wie so de stilzwijgende veronderstelling achter het belastingplan van het college). Een min of meer gelijke verdeling van extra belastingen over toeristen en huizenbezitters lijkt NIET voor de hand te liggen. Graag uitleg geven.</p>	Dit is geen technische vraag.
D35	88	<p>Waar komt het verschil in OZB opbrengsten voor 2026 in tabel op p.88 met OZB opbrengsten in dekkingstabel op p.15 vandaan. Extra OZB opbrengsten volgens p.88 zijn 353K en niet 232K.</p>	<p>De 232K op p.15 betreffen de meeropbrengsten van 5% verhoging van de OZB. Daar zit nog niet de 2.6% verhoging als gevolg van de inflatiedekking bij (uit nota lokale heffingen-G.23.00615). Als je deze meeneemt dan tot een stijging van 350K.</p>

D36	89	Hoe hoog zijn de extra forensenbelastingeninkomsten geweest die nog niet zijn teruggevorderd? Wordt daar een voorziening voor gecreëerd ter dekking van die potentiële terugvorderingen?	<p>De vraag betreffende de hoogte heeft geen betrekking op de begroting.</p> <p>De reserve lokale heffingen is in eerdere instantie al gevormd. Conform het collegebesluit en gecommuniceerd middels een raadsinformatiebrief wordt rekening gehouden met een bedrag van ongeveer € 100.000,-. Zie Raadsinformatiebrief U.25.02425.</p>
FF8	89	De forensenbelasting lijkt niet te veranderen t.o.v. begrotingsjaar 2025. Klopt dit? Hoe kan dit?	We baseren ons op de BsGW prognose en deze wijkt nauwelijks af.
FF9	89	Hoe wordt de Forensenbelasting in onze gemeente berekend?	Gelet op de uiteenzetting in het belastingvoorstel 2025 (G.24.0442) en de memo tariefstelling forensenbelasting (G.24.04408) wordt op basis van de gemiste inkomsten vanuit het Gemeentefonds de belastingtarieven bepaald. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de laatst afgegeven BsGW prognose en zo kunnen de nieuwe tarieven worden bepaald.

FF10	89	<p>Mag de forensenbelasting ingezet worden om forenzen mee te laten betalen aan het voorzieningenniveau in onze gemeente?</p> <p>Zo ja, in welke mate mag dit en in hoeverre doen wij dit nu als gemeente?</p>	<p>De forensenbelasting kent vanuit de invoering in 1970 het karakter van een algemene directe belasting. Samen met de toeristenbelasting werd door de wetgever destijds aan gemeenten een bevoegdheid tot het heffen van belasting gegeven die een extra inkomstenbron vormde voor gemeenten met veel tijdelijke verblijfhouders die niet tot de ingezetenen van de gemeente werden gerekend. Voor deze verblijfhouders (aangeduid als toeristen/forenzen) treft de gemeente ook of mede voorzieningen, terwijl de verblijfhouders niet leiden tot een hogere uitkering uit het Gemeentefonds. De forensenbelasting staat in artikel 223 van de Gemeentewet.</p> <p>In lijn met de beantwoording van vraag FF8 en FF9 kan worden aangegeven dat de forenzen een financiële bijdrage leveren door het betalen van forensenbelasting. Immers de forenzen maken ook gebruik van de voorzieningen die door de gemeente worden aangeboden. Het geheel wordt nu gemaximaliseerd door het gemis aan inkomsten vanuit het Gemeentefonds.</p>
P22	87	Hoeveel euro levert de extra verhoging met 5% van de OZB op?	<p>Dit staat op pagina 15 tabel dekking.</p> <p>232.000 euro</p>
1.2.2. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing			

B32	98-101	<p>Wat is de ratio van het weerstandsvermogen en hoe verhoudt deze zich tot de landelijke norm (minimaal 1,0)?</p> <p>Klopt het dat de algemene reserve van 7,9milj ruim boven de benodigde weerstandscapaciteit ligt?</p> <p>Klopt de uitspraak van de trainer over gemeentefinanciën, we minimaal €3,5 miljoen als algemene reserve moeten hebben?</p>	<p>Zie pagina 112 van de begroting 2026; de ratio bedraagt in totaal 2,50; de waardering is uitstekend (ten opzichte van de norm 1,0). Zie pagina 112 van de begroting 2026; de algemene reserve ad € 7,918 miljoen wordt daar vergeleken met de incidentele weerstandscap; benodigd is € 3,360</p> <p>Zie pagina 112 van de begroting 2026; we moeten minimaal € 3.360.000 in de algemene reserve hebben.</p>
D37	113	<p>Structurele exploitatieruimte is -1% in 2026 en 0% in 2027 en 2028. Wat is de streefwaarde voor dit kengetal, en hoe kan deze streefwaarde worden bereikt tegen zo laag mogelijk welvaartsverlies voor de inwoners?</p>	<p>Bij de structurele exploitatieruimte wordt uitgegaan dat 0% of hoger voldoende en weinig risico met zich meebrengt. Lager dan 0% wijst op risico. Uit de cijfers in tabel 'BBV indicatoren' blijkt dat we in 2026 risico lopen, echter vanaf 2027 we wederom weinig risico lopen.</p> <p>De structurele exploitatieruimte $[(structurele\ baten - structurele\ lasten) / structurele\ baten]$ kan worden verbeterd door ofwel structurele baten te verhogen ofwel structurele lasten te verlagen.</p>
D38	113	<p>Toelichten waarom de schuldquote in 2025 bijna verdubbeld is (179%) is tov 2024 (93%) en waarom deze in 2026 weer lager is.</p>	<p>Dat is het verschil tussen vooruitkijken (begroting) en terugblikken (jaarrekening).</p>
D39	113	<p>Wat gaat u doen om de schuldquote terug te brengen naar de norm van 130%</p>	<p>In deze begroting handhaven we de schuldquote.</p>
1.2.3. Onderhoud Kapitaalgoederen			

1.2.4. Financiering			
B33	121	Wat is de ontwikkeling van de schuldquote 2025–2029 en de verhouding tot de VNG-norm?	Zie pagina 113 en pagina 114 begroting 2026; de schuldquote verbetert licht vanaf 2027 maar overschrijdt in alle jaren de door de VNG geadviseerde maximum norm van 130%.
1.2.5. Bedrijfsvoering			
B34	126	In 2025 hebben 5 medewerkers de organisatie verlaten, zijn op dit moment wel alle vacatures ingevuld?	Dit betreft geen vraag in relatie tot de begroting.
C1	127	U zegt dat u door wilt gaan met medewerkers aantrekken die over de juiste mindset beschikken maar niet de benodigde opleiding hebben gevolgd. Vraag 1A: Kunt u een indicatie geven over hoeveel medewerkers het gaat in 2025? Vraag 1B: En hoeveel kost dit? Vraag 1C: Heeft het gebrek aan benodigde opleiding financiële voordelen voor onze gemeente, tenminste zodanig dat de extra opleidingskosten worden gedekt?	Dit is geen vraag in relatie tot de begroting.

C2	127	<p>In het zelfde stuk hebt u het over AI. Zo wordt er beschreven dat er een strategische afweging moet worden gemaakt over de mogelijke inzet van AI binnen de processen van de gemeente.</p> <p>Vraag 2A: Kan er een indicatie worden gegeven of Gulpen-Witterm al software-licenties heeft waarbij AI in het pakket zit?</p> <p>Vraag 2B: Gaat de GR Solido (die op pagina 167 wordt benoemd) een actieve rol spelen in de het maken van de strategische afweging over de mogelijke inzet van AI binnen onze processen?</p>	<p>a. In Windows, Edge en alle Microsoft 365-programma's (zoals Word, Excel, PowerPoint en Outlook) is een AI-assistent geïntegreerd: Copilot. Hiervoor is geen aparte licentie nodig. Dit is onderdeel van de betreffende programma's. Andere software-licenties zijn op dit moment nog niet aangeschaft. Daarvoor wordt de komende maanden eerst nader onderzoek gedaan naar de meest geschikte AI-software.</p> <p>Solido gaat geen strategische afweging maken over de inzet van AI binnen onze processen. Daarvoor blijven we zelf verantwoordelijk. Bij Solido wordt wél onderzoek gedaan naar de meest gunstige AI-software voor Solido zelf. Mocht daar op termijn een bepaalde keuze worden gemaakt, dan kunnen wij (als we de keuze steunen) wellicht aansluiten en daardoor profiteren van schaalvoordeel.</p>
----	-----	---	---

C3	131	<p>Onder het kopje “<i>Cijfers over de bedrijfsvoering thema’s</i>” staat geschreven: “Op basis van enkele indicatoren willen wij onze bedrijfsvoering ook objectief de maat nemen om op basis daarvan mogelijke verbetergebieden te verkennen.” De indicatoren betreffen <i>externe inhuur, salarislsten personeel, en wedde en vergoedingen bestuur, gemeenteraad en griffie</i>. Naast wat bedragen wordt er verder niets meer over gezegd. Met name externe inhuur is bij overheden vaak een enorme kostenpost wat de organisatie aan het einde ook kennis kost.</p> <p>Vraag 3A: Kun u ons een overzicht geven op welke afdelingen er met externe inhuur wordt gewerkt in 2025 en waar u verwacht met externe inhuur in 2026 mee door te moeten gaan, dan wel uit te moeten gaan zetten?</p> <p>Vraag 3B: Is er nog ruimte om verder te bezuinigen op inhuur in de jaren 2026-2029, door bijvoorbeeld harder in te zetten op het aantrekken van jonge mensen en die zelf op te leiden indien nodig? Zo ja, waar? Zo nee, waarom niet? Graag een uitgebreide toelichting geven.</p>	Dit is geen technische vraag in het kader van de begroting 2026.
D40	130	Hoeveel bezwaarschriften heeft u in 2025 ontvangen?	Dit is een vraag voor de jaarrekening 2025.
D41	130	Hoeveel van deze bezwaarschriften zijn geëindigd in “(langslepende) bezwaar- en beroepsprocedures	Dit is een vraag voor de jaarrekening 2025.
D42	131	Hoeveel leidinggevenden primair proces heeft u in dienst?	Dit is geen technische vraag.

D43	131	Hier wordt de externe inhuur binnen het thema bedrijfsvoering genoemd. Hoe hoog is de totale externe inhuur (dus ook inhuur via projecten, programma etc)	De totale externe inhuur bedraagt € 1.274.945.
D44	132	Welk doelmatigheidsonderzoek 213A heeft u in 2025 uitgevoerd en wanneer ontvangt de raad de uitkomsten daarvan?	Dit is een vraag voor de jaarrekening 2025.
1.2.6. Verbonden Partijen			
B35	155	Is al iets meer bekend over de afwikkeling van het lopende faillissement van de NV VTC?	Nee.
1.2.7. Grondbeleid			
1.2.8. Openbaarheidsparagraaf			
Hoofdstuk 2: Financiële begroting			
2.1. Overzicht baten en lasten per programma			
2.2. Baten en lasten per taakveld			

FF11	165	<p>Wat valt allemaal onder taakveld '7.4 Milieubeheer' kan dit verder opgesplitst worden met daarbij vermeld welke uitgaven wettelijke taken betreffen en welke uitgaven gemeentelijk beleid betreffen.</p>	<p>Zie bijlage 1 voor de uitsplitsing van het taakveld.</p> <p>Wat betreft de GR ODZL: we zijn wettelijk verplicht deze basistaken onder te brengen bij de OD. Dit betreft dus een wettelijke taak.</p> <p>De Klimaatwet is opgesteld om wettelijk vast te leggen dat Nederland in 2050 bijna geen broeikasgassen meer uitstoot en daarmee bijdraagt aan het tegengaan van klimaatverandering. De wet verplicht de Rijksoverheid tot het opstellen van een langetermijnklimaatbeleid, een vijfjaarlijks Klimaatplan en een jaarlijkse Klimaat- en Energieverkenning om de voortgang te bewaken. Voor gemeenten betekent dit dat zij lokaal uitvoering moeten geven aan deze nationale doelen, onder meer via hun Regionale Energiestrategie (RES) en Transitievisie Warmte.</p> <p>Samenvattend; alles wat wij bij duurzaamheid doen komt voort uit een wettelijke verplichting. Wij voeren deze wettelijke verplichting op lokaal niveau uit met passend beleid en passende projecten. De grootboekrekeningen en middelen zijn een lokale doorvertaling en samensmelting van ons beleid dat is voortkomt vanuit de Klimaatwet.</p>
2.3. Incidentele baten en laten			
C4	167	<p>Gulpen-Wittem is voornemens toe te treden tot de GR Solido.</p> <p>Vraag: Kunt u een overzicht geven welke andere gemeentes hier aan verbonden zijn en wat zijn de primaire taken die onder deze GR worden gelegd?</p>	<p>Deze vragen kunnen gesteld worden bij de behandeling van het raadsvoorstel in december 2025.</p>

D45	168	In 2026 en 2027 geen sprake van structureel evenwicht. Wat zijn mogelijke consequenties?	Voor 2026 betekent dit dat het negatieve structurele begrotingssaldo gedekt zal moeten worden met incidentele baten. Deels kan dit door toevoegen SPUK Oekraïne en deels wordt voorgesteld om belastingen te verhogen. Voor het meerjarenplan geldt dat de begroting uiterlijk in 2029 reëel en structureel in evenwicht moet zijn. Voor 2027 is er derhalve geen verplichting om structureel in evenwicht te zijn en zijn er geen consequenties.
P23	166	Op welke wijze gaat de vermindering van de opbrengsten forensenbelasting gecompenseerd worden als de reserve lokale belastingen in 2028 uitgeput is.	Zie de Raadsinformatiebrief met nummer U.25.02425.
2.4. Stortingen en onttrekkingen Reserves			
B36	176	Prog. 8 ontwerp en contractfase Sophianum, ik neem aan dat dit herontwikkeling Sophianum Nijswiller is? De vraag is klopt het dat hiervoor nog € 540.013,00 beschikbaar is?	Dit betreft de herontwikkeling voormalig Sophianum Nijswiller; hiervoor is nog een krediet van € 540.013 beschikbaar. Zie ook raadsinformatiebrief U.24.01473.
D46	169	Waar is de bestemmingsreserve personeel en bedrijfsvoering ad € 174.488 voor bedoeld?	Deze reserve is bedoeld voor het oplossen van personele knelpunten; zie onder ander ook jaarstukken 2023, pagina 156.
D47	169	Waar is de bestemmingsreserve BMV Gulpen ad € 308.000 voor bedoeld	Deze reserve is een bruteringsreserve en dient als dekking van de afschrijvingslasten van de brede maatschappelijke voorziening / gemeenschapshuis Gulpen.
2.5. Stortingen en onttrekkingen Voorzieningen			
P24	172	Op pagina 37 lezen we dat de dotatie voorzieningen groot onderhoud (wegen en kunstwerken) optellen tot € 471.020. Welke voorzieningen uit de tabel op pagina 172 maken daar onderdeel van uit.	De € 471.020 op pagina 37 bestaat uit € 270.335 wegenfonds, € 62.845 vz oh kunstwerken, € 137.840 vz veldwegen (zie overzicht pagina 172).

P25	172	Graag een verklaring voor de forse toename van de voorzieningen debiteuren.	Dit betreft de storting in 2024 in verband met de openstaande vorderingen NV VTC; afboeking van deze vorderingen had ten tijde van het opstellen van de begroting 2026 nog niet plaatsgevonden. Het faillissement van NV VTC is nog niet uitgesproken en derhalve kunnen de vorderingen nog niet definitief worden afgeboekt.
2.6. Investeringsplanning			
D48	175	Wat wordt precies gedaan met uitbreidingskrediet Wittermer allee ad € 684.000 en ad € 1.328.000?	Het project Wittermer Allee omvat de herinrichting, rioolreconstructie en aanvullende watermaatregelen in de kern Witterm. Het uitbreidingskrediet is benodigd om het project te kunnen uitvoeren.
D49	175	Wat wordt bedoeld met Project Epen ad € 487.300	Dit betreft de reconstructie van gedeelte Roodweg-Kapelaan Houbenstraat-gedeelte Wilhelminastraat te Epen.
2.7. Geprognosticeerde balans			
D50	177	Wat is de reden voor de grote toename in de post materiele vaste activa economisch nut van 2024 op 2025 en van 2025 op 2026? Zit dat in extra investeringen in wegen e.d.?	Bij de rekening is het cijfer lager omdat de realisatie van investeringen in de praktijk achterloopt op de begroting. Heeft te maken met het investeringsvolume en de daaraan gekoppelde geldstromen/financiering. Dit zit niet in extra investeringen maar door doorschuivingen. Er is in de begroting 2026 minimaal spraken van extra investeringen. Wegen zijn niet economisch maar maatschappelijk nut. Economisch nut betreft onder andere onderwijshuisvesting, accommodaties verduurzaming, riool
2.8. Beleidsindicatoren			

D51	181	Cliënten met maatwerkarrangement WMO in GW fors hoger dan elders. Hoe komt dat?	Gemeente Gulpen-Witterm is een relatief sterk vergrijsde gemeente. Dit heeft invloed in de mate waarop er een beroep wordt gedaan op de gemeente voor ondersteuning.
D52	181	Gemeentelijke woonlasten flink hoger dan elders. Ook nog voor verhoging OZB. Hoe komt dat? Is dit eigenlijk geen aansporing om extra inkomsten te zoeken die niet de lokale woonlasten verhogen?	De lokale lastendruk van huurders is gelijk aan andere gemeenten. Woningeigenaars betalen inderdaad meer dan omliggende gemeentes, echter dat komt door een hoger niveau van voorzieningen (b.v. elke kern met een eigen gemeenschapshuis).
Bijlages Bijlage 1: Samenstelling College van B&W Bijlage 2: Afkortingenlijst Bijlage 3: Incidentele en structurele baten en lasten per programma			
Overige vragen			
D53		Er staat niets in de begroting over huisvesting statushouders. Graag uitleg.	Dit is geen technische vraag.
D54		Waarom staat er geen bedragen in voor de herontwikkeling van Sophianum Nijswiller.	Zie hiervoor pagina 176, investeringen doorgeschoven naar 2026, ontwerp en contractfase Sophianum.
D55		In het G&G journaal van 24 oktober jl. staat dat u ten opzichte van 2025 besparingen heeft gerealiseerd op projecten. Om welke projecten en besparingen gaat het in concreto?	Dit is geen technische vraag.

Bijlage 1. Toelichting vraag FF

Totaal

Som van 2026			
Taakveld omschr.	Grootboek	Grootboek omschrijving	Totaal
Milieubeheer	67040100	Omgevingsdienst Zuid-Limburg (RUD)	€ 281.888
	67040300	Uitvoering milieubeleidsplan	€ 4.474
	67040400	Duurzaamheid: milieu	€ 70.109
	67040500	Duurzaamheid: energie	€ 366.545
	67040550	Duurzaamheid: sociaal	€ 16.050
	67040600	Verduurzaming	€ 352.071
	67040700	Duurzaamheid: mobiliteit	€ 10.000
(leeg)	(leeg)	(leeg)	
Eindtotaal			€ 1.101.137

Mutaties

Som van 2026			
Grootboek	Beleidsveld	Opmerking	Totaal
67040400	CAO bijstelling	Staat P 2026-2029	€ 70.109
	Duurzaamheid	Duurzaamheid: milieu(K)	-€ 12.304
Totaal 67040400			€ 57.805
67040500	Duurzaamheid	CDOKE middelen in Algemene Uitkering	€ 270.000
Totaal 67040500			€ 270.000
67040550	Saldoneutraal	Budget samen groen van 62010200	€ 16.050
Totaal 67040550			€ 16.050
67040600	CAO bijstelling	Staat P 2026-2029	€ 349.299
		Tegenboeken Staat p	-€ 281.024
	Duurzaamheid	vrijval storting revolverend fonds duurzaamheid	-€ 50.000
	Kapitaallasten	Aframen kapitaallasten oud	-€ 2.772
Totaal 67040600			€ 15.503
67040700	Duurzaamheid	Duurzaamheid : Mobiliteit	-€ 10.000
Totaal 67040700			-€ 10.000
67040600	Kapitaallasten	Opboeken afschrijvingen gerealiseerde investeringen	€ 2.061
		Opboeken afschrijvingen lopende investeringen	€ 0
		Opboeken rente gerealiseerde investeringen	€ 711
		Opboeken rente lopende investeringen	€ 0
Totaal 67040600			€ 2.772
Eindtotaal			€ 352.130

Memo beantwoording inlichtingenrecht gemeenteraad

Verzonden op : Donderdag 6 november 2025
Commissievergadering : Donderdag 6 november 2025
Raadsvergadering : Donderdag 13 november 2025
Onderwerp : Beantwoording technische vragen begroting 2026 -
 vervolg

Van : Het college van B&W
Kenmerk : G.25.03637

Geachte raads- en commissieleden,

Naar aanleiding van de technische vragen betreffende de Begroting 2026-2029, treft u hierbij het vervolg van de beantwoording van de vragen aan.

Nr. vraag	Pagina nr.	Technische vraag	Reactie college
Voorwoord Leeswijzer Samenvatting Hoofdstuk 1 Hoofdstuk 2 Bijlages Samenvatting			
B2	13	Wat is de actuele stand van de investeringsplanning voor Het Durpshoes, Sporthal Gulpdal en Patronaat?	Durpshoes en sporthal zijn lopende investeringen, Patronaat komt december in de Raad.

D1	4	College heeft gekozen tegen ingrepen aan kostenkant hoewel raad daar juist positief tegenover stond en daaraan actief wilde bijdragen. Waarom heeft het college desondanks besloten om alleen aan de inkomstenkant te sleutelen?	Dit is geen technische vraag, maar een politieke vraag.
D3	5	Graag een toelichting op de persoonlijke noot van de wethouder, ihb wie de feiten heeft verdraaid, wie er bedreigingen aan wiens adres heeft geuit, wie er zonder kennis van de feiten maar puur vanuit een onderbuikgevoel van alles de wereld in heeft geslingerd, en hoe dat klaarblijkelijke gebrek aan kennis te verklaren valt?	Dit is geen technische vraag, maar een politieke vraag.
Hoofdstuk 1: Beleidsbegroting 1.1. Programmaplannen 1.1.1. Programma 0: Bestuur en Ondersteuning			
D14	22	Hoeveel inwoners reageren gemiddeld via het inwonerspanel? Is dat representatief?	Bij ons inwonerspanel (www.gulpen-wittersprekt.nl) krijgen inwoners alleen een enquête als wij deze actief uitzetten. Dit hebben wij de afgelopen twee jaar niet meer gedaan. Wij gebruiken ons participatieplatform doemee.gulpen-witterm. Dit wordt de komende jaren meer ingezet. Dit is veel gericht en biedt meer kansen om inwoners te informeren en betrekken bij onze plannen, projecten en beleid.
1.1.2. Programma 1: Veiligheid			
B9	31	Wat is de actuele stand van zaken van de brandweerpost Gulpen-Wijlre in relatie tot de samenwerking binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg? Zijn er al concrete plannen of afspraken gemaakt?	Dit is een vraag voor de veiligheidsregio. De veiligheidsregio heeft aangegeven op korte termijn te gaan communiceren hierover.
1.1.3. Programma 2: Verkeer, Vervoer en Waterstaat			

B15	36	Is er een verkeersveiligheidsanalyse gemaakt per kern binnen het Mobiliteitsplan?	Nee.
B16	36	Is er een fietsknelpunten overzicht opgesteld zodat de raad mee kan denken kijkend naar de prioritering van het aanpakken en verbeteren van gevaarlijke situaties.	Nee.
P7	36	Wat houdt het verkeersmeetwerk in. Welk verkeer wordt er gemeten en waar?	Het verkeersmeetnetwerk bestaat uit het meten, voorsnog met behulp van 'smiley's' op locaties waar bewoners aangeven dat snelheid overschreden wordt. Daarnaast wordt ingezet op het periodiek meten van verkeersintensiteiten met behulp van wegkantradar (auto's motoren, vrachtverkeer/landbouwverkeer) volgens een roulatiesysteem op de gemeentelijke verbindende wegen.
1.1.6. Programma 5: Sport, Cultuur en Recreatie			
D27	53	Bijdrage Optisport aan Mosaqua 100K. Hoe verhoudt dit bedrag zich tot de opmerking over de kosten van het openhouden van Mosaqua in het voorwoord van de begroting en de dekkingsproblemen die dit KAN opleveren. Als Mosaqua het enige probleem was geweest had de toeristen belasting slechts met ongeveer 0,10 euro hoeven worden verhoogd terwijl de WOZ belastingen niet verhoogd hadden hoeven worden. Op zijn zachtst gezegd lijkt Mosaqua dus niet de oorzaak van de dekkingsproblemen, en heeft het openhouden van Mosaqua die dekkingsproblemen niet verergerd, terwijl het noemen van alleen Mosaqua in het voorwoord suggereert dat alle dekkingsellende komt van het openhouden van Mosaqua. Waarom heeft u dit op deze manier opgeschreven?	Zie het antwoord op vraag D2: Bij continuering van het zwembad waren de kosten voor het zwembad jaarlijks € 256.860 (bron: begroting 2025-2028, vastgesteld 14 november 2024). Na besluitvorming om continuering zwembad zijn de kosten € 332.699. Conclusie: een toename van 75.000 euro
1.1.8. Programma 7: Volksgezondheid en Milieu			

B20	71	Wat is een energie hub (voor de kern Gulpen)	<p>Een energiehub is een lokaal samenwerkingsmodel waarin energieopwekking, opslag, conversie en verbruik op elkaar worden afgestemd, in plaats van dat ieder huishouden of bedrijf alleen passief energie afneemt via het net. In zo'n hub kunnen bijvoorbeeld samenkomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De opwek van duurzame energie door lokale bewoners, bedrijven of instellingen. • Opslag van energie (batterijen, mogelijk warmteopslag) zodat pieken en dalen beter opgevangen worden. • Conversie of omzetten van energiedragers (bijv. stroom naar warmte, of omgekeerd), en mogelijk koppeling van verschillende energievormen (elektriciteit, warmte, gas of groen gas). • Slimme regie of sturing (energiedata, meetsystemen, managementsoftware) zodat opwek, opslag en verbruik zó op elkaar afgestemd worden dat het lokale net efficiënt blijft werken en overbelasting voorkomen wordt. <p>In de kern: een energiehub draait om samenwerking, lokale opwekking en gebruik en optimalisatie van de netcapaciteit en infrastructuur. In Gulpen kunnen dorpsbewoners, lokale bedrijven, instellingen (zoals bijvoorbeeld zorgcentra, scholen, horeca) samenwerken om duurzame elektriciteit op te wekken (door bijvoorbeeld alle grote daken te beleggen met zonnepanelen) én direct lokaal te gebruiken. Hierdoor kunnen energiestromen binnen Gulpen zelf blijven, wat transportverlies en druk op het net vermindert.</p>
1.2. Paragrafen 1.2.1. Lokale heffingen			

D34	87	<p>OZB belasting is extra met 5% verhoogd omdat dat NOODZAKELIJK zou zijn is om meer inkomsten te genereren en waarschijnlijk ook om een exploitatie tekort te dekken. Maar dat kan op twee verschillende manieren: inkomsten verhogen of kosten verlagen (of reserves gebruiken maar dat kan niet structureel, want dan raken die reserves op). Kosten verlagen kan weer op twee manieren: niveau van de voorzieningen omlaag of productiviteit omhoog. Waarom is niet onderzocht welke manier van dekking de kleinste nadelige effecten op onze inwoners zou hebben. En als dat wel is onderzocht, hoe groot zijn de welvaartsvoordelen voor onze inwoners van belastingverhoging in vergelijking met kosten verlaging? Kortom, waarom is gekozen voor belastingverhoging en voor belastingverhoging voor zowel toeristen als huizenbezitters? Een belastingverhoging voor toeristen lijkt meer voor de hand te liggen. Toeristen laten zich niet afschrikken door een half procentje meer of minder (dat is so wie so de stilzwijgende veronderstelling achter het belastingplan van het college). Een min of meer gelijke verdeling van extra belastingen over toeristen en huizenbezitters lijkt NIET voor de hand te liggen. Graag uitleg geven.</p>	<p>Het college heeft gekozen om het voorzieningenniveau van de inwoners van Gulpen-Witterm te handhaven en het door de Raad vastgestelde beleid te continueren. Door deze keuze te maken, houdt dit in dat de gemeentelijke belastingen stijgen.</p>
1.2.5. Bedrijfsvoering			
B34	126	<p>In 2025 hebben 5 medewerkers de organisatie verlaten, zijn op dit moment wel alle vacatures ingevuld?</p>	<p>De door uw benoemde vacatures zijn ingevuld.</p>

C1	127	<p>U zegt dat u door wilt gaan met medewerkers aantrekken die over de juiste mindset beschikken maar niet de benodigde opleiding hebben gevolgd.</p> <p>Vraag 1A: Kunt u een indicatie geven over hoeveel medewerkers het gaat in 2025?</p> <p>Vraag 1B: En hoeveel kost dit?</p> <p>Vraag 1C: Heeft het gebrek aan benodigde opleiding financiële voordelen voor onze gemeente, tenminste zodanig dat de extra opleidingskosten worden gedekt?</p>	<p>1.a In 2025 betrof het 11 medewerkers waarvan 3 interne medewerkers die graag willen doorgroeien.</p> <p>1.b Kosten zijn heel divers afhankelijk van functie en de opleidingslacune van desbetreffende medewerker.</p> <p>Deze kosten worden betaald uit het reguliere opleidingsbudget.</p> <p>1.c Ja medewerkers starten in een lagere schaal (aanloopschaal) en ze ontvangen minder ervaringsperiodieken.</p> <p>Belangrijker vinden wij echter dat we op deze wijze jong talent kunnen aantrekken en aan ons binden.</p>
----	-----	---	---

C3	131	<p>Onder het kopje “<i>Cijfers over de bedrijfsvoering thema’s</i>” staat geschreven: “Op basis van enkele indicatoren willen wij onze bedrijfsvoering ook objectief de maat nemen om op basis daarvan mogelijke verbetergebieden te verkennen.” De indicatoren betreffen <i>externe inhuur, salarislsten personeel, en wedde en vergoedingen bestuur, gemeenteraad en griffie</i>. Naast wat bedragen wordt er verder niets meer over gezegd. Met name externe inhuur is bij overheden vaak een enorme kostenpost wat de organisatie aan het einde ook kennis kost.</p> <p>Vraag 3A: Kun u ons een overzicht geven op welke afdelingen er met externe inhuur wordt gewerkt in 2025 en waar u verwacht met externe inhuur in 2026 mee door te moeten gaan, dan wel uit te moeten gaan zetten?</p> <p>Vraag 3B: Is er nog ruimte om verder te bezuinigen op inhuur in de jaren 2026-2029, door bijvoorbeeld harder in te zetten op het aantrekken van jonge mensen en die zelf op te leiden indien nodig? Zo ja, waar? Zo nee, waarom niet? Graag een uitgebreide toelichting geven.</p>	<p>Antwoord 3a:</p> <p>De totale inhuur bedraagt € 1.274.945. Dit bedrag is als volgt onder te verdelen:</p> <p>Inhuur tbv ziekte € 205.000 Inhuur tbv openbaar groen € 384.000 Inhuur tbv vacatureruimte € 388.000 Inhuur ondersteuning OR € 21.000 Inhuur tbv ICT € 50.100 Inhuur beveiliging gemeentehuis € 10.066 Inhuur tbv intervisie en gedragswetenschapper voor team jeugd en WMO € 34.000 Inhuur tbv vrijwilligerswerk € 7.500 Inhuur tbv uitvoering Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) € 19.661 (hier staan ook inkomsten tegenover) Inhuur voor mileubeleidsplannen € 4.500 Inhuur tbv omgevingswet € 150.000.</p> <p>Opmerking inhuur tbv openbaar groen, dit is geen inhuur maar uitbestede werkzaamheden. Voorheen waren dit kosten die de gemeente betaalde aan de WOZL voor inzet bij openbaar groen. Bij de Berap 2026 wordt het bedrag gelabeld aan uitbestede werkzaamheden</p> <p>Voor het project verduurzamen gemeentehuis maken we gebruik van een externe Projectleider € 36.000.</p> <p>Opmerking m.b.t. de post inhuur tbv vacatureruimte wordt ingezet voor het verschil in de kosten van een regulier dienstverband en de inhuurkosten (marges uitlener). Bijvoorbeeld vacature is begroot voor € 50.000, de vacature wordt ingevuld door inhuur dan kost de inhuur € 70.000. Het verschil € 20.000 wordt ten laste gebracht van de post inhuur</p>
----	-----	---	--

			<p>tbv vacature.</p> <p>Externe inhuur op projectbasis en tijdelijke werkzaamheden en ziektevervanging zal altijd nodig blijven. De inzet van inhuur op vacatureruimte proberen wij zoveel mogelijk te beperken. Zie ook 3b.</p> <p>3B: Wij zetten bij iedere vacature in op structurele invulling. Liefst ontlasten we onze drukbezette teams door een collega aan te stellen die ervaring heeft en vrij snel mee kan draaien in het team.</p> <p>Helaas is dat in de huidige arbeidsmarkt niet altijd mogelijk. Externe inhuur heeft zeker niet onze voorkeur maar is soms noodzakelijk om de bedrijfsvoering te kunnen garanderen. Het opleiden van mensen die geen relevante ervaring en/of opleiding hebben is één manier om onze formatie op peil te houden. Op dit moment lopen er diverse opleidingstrajecten binnen onze organisatie (zie vraag 1) o.a. bij functies op het gebied van ICT, milieu en burgerzaken. Overigens proberen we ook om onze eigen medewerkers via opleidingstrajecten te laten doorstromen.</p> <p>Dit vereist wel dat er genoeg ervaren medewerkers zijn die ruimte hebben om deze medewerkers te kunnen begeleiden. In sommige teams zijn die niet voorhanden. Het afsluiten van Detavast overeenkomsten met detacheerders is dan voor ons vaak dan nog de enige manier om via een omweg toch medewerkers zelf vast in dienst te kunnen nemen. Dit betreft nu 6 van de 8 ingehuurde medewerkers op vacatureruimte. Deze medewerkers krijgen dus na 1 jaar een vast contract.</p>
--	--	--	--

D40	130	Hoeveel bezwaarschriften heeft u in 2025 ontvangen?	De totale hoeveelheid is nog niet bekend immers het jaar is nog niet voorbij. Het jaarverslag van de intergemeentelijk adviescommissie bezwaarschriften dat in 2026 wordt gepubliceerd zal hier duidelijkheid over geven. Maar de tussenstand aantal bezwaarschriften is inmiddels 36 stuks (25 voor AZ en 11 voor VROM). Van deze 36 zaken zijn er 2 in beroep gegaan en er is 2x een voorlopige voorziening bij de voorzieningenrechter ingediend.
D41	130	Hoeveel van deze bezwaarschriften zijn geëindigd in “(langslepende) bezwaar- en beroepsprocedures	Langslepend is nog niet bekend.
D42	131	Hoeveel leidinggevendenden primair proces heeft u in dienst?	4 afdelingshoofden geven leiding aan het primair proces.
D44	132	Welk doelmatigheidsonderzoek 213A heeft u in 2025 uitgevoerd en wanneer ontvangt de raad de uitkomsten daarvan?	In 2025 hebben 2 onderzoeken plaatsgevonden, namelijk naar ICT en doelmatigheid subsidies. Beide onderzoeken zijn recent afgerond en worden zo spoedig mogelijk met de raad gedeeld.
Overige vragen			
D53		Er staat niets in de begroting over huisvesting statushouders. Graag uitleg.	Er zijn geen kosten mee gemoeid.
D55		In het G&G journaal van 24 oktober jl. staat dat u ten opzichte van 2025 besparingen heeft gerealiseerd op projecten. Om welke projecten en besparingen gaat het in concreto?	Het betreft hier geen correcte interpretatie van de weergave in de G&G. Er is geen besparing gerealiseerd op de projecten, het betreft het temporiseren van projecten in de tijd gezien. Hierdoor worden de kosten (kapitaallasten) in de jaarschijven anders verdeeld.

Memo inlichtingen gemeenteraad

Aan : De gemeenteraad

Van : Het college van B&W

Afdeling : Advies en Beleid (Samenleving)

Raadsnummer : N.v.t.

Dossiercode : N.v.t.

Onderwerp : Input Begroting - PGB jeugd

Datum : Woensdag 5 november 2025

Naar aanleiding van schriftelijk ingediende vragen van de fractie Balans Gulpen-Wittem over het onderwerp 'Input Begroting - PGB jeugd', volgt in deze memo de beantwoording op de vragen.

Vraag 1

Tijdens de raadsvergadering van december 2024 zijn de PGB-tarieven voor het jaar 2025 verhoogd met als doel het versterken van keuzevrijheid voor inwoners en het waarborgen van passende zorg. De tarieven die op dat moment zijn vastgesteld, liggen echter substantieel hoger dan die in vergelijkbare gemeenten, zoals bijvoorbeeld gemeente Beekdaelen.

Gelet op de huidige financiële situatie van de gemeente Gulpen-Wittem, waarbij sprake is van flinke knelpunten in de begroting en ook binnen het sociaal domein, is het noodzakelijk om de uitgaven kritisch te heroverwegen. Een van de kostenposten betreft de Persoonsgebonden Budgetten (PGB's).

Gezien de gemeentelijke financiën stel ik voor de PGB-tarieven in Gulpen-Wittem met ingang van 1-1-2026 naar beneden bij te stellen en gelijk te trekken met de gehanteerde tarieven in de gemeente Beekdaelen.

Zou ik een doorrekening mogen wanneer we de pgb tarieven jeugdwet zouden terugbrengen met 10%? Dit omdat we qua pgb tarieven jeugdwet bizar hoger liggen dan gemeente Beekdaelen.

Antwoord

Het college neemt u graag mee in de onderbouwing voor de huidige PGB-tarieven.

Tot en met 2024 waren de PGB tarieven gebaseerd op de oude AWBZ. Deze lagen beduidend lager dan de laagste tarieven uit de inkoop jeugdhulp Zuid-Limburg (Zorg in Natura). Dit maakt dat de tarieven niet meer toereikend waren om noodzakelijke jeugdhulp in te kopen.

Het college achtte het niet passend dat ouders die een PGB wensten, zorg inkopen tegen hoge kwaliteitseisen (gesteld door de gemeenten) en daar onvoldoende budget voor kregen. Dit zorgde voor verschillende nadelen zoals een hoge eigen bijdrage voor ouders (zodat zij toch de gewenste zorg konden inkopen) of dat er meer aan uren werden gevraagd dan nodig was (om het prijsverschil op te kunnen vangen).

Bij het bepalen van de tarieven PGB formeel vanaf 2025 heeft de gemeente samen met de gemeenten Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul het advies van de modelverordening van de VNG opgevolgd. De hoogte van het PGB tarief wordt ingesteld op (maximaal) 100% van het laagste adequate gecontracteerde tarief voor dezelfde jeugdhulp in natura.

Voor de informele PGB-tarieven is gekeken naar de tarieven van aanpalende wet- en regelgeving waaronder de wet langdurige zorg (hierna; WLZ). Qua inzet en begeleidingsvormen sluit de WLZ aan op de inzet vanuit de jeugdwet. Dit maakt dat de PGB-tarieven informele zorg zijn afgestemd op de WLZ.

De ophoging van de PGB tarieven heeft een beperkt effect op de kosten. Dit heeft twee redenen namelijk:

1. Wanneer meer gezinnen voor een PGB formeel kiezen in plaats van jeugdhulp in natura, brengt dit geen meerkosten voor de gemeente. We zouden immers voor jeugdhulp in natura evenveel geld kwijt zijn als de opgehoogde PGB tarieven. Dus de kosten van zorg in natura liggen gelijk of hoger dan de PGB tarieven.
2. Het PGB-tarief wordt lager ingesteld als het ingediende PGB-plan passende en toereikende jeugdhulp voor een lager tarief kan worden ingekocht. De tarieven in de verordening jeugdhulp zijn maximale bedragen. Dus niet de standaard ingezette bedragen.

Gezien het beperkte effect op de kosten wil het college de huidige PGB tarieven blijven hanteren. In 2026 zal de verordening Jeugdhulp en hiermee ook de PGB tarieven in gezamenlijkheid met de gemeente Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul geëvalueerd worden.

Motie over verordening participatie en uitdaagrecht

(1^e gewijzigde versie)

Motienummer	:	M 2521
Kenmerk	:	G.25.03642
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Van der Laan over verordening participatie en uitdaagrecht

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- De raad op 22 juni 2023 unaniem de motie M2313 aannam waarmee het college werd opgedragen het uitdaagrecht op te nemen in de participatieverordening, zoals de gemeente Eijsden-Margraten dat ook heeft gedaan.
- Het college deze motie om haar moverende redenen naast zich neer heeft gelegd (zie raadsinformatiebrief d.d. 21 februari 2024);
- De Eerste Kamer het wetsvoorstel 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' heeft aangenomen op 4 juni 2024.
- Deze wet op 1 januari 2025 in werking is getreden.
- Op basis van deze wet gemeenten verplicht zijn uiterlijk 1 januari 2027 de inspraakverordening te vervangen door een participatieverordening, waarin ook het uitdaagrecht wordt geregeld.
- De VNG het college en de raad al op 19 december 2024 een modelverordening heeft gestuurd waarin het uitdaagrecht verwerkt is, met een oproep om de raad uiterlijk 1 januari 2027 de verordening participatie en uitdaagrecht te laten vaststellen (zie ingekomen stuk nr. 2973).

Overwegende dat:

- Gulpen-Wittem nog niet beschikt over een participatieverordening waarin de spelregels voor het uitdaagrecht worden geregeld, terwijl dit wel wettelijk wordt voorgeschreven.
- In Zuid-Limburg de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Kerkrade, Heerlen, Beekdalen al over een Participatieverordening beschikken;
- Uitdaagrecht een goed instrument is om inwoners te betrekken bij hun eigen leefomgeving.

Verzoekt het college:

1. Alsnog zo spoedig mogelijk maar uiterlijk in het derde kwartaal van 2026 een raadsvoorstel aan te bieden waarmee de raad een verordening participatie en uitdaagrecht kan vaststellen.
2. In dit raadsvoorstel ook een communicatieplan op te nemen over de wijze waarop inwoners hierover actief geïnformeerd gaan worden.

en gaat over tot de orde van de dag.

I. van der Laan (DOE'22)

Status motie

De motie M2521 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	12	Raadsleden van de fracties Franssen, PRO Gulpen-Wittem, DOE'22 en CDA.
--------------	---	----	--

Stemmen tegen	:	3	Raadsleden van de fractie Balans.
---------------	---	---	-----------------------------------

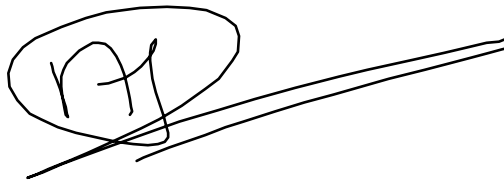
Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over introduceren van de Rd4 BEST-tas

Motienummer	:	M2523
Kenmerk	:	G.25.03672
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Vos over introduceren van de Rd4 BEST-tas

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Momenteel kleine elektrische apparaten, speelgoed, boeken en textiel regelmatig in de restcontainer belanden;
- Restafval verbrand wordt en dit schadelijk is voor het milieu;
- Verbranding van afval ook een dure aangelegenheid is;
- BEST-tassen huis aan huis worden afgegeven en ook eens in de zoveel tijd weer aan huis worden opgehaald;
- Er daarnaast ook inleverpunten zijn voor BEST tassen;
- Dit een eenvoudige, goedkope en duurzame manier is voor onze inwoners om van verschillende producten af te komen;
- In omliggende gemeenten de BEST tas een succes is.

Overwegende dat:

- Het inzamelen en sorteren van de tassen gedaan wordt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dus ook goed is voor onze sociale werkvoorziening;
- De bruikbare spullen te koop worden aangeboden in een kringloopwinkel;
- De niet bruikbare spullen op de juiste manier gerecycled worden;
- Het principe BEST tas in de omliggende gemeenten prima functioneert en gewaardeerd wordt.

Verzoekt het college:

De BEST-tassen zo spoedig mogelijk te introduceren in onze gemeente.

en gaat over tot de orde van de dag.

S.A.M.M. Vos (PRO Gulpen-Wittem)

Status motie

De motie M2523 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
--------------	---	-----	--------------------------------

Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...
---------------	---	-----	--------------------------------

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,

{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over sanitaire voorziening algemene begraafplaats Gulpen

Motienummer	:	M 2524
Kenmerk	:	G.25.03673
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Vos over sanitaire voorziening algemene begraafplaats Gulpen

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- De gemeente Gulpen-Wittem hoog inzet op de inclusie agenda zodat alle openbare ruimten te bezoeken zijn voor alle inwoners;
- Een grote groep 'onzichtbare' inwoners incontinentie problemen heeft;
- Dit bij 4 op de 5 ouderen van toepassing is;
- De oudere inwoners juist extra baat hebben bij beweging en een wandeling naar de begraafplaats en het nieuwe park een mooie stimulans zou kunnen zijn;
- De begraafplaats mede om die reden is omgevormd tot park;
- Dat plaatsen zonder toiletvoorziening minder vaak bezocht worden door mensen en vooral ouderen om plasproblemen te vermijden;

Overwegende dat:

- Het budget voor de herinrichting van de begraafplaats in Gulpen gebruikt is voor uiterlijke verfraaiingen;
- De praktische bruikbaarheid van een begraafplaats voor bezoekers zeker zo belangrijk is als het creëren van een extra wandelgebied;
- Het realiseren van een eenvoudige toiletvoorziening zeker tot het 'bij de tijd brengen' kan worden gerekend, temeer omdat de begraafplaats aan de rand van de kern ligt en er geen enkele voorziening in de buurt is;
- Gulpen-Wittem het Toegankelijkheidskeurmerk Brons van de organisatie 'Ongehindert' heeft, dus een toiletvoorziening binnen het beleid past;
- Dat ook veel bezoekers van verder weg komen en graag gebruik maken van een toiletvoorziening na een lange autorit;
- Er onder de bezoekers van de begraafplaats veel oudere inwoners zijn, die de graven van hun dierbaren komen verzorgen, waarvoor een toiletvoorziening extra wenselijk is;
- Bezoekers momenteel met hoge nood het struikgewas moeten opzoeken, hetgeen voor alle partijen zeer onwenselijk is;
- Er op steeds meer begraafplaatsen elders in den lande dergelijke toiletvoorzieningen wel gecreëerd worden.

Verzoekt het college:

1. De begraafplaats in Gulpen 'inclusiever' te maken en voor een toiletvoorziening te zorgen.
2. Deze toiletvoorziening bij voorkeur te situeren als aanbouw bij het bestaande gebouw, zodat kosten en onderhoud op die manier laag gehouden kunnen worden.
3. Deze voorziening zo aan te leggen dat ook mindervaliden met een grote scooter mobiel ervan gebruik kunnen maken.
4. De raad in Q1 2026 te informeren wat de kosten zijn (zowel incidenteel als structureel) van aanleg en onderhoud van een dergelijke toiletvoorziening.

en gaat over tot de orde van de dag.

S.A.M.M. Vos (PRO Gulpen-Wittem)

Status motie

De motie M2524 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,
{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,
{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over bewaakte fietsenstalling Gulpen

Motienummer	:	M2525
Kenmerk	:	G.25.03674
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Vos over bewaakte fietsenstalling Gulpen

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Er regelmatig aangifte gedaan wordt van fietsendiefstal in de gemeente Gulpen-Wittem;
- Dit met name de duurdere fietsen, zoals e-bikes betreft;
- Fietzers hun fietsen bij voorkeur dan ook dichtbij hun terras of winkel stallen, hetgeen een slordig straatbeeld oplevert en ongunstig is voor mensen met een bewegingsbeperking;
- Zij daardoor vermoedelijk niet zo gemakkelijk door de kern wandelen en andere ondernemers aandoen.

Overwegende dat:

- Het fietstoerisme één van de motoren is waarop de economie van Gulpen-Wittem draait en we dit graag zo willen houden;
- Daarom een goede serviceverlening aan toeristen belangrijk is, te meer omdat zij via de toeristenbelasting bijdragen aan de gemeentekas.
- Er op diverse plaatsen buiten onze gemeente al veel gebruik gemaakt wordt van bewaakte fietsenstallingen.
- Deze voorziening ontbreekt in Gulpen-Wittem;
- Toegang tot een dergelijke stalling zonder personeel met een QR-code mogelijk is;
- Het echter ook te overwegen is, om bij de bewaking mensen met afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten, waarbij inclusiviteit en doorstroming van die groep bevorderd worden;
- Door tariefdifferentiatie tussen dagjesmensen en logerende toeristen (bv. via model Oostenrijkse Gästekarte) ook van dagjesmensen een bijdrage voor de toeristische voorzieningen in de gemeente gevraagd kan worden.
- Een eerste stalling in de buurt van het centrum van Gulpen gecreëerd zou kunnen worden en bij succes in meer kernen van de gemeente waar er behoefte aan is.

Verzoekt het college:

1. Om een degelijk onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheid van het creëren van een bewaakte fietsenstalling in de kern Gulpen-Wittem.
2. Om daarbij zowel de onbewaakte als de bewaakte variant te bekijken op wenselijkheid en kosten.
3. Om daarvan uiterlijk in Q2 van 2026 verslag uit te brengen naar de raad.

en gaat over tot de orde van de dag.
S.A.M.M. Vos (PRO Gulpen-Wittem)

Status motie

De motie M2525 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is aangehouden door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,
{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,
{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over een boomplant-plan

Motienummer	:	M 2 5 2 6
Kenmerk	:	G.25.03656
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Duyvendak & Van der Laan over een boomplant-plan

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Gulpen-Wittem vanwege zijn uitgestrektheid en landelijk karakter duizenden bomen in eigendom heeft;
- Honderden, mogelijk zelfs meer dan duizend, daarvan ziek zijn of waren vanwege dierlijke en bacteriologische plagen, hittestress en grondwaterproblematiek.

Overwegende dat:

- Zieke bomen gekapt zijn en worden met het oog op de veiligheid en om verdere verspreiding te voorkomen;
- Er een herplantplicht geldt, maar dat in de praktijk lang niet altijd gebeurt;
- Er gestreefd wordt naar uitbreiding van ons bomenbestand met als doel CO2 te absorberen en om te zetten in zuurstof, overdadige neerslag op te vangen en de hittestress te mitigeren.

Verzoekt het college:

Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 een boomplant-plan aan de raad te presenteren.

en gaat over tot de orde van de dag.

ir. M.L. Duyvendak (PRO Gulpen-Wittem)

I. van der Laan (DOE'22)

Status motie

De motie M2526 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is verworpen door de raad van Gulpen-Wittern, bijeen op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	5	Raadsleden van de fracties PRO en DOE22
Stemmen tegen	:	10	Raadsleden van de fracties CDA, Franssen en Balans

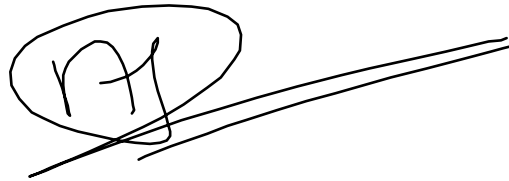
Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over inwoners betrekken bij de lokale democratie

Motienummer	:	M 2527
Kenmerk	:	G.25.03675
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Cremers over inwoners betrekken bij de lokale democratie

De gemeenteraad van Gulpen-Witter,

Constaterende dat:

- Gemeenten activiteiten ontplooiën om inwoners te informeren en hen te betrekken bij de lokale democratie, onder andere om te opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen te bevorderen.
- De regionale omroep Heuvelland Vandaag een voorstel heeft gepresenteerd met daarin uiteenlopende activiteiten waarmee zij de gemeenteraadsverkiezingen onder de aandacht willen brengen van onze inwoners.
- Heuvelland Vandaag bereid is een lijsttrekkersdebat te organiseren.
- Heuvelland Vandaag bereid is live verslag te doen van de uitslagenavond in de Heuvelland-gemeenten.
- De gemeente Eijsden-Margraten inmiddels akkoord is gegaan met het voorstel van
- Heuvelland Vandaag en Heuvelland Vandaag met de gemeente Valkenburg hierover prestatieafspraken heeft gemaakt.
- De gemeente Gulpen-Witter bij voorgaande gemeenteraadsverkiezingen op de verkiezingsdag een uitslagenavond organiseerde waar inwoners de uitslagen konden volgen.

Overwegende dat:

- De uitslagenavond bij voorgaande verkiezingen op veel belangstelling kon rekenen.
- Het annuleren van de cursus Politiek Actief vanwege te weinig belangstelling aanleiding zou moeten geven een stapje extra te zetten.
- Inwoners recht hebben op goede en objectieve informatie over de gemeenteraadsverkiezingen.
- Fracties € 4.995,61 hebben moeten terugbetalen aan niet-bestede fractiegelden over 2024.

Verzoekt het college:

1. Akkoord te gaan met het voorstel van Heuvelland Vandaag en de daarmee samenhangende tegemoetkoming in de kosten van eenmalig € 5.000,-.
2. Deze € 5.000,- te dekken door inzet van de terugbetaalde fractiegelden over 2024.
3. Dit financieel te verwerken bij de Slotwijziging.
4. De locatiekeuze van de uitslagenavond af te stemmen met Heuvelland Vandaag.

en gaat over tot de orde van de dag.
mr. J.I.A.A. Cremers (PRO Gulpen-Witter)

Status motie

De motie M2527 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	10	Raadsleden van de fracties PRO, CDA, DOE22 en Balans
Stemmen tegen	:	5	Raadsleden van de fractie Franssen

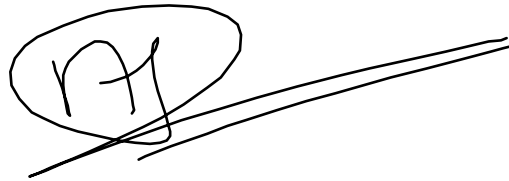
Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over financiële sturing door de raad

(1^e gewijzigde versie)

Motienummer	:	M 2528
Kenmerk	:	G.25.03694
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Van der Laan c.s. over financiële sturing door de raad

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Het college op 25 juni jl. aan de raad heeft medegedeeld dat er geen directe noodzaak meer is de raadswerkgroep begroting te continueren als gevolg van de positieve bijstelling van de Algemene Uitkering in de meicirculaire 2025;
- Deze bijstelling enkel betrekking heeft op de jaren 2026 en 2027 en geen structurele oplossing biedt voor de financiële onzekerheden vanaf 2028;
- Het budgetrecht bij de raad ligt en de raad uiteindelijk de gemeentelijke begroting en meerjarenraming dient vast te stellen;
- Vroegtijdige en inhoudelijke betrokkenheid van de raad bij financiële afwegingen noodzakelijk is om investeringsvoorstellen, overschrijdingen of beleidswijzigingen tijdig kunnen beoordelen.

Overwegende dat:

- De raad door het opheffen van de raadswerkgroep begroting niet in de gelegenheid is geweest samen met het college op zoek te gaan naar bezuinigingsmogelijkheden;
- Het college de raad via de Begroting 2026 confronteerde met een lastenverhoging voor de burger van 5% extra OZB;
- De voltallige raad hier niet mee kan instemmen;
- De raad daarom op het allerlaatste moment een noodgreep moest doen in haar zoektocht naar bezuinigingsmogelijkheden;
- De raad hierbij tegen een forse informatie-achterstand ten opzichte van college/organisatie op liep;
- Het versterken van de financiële deskundigheid binnen de raad en het structureel faciliteren van inhoudelijke dialoog tussen raad en college/ambtelijke organisatie van groot belang is voor de kwaliteit van besluitvorming;
- Een vaste raadswerkgroep financiën en/of werkgroep P&C de mogelijkheid biedt om continuïteit, verdieping en politieke breedte te waarborgen in het financieel beleid;
- Het wiel niet opnieuw uitgevonden hoeft te worden omdat diverse gemeenten in de regio een vergelijkbaar proces succesvol doorlopen hebben (bijvoorbeeld gemeente Landgraaf).

Verzoekt het college:

1. Zo vaak als nodig maar minimaal eenmaal per kwartaal in overleg te treden met de raads werkgroep financiën en/of werkgroep P&C en hen te informeren en te betrekken bij de planning en control cyclus en de daarin te maken afwegingen;
2. Voor de begroting 2027 in januari 2026 de voorbereidingen te starten zodat de raads werkgroep en/of werkgroep P&C en de raad ook daadwerkelijk in staat gesteld worden richting te geven en kaders te stellen op basis van volledige informatie;
3. De mogelijke draaiknoppen te inventariseren en deze inventarisatie als bijlage toe te voegen bij de Kaderbrief waarbij bij elke bezuinigingsmogelijkheid als volgt wordt toegelicht:
 - a. Op welke termijn de mogelijke bezuiniging te realiseren is.
 - b. Welke risico's en neveneffecten dit bezuinigingsvoorstel heeft of kan hebben.
 - c. Wat de financiële effecten (incl. minder personele lasten) van de mogelijke bezuiniging zijn.

en gaat over tot de orde van de dag.

I. van der Laan (DOE'22)
J.J.P.G. Kirkels, BA (CDA)
ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Wittem)
Q.R.J. Quadvlieg (Fractie Franssen)
F.R.A. van Breemen (Balans)

Status motie

De motie M2528 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is unaniem aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	15
Stemmen tegen	:	0

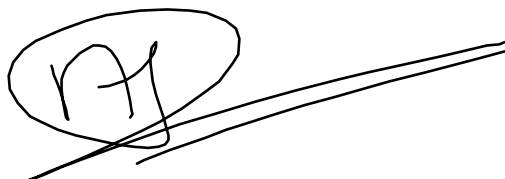
Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Motie over glasvezel in de buitengebieden van Gulpen-Wittem

Motienummer	:	M 2 5 2 9
Kenmerk	:	G.25.03695
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Motie Van der Laan over glasvezel in de buitengebieden van Gulpen-Wittem

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Er momenteel binnen onze gemeente glasvezel door Glaspoort in samenwerking met APG en KPN wordt aangelegd in de kernen
- Delta in een eerder stadium de buitengebieden de kans bood om aangesloten te worden op glasvezel tegen een eigen bijdrage van € 1.000,= per aansluiting.
- Glaspoort deze mogelijkheid niet heeft aangedragen

Overwegende dat:

- Het college snel internet als basisbehoefte ziet in de huidige tijd
- Het college van mening is dat digitale beschikbaarheid van burgers door de overheid als vanzelfsprekend beschouwd, wat een betrouwbare internetverbinding noodzakelijk maakt
- De gemeente slechts een faciliterende rol heeft
- De gemeente geen directe invloed heeft, maar wel actief kan informeren, ondersteunen en waar mogelijk lobbyen voor dekking in moeilijk bereikbare gebieden.
- Telewerken de laatste jaren fors is toegenomen en de internetverbindingen regelmatig haperen in de buitengebieden
- Burgers aangeven snellere en beter internetverbindingen nodig te hebben.
- Het college van mening is dat vraagbundeling kan helpen om de aanleg economisch aantrekkelijker te maken voor de aanbieder

Verzoekt het college:

1. Uiterlijk in het 2e kwartaal 2026 een behoefte-inventarisatie uit te voeren onder inwoners in de buitengebieden naar de aanleg van glasvezel ;
2. Met de uitkomsten van deze inventarisatie in onderhandeling te gaan met de huidige leverancier van glasvezel over de wensen en mogelijkheden .

en gaat over tot de orde van de dag.

I. van der Laan (DOE'22)

Status motie

De motie M2529 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. De motie is verworpen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	7	Raadsleden van de fracties DOE22, CDA en PRO
Stemmen tegen	:	8	Raadsleden van de fracties Franssen en Balans

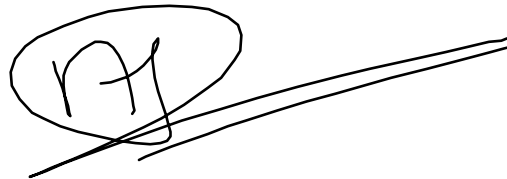
Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Amendement over bezuinigingen ten gunste van het structureel begrotingssaldo

Amendementnummer	:	A 2510
Kenmerk	:	G.25.03669
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Amendement Quadvlieg en Van Breemen over bezuinigingen ten gunste van het structureel begrotingssaldo

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- In de begroting €129.250 is opgenomen ten behoeve van de subsidie aan Visit Zuid Limburg Zuid-Limburg.
- Het contract met Visit Zuid-Limburg op 31 december 2026 afloopt en er komende maanden onderhandeld wordt over een nieuw contract.
- De salarislasten van eigen medewerkers in programma 7 "volkshuisvesting en milieu" €769.063,00 bedragen.

Overwegende dat:

- Er met dit amendement ruimte gecreëerd wordt voor de nieuwe raadsperiode om eigen beleid uit te voeren.
- Er bij de onderhandelingen over een nieuw contract met Visit Zuid-Limburg ingezet moet worden op een ruim lager bedrag.
- De diensten van Visit Zuid-Limburg meer digitaal moeten worden.
- Visit Zuid-Limburg nog een shop heeft in Gulpen waarbij afgevraagd kan worden of dit tot de kerntaken van Visit Zuid-Limburg moet behoren.
- De navolgende activiteiten in programma 7 minder mogen worden uitgevoerd: 3.1; 3.2; 4.4 & 4.6.

Besluit:

In het ontwerp-raadsbesluit twee beslispunten toe te voegen:

4. Vanaf 2027 € 65.000,- te bezuinigen op de "Subsidie Visit Zuid Limburg Zuid-Limburg".
5. Vanaf 2027 € 50.000,- te bezuinigen op de salarislasten van eigen medewerkers in programma 7 "volkshuisvesting en milieu".

Q.R.J. Quadvlieg (Fractie Franssen)
F.R.A. van Breemen (Balans)

Status Amendement

Het amendement A2511 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Het amendement is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
--------------	---	-----	--------------------------------

Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...
---------------	---	-----	--------------------------------

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,

{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Amendement over schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5% in 2026 *(1^e gewijzigde versie)*

Amendementnummer	: A2511
Kenmerk	: G.25.03667
Zaakdossier	: IB.25.0392
Vergaderdatum	: Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	: Amendement Quadvlieg, Cremers, Van Breemen, Cratsborn en Van der Laan over schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5%

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Het college voorstelt om in aanvulling op de reguliere indexatie van de OZB opbrengsten, de verwachte OZB opbrengsten in 2026 met 5% te verhogen.
- Daardoor de lasten van onze inwoners en ondernemers stijgen.

Overwegende dat:

- Het niet wenselijk is de OZB belasting met meer dan de indexering te verhogen.
- Deze bezuinigingen het college de mogelijkheid bieden om ervoor te zorgen dat de impact zo klein mogelijk blijft.

Besluit:

Het 1^e beslispoint uit het ontwerp-raadsbesluit te schrappen en te vervangen door:

1. De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen met dien verstande dat
 - a) de 5% stijging van de verwachte OZB opbrengst voor het boekjaar 2026 wordt geschrapt. Dit wordt gedekt door het schrappen van de toetredingskosten GR Solido uit de exploitatie en deze kosten te dekken vanuit een eenmalige greep uit de algemene reserve (€250.000,- in 2026).
2. Een beslispoint aan het ontwerp-raadsbesluit toe te voegen, luidende:
Het college op te dragen een inventarisatie van alle structurele uitgaven in kaart te brengen, wat betreft maatschappelijke kosten, bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen op de realisatie van eventuele bezuinigingen voor het begrotingsjaar 2027 en verder zodat de raad hierin tijdig keuzes kunnen maken voor de begroting 2027 en verder.

En gaat over tot de orde van de dag.

Q.R.J. Quadvlieg (Fractie Franssen)
mr. J.I.A.A. Cremers (PRO Gulpen-Wittem)
F.R.A. van Breemen (Balans)
mr. R.P.E.M. Cratsborn (CDA)
I. van der Laan (DOE'22)

Status Amendement

Het amendement A2511 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Het amendement is unaniem aangenomen door de raad van Gulpen-Wittem, bijeen op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	15
Stemmen tegen	:	0

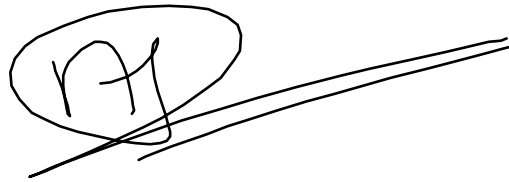
Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

dhr. mr. R. Reichrath

de burgemeester,

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Amendement over onderhoud wegen en dotatie voorziening wegenonderhoud

Amendementnummer	:	A 2512
Kenmerk	:	G.25.03687
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Amendement Nijssen over onderhoud wegen en dotatie voorziening wegenonderhoud

De gemeenteraad van Gulpen-Witter,

Constaterende dat:

- Het beoogde onderhoudsniveau van de wegen in Gulpen-Witter hoog is.
- In de begroting aanzienlijke middelen zijn opgenomen voor zowel regulier wegenonderhoud als de dotatie aan de voorziening wegenonderhoud.

Overwegende dat:

- De raad het wenselijk acht dat de beschikbare middelen doelmatiger worden ingezet;
- Een iets lager onderhoudsniveau (bijvoorbeeld van “B-niveau” naar “B-/C-niveau”) acceptabel is en aanzienlijke besparingen kan opleveren;
- De raad meer sturing en controle wil uitoefenen op de uitgaven voor wegenonderhoud.

Besluit:

In het ontwerpraadsbesluit drie beslispunten toe te voegen:

4. De post onderhoud wegen met € 75.000 structureel te verlagen;
5. De dotatie aan de voorziening wegenonderhoud met € 75.000 te verlagen;
6. Het college op te dragen het onderhoudsniveau van gemeentelijke wegen te herijken en de raad hierover zo spoedig mogelijk een raadsvoorstel aan te bieden.

ir. R.M.W. Nijssen, MEM (PRO Gulpen-Witter)

Status Amendement

Het amendement A2512 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Het amendement is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,

{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Amendement over compensatieregeling zwemdiploma A en leeftijdsvrijstelling toeristenbelasting bij groepsaccommodaties

Amendementnummer	: A 25 13
Kenmerk	: G.25.03692
Zaakdossier	: IB.25.0392
Vergaderdatum	: Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	: Amendement Hendriks en Ramakers over compensatieregeling zwemdiploma A en leeftijdsvrijstelling toeristenbelasting bij groepsaccommodaties

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constateerende dat:

- In 2024 voor groepsaccommodaties een vrijstelling van toeristenbelasting gold voor diegene die nog niet de leeftijd van 14 jaar had bereikt, maar deze vrijstelling zonder overleg met de ondernemers voor 2025 is geschrapt.
- Ook in de begroting 2026 geen rekening wordt gehouden met deze vrijstelling.
- Op basis van de beantwoording van technische vragen blijkt dat deze vrijstelling ongeveer € 25.000,- per jaar kost.
- De raad via amendement A2412 een tegemoetkoming had ingesteld ter hoogte van € 500,- voor alle inwoners van de gemeente Gulpen-Wittem die na 1 juli 2025 waarvoor het niet meer in de gelegenheid waren in Mosaqua het zwemdiploma A te halen.
- Deze regeling vanwege de heropening van Mosaqua is komen te vervallen.
- Op basis van de beantwoording van technische vragen blijkt dat deze regeling ongeveer € 25.000,- per jaar kost.

Overwegende dat:

- Gulpen-Wittem een kindvriendelijke gemeente zegt te willen zijn.
- Het vanwege zwemveiligheid belangrijk is dat de drempel voor het behalen van zwemdiploma's zo laag mogelijk is.

Besluit:

In het ontwerpraadsbesluit drie beslispunten toe te voegen:

4. Ten aanzien van de toeristenbelasting een vrijstelling in te voeren voor kinderen die in een groepsaccommodatie nog niet de leeftijd hebben bereikt van 14 jaar.
5. Vanaf 1 januari 2026 een tegemoetkoming ter hoogte van € 500,- te verstrekken aan inwoners van de gemeente Gulpen-Wittem die het zwemdiploma A behalen.
6. De € 50.000,- die nodig zijn voor beslispunten 4 en 5 te dekken door een structurele taakstellende bezuiniging op programma 6 Sociaal Domein (totale lasten € 13,6 miljoen).

W.H.W. Hendriks (Balans)

J.J.A. Ramakers (Fractie Franssen)

Status Amendement

Het amendement A2513 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Het amendement is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,

{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

Amendement over een alternatief dekkingsvoorstel inzake schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5%

Amendementnummer	:	A 2514
Kenmerk	:	G.25.03696
Zaakdossier	:	IB.25.0392
Vergaderdatum	:	Donderdag 13 november 2025
Onderwerp	:	Amendement Van der Laan over een alternatief dekkingsvoorstel inzake schrappen voorgestelde Ozb-verhoging van 5%

De gemeenteraad van Gulpen-Wittem,

Constaterende dat:

- Het college voorstelt om de OZB met 5% extra te laten stijgen ten opzichte van de reguliere indexatie.
- Alle partijen in de raad zich hebben uitgesproken tegen de structurele extra verhoging van de OZB.
- Hierdoor een gat in de structurele dekking is ontstaan van 232 duizend euro.
- Bij gebrek aan informatie over realistische structurele bezuinigingsopties vanuit het college/de organisatie de raad zelf met bezuinigingsopties moest komen

Overwegende dat:

- De raad bij het formuleren van bezuinigingsopties niet over adequate informatie heeft kunnen beschikken die het nauwgezet formuleren van dit soort opties mogelijk maakt.
- Hierdoor een bovengemiddelde onzekerheid bestaat over zowel maatschappelijke kosten, als de financiële opbrengsten van de bezuinigingsopties uit Amendement 2511
- Hierdoor gerede twijfel bestaat of de provincie de door de raad bijeengesprokkelde bezuinigingsopties zal aanvaarden als een structurele en reële manier om het dekkingstekort van 232 duizend euro aan te vullen
- Hierdoor een reële kans bestaat dat de Provincie zal overgaan tot preventief toezicht
- Preventief toezicht met het oog op de komende verkiezingen dit voor een nieuw college en een nieuwe raad een uiterst onaantrekkelijk vooruitzicht is, dat daarom ten zeerste vermeden dient te worden
- Het daarom de voorkeur verdient om het dekkingstekort met behulp van voor de provincie per definitie aanvaardbare structurele middelen te dekken
- Daarbij in aanmerking moet worden genomen dat de maatschappelijke kosten van dit alternatieve dekkingsvoorstel ook niet expliciet in kaart zijn gebracht
- Daarom in de komende tijd een uiterste inspanning moet worden geleverd om alle structurele uitgaven in kaart te brengen wat betreft maatschappelijke kosten, bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen op de realisatie van eventuele bezuinigingen (zie ook punt 3 in de motie financiële sturing door de raad)

- In begrotingsjaar 2026 dit alternatieve dekkingvoorstel wordt vervangen door een realistische bezuinigingsopgave als bedoeld in de vorige opsomming.

Besluit:

1. De programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 vast te stellen, met dien verstande dat:
 - a. de geraamde baten toeristenbelasting verhoogd worden van €205.000 naar €240.000 (zijnde een wijziging van de tariefverhogen van €0,25 naar €0,30);
 - b. de geraamde kosten voor externe inhuur te verlagen met €100.000;
 - c. de geraamde kosten en dotatie van het onderhoud van de openbare wegen te verlagen met €100.000;
 - d. de geraamde baten Onroerendzaakbelasting voor 2026 te verlagen met €235.000, welke te dekken is uit de besparingen zoals genoemd onder a. tot en met c.
 - e. het college te verzoeken de nieuw geraamde baten Ozb, zoals bedoeld onder lid d, te effectueren in de tarieven van de ontwerpverordening Onroerendzaakbelasting Gulpen-Wittem 2026 en de nieuw geraamde baten toeristenbelasting, zoals bedoeld onder lid a, te effectueren in de tarieven van de ontwerpverordening toeristenbelasting Gulpen-Wittem 2026.
2. Een beslispunt aan het ontwerp-raadbesluit toe te voegen, luidende: 'Het college op te dragen een inventarisatie van alle structurele uitgaven in kaart te brengen, wat betreft maatschappelijke kosten, bezuinigingsopbrengsten en praktische beperkingen op de realisatie van eventuele bezuinigingen'.

I. van der Laan (DOE'22)

Status Amendement

Het amendement A2514 is gekoppeld aan agendapunt 6 over BD 001 - Programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029. Het amendement is ingetrokken door de initiatiefnemer(s) op donderdag 13 november 2025.

Stemmen voor	:	...	Raadsleden van de fracties ...
Stemmen tegen	:	...	Raadsleden van de fracties ...

Gulpen, 13 november 2025

de griffier,

{{esl:Signer1:capture:size(270,90)}}

de burgemeester,

{{esl:Signer2:capture:size(270,90)}}

dhr. mr. R. Reichrath

mw. ing. N.H.C. Ramaekers - Rutjens

BALANS
GULPEN - WITTEM

Algemene politieke beschouwingen

Balans Gulpen-Wittem

Voorzitter,

Tijdens deze algemene beschouwingen spreken we over de koers van onze gemeente voor 2026 en de jaren daarna.

We doen dit in een tijd waarin de wereld om ons heen er niet rustiger op wordt en de economische gevolgen voelbaar zijn in Gulpen-Wittern.

De prijzen zijn nog altijd bizar hoog, de koopkracht blijft onder druk staan en voor steeds meer gezinnen is het lastig om de maand rond te komen. In die werkelijkheid moeten wij keuzes maken, keuzes die direct raken aan de portemonnee en het vertrouwen van onze inwoners.

Deze begroting vraagt om een visie.

Een visie op wat we belangrijk vinden als gemeenschap, niet slechts een rekensom om cijfers sluitend te krijgen.

Vorig jaar hebben we gezegd: *we moeten niet vastdenken, maar omdenken.*

Dat is helaas niet gelukt.

We zien opnieuw een college dat de financiële uitdaging vooral vertaalt in verhoging van de OZB en toeristenbelasting, terwijl aan de kostenkant nauwelijks wordt bijgestuurd.

Wij vinden dat een gemiste kans.

Een gemeente die kiest voor lastenverhoging, maar niet kritisch kijkt naar eigen uitgaven, kiest niet voor balans maar voor gemak.

Keuzes en speelruimte

Het college zegt dat de raad nu keuzes moet maken vanwege de "rampzalige financiële positie". Maar voorzitter, dat is precies de verantwoordelijkheid van het college: het maken van voorstellen die financieel houdbaar zijn.

Balans neemt die uitdaging wél op.

Wij doen concrete voorstellen die niet leunen op hogere lasten, maar op slimmere besteding van het bestaande geld:

Schrappen OZB verhoging

Raadsbreed zijn we het eens geworden over het schrappen van de 5% OZB verhoging. Dit wordt gedekt door een aantal bezuinigingen door te voeren. Er wordt €75.000 bespaard op de **inhuur van extern personeel** en €20.000 op de **opleidingsbudgetten** van het personeel. Ook wordt er €20.000 minder uitgegeven aan de **bevordering van toerisme** binnen programma 3. Daarnaast wordt het budget voor de **Stichting Zuid Limburg Development** met €10.000 gekort, evenals de "**Overige materiële lasten**" in programma 0, die met €25.000 verminderd worden. Het **milieubeleid** (beleidsdoel 7.4) moet het stellen zonder €25.000, en tenslotte wordt er €32.000 bezuinigd op de **ICT-infrastructuur** in het programma.

Extra ruimte in begroting

Daarnaast willen we extra ruimte creëren zodat ook een nieuwe gemeenteraad de mogelijkheid heeft om nieuw beleid te maken. Dit doen we door de forse structurele bijdrage aan Visit Zuid-Limburg af te schalen met €65.000 & tevens €50.000 te bezuinigen op de salarislasten van eigen medewerkers in programma 7 "volkshuisvesting en milieu".

Begroting mag niet dekkend worden gemaakt ten koste van kinderen

Daarmee bedoelen we dat we de compensatieregeling voor het zwemdiploma A in stand willen houden en hiermee structureel 25k willen opnemen om de huidige vergoeding (a 500,-) te continueren.

Daarnaast vinden we dat bij groepsaccommodaties er een vrijstelling moet komen voor jongeren onder de 14jaar. Zo betalen scholen en verenigingen geen honderden euro's per dag aan belasting, maar blijft het enigszins betaalbaar. Dit geld kan worden ingezet voor activiteiten die ten goede zal komen aan de ontwikkeling van kinderen. De dekking zal hiervoor uit het sociaal domein worden gehaald en geven het college de opdracht om 50k te bezuinigen. We adviseren dringend het college om de PGB tarieven goed onder de loep te nemen en het heroverwegen van de inzet van Buurtgezinnen. Deze bezuiniging op ruim 13,6milj is 0,36% en moet een makkelijke opgave zijn zonder welvaartsverlies.

Samenvattend creëren we met deze keuzes structurele ruimte. Ruimte om sociale regelingen te behouden, om inwoners te ontzien, en om verantwoordelijkheid te nemen voor wat écht belangrijk is.

Zwemcompensatie, behouden wat werkt!

Voorzitter,

De compensatieregeling diplomazwemmen is een klein, maar waardevol initiatief.

Tot nu toe hebben 77 kinderen er gebruik van gemaakt. Voor hun ouders maakte het verschil tussen wel of niet meedoen. Het gaat om slechts €25.000 per jaar, terwijl de maatschappelijke waarde zoals gelijke kansen, zwemveiligheid en ondersteuning van gezinnen, nog vele malen groter is.

Als voorbeeld, om dit voorstel kracht bij te zetten, is het aantal kinderen nu al groter dan bij het jeugdontbijt waar vele duizenden euro's naartoe gaan (In Gulpen-Wittem maken momenteel 67 kinderen gebruik van het Jeugdontbijt).

Volksgezondheid en milieu

In dit programma zien wij veel goede bedoelingen, maar weinig meetbare resultaten. Veel teksten zijn hetzelfde als vorig jaar waarbij het toch niet zo kan zijn dat we ieder jaar opnieuw het educatieprogramma voor de basisschoolleerlingen gaan uitvoeren?

De meeste doelen zijn ons inziens behaald of vragen om regionale samenwerking.

Wij vragen het college om naar de toekomst toe met concrete uitvoeringsplannen (SMART geformuleerd) te komen, zodat duidelijk wordt wat er lokaal wordt bereikt en of het ook wel taken zijn die wij als gemeente moeten oppakken.

Organisatie en personeelslasten

We zien dat de loonkosten opnieuw fors stijgen.

Onze gemeente telt inmiddels twee directieleden, verschillende managementlagen en stijgende inhuurkosten.

Vorig jaar vroegen we om een plan om de inhuur terug te dringen en om helderheid over de toekomst van hybride werken. Conclusie is dat een jaar later weinig veranderd is.

Besturen betekent keuzes maken. Niet alles kan, en niet alles hoeft.

Veiligheid en brandweerdekking

Balans wil wederom stilstaan bij een onderwerp dat mij al twaalf jaar bezighoudt: de brandweerdekking.

Onze inwoners hebben recht op adequate hulpverlening en snelle aanrijtiden. De huidige dekkingsgraad is ver, maar dan ook ver onder de maat. Steeds opnieuw horen we dat "het een taak van de veiligheidsregio" is. Maar de burgemeester is onderdeel van de veiligheidsregio. Wij, als gemeenteraad, zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van onze inwoners.

Het voortdurende afschuiven en uitstellen is onacceptabel. Wij vragen of andere fracties wel kunnen leven met het uitblijven uitstellen van oplossingen? We willen dan ook het college vragen om uiterlijk Q1 2026 met een concreet voorstel of plan van aanpak te komen om de brandweerdekking in onze gemeente te verbeteren.

Accommodaties en leefbaarheid

De leefbaarheid in onze kernen staat of valt met goede voorzieningen. In Nijswiller is er nog steeds veel onduidelijkheid omtrent het Sophianum en in Wijlre praten we sinds 2011 over het Wielderhoes. Maar we moeten ook de dingen benoemen die positief verlopen. Het doet ons goed dat men ambtelijk hard aan het werken is aan structurele duurzame oplossingen in o.a. de kernen Nijswiller, Epen, Eys en Wijlre kijkend naar gemeenschapshuizen en sportaccommodaties.

Hopende dat de gesprekken nu eindelijk omgezet gaan worden naar concrete plannen en duidelijkheid voor inwoners.

Onderwijs

We blijven trots op de onderwijshuisvesting in onze gemeente. In Mechelen, Wijlre en Gulpen zijn voorzieningen op orde, in Eys worden oplossingen voorbereid die toekomstbestendig onderwijs garanderen. Onderwijs is de basis van gelijke kansen, laten we die prioriteit vasthouden.

Sociaal domein, grip en normaliseren

Met ruim €13,6 miljoen aan drukt het sociaal domein enorm op onze begroting. Dit is c.a. 35%!

We praten al jaren over "meer grip", maar wat betekent dat eigenlijk? Balans vindt dat grip betekent: terug naar de menselijke maat, inzetten op normaliseren en uitbreiden van het netwerk in plaats van institutionaliseren. Onze focus moet liggen op effectiviteit, niet op volume. Eigen keuzes durven maken en durven af te wijken van bijvoorbeeld gemeente Maastricht.

Gemeentehuis

Het gemeentehuis blijft een gevoelig onderwerp. Maar laten we nogmaals duidelijkheid creëren;

Ons ingediende amendement om het investeringskrediet te halveren heeft ertoe geleid dat het grootschalige nieuwbouwproject rond het gemeentehuis is geschrapt. In plaats daarvan wordt nu gewerkt aan de verduurzaming van het bestaande gemeentehuis binnen het vastgestelde budget van €3 miljoen.

Dat is verstandig, verantwoord & uit te leggen aan onze inwoners.

Balans verwacht wel dat dit traject stap voor stap en transparant wordt uitgevoerd. Ook hierbij vragen we het college om de raad ieder kwartaal via een RIB (raadsinformatiebrief) op de hoogte te stellen van de voortgang.

Slotwoord

Voorzitter,

De begroting 2026 is er één van keuzes.

Wij kiezen niet voor lastenverzwaring, maar voor verantwoord besparen.

Wij kiezen voor zwemveiligheid, leefbaarheid en grip op het sociaal domein.

En wij kiezen voor een efficiënte organisatie die werkt voor onze inwoners, niet andersom.

Balans kiest voor Gulpen-Wittem.

voor inwoners,

Voor toekomst,

Voor tradities,

Voor verenigingen,

Voor ondernemers,

& voor evenwicht.

Dank u wel.

6. Agendapunt: BD001 Programmabegroting 2026/meerjarenraming 2027-2029

Woordvoerder: *Roger Cratsborn*

Voorzitter, collega raadsleden,

Per saldo hebben wij ook dit jaar een herhaling van zetten aan de orde. Reeds bij de behandelingen van de begroting 2024 en de begroting 2025 hebben wij zeer duidelijke kanttekeningen gezet en uitdrukkelijk gewaarschuwd. Die kanttekeningen en waarschuwingen werden echter bij herhaling in de wind geslagen ! Onbegrip was enkel het resultaat. Ook deze begroting is weer de uitwerking van het adagium “wie niet horen wil...”, maar het zijn helaas onze inwoners die uiteindelijk de financiële pijn moeten voelen van het beleid van college en coalitie !

Ik merk daarbij op dat de portefeuillehouder, wethouder Last, in een van de vele eerdere bijeenkomsten duidelijk aan de raad heeft laten weten geen verstand te hebben van financiën. Dat blijkt dan ook wel weer uit hetgeen door deze portefeuillehouder als begroting aan de raad werd voorgelegd! Daarnaast adresseert de portefeuillehouder de op grond van de voorgelegde begroting noodzakelijke verhogingen van toeristenbelasting en onroerend goedbelasting als noodzakelijk ten gevolge van hetgeen de gemeenteraad eerder heeft vastgesteld. Daarbij verliest de portefeuillehouder echter nadrukkelijk uit het oog dat het college -dus niet alleen de portefeuillehouder- gehouden is om aan de raad een begroting voor te leggen met inachtneming van de daarvoor geldende eisen. Ook de eisen van de provinciale toezichthouder moeten daarbij in acht worden genomen, maar dat is niet gebeurd, hetgeen het voltallige college valt aan te rekenen!

De aangeboden begroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029 doet onze fractie opnieuw concluderen dat het college in de afgelopen jaren **een financiële ravage heeft aangericht waar de inwoners en ondernemers voor mogen opdraaien !**

Weliswaar teert deze begroting de facto op de SPUK-gelden Oekraïners en de inzet van reserves, hetgeen een opsteker is voor onze inwoners aangezien wij dankzij vluchtelingen minder negatief uitkomen. Hoe cynisch!

Gezien de door het college gestelde noodzakelijke belastingverhogingen heeft de raad de taak van het college overgenomen en gepoogd om in ieder geval voor het komende jaar de pijn voor de inwoners te verzachtend door er voor te zorgen dat er geen extra verhoging van de onroerend

goedbelasting plaatsvindt, maar de begroting als zodanig klopt in feite helemaal niet omdat de financiële pijn voor onze inwoners per saldo wordt doorgeschoven naar de toekomst.

Daarnaast wordt andermaal botweg de toeristenbelasting verhoogd, terwijl onze gemeente al de hoogste toeristenbelasting heft van de hele omgeving! De enige concrete inkomstenbron die gekoesterd zou moeten worden, wordt enkel als melkkoe gebruikt, zonder onze toeristische ondernemers ook maar enigszins in het oog te houden! Als ook nog het toerisme schade ondervindt van deze handelwijze is daarmee ook nog onze enige concrete economische bron - andere bronnen zijn er de facto bijna niet- van onze ondernemers onderuit gehaald. Een sterfhuisconstructie voor onze plaatselijke economie dus! Maar niemand die daar wakker van ligt,,,,,kennelijk!! Of men hoopt opnieuw dat er mogelijk weer extra geld uit Den Haag komt...

Bij onze eerder commentaren over de jaarstukken 2024, de Berap en de Kaderbrief hebben wij reeds duidelijk laten weten hoe wij over de huidige situatie van onze gemeente denken. Daarvoor hebben we ook in de voorafgaande jaren steeds gewaarschuwd. Zoals ook eerder herhaald gesteld is de organisatie totaal niet "in control" en er wordt niet gestuurd op financiën.

Aangezien de CDA-fractie steeds heel duidelijk is geweest dat wij tégen belastingverhogingen en tegen afbraak van voorzieningen voor onze inwoners zijn, hebben wij noodgedwongen meegewerkt aan de mogelijke -maar tijdelijke en onvolledige- oplossing om tenminste voor 2026 de begroting enigszins kloppend te krijgen en belastingverhoging voor onze inwoners te voorkomen. Het is om die reden dat wij mede het amendement hierover indienen. Daarmee is echter het feitelijke probleem niet opgelost en ook helder dat er feitelijk serieuzere keuzes door onze raad zouden moeten worden gemaakt, over welke keuzes echter tot nu toe geen overeenstemming kon worden bereikt. "Zachte heelmeeesters maken stinkende wonden" zegt het bekende spreekwoord en ook het sparen van de kool en de geit werkt niet, dus we weten wat er nog gaat komen aangezien het onder de huidige omstandigheden binnen afzienbare termijn helemaal fout loopt.

Onze fractie houdt er overigens nadrukkelijk rekening mee dat onze begroting uiteindelijk door de provincie niet zal worden goedgekeurd, maar dat zullen we moeten afwachten. De provincie hebben we eerder geprobeerd wakker te maken, maar dat heeft toen niet tot enig concrete aanpak voor onze gemeente geleid. Wellicht dat dit alsnog het geval zal zijn.

Ik wil daarbij niet onnodig in detail treden, maar onder andere het begrip "weerstandsvormogen" zal in dat verband nog wel aan de orde gaan komen....

En als dat het geval gaat zijn, dan komen we uiteindelijk bij het probleem dat bijvoorbeeld het patronaat in Epen alsnog niet zou kunnen worden gerealiseerd... En hoe zit het vervolgens met de andere plannen ten behoeve van onze inwoners? We gaan het zien, maar dat is dan het gevolg van het financiële wanbeleid dat het college en de huidige coalitie hebben gevoerd en waarvoor wij dus al jarenlang hebben gewaarschuwd!

Al bij al ligt hier een financiële puinhoop aan ons voor die niet simpel met het ter zake ingediende amendement valt op te lossen.

Aangezien de huidige raad niet tot overeenstemming kan geraken over een serieuze oplossing, zal het probleem op het bordje van de in maart 2026 gekozen nieuwe gemeenteraad terecht gaan komen.

Ik spreek de hoop uit dat onze inwoners in ieder geval er voor zullen kiezen dat er een gemeenteraad komt die actie onderneemt, zodanig dat aan de huidige situatie een einde komt. Vervolgens zullen wij ons als gemeente zéér geruime tijd moeten getroosten om alsnog tot een enigszins gezonde financiële situatie te geraken.

Namens de fractie CDA

Roger Cratsborn

Algemene Beschouwingen 13 november 2025

Raadslid:
Commissieleden:

Ineke van der Laan
Adriaan van Zon, Resie Voncken, Nathalie Obrusnik

Fractie DOE'22
www.doe22.nl

Politieke vragen in het kader van de Begroting 2026

- Vraag 1: Waarom heeft uw college de bal m.b.t. bezuinigingen teruggelegd bij de raad, terwijl de raad niet over genoeg informatie beschikt en waarom heeft u die informatie niet aangeleverd aan de raad.
- Vraag 2: In de persoonlijke noot van wethouder Last bij de begroting spreekt hij over ontkenning en verdraaiing van feiten, het uiten van bedreigingen onder het mom van “vrijheid van meningsuiting” en “zonder kennis van feiten maar puur vanuit een onderbuikgevoel wordt van alles de wereld in geslingerd”. Vraag: wie heeft feiten verdraaid, wie heeft bedreigingen aan wiens adres geuit en wie heeft er zonder kennis van feiten maar puur vanuit onderbuikgevoel van alles de wereld in geslingerd?
- Vraag 3: Graag een toelichting van de wethouder wonen waarom er in Eijdsen-Margraten talloze woon initiatieven worden genomen en in onze gemeente niet?
- Vraag 4: Waarom heeft de wethouder wonen nog (steeds) geen huisvestingsverordening opgesteld?
- Vraag 5: Welk doelmatigheidsonderzoek 213A heeft u in 2025 uitgevoerd en waarom meldt u dit niet in de begroting
- Vraag 6: Kan de portefeuillehouder huisvesting statushouders/ vluchtelingen uitleggen waarom er niets vermeld wordt in de begroting over de wettelijke plicht inzake huisvesting statushouders en wat u daaraan gaat doen?
- Vraag 7: In het Gulp & Geuljournaal van 24 oktober jl. schrijft u dat u ten opzichte van 2025 besparingen heeft gerealiseerd. Om welke projecten en besparingen gaat het in concreto?

Van een ongezonde bestuurscultuur naar glasheldere politiek

Voorzitter,

Laten we eerlijk zijn: gelukkig komen de verkiezingen eraan en krijgen onze inwoners de kans een einde te maken aan deze coalitie. Het vertrouwen van onze inwoners heeft deze coalitie al lang verspeeld. Deze coalitie die altijd weer in meerderheid akkoord ging met voorstellen van het college, hoe slecht deze voorstellen ook onderbouwd waren. Deze coalitie die meer vertrouwde op de ingehuurde deskundigheid van het college dan op de kritische noten en waarschuwingen van de oppositie. Ik kom daar later op terug.

Door het onverantwoorde financiële beleid, ofwel wanbeleid, van dit college zitten we nu met z'n allen, ik herhaal met z'n allen met de gebakken peren. Nu de financiële chaos een feit is, geeft wethouder Last niet alleen de raad hiervan de schuld maar legt hij ook nog eens de rekening op het bordje van de inwoner met een extra OZB verhoging. **Laat ik duidelijk zijn voor mijn fractie is dit onacceptabel.** Het zure is dat een nieuw college na de verkiezingen de puinhopen mag opruimen in een financiële situatie waarin het heel moeilijk wordt om nieuw beleid te financieren.

Mijn fractie zei het keer op keer: het lijkt wel alsof de bomen hier tot in de hemel groeiden. De financiële problemen zijn natuurlijk niet nieuw, in 2024 kopte de Limburger al: **Rijkdom smelt snel weg.** En wat deed het college al die tijd: ze greep niet in, maar zat er bij en keek ernaar en bleef doorgaan met geld over de balk smijten. En op het moment dat verantwoordelijkheid nemen écht nodig is, zoals nu, wijst het college naar de raad en naar de inwoner en wast het college zijn handen in onschuld.

Voorzitter, voor ons is de maat vol. Onze inwoners verdienen een bestuur dat zich verantwoordelijk voelt voor haar inwoners. Een bestuur dat heldere keuzes inclusief financiële risico's voorlegt aan de raad, zodat de raad ook echt weet waar ze voor of tegen stemt. Wij willen verantwoordelijke bestuurders die snappen dat elke euro die ze uitgeven, niet van hén is – maar van de mensen die hier wonen, werken en leven. En precies daar gaat het mis, voorzitter. Want als je niet serieus met het geld van de inwoner omgaat, raak je hun vertrouwen kwijt.

Voorzitter,

Namens DOE'22 bedank ik alle inwoners van Gulpen-Wittern die zich dagelijks inzetten voor onze gemeente. Van vrijwilligers tot mantelzorgers, van ondernemers tot verenigingsbesturen van protesterende inwoners tot het inwonerscollectief de Burgeralliantie– zij houden onze dorpen niet alleen levend, maar laten ook hun betrokkenheid bij onze gemeente zien en staan te trappelen om mee te denken en mee te doen. Ook een woord van dank aan alle talentvolle en hardwerkende ambtenaren, want je zult het maar moeten doen: werken voor een college waar op zijn zachtst gezegd de kundigheid niet echt vanaf straalt.

De financiële positie van onze gemeente

Voorzitter, in de aanloop naar deze begroting schoffeerde wethouder Last raads- en commissieleden door ons als impulsief en naïef aan de kant te zetten in de gezamenlijke zoektocht naar bezuinigingen. Terwijl alle fracties bereid waren mee te denken, liet de wethouder zijn gebrek aan visie en lange termijn denken blijken. Een tijdelijke meevaller van het rijk maakte dat hij uit de financiële problemen was. Zo dacht hij. Maar de VNG waarschuwde onmiddellijk: reken je zelf niet rijk, want dit is een tijdelijke meevaller en gemeenten moeten op zoek blijven gaan naar bezuinigingsmaatregelen. Tijdens de commissie van 6 november deed wethouder Last er nog een schepje bovenop: hij gaf nu zelfs de raad de schuld van alle financiële ellende, want hij voerde alleen maar vastgesteld beleid uit. En de heer Quadvlieg bevestigde dit: want volgens hem had de raad teveel hooi op de vork genomen.

Voorzitter, laat ik u dit zeggen: DOE'22 accepteert eenvoudig niet dat de wethouder samen met de Fractie Franssen ons verantwoordelijk houdt voor de financiële chaos in onze gemeente. De fractie DOE'22 waarschuwt al vanaf het begin voor veel te dure projecten waarvan de maatschappelijke of economische opbrengsten nooit onderzocht werden en dus twijfelachtig zijn. Het is deze coalitie en dit college die onze gemeente hebben opgezadeld met torenhoge schulden met een jaarlijkse rentelast van bijna 3 miljoen.

Voorzitter, ik noem een paar voorbeelden van financieel wanbeleid, waar mijn fractie tegen heeft gestemd:

€ 800.000 voor een rotonde in Mechelen waar niemand op zat te wachten, zonder overleg met de raad

Een megalomaan plan voor het gemeentehuis van 26 miljoen. Inmiddels teruggedraaid, maar wel met kosten die inmiddels in de tonnen lopen, zonder een concreet resultaat.

Het buitenproportionele plan van 22 miljoen voor de Wittemerallee, waar veel goedkopere alternatieven voor de hand lagen.

Door laksheid en achteroverleunen van dit college bij de herontwikkeling Sophianum Nijswiller, namen inwoners van Nijswiller heel logisch en terecht het heft zelf in handen. Deze houding van het college levert een extra kostenpost van € 900.000 op. DOE'22 stemde noodgedwongen voor omdat ze de inwoners van Nijswiller niet in de kou wil laten staan.

Door gebrek aan daadkracht van het college is er sinds 2022 op het Sophianum terrein nog geen schop in de grond gegaan, terwijl er een prachtig aanbod lag en ligt van een marktpartij. Gebrek aan daadkracht in deze casus heeft de gemeente al meer dan een half miljoen euro gekost. Er staat nog steeds een voorbereidingskrediet van een half miljoen in de begroting.

En last but not least het dwaze voorstel van het college om Mosaqua te sluiten zonder de inwoners eerst te vragen of zij dit een goed plan vonden. Deze onbezonnen actie heeft ons meer dan een miljoen euro gekost.

Onze conclusie: financieel wanbeleid.

De financiële positie van Gulpen-Witterm steekt schril af tegen die van de omliggende gemeenten, die allemaal zwarte cijfers laten zien, en zelfs spek op de ribben hebben.

Ook BDO accountants bevestigen de slechte financiële positie van Gulpen-Witterm. In de jaarlijkse benchmark onder gemeenten over hun financiële beleid 2025 scoren wij rapportcijfer 3 (tegenover Valkenburg een 10). En wij eindigen op plek 110 van de 113 kleine gemeenten. Met een schuldquote die ver boven de VNG-norm ligt, is het duidelijk dat wij op te grote voet hebben geleefd, en daarvoor nog lange tijd zullen moeten boeten. De komende colleges zullen **wel** de tering naar de nering moeten zetten ook al is dat geen leuk vooruitzicht voor onze inwoners die altijd het kind van de rekening zijn.

Voorzitter, als je als college teveel geld uitgeeft, dan ga je toch snijden in die uitgaven? Dat doe je thuis toch ook? Wij vinden het van een buitengewone kortzichtigheid getuigen dat u niet naar besparingen in de eigen organisatie heeft gekeken. Dat u kiest voor de meest eenvoudige draaiknop: inwonerslasten verhogen. Dat u de raad nu het werk laat opknappen waarvoor u bent aangesteld, namelijk goed zorgen voor het geld van de inwoners.

Het amendement van vandaag is niet meer en niet minder dan een noodgreep van de raad om te voorkomen dat inwoners voor uw wanbeleid opdraaien. Feitelijk vinden wij de kaasschaafmethode een heel slecht idee.

Om in de toekomst te voorkomen dat de raad weer om 5 voor 12 zelf in actie moet komen, dienen wij vandaag een motie Financiële sturing door de raad in. Hiermee willen wij de raad in een vroegtijdig stadium in de positie brengen om mee te denken over inkomsten en uitgaven. De enige reden waarom wij hebben meegewerkt aan dit gezamenlijk amendement, is dat wij de inwoners niet willen belasten met extra kosten.

Voorzitter ik wil nog één inhoudelijk punt uit de Begroting aanstippen: het woonvraagstuk

Leefbaarheid en wonen en zorg

In onze dorpen wonen en werken onze 14.000 inwoners. Sinds 1997 is het inwoneraantal niet alleen gedaald met zo'n 2000 personen, ook is de samenstelling van de bevolking verandert door vergrijzing. Dat vraagt om gerichte maatregelen op diverse terreinen zoals zorg, wonen, vervoer. Wij missen in deze begroting maatregelen en budgetten om het vraagstuk van vergrijzing aan te pakken.

Het woonprobleem in onze gemeente ligt vooral in de scheefgroei door vergrijzing. Als ouderen te lang in hun te grote huizen blijven wonen, kunnen meer seniorenwoningen of woon-zorgcombinaties een oplossing bieden voor doorstromingsproblemen op de woonmarkt. Dergelijke woon-zorgcombinaties bieden ook een oplossing voor de

toenemende zorgvraag. Waarom laat het college het plan voor woon-zorg appartementen op het Sophianum zo lang slossen? De grote huizen die beschikbaar kunnen komen, leiden tot doorstroming op de woningmarkt voor jonge mensen. Dat is belangrijk omdat wij onze dorpen aantrekkelijk moeten houden voor jongeren. Want zij zijn letterlijk van levensbelang voor onze verenigingen, voor onze middenstand en voor onze scholen en dus voor de leefbaarheid in de dorpen nu en in de toekomst.

Doorpakken op de woonmarkt is nodig, en dan niet door een straatje erbij, want dat is aantasting van onze natuur, maar door slimme maatregelen als inbreiding, herbestemming leegstaand vastgoed, tiny houses, flexwoningen, zelfbewoningsplicht. Wij roepen dit en het volgende college op nog eens te kijken naar de bouwlocaties zoals aangereikt door het bewonersnetwerk Gulpen. Ook zou het u sieren als u zich niet steeds achter landelijk beleid verschuilt en als u uw beloftes eens zou nakomen. Bijvoorbeeld door een huisvestingsverordening te maken (verplicht per 1-1-2025). Maak tempo met de projecten die op de stapel liggen zoals CPO Mechelen. Waarom is hier nog steeds geen bestemmingsplan wijziging voor en waarom kon dat wel zo snel met de Kleinveldjesweg? Maar anderzijds waarschuwen wij ook dat wij niet gaan bouwen voor leegstand op de lange termijn. Er is op woongebied meer dan genoeg te doen, maar de wethouder wonen houdt zich liever bezig met goudgerande wegen dan met het meest fundamentele recht van inwoners – namelijk een goed en betaalbaar dak boven hun hoofd.

Tot slot voorzitter,

Wij willen een gemeente die niet bestuurt *over* de mensen heen, maar *met* hen samen. Inwoners zijn geen tegenstanders, nee inwoners bouwen mee aan hun eigen gemeente.

Wij willen inwoners meer betrekken bij de gemeente, wij willen de stem van de inwoner horen door burgerpanels, referenda en enquêtes. Daarom dienen wij vandaag een motie in om een Participatieverordening met uitdaagrecht aan de raad voor te leggen. een wettelijke verplichting per 1 januari 2025. Uitdaagrecht betekent dat inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven de gemeente kunnen uitdagen om een publieke taak over te nemen als zij denken deze beter, anders of goedkoper kunnen uitvoeren. Door het uitdaagrecht voelen inwoners zich meer serieus genomen en ontstaat er meer draagvlak voor beleid. Een overheid die samenwerkt met haar burgers, oog heeft voor lokale ideeën en ruimte geeft aan initiatief, wint vertrouwen.

Wij willen na de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 graag met andere partijen samenwerken, de schouders zetten onder een open en transparante bestuursstijl. Onze mooie gemeente verdient een stabiel bestuur, waar geen enkele partij wordt buitengesloten en waar we belangrijke besluiten niet langer met de kleinst mogelijke meerderheid nemen. Dat is nodig om het vertrouwen van inwoners terug te winnen.

Motie participatieverordening en uitdaagrecht

Motie Financiële sturing raad

Motie glasvezel.

Ja voorzitter, eindelijk is het dan zover: wij behandelen vandaag de vierde en laatste begroting van deze coalitie. Of althans ... een coalitie kun je het amper noemen: het zijn twee partijen die elkaar krampachtig omarmen. Dit doen ze om maar niet van het schild te vallen, waarop ze vier jaar geleden zijn gehesen met hulp van derde partij, het CDA. Zoals bekend is die derde partij allang afgehaakt met dit liefdeloze verbond te steunen.

Maar dat is terugkijken en vandaag kijken we vooruit naar 2026. Wat ligt hier voor ons, voorzitter? Een sluitende begroting; dat klinkt mooi, maar ten koste van wat?

1 Woningeigenaren en ondernemers gaan, als het aan het college ligt, 5% meer onroerende zaak belasting betalen.

2 Volgens datzelfde college moet de toeristenbelasting volgend jaar alweer 10% omhoog, na opeenvolgende stijgingen die optellen tot maar liefst 60%. Het toeristisch platform maakte duidelijk dat deze lasten - vanwege wettelijke verplichtingen - effectief óók voor rekening komen van de ondernemers.

Wat ook opvalt, voorzitter, is het verschil in stijl tussen het sociaal en het fysiek domein.

Zoals het hoort, kort voor verkiezingen, is de begroting voor het sociaal domein beleidsarm. Twee belangrijke beleidsplannen, die over armoede en schuldhelpverlening lopen af aan het eind van dit jaar, en het allerbelangrijkste - want alles overkoepelende - beleidsplan sociaal domein was vorig jaar al afgelopen.

Dit staat in schril contrast tot het fysieke domein. Dat is het departement onder leiding van wethouder Franssen dat wegen, tunnels en viaducten beheert, maar ook riolen, cultureel erfgoed en openbaar groen onderhoudt.

Dit college wil op de valreep van haar bestaan (kenners weten dat het woord 'valreep' een scheepvaart term is; hier volgt er nog één:) Dit college wil in het fysieke domein volle kracht vooruit op de ingeslagen koers. Nu snappen we waarom aan de start van deze raadsperiode werd gezegd: 'Piet [dat is wethouder Franssen] is onze kapitein en wij [de fractie Franssen] zijn zijn matrozen'. Hier lijdt dus duidelijk het dualisme schipbreuk.

Volle kracht vooruit dus, voorzitter, maar onderweg waar naartoe? Welke toekomst had en heeft dit college voor ogen?

Van een college mag verwacht worden dat zij een toekomstvisie heeft. Vraag aan dit college: wat is uw toekomstvisie, waar kunnen wij die vinden en wat is daarvan volgens u de afgelopen zes jaar terechtgekomen?

Het enige toekomstperspectief dat wij konden vinden is het coalitieakkoord met als titel: Samen bouwen we verder. Met de kennis van nu zou je bijna lachen, want er was niet gebouwd en er wordt nog steeds niet gebouwd. Dus de vele woningzoekenden zullen er

de humor niet van inzien. Alleen op de hoek Burggraverweg/Nieuwstraat is recent, eindelijk gestart met de bouw van appartementen ter vervanging van de al jaren geleden gesloopte woningen op die plek.

Maar dat project is in gang gezet door het vorige college onder PRO-wethouder Houben, en Fractie Franssen stemde er toen tegen.

Het coalitieakkoord droeg als titel: *Samen bouwen we verder*. Vraag aan dit college: wat heeft u in de afgelopen zes jaar gebouwd? En met wie heeft u daarbij samengewerkt?

Voorzitter, er is nóg een vraag die ons bezighoudt: anders dan in het sociale domein, waar gewerkt wordt onder de vleugels van allerhande samenwerkingsverbanden, opereert het fysieke domein bij voorkeur op eigen houtje.

Vraag aan het college: waarom zoekt het fysieke domein niet veel meer de samenwerking op, zoals het sociaal domein doet met Gemeenschappelijke Regelingen, Sociale Zaken Maastricht Heuvelland en de KG80?

En zo komen we op de vraag hoeveel bestuurskracht onze gemeente werkelijk heeft? Daarover discussiëren we regelmatig in de commissie BSM, maar tot nu toe zonder resultaat. Het is daarom goed dat de Provincie Limburg investeert in het versterken van onze bestuurskracht. Daartoe organiseerde zij het GUN programma, waarbij GUN staat voor Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwestijl.

Vraag aan het college: welke stappen zijn ondernomen om bij te dragen aan het slagen van het GUN programma (Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwestijl) en welke doelen streeft u daarbij na?

Ik had het daarstraks over vooruit kijken, voorzitter, en dat doen de leden van PRO GW. Net als vermoedelijk die van andere politieke partijen. OOK, of misschien wel vooral?, die van VVD en, dachten we tot voor kort, BBB. Partijen maken zich op voor de verkiezingscampagne 2026 - vol verwachtingen, plannen en intriges, maar we horen ook al voorspellingen van zetel-aantallen en mogelijke coalities.

PRO doet niet mee aan dit soort spelletjes. Wij willen dat de kiezer eerlijk geïnformeerd wordt om zijn of haar keuze te kunnen maken. Daarbij hoort wat ons betreft, net als bij landelijke verkiezingen, minstens één verkiezingsdebat. En daarom dienen we een eerder weggestemde en op verzoek aangepaste **motie** nogmaals in om dit mogelijk te maken.

PRO GW wil dus eerlijk zijn, iedereen een kans geven en dus ook nieuwkomers, maar ook duurzaam en sociaal. Zo beoordelen we ook de begroting voor 2026: is die eerlijk, duurzaam en sociaal?

En die is niet eerlijk, want zoals eerder genoemd: voorgesteld wordt om 432.000 extra belasting te heffen van woningeigenaren, ondernemers en toeristen. Gelukkig bleek vorige week tijdens de commissie behandeling dat de gehele gemeenteraad hiertegen is.

Mijn collega René Nijssen startte zijn tweede termijn met de vaststelling dat iedereen wil dat deze begroting van tafel gaat. In minder dan een week tijd organiseerde hij dat er vandaag een raadsbreed gesteund **amendement** ligt over het schrappen van de voorgestelde OZB-verhoging van 5%.

Tot onze verrassing verscheen gistermorgen opeens nóg een amendement van de coalitiepartijen met betrekking tot de begroting van 2027. Daarmee willen de indieners ruimte creëren voor nieuw beleid.

Dat willen wij ook wel, voorzitter. Wij voelen ons nu gedwongen om óók nog een extra **amendement** toe te voegen. Want waar de ene wethouder gaten dicht in de begroting, dicht de andere wethouder niet-bestaande gaten in het wegdek. Eerder vanmorgen bespraken we al dit verschil in stijl tussen het sociaal en het fysiek domein.

Eerlijk zijn, dus. Eerlijk is ook dat, als je hier binnenkomt, je geen vooroordelen hebt en geen voorkeursbehandeling verlangt. Je stokpaardje laat je buiten staan, op slot in het fietsenrek, en als je dan tóch met de auto komt, zet je die gewoon in een daartoe bestemd parkeervak. Het is heel gezond om daar naar toe te lopen na een lange vergader-dag. PRO snapt dus niet waarom raadsleden vandaag een parkeeronthefing kunnen krijgen bij de leveranciersingang van het gemeentehuis.

PRO vindt de begroting dus niet eerlijk, voorzitter. Maar wij vinden hem ook niet duurzaam.

Onlangs werd de gemeenteraad in een kennissessie bijgepraat over onze vorderingen op het gebied van de warmte- en energietransitie. Het was een zeer boeiende bijeenkomst en we zijn onder de indruk van de stappen die gezet zijn. Helaas waren bij die bijeenkomst slechts enkele raadsleden uit GW aanwezig en de afgelopen dagen en weken merkte ik dat de raad daardoor onvoldoende begrip heeft voor wat ons allemaal te wachten staat.

Om een voorbeeld te noemen: agrarische bedrijven hebben potentie om, naast traditionele producten als melk, aardappelen en groente, ook energie op te wekken. Daarbij denken we altijd aan zonnepanelen, maar met kleine windmolens, zonnecollectoren, mestvergisting en geodesie kunnen talloze gehuchten in onze gemeente energie-onafhankelijk worden. In ons omringende landen zien we dit al heel veel - dus waarom niet bij ons?

Mijn partij, PRO GW, schrok er dus van dat bij de presentatie van de Omgevingsvisie, twee weken geleden in Vaals, nog steeds alleen gesproken werd over grote windturbines en zonnevelden als het gaat over duurzame energie-opwek. En we horen ook tegenstrijdige verhalen van en over de Energie Coöperatie Geuldal. Wij hebben stellig de indruk dat er veel gepraat wordt - maar weinig met elkaar.

Vraag aan het college: wat laat u achter als erfenis op het gebied van duurzaamheid? Hoe ver zijn we gevorderd met de warmte- en energietransitie, en wat dient volgens u het volgende college te realiseren?

Duurzaamheid betekent ook dat we onze planeet bewoonbaar overdragen aan toekomstige generaties. Dat we de biodiversiteit versterken en de opwarming terugdraaien. Meer bomen planten dus. En het mooie is: daar hebben wij nu al profijt van, want bomen houden overvloedige neerslag vast en bieden schaduw in de steeds hetere zomers.

Daarom dienen we samen met de fractie DOE '22 een **motie** in om de herplant te versnellen van honderden bomen die we gekapt hebben en nog gaan kappen in Gulpen-Wittem.

En we dienen een **motie** in om de BEST-tas eindelijk ook in onze gemeente te introduceren. De afkorting staat voor Boeken, Elektrische apparaten, Speelgoed en Textiel. Om ons heen worden die ingezameld om te worden hergebruikt als tweedehands artikel of als grondstof voor nieuwe producten. Waarom doen wij dit niet ook?

En voorzitter, voordat ik zometeen aan het blokje Sociaal begin, verbind ik de beide thema's Eerlijk en Duurzaam met elkaar.

Want de genoemde kennissessie over de warmte- en energietransitie startte met een analyse van de toekomstige warmtevraag in GW. Van alle woningen, accommodaties en bedrijfspanden, werd de jaarlijkse warmtebehoefte berekend aan de hand van ouderdom, bouwwijze (vrijstaand, geschakeld of gestapeld), energielabels et cetera.

Nu blijkt: van 1000 panden is de eigendom niet bekend. Dat doet de vraag rijzen: is de belasting heffing dan wel eerlijk? Betalen alle eigenaren OZB? Belasten we alle forensen woningen?

Met die forensenbelasting is nog iets vreemds aan de hand, voorzitter. Wettelijk is die bedoeld om tweede woning-eigenaren die meer dan 90 dagen per jaar in onze gemeente verblijven te laten meebetalen aan de instandhouding van onze voorzieningen. Zij tellen namelijk niet mee bij de vaststelling van de Algemene Uitkering.

Daarom zou je verwachten dat de forensenbelasting een bate is in Programma 0. Nee, antwoordt ons college op vraag P5, het is een bate in Programma 3 omdat het een beleidsinstrument is dat direct bijdraagt aan de doelstellingen van dit programma, met name het bevorderen van permanente bewoning en het tegengaan van leegstand.

Vraag aan het college: het bevorderen van permanente bewoning en het tegengaan van leegstand behoren tot de doelstellingen van Programma 8. Waarom behoort de bate uit forensenbelasting dan volgens u tot Programma 3?

Niet eerlijk en onvoldoende duurzaam dus. Maar is de begroting dan wel sociaal?

Dat hangt ervan af aan wie je het vraagt, voorzitter. Het cliënt ervaringsonderzoek van de WMO schetst een zonnig beeld: 86% van de mensen aan wie ondersteuning is

toegezegd, vindt de kwaliteit van de aangeboden hulp goed. Maar daarin zijn dus niet de mensen meegenomen aan wie GEEN hulp is toegezegd, van wie dus de aanvraag is afgewezen. En ook zei 53% van de wél geholpen mensen, dat ze lang moesten wachten op een eerste gesprek. En 37% van deze mensen moest na dat gesprek nog lang wachten tot de hulp daadwerkelijk op gang kwam.

PRO GW wordt inderdaad met grote regelmaat benaderd door mensen die afgewezen zijn, of zich afgewezen voelen door de starre bureaucratie. En we kennen ook gevallen waar de hulp, toen die dan eindelijk beschikbaar kwam, helaas niet meer nodig was.

Het cliënt ervaringsonderzoek Jeugd bevestigt in zekere zin deze bevindingen, maar er hebben veel te weinig hulpvragers aan meegewerkt om duidelijke conclusies te trekken. Meest opvallende overeenkomst tussen beide onderzoeken is de grote onbekendheid (want twee derde wist het niet) met de mogelijkheid om begeleid te worden door een medewerker van Stichting MEE.

Nou leert de ervaring dat ook bij Stichting MEE lange wachttijden gelden. Bovendien zou die Stichting ook beschikbaar zijn als ombudsfunctie. Zoals bekend vindt mijn fractie PRO dat een ongewenste situatie: de ombudspersoon dient onbevooroordeeld te zijn en dus niet aan [zoals dat heet] de voor- en achterkant van het proces te zitten, en in beide gevallen in opdracht van de gemeente. Want dan keurt immers de slager zijn eigen vlees.

Nog een andere vraag aan dit college: in de aan ons gepresenteerde begroting wordt ook weer gesproken over positieve gezondheid. Wat betekent dat, positieve gezondheid? Bestaat er dan ook negatieve gezondheid?

Om onze gemeente socialer te maken, inclusiever ook, pleiten wij sinds onze oprichting voor het beschikbaar stellen van scootmobiel toegankelijke openbare toiletten. Vandaag vragen wij stemming over een **motie** om zo'n voorziening aan te brengen op de openbare begraafplaats in Gulpen. Deze is voor 350.000 euro opgeknapt met de aanleg van een natuur begraafplek, wandelpaden en hagen en struwelen. Die bieden bezoekers de mogelijkheid in geval van nood de bosjes op te zoeken, maar wij bieden ze liever een fatsoenlijk toilet aan, zoals elders in het land inmiddels gebruikelijk is. Vergeet niet, voorzitter, dat begraafplaats bezoekers veelal ouder zijn en nogal eens gebruik maken van hulpmiddelen om zich te verplaatsen.

En we eindigen onze bijdrage met een **motie** die onze gemeente in één klap eerlijker, duurzamer én socialer maakt. Steeds vaker en steeds langer staat het centrum van vooral Gulpen vol met fietsen, maar we zien ook steeds meer scooters en fatbikes.

Die staan niet in daartoe bestemde rekken, maar op stoepen bij terrassen. Dat is omdat er onvoldoende fietsenrekken zijn, maar vooral ook omdat de eigenaren bang zijn dat ze gestolen worden. Dat gebeurt inderdaad helaas steeds vaker, en daarom stellen wij voor om een bewaakte fietsenstalling te maken. In onze motie zitten opties om dit goedkoop te organiseren.

Daar hebben niet alleen de gasten plezier van, maar ook de bewoners en in elk geval de mensen die moeilijk ter been zijn en nu misschien het centrum mijden op dagen met mooi weer.

Mooi weer wenst PRO GW iedereen, en ook u voorzitter!

Fractie Franssen

Algemene beschouwingen 2025

Fractie Franssen

Raadsleden:

Jo Nix, Diana Vluggen, Ralf Ramakers, Fon Kisterman & Quinn Quadvlieg

Commissieleden:

Noël Buijsen, Florian Hendriks, Max Kaelen, Wil Schrouff & Rob Delnoij

Algemene beschouwingen Fractie Franssen 13 november 2025

Voorzitter,

Dit is de laatste begrotingsvergadering van deze raadsperiode. Een bewogen tijd, maar ook een periode die voorbij is gevlogen, een periode waar wij ons als Fractie Franssen hebben ingezet voor onze samenleving, onze cultuur en alles dat ons *óns* maakt.

Voorgaande 3 jaren zei ik op deze plaats tijdens de algemene beschouwingen nog dat: ‘het voorleggen van een sluitende begroting een hele uitdaging is in deze onzekere tijden’.

Dat is in onze optiek ondertussen veranderd, als we vooruitkijken lijkt het goed mogelijk meerjarig een sluitende begroting voor te leggen. Door de ontwikkeling in het gemeentefonds lukt dat in 2026 en 2027 nu nog niet. Echter weten we ook dat er een zeer grote kans is dat Den Haag dit weer bij plust in een circulaire.

Dat legt ook meteen het grootste probleem bloot waar alle gemeenten tegenaan lopen. Den Haag is al tijden stuurloos en daadwerkelijke besluiten aangaande het gemeentefonds worden er dan ook niet genomen, in plaats daarvan kiest Den Haag er vrijwel structureel voor pleisters te plakken.

De constatering dat het Rijk “pleisters plakt” i.p.v. structurele keuzes maakt, wordt dan ook breed gedeeld door de VNG, Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en gemeentekoepels.

De VNG noemde het financieel ravijn 2026–2027 “het gevolg van uitblijvende structurele keuzes in Den Haag”.

De ROB bekritiseert het “incidentele karakter” van de financiering van gemeenten.

Voorzitter door het werk dat ons college in samenwerking met het ambtelijk apparaat heeft gedaan zien de prognoses er al stukken rooskleuriger uit dan vorig jaar. Daarvoor spreken we onze dank en complimenten uit.

We vragen ons college hierbij wel om actief te blijven lobbyen richting de rijksoverheid om structurele oplossingen in het gemeentefonds te realiseren.

Beleidsarm

Voorzitter zoals verwacht mag worden van een begroting die over de verkiezingen heen

gaat is deze begroting beleidsarm. Althans als het over nieuwe Projecten gaat. Want hoewel er weinig nieuwe projecten te zijn in deze begroting lijkt het er op dat we omkomen in het beleid als gemeente.

Als dat allemaal onze eigen gekozen onderwerpen zijn, projecten die ten goede komen voor de kern van onze samenleving, dan zijn wij daar absoluut vóór!

Maar dat is in veel gevallen niet het geval. Voorzitter, 9 op de 10 beleidsstukken worden ons in meer of mindere maten simpelweg verplicht te hebben vanuit andere overheden. De vele decentralisaties die sinds 2007 zijn doorgevoerd wegen telkens zwaarder en zwaarder op ons als gemeente en de rijksoverheid blijft het maar niet voor elkaar krijgen het gemeentefonds meerjarig in orde te krijgen. Dat betreurt ons en dat signaal moeten we blijven afgeven.

Amendementen

Voorzitter, wij zijn bereid keuzes te maken. Beleidskeuzes waarmee we onze gemeente weer in financieel gezonder vaarwater krijgen. En ja, dat vraagt lef. Lef om ook kritisch terug te kijken op wat we eerder hebben besloten.

De OZB-verhoging die nu op tafel ligt, is wat ons betreft het gevolg van te veel projecten op thema's die vaak ver van onze inwoner afstaan. Een breed beleid met extra's is mooi, maar het moet wel betaalbaar blijven. En daar wringt het.

Samen met alle fracties in deze raad hebben we een raadsbreed amendement opgesteld. Dat amendement haalt in de basis de OZB-verhoging van tafel, en dat steunen wij van harte. Er zijn compromissen gemaakt en er is water bij de wijn gedaan vanuit beide kanten, daarom zijn wij ook blij dat we raadsbreed tot dit amendement zijn gekomen en stemmen wij absoluut voor. Maar voorzitter, laten we wel eerlijk zijn: een deel van de dekking die hier wordt voorgesteld, is niet realistisch voor de lange termijn.

Voor boekjaar 2026 lijkt het te kort met dit amendement opgelost, maar daarna? Daarna verdwijnt de financiële realiteit uit beeld. De oppositie durfde niet vooruit te kijken. De meerjarenbegroting wordt aan de kant geschoven, terwijl dat die meerjarenbegroting juist van belang is voor onze toezichthouder. Maar ook juist die meerjarenbegroting moet wat lucht hebben zodat nieuwe raden in de toekomst de kans hebben eigen plannen in te voeren en niet vastgezet worden door wat vorige raden hebben besloten.

Precies dáárom, voorzitter, komen wij met een eigen amendement, als uitbreiding op het gezamenlijke amendement. Een amendement dat niet alleen kijkt naar vandaag, maar naar de toekomst. Vanaf 2027 bezuinigen wij structureel €115.000. Dat is realistisch, dat is verantwoord, en dat biedt houvast. Bezuinigen op personeel? Dat kan niet van vandaag op morgen. Dat kan pas op een realistische manier in de meerjarenbegroting, en dat is dus ook precies wat wij doen.

Concreet stellen wij twee dingen voor:

Ten eerste willen het budget van Visit Zuid-Limburg halveren. Niet omdat ze slecht werk leveren, want ze doen goed werk. Ze voorzien bezoekers van informatie en ondersteunen onze ondernemers met promotie. Maar voorzitter, er is een grens aan wat dat mag kosten. We moeten kritisch durven kijken naar wat deze samenwerking allemaal doet.

Deze begroting geeft het college bovendien de ruimte en de rugdekking om de nieuwe contractonderhandelingen met Visit Zuid-Limburg in te gaan. Vanaf 2027 moet dat slimmer, scherper en doelgerichter kunnen.

De realiteit van deze bezuiniging kunnen we ook beargumenteren, want laten we eerlijk zijn: de wereld verandert. De informatievoorziening gebeurt steeds meer digitaal. Toeristen plannen hun bezoek online, boeken digitaal, en zoeken hun informatie via websites en apps. Dus ja, dan moeten we ons ook afvragen of een fysiek VVV-kantoor in onze gemeente nog van deze tijd is. Want zal een hele forse kostenpost zijn.

Wat daar gebeurt: informatieverstrekking en verkoop van streekproducten, dat kunnen we ook anders organiseren. Laat lokale ondernemers die rol overnemen. Verspreid het over onze dorpen en kernen. Zo versterken we de lokale economie én besparen we geld. Een echte win-winsituatie.

Voorzitter, In elk geval sturen we het college met een duidelijk mandaat naar de onderhandelingstafel. Blijkt het onmogelijk om tot een overeenkomst te komen, dan zal het college terug naar de raad moeten. De nieuwe gemeenteraad kan dan een gedegen besluit nemen en wij regeren in ieder geval niet over ons graf heen.

Als tweede stellen wij in ons amendement voor om €50.000 te bezuinigen op de salarislasten van onze eigen medewerkers, voornamelijk op het thema duurzaamheid. Onze organisatie moet terug naar de kern en dicht bij onze inwoner staan. In ons amendement geven wij ook duidelijk aan op welke activiteiten het een tandje minder mag.

In ons amendement geven we ook zeer duidelijk aan op welke activiteiten in dit programma het een tandje minder mag. Als gemeente moeten wij ons niet bezig houden met totaal ontastbare onderzoeken naar “Solar-Carports” of allerlei vooruitstrevende pilotprojecten op het gebied van duurzaamheid. Wij hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden, wij willen eerst eens afwachten hoe anderen dit aanpakken, op die manier besparen we veel geld en weten we wat het beste werkt.

Wij kiezen voor pragmatische duurzaamheid: voldoen aan de wettelijke eisen, maar de extra's slim en creatief invullen. Niet door grote woorden of dure pilots, maar door praktische oplossingen die echt iets opleveren. Duurzaamheid hoeft geen prijzig prestigeproject te zijn: het moet gewoon **werkbaar, betaalbaar en zichtbaar** zijn voor onze inwoners.

Zo besparen we geld, leren we van andere gemeenten en maken we beleid dat past bij onze schaal en onze realiteit. Dáár zit de kracht van nuchter bestuur.

Dus samenvattend:

Wij steunen het raadsbreed amendement, maar wij doen er een schep bovenop. Wij kiezen voor realisme. Voor verantwoordelijkheid. Voor een financieel gezonde toekomst van onze gemeente.

Wij willen bezuinigen op de extraatjes die wij als gemeente doen, onderdelen die in onze optiek het minste toevoegen aan die belangrijke kern en die ver van onze inwoners afstaan. Zodat de belasting niet omhoog hoeft en inwoners ook genoeg geld in de beurs overhouden voor zelf de leuke dingen te doen en bij te dragen aan onze samenleving.

Groenonderhoud

Voorzitter het Groen en ons landschap is het grootste kapitaal waar wij als gemeente over beschikken. Maar ons Groenonderhoud is niet in de beste staat waarin het ooit verkeerd heeft, verre van zelfs. Ondanks de grote kosten van ons groenonderhoud, hiervoor staat 1,5 miljoen geraamd, lijkt het toch niet mogelijk alles wegen en paden in het buitengebied netjes en toegankelijk te houden. Over de aanbestedingsprocedures horen we van het college terug dat het moeilijk is een ondehoudspartner te vinden. En onlangs nog hoorden we dat er, om de kosten te dekken is gekozen voor minder vaak te snoeien en maaien.

Aan de andere kant horen we ook positieve geluiden terug vanuit de samenleving. In onze kernen is het onderhoud beter op orde en wanneer er een klacht wordt ingediend wordt dit snel en adequaat opgelost door lokale partners. Dit stemt ons hoopvol en daarvoor een compliment aan de portefeuillehouder.

Raadslid Ramakers heeft onlangs nog Politieke vragen gesteld aan het college over het groenonderhoud voorafgaande aan de processies. De processies in de diverse kernen horen tot onze cultuur en onze kernwaarden als samenleving. Wij zijn er dan ook blij mee dat hier welwillend wordt meegedacht en dat vanaf volgend jaar in samenspraak met de parochies voor wordt gezorgd dat de processieroutes kort voor de processie worden onderhouden.

Bij het groenonderhoud valt het ons wel op dat het grote merendeel van de werkzaamheden wordt uitbesteed. Aan de wethouder vragen wij dan ook of we niet goedkoper en efficiënter kunnen werken met een grotere capaciteit in ons eigen groenteam?

Ook vragen we aan de wethouder hoe we er in de komende jaren voor kunnen zorgen dat ook de paden en wegen in ons uitgestrekte buitengebied het hele jaar door begaanbaar blijven? Dit zijn immers de plaatsen waar onze eigen inwoners genieten van ons

landschap, dit landschap is zelfs een van de grootste redenen waarom toeristen voor ons heuvellandschap kiezen.

Onderwijs

Voorzitter, Het is goed dat we de overname van de Kindercirkel eindelijk rond hebben, dit is een van de grootste Materiële lasten die wij als gemeente dragen. We zien nu dat we de afgelopen jaren altijd te veel hebben betaald voor het mogen gebruiken van dit gebouw. Nu we het gebouw in eigen beheer hebben zijn de jaarlijkse lasten omlaaggegaan.

Daarnaast hebben we door deze aankoop een geweldig impuls kunnen geven aan de renovatie van het van wachteldonkplein in Wijlre. Het geld dat we aan de woningstichting hebben betaald voor de overname van de Kindercirkel kan hier weer direct geïnvesteerd worden in de revitalisering van dit gebied. Wij hopen dan ook dat de wethouder met dit nieuwe impuls gouv de stilte rondom dit project kan doorbreken.

Sophianum Nijswiller

Ooit behoorde dit tot het onderwijs, daarom komt het nu na het blokje onderwijs. Het lijkt er op dat we onszelf zijn aan het onderwijzen in hoe het niet moet.

Vragen hebben we er dan ook niet eens meer over, we vragen ondertussen al 3 jaar op rij om actie. Iedere keer weer is de wethouder in gesprek met een andere partij en tot nog toe loopt dit iedere keer dood. Wij zijn ook nooit tegen de plannen met partners geweest. Maar als het keer op keer niet lukt met partners moeten we toch zelf de knoop doorhakken.

In december zullen we weer horen hoe het er nu voor staat met de samenwerking tussen gemeente en partners. We hopen dat dan eindelijk de knoop doorgehakt is. In het geval dat dat dan nog steeds niet is gebeurd kunt u “Knopen doorhakken” ook lezen als de sloopkogel erdoorheen halen en woningbouw realiseren, met of zonder partners.

Sociaal domein

Wij vinden het belangrijk dat de inzet van onze gemeentelijke middelen zorgvuldig en eerlijk verloopt. Iedere euro die we uitgeven, komt immers uit gemeenschapsgelden dat schept verantwoordelijkheid.

Het is daarom essentieel dat deze middelen terecht komen bij mensen die ze echt nodig hebben. Want het verstrekken van onterechte uitkeringen, of het misbruik van regelingen, ondermijnt het draagvlak voor ons sociaal beleid.

Iedere vorm van misbruik betekent uiteindelijk dat er minder overblijft voor de inwoners die dit het hardst nodig hebben. Dat is pas echt onrechtvaardig.

Daarom vinden wij dat de gemeente stevig moet inzetten op gerichte handhaving. Niet uit wantrouwen richting onze inwoners, maar uit rechtvaardigheid en zorgvuldigheid. Een instrument als de sociale recherche kan hierin een rol bekleden. Zei zouden er voor moeten zorgen dat de regels eerlijk worden toegepast en dat signalen van misbruik worden onderzocht en dat de gemeenschap beschermd wordt tegen oneerlijk gebruik van publieke middelen.

Vind de wethouder dat wij de sociale recherche, of een equivalent daarvan voldoende en effectief inzetten?

Verwacht de wethouder dat er misschien zelfs geld bespaard kan worden door een effectieve inzet van de sociale recherche?

Wij pleiten dus niet voor meer wantrouwen, maar voor een rechtvaardig en nuchter beleid. Een beleid dat eerlijk is voor wie steun nodig heeft, en duidelijk voor wie de regels overtreedt. Dat is in onze ogen de enige manier om draagvlak voor ons sociaal domein onder onze inwoners te behouden en versterken.

Amendement Ramakers & Hendriks

Voorzitter, dit amendement komt niet uit de lucht vallen. Voor beide thema's hebben wij ons in de laatste jaren meermaals sterk gemaakt en beide willen we doorzetten.

Vorig jaar hebben we met A2414 een compensatie opgesteld voor het behalen van de zwemdiploma's. Nu is ook duidelijk wat dit tot nu toe heeft gekost, het behouden van een compensatie voor het zwemdiploma A zal ongeveer €25.000 kosten. We weten allemaal dat de financiële druk op alle gezinnen de laatste jaren telkens verder toenemen. Door deze compensatie bieden we meer mensen de kans om te leren zwemmen en doen we een poging onze gemeente een stukje waterveiliger te maken.

Ook maken we met dit amendement een uitzondering in de toeristenbelasting voor kinderen tot 14 in groepsaccommodaties. Wij nemen geen genoegen met de ambtelijke antwoorden waarin vooral in problemen wordt gedacht over deze uitzondering en eisen wij dat er pragmatisch gekeken wordt hoe dit in te voeren is.

Voorzitter wij kiezen heel specifiek voor deze uitzondering, want wij vinden dat het voor grotere jeugdgroepen uit onze regio mogelijk moet zijn hier te overnachten. Denk aan basisscholen op schoolkamp of brugklassen tijdens een introweek.

Twee tientjes voor een toeristisch gezin van 4 personen vinden wij aanvaardbaar. maar met een jongerengroep van 30 personen of een schoolkamp van 100 personen kan dit al gauw de honderden euro's inlopen, dit terwijl deze locaties juist velen malen minder kosten dan vakantiehuisjes en hotels.

Toeristenbelasting

Dat brengt ons ook bij de toeristenbelasting voorzitter, de voorgestelde verhoging is wat ons betreft akkoord. Ook onze complimenten aan het Ondernemers Platform Toerisme en het college voor hun goede onderlinge contacten. Dit sterkt ons in het idee dat dit een goed voorstel is.

Het OPT wijst ons er wel terecht op dat we in de toekomst ook moeten bekijken en onderzoeken of en hoe we dagjestoeristen kunnen belasten. Ook zei maken veel gebruik van onze voorzieningen, ons openbaar groen en onze wegen. We moeten hierin creatief zoeken naar manieren om dagjestoeristen mee te belasten, om de lasten op deze manier eerlijk te verdelen. Maar we moeten er ook rekening mee houden dat dit er niet toe zal leiden dat ze niet meer komen.

Kortom, we moeten hier wat mee! Ziet het college dat ook zo?

Zelfsturing

Het afgelopen jaar hebben we het vaker gehad over zelfsturing en de effectiviteit hiervan. Voorzitter, op dit moment kunnen wij wel concluderen dat dit op dit moment niet is ingericht zoals we zouden wensen. Er blijft ieder jaar geld op de plank liggen, terwijl er voldoende animo is om projecten uit te voeren. Gelukkig hebben we dan nog een wethouder die geld voor goede projecten uit andere potjes weet te halen. Maar dat dit nodig is moet toch niet genormaliseerd worden Voorzitter?

Wij willen dat we hier als raad mee aan de slag gaan, daar willen we ook graag tijd en moeite in stoppen. Maar we hebben meer informatie nodig, we missen als raad een documentering van aangevraagde projecten. In deze documentatie zouden we graag zien dat dat we toegekende en geweigerde projecten inzichtelijk hebben. Maar ook projecten die niet worden aangevraagd omdat uit een simpel belletje of mailverkeer met ons apparaat al blijkt dat het niet kan.

Als we dit inzichtelijk hebben kunnen we nog eens goed kijken naar de voorwaarden voor de toekenning van zelfsturingsprojecten.

Is de portefeuillehouder bereid ons hierbij te helpen en deze documentering voor te leggen aan de raad?